

Z. Topelius, Evangelium för Barn.

U. B.

UNIV. BIBLIOTH.

* 18 97 *

HELSINGFORS

EVANGELIUM FOR BØRN.

EVANGELIUM FOR BØRN.

KORTE FORKLARINGER
OVER AARETS EVANGELIETEKSTER

AF

ZACHARIAS TOPELIUS.

~~~~~  
AUTORISERET OVERSÆTTELSE.  
~~~~~

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1894.

Til de ældre i Hjemmet.

Det er ikke godt, at Børnene betragte Søndagen alene som en Fridag og Legedag. Men det er heller ikke godt at tvinge dem til at gaa i Kirke eller at kede dem i Hjemmet med en Prædiken, som de ikke forstaa.

Det voksne Menneske, som har sin Strid og sine Sorger, skal ikke prøve paa at paanøde det uerfarne Barn sin Tankegang. Kirken, som taler til saa mange syge og trætte Sjæle, skal ikke tale det samme Sprog til det livsglade Barn. Den Guds frygt, som trætter, bortvender Barnehjertet; det Ord, som tankeløst gentages, skaber kun Hyklere.

Jeg har vovet at gøre et af de mange Forsøg paa at tale til Børn om Guds Rige; men til Forskel fra mine Forgængere taler jeg ikke som Præsten i Kirken, men med Hjemmets og Skolens mere fortrolige Sprog. Børnene skulle

ikke komme til Gud med en tillært Højtidelighed; de maa til enhver Tid kunne sige Ham alt, bekende alt og bede om alt. Hjemmets Bøn skal vejlede dem og give dem Mod.

Jeg taler ikke til de for tidligt modne Børn, men til de normale. Børn paa seks Aar skulle ikke forstaa alt, hvad de tolvvaars kunne opfatte; men de skulle alle lære at blive besjelede af Kærlighed til Gud og Mennesker gennem Kærligheden til Jesus, som er Hjertevennen.

Af Evangelieteksterne for hver Søn- eller Helligdag har jeg valgt den, som forekommer mig lettest at forklare for Børn. De faa her saa meget af Kirkens uforfalskede Lære, som kan bibringes dem af Teksten. Og det er en Betingelse for, at Børnene kunne forstaa den, at den bibringes dem i Overensstemmelse med den barnlige Opfattelse. Hvis man ikke gør det, vil man forgæves søge at forklare de almindelige Begreber som Synd, Naade, Omvendelse og Retfærdiggørelse.

Jeg har tænkt mig, at Tilhørerne samles hver Søndag Formiddag og opfordres til at være opmærksomme en halv Time, ikke mere; thi længere varer den korte Taalmodighed ikke. Saa oplæses for dem den angivne Evangelietekst

VII

og derefter Forklaringen. Det er jo godt, om denne korte Gudstjeneste kan begynde eller slutte med en Bøn eller et Psalmevers; men disse maa Forelæseren selv vælge. Og kunne Skolerne anvende denne Tekst som Forklaring til Søndagens Evangelium, vil det være mig kært.

Der findes ingen frugtbarere, ingen mere taknemmelig Jordbund til at saa i end Barnehjertet. Men hvilket Ansvar! Hvem er jeg, at jeg vil tale om Guds Rige til dette Riges udkaarne Arvinger! I mange Aar har jeg tøvet; ingen Kærlighed, ingen Erfaring syntes mig at være stor nok. Og naar jeg nu drister mig til at udsende disse Ord, fordi jeg tror, der trænges til dem i Tidens forskelligartede Udsæd, sender jeg dem til Børnene ikke ved min egen Kraft, den er kun afmægtig, men i Guds Aands Kraft, som alene formaar at give dem Liv. Han bøde paa deres Mangler, Han lade dem falde i frugtbare Jord og vokse i Velsignelse!

Bjorkudden i November 1893.

Z. T.

FORORD.

Efterfølgende korte Forklaringer over Aarets Evangelietekster for Børn ere forfattede af den bekendte, finske Digter Zacharias Topelius, Forfatteren af: Børnefortællinger, Feltlægens Historier m. fl., og udgivne i Slutningen af 1893. Oversættelsen er udarbejdet nøje efter det originale Arbejde, idet der dog paa enkelte Steder med Forfatterens Tilladelse er foretaget nogle Ændringer. Dels manglede der nemlig Forklaringer til Teksterne paa Skærtorsdag og Store Bededag, hvilke Dage ikke ere kirkelige Helligdage i Finland, dels fandtes der Forklaringer til Tekster paa andre Dage, som ikke mere ere Helligdage hos os, som f. Eks. Midsummerdag (St. Hansdag) og Mikaelidag. Dette er imidlertid blevet ordnet saaledes, at enkelte af Forklaringerne ere ombyttede, hvorved det fulde Antal Tekster til vor Kirkes Helligdage er fremkommet.

Saavidt mulig er den danske Bibels Tekst benyttet paa de Steder, hvor Skriftens Ord anføres, dog maa det mærkes, at, da der tales til Børn, har Forfatteren ofte brugt sine egne Ord, hvilket selvfølgelig er bibeholdt i Oversættelsen. Et Par enkelte Steder findes omtalt lokale Forhold, som ikke fuldt ud passe til vore, ogsaa disse ere saa vidt mulig bibeholdt i Oversættelsen for ikke at berøve Arbejdet dets Originalitet; ethvert Barn kan desuden forstaa dem.

Kjøbenhavn i April 1894.

Oversætteren.

1. Søndag i Advent.

(Math. 21: 1—9.)

1. Jesus kommer.

Naade være med os og Fred fra Gud vor Fader og den Herre Jesus Kristus.

Mine kære Børn! Søndagen er en Hviledag, en Fridag for store og smaa. Men Søndagen er ogsaa en Helligdag, en Dag til Guds Ære. Paa den skulle vi takke Gud for alt godt, bede om hans Velsignelse og læse hans Ord. *Evan-gelium* betyder et godt Budskab fra Gud, og vore Søndags-Evangelier ere Stykker af Guds Ord i Bibelen. Vi takke Dig, Du gode Gud, for, at vi maa læse dit hellige Ord, og vi bede Dig, at Du vil lade det blive i vore Hjerter ligesom Vaarens Frøkorn, af hvilke Sommerens Blomster vokse frem. Sjælenes Sommer er Livet i Gud.

I Dag begynder den kristne Kirke sit nye Aar. Verdens Nytaar begynder den første Januar, men

Guds Riges Nytaar begynder med vor Frelser, Jesu Kristi Ankomst til Jorden. Advent betyder Ankomst, og Julehøjtiden er Mindefesten for Frelserens Ankomst. Derfor kaldes de nærmeste Uger før Jul for Advent, for at alle Kristne kunne forberede sig paa at modtage Jesus paa den Tid af Aaret, da Han blev født her paa Jorden.

Naar vi vente en kær Ven, som vi holde inderlig meget af, saa glæde vi os jo længe i Forvejen og smykke hans Værelse, for at han kan have det godt og hyggeligt hos os. Der maa ikke være Støv eller Smuds eller noget urent, hvor han skal bo, og vi selv ville gerne være rene og gode og glade, for at han kan se, hvor meget vi holde af ham. Den Ven, som nu kommer, er den kæreste og bedste af alle Venner; ingen paa Jorden har elsket os saa højt, som Han elsker os. Hvor ville vi ikke modtage Ham med aabne Arme! Og den Ven er tillige den højeste og største Konge i Himlen og paa Jorden. Hvor ville vi ikke hædre Ham mere end nogen anden i hele Verden! Men skønt Han er saa høj og saa rig, ja Guds Søn fra Evighed, kommer Han dog til os som et fattigt, lille Barn, og i Julen mindes vi Ham som et Barn i Bethlehems Krybbe. Hvorfor skulle Børn ikke være

gladere end alle andre ved at kunne modtage Ham!

Medens vi vente hans Ankomst, beretter Evangeliet os, hvorledes Jesus en Gang holdt sit Indtog i Jerusalem, da Han allerede var Folkets store Profet.

Verdens Konger og Helte ride paa stolte Stridsheste under deres Indtog. Jesus befalede sine Disciple at hente et Dyr, som Menneskene foragtede, en Arbejds-Aseninde, som havde sit Føl hos sig. Han forudsagde Disciplene, hvorledes de skulde finde Dyrene, og Disciplene bredte deres Klæder paa Føllets Ryg. Aseninden havde før baaret mange Byrder, men ingen havde redet paa hendes unge Føl, førend dette fattige Dyr nu fik Lov til at bære den største af alle Konger. Jesus var ikke tung at bære, Han, som var saa god imod de svage paa Jorden.

Naar Jesus saaledes hædrede det stakkels, foragtede Dyr, som hidtil ikke havde gjort nogen Nytte i Verden, saa kunne vi forstaa, at Han ikke foragter et eneste, selv det mindste og usleste levende Væsen. Hvorfor skulle vi foragte og pine et stakkels Dyr? Hvorfor ikke hellere bruge det i vor Tjeneste og være gode imod det, som Jesus var?

Men da Jesus kom til Jerusalem, blev der et vidunderligt stort Triumftog. Mange bredte deres Klæder paa Vejen for Ham, for at intet Støv fra Føllets Hove skulde tilsmudse den store Konge. Andre huggede Grene af Palmetræerne og strøede dem paa Vejen saaledes, som det bruges i Østerland, naar man rigtig vil hædre en høj Herre. Mange Børn vare med blandt Folket, og alle sang de den Lovsang, som de havde lært af deres Fædre, og som Børn endnu synge i Kirkerne paa første Søndag i Advent: — *Hosianna*, den Davids Søn! Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn! — *Hosianna* betyder Guds Pris. David havde været Jødernes største Konge, og Jesus nedstammede fra ham gennem sin Moder Maria. Alt Folket ventede nu, at Jesus skulde genoprette Kong Davids mægtige Rige.

Evangelisten Lukas beretter, at Farisæerne ikke syntes om Folkets Æresbevisninger og vilde have, at Jesus skulde forbyde Lovsangen. Da svarede Jesus: Dersom Menneskene nu taug, skulde Stenene raabe! Det er det samme, som om Han vilde sige: Hvis ikke Menneskene nu forstaa, at det er Himlens og Jordens Konge, som kommer til dem, saa maatte jo den livløse Natur forstaa det og vidne om Ham. Og hvis

ikke Menneskene nu forstaa, at det er deres Frelser, som kommer til dem paa Julens Højtidsfest, saa ville i deres Sted Kirkeklokkerne ringe, saa det høres langt bort i den mørke Jule-Morgen: Hosianna, Hosianna! Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn!

Men vi skulle forstaa det, vi skulle mindes det. Vi skulle glade modtage vor Frelser, naar Han kommer til os som et lille, fattigt Barn, og synge hans Lov og Pris, som den almægtige Guds Søn i al Evighed.

Der ligger Sne paa Vejen, vi have ingen Palmer, men vi ville tænde vore Lys, vi ville komme Jesus i Møde med vore Hjerter og allerede nu, medens vi vente paa Julen, ville vi med den kristne Kirke og alle Guds Børn paa Jorden synge:

Ja, kom til mig, o Jesu kær!
For Dig mit Hjerter aabent er,
Kom naaderig med Salighed
Og bliv der i al Evighed!

Amen!

2. Søndag i Advent.

(Luk. 17: 20—25.)

2. Guds Rige kommer.

Vor Frelser har lært os en Bøn, som vi alle kende: Vor Fader, Du, som er i Himlene! Der bede vi først: Helliget vorde dit Navn, og derefter: Komme dit Rige. Vi sige: Du store Herre og Gud, lad dit Rige komme til os og til alle Mennesker! Men du, som beder om dette, forstaar du ogsaa den Bøn? Hvad vil det sige: Guds Rige? Har Gud da et Rige? Det findes jo ikke, som alle andre Riger, paa Kortet. Vi lære i Geografien om mange Riger, Kejserdømmer, Kongeriger, Fyrstendømmer, men om Guds Rige staar der intet.

Nej, Guds Rige findes ikke i nogen Geografi; det er ikke som andre Riger. Guds Rige er overalt; thi Gud styrer hele Verden. Om dette Guds Rige i hele den store Tilværelse behøve vi ikke at bede; thi det findes jo allerede, det har været fra Verdens Begyndelse og skal

bestaa indtil Verdens Ende. Men der er et indre og aandeligt Guds Rige, som findes i Menneskenes Hjerter: Det er derom, vi bede, at det maa komme til os. Thi det Rige bestaar deri, at Gud raader over vore Hjerter, og at vi ere Guds Undersaatter, Guds lydige Børn. Det bestaar deri, at vi frygte, elske og tjene den store Herre og Gud over alt andet her i Verden, aldrig gøre Ham imod og lyde hans Villie i alt. Om dette Guds Rige bør vi alle bede, store og smaa; thi der, og kun der, findes hele vor Lykke, vort Haab og vor evige Glæde.

Om dette Guds Rige taler nu vor Frelser i Søndagens Evangelium. Farisæerne tænkte paa et saadant Rige, som omtales i Geografien. De havde læst i Profeternes Bøger, at en stor og mægtig Konge, Guds udkaarede Messias, skulde komme til Verden og oprette et evigt Rige blandt Jødefolket. Og da Jøderne paa Kristi Tid vare under Romernes Herredømme og hverken havde et eget Rige eller deres egen Konge, saa troede Farisæerne, at Messias maatte være en stor Krigshelt, som kom for at jage Romerne bort og genoprette det jødiske Rige. Nu spurgte de Jesus, naar dette Rige skulde komme.

I deres Mund var dette et formasteligt Spørgsmaal. De vendte sig med deres Forespørgsel til en fattig Mand uden Sværd, uden Skjold, uden Soldater, en Mand, som aldrig havde talt om Krig og Fjendskab, men bestandig formanet Menneskene til at elske hverandre som Brødre. Til denne Mand sagde de: Naar agter Du at slaa og forjage de mægtige Romere?

Jesus svarede: Guds Rige kommer ikke med Vaabenmagt, ikke ved Menneskers Kraft eller udvortes Gerninger. Ingen kan sige: Se her, eller se der er det, i det Land, det Folk, det Menneske. Guds usynlige Rige er inden i Menneskene. Og til Disciplene sagde Han: Menneskene skulle se meget ondt her i Verden, naar jeg er borte. De skulle længes efter Guds Riges Fred og sige til hverandre: Se, den Helt, den Statsmand, den lærde Mand lover os et Værn imod alt ondt. Men tror dem ikke; Guds Rige og Menneskenes Fred kommer først, naar jeg har borttaget deres Synder, og de faa Fred med deres Gud. Nu maa jeg først lide og dø paa Jorden; men jeg kommer tilbage, jeg kommer til hver og en, som tror paa mig, og jeg bringer Guds Rige med mig.

Dette var noget ganske andet, end Farisæerne havde forestillet sig. Guds Rige, som

kommer med Jesus, er ikke noget udvortes, som vi kunne se eller høre, eller tage paa med Hænderne: Det er Sjælens Fred og Forening med Gud. Det er mærkeligt, at dette Rige kan komme til os. Husker du, hvor styg du undertiden har været i dit Hjerte, hvor vred du har været paa den eller den, som havde gjort dig imod, og paa samme Tid hvor ked du var over dig selv, skønt du ikke vilde tilstaa det. Saa hørte du et Ord, som gik dig til Hjerte, eller hørte din Samvittigheds Stemme: Gud ser dig, Guds Engle græde, vær ikke mere ond, vær god, vær kærlig, tilgiv og vær lykkelig! Se, naar du tænker saaledes, og naar du lyder den Stemme, saa bliver du atter glad, saa er Jesus og Guds Rige atter kommet til dig. Og saaledes er det gaaet mange, mange, som før vare onde og atter bleve gode; de bleve ikke bedre ved egen Kraft, det er altid Jesus, som kommer til dem og bringer Guds Rige med sig.

Naar du nu ved dette og tillige ved, at Guds Rige overvinder alt ondt og forvandler al Ufred i Verden til evig Glæde, saa forstaar du, hvorfor vi i den anden Bøn af Fadervor bede: Komme dit Rige! Thi alle Riger i denne Verden have deres Tid og skulle forgaa, men Guds Rige er evigt og kan aldrig forgaa.

Endnu er det skjult blandt Menneskene, endnu har det mangan haard Kamp at bestaa med det onde paa Jorden; men naar vor Frelser atter viser sig i Himlens Skyer, saa skal Guds Rige blive aabenbaret for alle, og Guds Lov opfylde hele Verden.

Kære Fader i Himlen, helliget vorde dit Navn, komme dit Rige! Hjælp os, dine svage, vankelmodige Børn, at ikke vor onde Villie faar Magt over os, saa at vi staa dit Rige imod; men at vi glade og frimodige i alt lyde din algode, alvise og almægtige Villie! Thi kun i dit Rige er der Fred og Velsignelse, kun i dit Rige evig Salighed i Jesus Kristus, vor Frelser.

Amen!

3. Søndag i Advent.

(Math. 11: 2—10.)

3. Vi vide, paa hvem vi tro.

Hvad er en Profet? En, som kan forudsige tilkommende Ting. Hvor kan nogen vide, hvad der skal ske i Fremtiden? Vi vide jo ikke hvilket Vejr, det bliver i Morgen. Vi vide ikke, om vi i Morgen ere raske eller syge, glade eller bedrøvede, rige eller fattige. Mellem den Dag i Dag og i Morgen er der en lukket Dør. Kan nogen aabne den Dør og skue ind i det ubekendte, som findes bag ved den? Nej, det kan hverken du eller jeg. Men det kan Gud, som har alle Nøgler, og som ved alt, baade det, som har været, som er, og som kommer. For Ham findes der ingen lukkede Døre.

Vel findes der mange Mennesker, som tro, at de kunne forudsige det tilkommende. Nogle drømme, og saa udtyde de deres Drømme saaledes, at nu skal det eller det ske. Andre

spaa, og maaske du selv har set en eller anden spaa i Hænderne eller i Kort eller i Nytaarssneen og andet. Slaar det til? Ja og nej, det kommer an paa, hvorledes man udtyder det. Man er saa villig til at udtyde alt efter sine egne Ønsker. Men det er jo Daarskab. Det er ikke godt for os at kende Fremtiden: Det er ligesom at læse en Bog bagfra. Derfor har Gud lukket Døren med en stærk Laas, for at vi med rolig Fortrøstning kunne lægge alt i hans Haand.

Men naar der er sket noget stort og vigtigt for Guds Rige paa Jorden, saa har Gud aabnet den lukkede Dør, for at Menneskene kunde være forberedte paa at modtage hans Tilskikkelse. Saa har Han udsendt Profeter, og Guds Aand har talt til Menneskene gennem Profeternes Mund. Vi vide jo, at paa det gamle Testamentes Tid kundgjorde Profeterne Frelserens Ankomst mange hundrede Aar, før Jesus blev født. Og paa samme Maade lod Gud forkynde, at Jøderne skulde være hans udkaarne Folk, saa længe de fulgte hans Bud; men at de skulde spredes over hele Verden, dersom de fortørnede Gud. Alt dette er indtruffet.

Jesus har kaldet Johannes den Døber mere end en Profet. Og nu omtales Johannes paa

en Advents-Søndag, fordi han var den første, som i Jesus saa Verdens Frelser. Johannes sagde: Se det Guds Lam, som bærer al Verdens Synd!

Jesus sagde om Johannes den Døber, at ingen blandt Mennesker var større end han, og dog, sagde Jesus, er den mindste i Himmeriges Rige større end Johannes. Ikke engang den største og bedste blandt Mennesker, ikke engang en stor Profet er saa fuldkommen, at han er fri for menneskelige Fejl. Johannes den Døber sad i Fængslet og ventede forgæves paa, at Jesus skulde optræde i Magt og Herlighed som Guds Søn. Da sendte han sine Disciple til Jesus og spurgte: Er Du den, som kommer, eller skulle vi vente en anden? — Se, saa utaalmodigt spørge vi alle, naar vi ere i Nød og vente paa Hjælpen. Vi vende os til den ene eller til den anden og spørge, er du den, som skal hjælpe os, eller skulle vi vente paa en anden?

Den store Profet tænkte mere paa Guds Rige end paa sig selv; men hans Tro var svag, han begyndte at tvivle. Var Jesus Guds Søn, hvorfor gik Han da saa længe fattig og ringe her paa Jorden? Hvorfor lod Han Jøderne forhaane sig, hvorfor aabenbarede Han sig ikke

for alt Folket som den store, almægtige Konge, som ingen kan staa imod? Hvorfor oprettede Han ikke straks sit evige Rige? Da bad Jesus Disciplene om at berette Johannes, hvad de havde set, nemlig de store Undergerninger, som Jesus den Gang gjorde, og som vidnede om, at Han var Guds Søn. Det staaer ikke omtalt, hvorledes Johannes modtog Svaret; men vi maa jo tro, at han ikke tvivlede mere.

Dernæst talte Jesus til Folket og bebrejdede dem deres Nysgerrighed. I vore Dage løbe mange, ligesom Jøderne den Gang, efter alt det nye, som de høre omtale. Alle nye Kunster og Lærdomme lokke Menneskene til sig i Dag, og i Morgen have de maaske glemt dem. Og naar Gud sender os en stor Lærer, som siger: Omvender eder, Himmeriges Rige er nær, saa se vi paa dette Sendebud som et Rør, der bevæges hid og did af Vejret, eller en Hofmand, iført bløde Klæder. — Vi enfoldige Børn forstaa saa ofte ikke den Tid, da Gud søger os.

Ak, der er saa mange i vor Tid, der endnu tvivle! Naar Gud ikke straks hjælper dem, sige de: Er Du vor Gud, eller skulle vi søge vor Hjælp hos Mennesker? Er Du den Jesus, om hvem vi høre saa megen Tale i Kirken,

hvorfor lader Du os være fattige og syge og sorgfulde og ulykkelige? Hvorledes vil Du have, at vi endog skulle tro paa Dig? Men hvis de, som tale saaledes, forstod Guds Undere i vor Tid, saa vilde de ikke mere tvivle. Har du ikke selv set, netop i vor Tid, hvorledes de blinde lære at læse, og de stumme at tale. Krøblinge blive helbredte, de døve høre, de syge komme sig, ja de aandelig døde, de, som have levet fuldstændig uden Gud i Verden, begynde et nyt Liv i Jesu Kristi Tro? Har du ikke hørt, hvorledes Evangelium i vor Tid prædiktes for de fattige Hedninger, og hvorledes selv den allerfattigste i vort Land kan faa en Bibel som Gave? Er ikke alt dette et Guds Under, nu som paa Johannes den Døbers Tid?

Nej, vi behøve ikke, som Johannes, at spørge: Er Du den, som kommer, eller skulle vi vente en anden? Lovet være Gud, vor Fader i Himlen, *vi vide, paa hvem vi tro*. Om ogsaa hele Verden og vort eget, tvivlende Hjerte siger til os: Hvorfor vil du tro paa den, som du ikke ser? Saa svare vi frimodigt: *Vi vide, paa hvem vi tro*. Vi gætte ikke, vi spørge ikke, vi søge ikke i Dag den ene, i Morgen den anden, vi vide fra Verdenshistorien, vi vide fra hele vort Livs Erfaring, vi

vide fra Samvittighedens Røst, vi vide fra Guds Ord og Guds Aands Vidnesbyrd i vort inderste, at Jesus, Guds Søn, er vor Hjælp i al vor Nød, vor Trøst i al vor Sorg, Befrieren fra alt ondt, vor højeste Glæde, vor jordiske Fred og vor evige Salighed. Herre, til hvem skulle vi gaa? Du har det evige Livs Ord. Vi vide, paa hvem vi tro. Gud hjælpe os.

Amen!

4. Søndag i Advent.

(Joh. 1: 19—28.)

4. At vidne om Sandheden.

Nu taler Evangeliet anden Gang om Johannes den Døber. Han omtales ofte, og Midsummerdagen er opkaldt efter ham. Han, som Jesus kaldte en af de største paa Jorden og dog mindre end den mindste i Himmeriges Rige, var en mærkelig Mand. Hvorfor var han saa stor paa Jorden? Jesus sagde: Fordi han vidnede om Sandheden. Og hvorfor var han saa lille i Himmeriges Rige? Fordi den mindste der er større end de største paa Jorden.

Forstaar du, hvor stort det er at vidne om Sandheden, altid at tale og bekende Sandheden, aldrig lyve, aldrig hykle eller bedrage, aldrig være falsk, men altid være sand over for Gud og Mennesker? Der findes jo mange, som ikke regne det saa nøje med et usandt Ord eller

med en Nødløgn, naar de have gjort noget galt. Gud siger i Johannes Aabenbaring, at alle Løgnere skulle kastes ud i det evige Mørke. Og endvidere læse vi i Sirachs Bog (4, 31): Kæmp for Sandheden indtil Døden, og Gud Herren skal stride for dig! Der findes intet saa nedværdigende, intet, som Gud mere misbilliger end det at lyve; der findes heller ikke noget saa stort og ædelt paa Jorden som at kæmpe for Sandheden indtil den sidste Blodsdraabe.

Og Johannes blev dræbt, fordi han talte Sandhed over for Kong Herodes. Men han levede ogsaa for Sandheden. Han vilde ikke give sig ud for at være mere eller bedre, end han var. Medens han boede ensom i Ørkenen, klædt i sin grove Dragt af Kamelhaar og ikke fik anden Føde end Græshopper, som de allerfattigste der bruge at spise, da kom ofte mange nysgerrige for at se den underlige Mand, som var saa ulig andre Mennesker. Didhen kom ogsaa udsendte Præster fra Jerusalem, som spurgte, om Johannes var den Messias, som de alle ventede. Havde han svaret dem: Ja, jeg er Messias! Saa vilde de have bøjet Knæ for ham og udraabt ham til deres Konge. Men han svarede: Jeg er ikke Messias, jeg er ikke

Kristus, Guds Salvete. Men saa vilde de endda, at han skulde sige sig at være Jødernes store Elias eller en anden hellig Profet; men han svarede nej. Og da de trængte ind paa ham for at faa at vide, hvem han var, da de jo vare udsendte for at spørge, saa svarede han: Jeg er hans Røst, som raaber i Ørken. Jeg raaber til eder: Kristus kommer, forbedrer eder, omvender eder til Gud! — Thi mange hundrede Aar forinden havde Profeten Esaias sagt, at en saadan Røst skulde forkynde Frelserens Ankomst (Es. 62, 10): Drager frem, drager frem igennem Portene, bereder Folket Vej ... Siger til Zions Datter: Se, din Frelse kommer.

Da bleve Udsendingene vrede og spurgte, hvorfor Johannes da døbte, naar han ikke havde Ret dertil, eftersom han ikke var Kristus. *Kristus* betyder den af Gud salvede Konge, Frelseren, og *døbe* betyder at rense fra Synd, ligesom man renser sig med Vand fra Smuds og Urenhed. Men ingen anden end Kristus, Frelseren, mente de, kunde rense fra Synd. Johannes svarede: Jeg døber med Vand; men Han staar midt iblandt eder, den I ikke kende, nemlig Kristus Jesus, Guds Søn, som renser fra alle Synder. Han er af Evighed, og jeg er ikke værdig at opløse hans Skotvinge.

Se, saaledes vidnede Johannes om Sandheden. Hvis nogen kommer til dig og siger: Hvor du er rig, hvor du er dygtig, hvor du er stærk, hvor du er smuk, hvor du er god; ja, er du ikke den rigeste, dygtigste, stærkeste, smukkeste og bedste iblandt os alle? — Hvad svarer du saa dertil? Svarer du: Nej, jeg er fattig, udygtig, svag, grim, jeg har mange Fejl; gaa til den eller den, som er bedre end jeg, og hvis Skobaand jeg ikke er værdig at binde? ... Svarer du virkelig saaledes? Vil du virkelig vidne om Sandheden? Ak kære, det kan jo hænde, at du indrømmer, at du ikke er ganske uden Fejl, men du vil dog saa gerne beholde en eller anden Dyd eller Fortjeneste for dig selv. Du vil saa gerne anses for bedre, end du er. Hvortil gavner det dig? Lykkes det dig ogsaa at bedrage Menneskene, saa ser Gud dog ind i dit Hjerte. Men den hellige Herre og Gud er sandfærdig og vil, at hans Børn skulle være sande som Dagens Lys. Intet falsk Skin! Ingen paatagen Ydmyghed, medens Hovmodet og Egenkærligheden bor i dit hykleriske Hjerte! Hvorfor vil du ikke hellere være som Johannes den Døber, mindre end den mindste i Guds Rige, men stor i Sandhed?

Jeg har kendt en Maler, som tog et Ark

Papir med store Blækklatter paa, og af hver Klat lavede han en menneskelig Figur. Se, sagde han, saa plettede se vi ud for Englenes Øjne, hvordan se vi da ud for Guds! Der er saa megen Usandhed i os, som vi selv ikke vide af. En vittig Mand har sagt, at vi have faaet Talegaverne for at skjule vore Tanker, og vi tænke saa meget, som vi aldrig tale om. Vi synes, at det er nødvendigt for vor Omgang med andre, vi ville jo ikke være som et Sold, hvoraf Indholdet flyder ud. Over for Mennesker kan det forsvares, men over for Gud er det Synd. Saa staa vi netop der som Blækklatter over for den fuldkomne, rene, hellige Sandhed. Saadan gaar du, som uden at vide af det, er bunden i Løgnens Lænker, tror du, at du er ren for Gud! Hans Rige er uden Plet. Jesus, Guds Søn, vor Frelser, Du, som er Sandheden, frigør os og led os ved dit hellige Ord. Dit Ord er Sandhed.

Amen!

Juledag.

(Luk. 2: 1—20.)

5. Ingen Jul uden Jesus.

Hvorfor ringe Klokkerne? Hvorfor brænde Lysene? Hvorfor er den fattige Stue ikke mindre end det rige Slot i Dag saa højtidsklædt? Hvorfor møde store og smaa hverandre saa ualmindeligt stille, saa fredelige og glade? Solen er gaaet op over Aarets mørkeste Nat. Trøsteren i alle vore Sorger, Giveren af alle gode Gaver, Livets store Konge er kommen til os, medens vi sad i Dødens Skygge. Jesus er kommen, Herren i Davids Stad, og vi fejre hans Fødselsdag.

Lad nu vor Leg hvile og tænk ikke paa Julegaverne! Lad os en liden Stund glemme alle andre Tanker og mindes den store Fødselsdag. Naar vi have leget, blive vi trætte; naar vi have spist og drukket det bedste, vort Hjem i Dag kan byde, formaa vi ikke mere.

Men naar vi sige til Jesus: Kom til os og velsign vor Jul, saa aabne vi Dørene for den sande Glæde.

Der findes ingen Jul uden Jesus. Naar han ikke er med, da er der tomt i den rigeste Sal, da er der mørkt om det smukkeste Grantræ, da er der fattigt ved det mest overfyldte Bord, og der følger ikke nogen sand Hjerteglæde med de mange Julegaver. Jesus alene er rig og gør alle rige. Har du set den fattige Stue, hvor et eneste Lys brænder paa Bordet, og et eneste gammelt Brød skal slaa til for alle, men hvor der findes en Bibel, en Psalmebog og Guds Pris i taknemmelige Hjerter? Hvis du har set en saadan Stue, saa ved du, at der findes en gladere Jul end i mangt et rigt Hjem; thi der er Jesus buden til Gæst. Han lyser op i den mørke Nat, Han opvarmer den kolde Stue, Han aftørrer alle Taarer, Han mætter alle de sultne Børn, Han kan vende alle Sorger til Glæde. Vil du hjælpe til at udbrede Guds Rige, saa gør det særlig i Julen, gaa til de fattige Hjem, og er Jesus der ikke, førend du kommer, saa bring Ham med dig.

I Juledags Evangelium høre vi om, hvorledes Jesus blev født i Bethlehem. Du, som maaske skammer dig over at være et Barn, og som

gerne vil være stor og have samme Frihed, som de ældre omkring dig, husk du paa, at den største af alle Konger engang var et fattigt, lille Barn! Og du, som gerne vil sove i en blød Seng og have alt godt og bekvemt omkring dig, husk du paa, at Jesus sov paa Straa og Halm i en mørk Stald.

Juledags Evangelium er et Stykke af Verdenshistorien. Jesus blev født paa den Tid, da Kejser Augustus regerede i Rom, som den Gang var hele den kendte Verdens Hovedstad. Den mægtige Kejser vidste ikke, at et lille Barn fra en fattig Krybbe i en lille, ringe Stad, om hvilken sandelig ingen i Rom havde hørt et Ord, skulde gøre hans Regering til Verdenshistoriens Midtpunkt. Paa Kejser Augustus's Tid regnede Jøderne deres Aarstal fra Verdens Skabelse, og Romerne regnede deres fra Roms Grundlæggelse. Men nu regne alle oplyste Nationer Historiens Aarstal fra før eller efter Kristi Fødsel, saa at det første Aar efter Jule-natten i Bethlehem blev Aar eet i vor Tidsregning.

Jesus, Verdens Lys, blev født i Aarets mørkeste Nat. Saa stille og ubemærket kom Han til Verden, at ingen andre dødelige Mennesker end hans Forældre vidste deraf. Men Himlens

Stjerner og Himlens Engle vidste det; hele Naturen, som sukkede under Forbandelsen efter Syndefaldet, kendte Guds Forjættelser og havde ventet paa sin Befrier, Jesus, i mange Aarhundreder. Derfor oprandt nu en stor, klar Stjerne over Bethlehems Krybbe, og derfor sang Englene Guds Lov i Julenatten. Verdens første Julenat er blevet kaldt den hellige Nat, og de første Kristne sagde, at da var der Fred over hele Jorden. Intet Menneske, intet Dyr, ej heller Ild, Luft eller Vand fik Lov til at gøre noget ondt.

Det var om Vinteren; men i det varme Jødeland var der ingen Sne i Dalene. Nogle fattige Hyrder vogtede deres Faar i Dalen uden for Bethlehem. Da blev der pludselig lyst omkring dem i den mørke Nat. Herrens Engel stod skinnende klar for dem, forkyndte dem Barnets Fødsel og bad dem om at gaa hen og se det lille Barn i Krybben. Straks opfyldtes Luften omkring dem af utallige Engle, som sang den herlige Julesang: Ære være Gud i det højeste, Fred paa Jorden og i Mennesker en Velbehagelighed!

Hyrderne forlod glade deres Hjord, som ingen Ulv vovede at anfælde i den hellige Nat og skyndte sig straks til Bethlehem. Der fandt

de baade Maria og Josef og Barnet liggende i Krybben, prisede Gud og fortalte alle, hvad de havde set i den Nat. Og Maria gemte i sit Hjerte, hvad Hyrderne havde set. Guds Engel havde allerede tidligere bebudet hende, at dette Barn skulde blive en evig Konge i Davids Stad.

Kongebørns Fødsel plejer at blive forkyndt med Kanonskud og Musik paa Gader og Torve. Her vare den ydmyge Maria og de fattige Hyrder de første, som fik Frelserens Ankomst at vide. Lykkelige Hyrder! Hvem af os vilde ej have været i deres Sted! Men vi skulle gøre ligesom Maria: Vi skulle i vore Hjerter bevare Fortællingen om Englenes Sang.

Børn maa aldrig glemme, at Jesus engang har været lille som de, Han har grædt som de, Han har leget som de, været sulten og tørstig og svag som de. Derfor kender og elsker Han Børn, og derfor er Julen Børnenes Højtid. Nu sidder Jesus ved den almægtige Guds Side i Himlens Herlighed. Men for os er Han bestandig i Julen et Barn i Svøbet.

Kære Herre Jesus, vær hos os i denne Jul, giv os den rette Julefred, den sande Juleglæde; lad os nu og altid være dine gode, trofaste, hengivne Børn.

Amen!

2. Juledag.

(Math. 2: 13—18.)

6. De smaa Børn i Bethlehem.

I Evangeliet paa Hellig tre Kongers Dag omtales, hvorledes vise Mænd fra Østerland kom for at se Jesus i Bethlehem og tilbede Ham. Da de vare rejste bort, kom en Engel til Josef i en Drøm og sagde: Flygt bort til Ægypten med Maria og Barnet, bliv der, til jeg siger dig til, thi Kong Herodes vil søge efter Barnet for at tage dets Liv! Josef adlød, stod op i den mørke Nat og flygtede bort til Ægypten sammen med Maria og Barnet.

Alle Mennesker pleje jo at være gode imod smaa Børn. Ved deres Vugge findes altid en venlig Haand, som ikke engang tillader en Flue at komme dem nær. Hvad ondt havde da den lille Jesus gjort, at Han maatte vækkes op af sin søde Søvn og rejse saa langt bort til et fremmed Land? Ja, hvad ondt kunde et

saa lille Barn vel gøre? Men Herodes havde hørt, at dette Barn engang skulde blive Jødernes Konge, derfor vilde han dræbe Jesus. Herodes var kun en Konge af Navn under det romerske Herredømme, men dog ønskede han ikke, at nogen anden end han skulde kaldes Jødernes Konge.

Gud, som ved alt, kendte ogsaa Herodes's onde Hensigt og tilintetgjorde den. Herodes kendte ikke dette Barn, som han frygtede, men i Bethlehem, tænkte han, maatte jo Barnet findes, og mere end to Aar gammelt kunde det ikke være. Jeg vil lade dræbe alle smaa Børn i Bethlehem, som ere to Aar og derunder.

Saa udsendte han sine grumme Stridsmænd, og de dræbte alle smaa Børn i Bethlehem med Sværd og Spyd. Børnenes ulykkelige Mødre græd, men Herodes var glad. Nu troede han, at han havde dræbt Jesusbarnet, og at han ikke mere behøvede at frygte nogen Medbejler til sin Krone. Men han tog fejl. Den lille Jesus var ikke mere i Bethlehem, Han var i Ægypten, og der havde Herodes ingen Magt til at søge efter Ham og lade Ham dræbe.

Saaledes blev Jesus allerede i sin spæde Barndom forfulgt af onde Mennesker, men saa vidunderligt blev Han ogsaa reddet. Selv Rej-

sen til Ægypten var farlig. Vejen dertil gik gennem hede Ørkener, hvor der ikke var noget Vand, og hvor Løver og Tigre lurede paa deres Bytte om Natten. Men Josef, Maria og Jesusbarnet slap lykkeligt igennem alle Farer. Det skulle Børn huske paa, naar de gaa i Mørke og Fare paa ukendte Veje. Dem, som Gud beskytter, kan intet ondt vederfares. Dem kan ingen Ild brænde, de kunne ikke drukne i noget Vand, og ingen Løve eller Ulv kan sønderrive dem. Ingen onde Mennesker kunne gøre dem Fortræd; hvad skulle de da frygte? Gaa de end i den mørkeste Nat, saa finde de nok den rette Vej. Falde de end ned fra et højt Tag, saa støde de sig ikke. Guds Engle ere bestandig ved deres Side baade Dag og Nat. De skulle blot ikke friste Gud ved uden Nytte at søge Faren. De skulle være Guds lydige Børn, og derfor skulle de ogsaa adlyde Fader og Moder.

Men hvorfor tillod Gud den onde Herodes at dræbe de smaa Børn i Bethlehem? Havde Gud ikke kunnet beskytte dem, som Han beskyttede Jesus? Jo, det havde Han kunnet. Men naar Gud tillader, at der sker noget ondt paa Jorden, saa har Han altid en god og kærlig Hensigt dermed, som vi ikke forstaa. Guds

Veje ere ikke vore Veje, og hans Tanker ere ikke vore Tanker. Hvorfor lader Gud saa mange Børn dø af Sygdom eller ved Ulykkestilfælde? Vi synes jo, at de burde leve. Men Gud ser langt ind i Fremtiden, Han ved bedre end vi, hvad der er bedst for disse Børn og for os alle. Maaske vilde Gud spare de smaa Børn i Bethlehem for mange Sorger i Verden, da Han lod dem dø saa unge. Den 28. December kaldes i Almanakken Børnedag til Minde om disse smaa Børn i Bethlehem. Thi de bleve dræbte i Stedet for Jesus, de gave deres Liv for ham uden selv at vide det. De ere den kristne Kirkes første *Martyrer* eller Blodvidner. Var det ogsaa en stor Sorg, da disse Børn saa uskyldigt bleve dræbte, saa var det dog den største Ære for dem at dø for Verdens Frelser, som Han døde for os alle. Jesus, som er saa god imod alle, har sikkert ikke i sit himmelske Rige glemt disse kære, smaa Børn, som døde for hans Skyld i Bethlehem.

Anden Juledag fejres Mindet om den fromme Stefanus, som Jøderne stenede til Døde, fordi han troede paa Jesus. Og efter Stefanus fulgte mange Hundrede, ja Tusinder blandt de første Kristne, som glade gik i Døden for samme Tro.

De bleve halshuggede med Sværd eller brændte paa Baal eller kastede levende som Føde for hungrige Løver og Tigre. Hedningerne tilbød dem Liv og Frihed, ja rige Belønninger, om de vilde fornægte Jesus og ofre til Afguderne, men de bekendte frimodigt deres Tro og gik hellere i Døden. De smaa Børn i Bethlehem havde aldrig hørt Jesu Navn nævne og maatte dog dø for hans Skyld. Vi, som kende Jesus bedre, vi, som tro paa Ham og elske Ham, vi skulle lære af Martyrerne at bekende vor Tro for hele Verden. Nu forlanger ingen, at vi skulle gaa i Døden for Jesu Navns Skyld, men der findes mange, som ville lokke os til at fornægte Ham eller glemme Ham, det maa vi aldrig gøre, nej aldrig, aldrig! Det er en Glæde og en Ære at kunne dø for vor Frelser, saaledes som det endnu hænder Missionærer blandt Hedningerne; men det er en ikke mindre Glæde at kunne leve for Ham. Hjælp os, kære Herre Jesus, at vi maa kunne forsage alt for din Skyld, leve for at tjene dit Rige paa Jorden, og hvis Du forlanger det af os, frimodigt dø for dit hellige Navn.

Amen!

Søndag efter Jul.

(Math. 2: 19—23.)

7. Rejsen til Ægypten og Guds Verdensstyrelse.

De iblandt os, som have lært Geografi, vide, at naar man rejser fra Jødelandet og Syd paa og derpaa drejer af mod Vest, kommer man til Ægypten, som gennemstrømmes af den store Flod, Nilen. Søvejen mellem de to Lande er ikke lang; men rejser man ad Landvejen, maa man ride paa Kameler gennem de Ørkener, hvor Israels Børn fordum vandrede i fyrretyve Aar. Josef og Maria rejste til Lands med deres Barn. De vare fattige Folk og havde ikke Raad til at købe en Kamel, hvorfor Maria med Barnet red paa et Æsel, og Josef gik ved hendes Side.

Ægypten var paa vor Frelzers Tid et langt rigere Land end nu; thi der fandtes Kanaler og Dæmninger for Nilens Oversvømmelser, som vandede Markerne. Store Landstrækninger, som nu henligge ufrugtbare, vare den Gang

opfyldte af yppige Kornmarker. Det talrige og mægtige Folk havde paa Mose Tid Konger, som bare Titlen Farao; men medens Frelseren levede, stod Ægypten under Roms Kejser. Ægypterne vare Afgudsdyrkere, som tilbad Okser, Krokodiller og andre Dyr, og som fra gamle Dage havde beholdt deres høje Stentaarne (Pyramider) i Ørkenen og store Billedstøtter af Sten (Sfinkser), som havde Løvekroppe med Menneskehoveder paa. Da Ægypterne balsamerede (bevarede) deres døde ved Hjælp af krydrede Urter, saa at Ligene ikke forraadnede, har man endnu i vor Tid fundet disse indtørrede Legemer (Mumier) i Gravene af Konger og andre, som have levet længe før Moses.

I Bibelen læse vi om Josef, som blev solgt til Ægypten, og om, hvorledes Israels Folk der tilbragte en lang Tid i Trældom, indtil Gud lod Moses føre sit Folk til det forjættede Land. Fra denne Tid var Ægypten bekendt for Jøderne, og mange Jøder vare bosatte der. Derfor fandt Josef, da han flygtede til Ægypten, Landsmænd, hos hvilke han boede. Efter to Aars Forløb aabenbarede Herrens Engel sig atter for Josef i en Drøm og sagde til ham: Nu er Herodes død, nu kan du atter vende

tilbage til dit Land, og behøver ikke mere at frygte for Barnets Liv. — Herodes havde ikke havt megen Glæde af sin Grusomhed mod de smaa Børn i Bethlehem og mange andre Misgerninger. Guds Straf kommer, naar Jordens Tyranner mindst vente det. Gud straffede den onde Herodes med den elendigste og pinligste Død; thi han blev levende opædt af Orme.

Josef adlød nu, ligesom forrige Gang, Englands Budskab og vendte tilbage til Israels Land med Maria og Barnet. Der fik han da at vide, at Herodes's Søn Arkelaus var blevet Konge efter sin Fader, og saa frygtede Josef for nye Farer for Jesusbarnet. Dette burde han ikke have gjort, da Gud havde befalet ham at vende hjem. Men saa kom der en ny Befaling fra Gud, at Josef skulde rejse til Galilæa, hvor der herskede en anden Underkonge. Galilæa laa norden for det egentlige Jødeland; didhen begav Josef sig og bosatte sig med Maria og Barnet i sin Fødeby Nazareth.

Det fortælles i Evangelierne, at Profeterne for længe siden havde forudsagt, at Gud skulde kalde sin Søn fra Ægypten, og at Jesus skulde kaldes Nazaræeren, en, som havde hjemme i Nazareth. Hele det gamle Testamente er fuldt af Profetier om Jesus. Dermed har Gud villet bevidne Sandheden af sit Ord, paa det at Men-

neskene skulde tro paa deres længe forjættede Frelser, da Han endelig kom. Men paa samme Tid har Gud villet give os et Indblik i sin Verdensstyrelse, saa at vi ligesom se Guds Haand i Verdensbegivenhederne. Der er meget i Guds Tilskikkelser, som vi ikke forstaa, ja som vi synes er uretfærdigt og stridende mod Guds uendelige Godhed. Derfor har Gud stundom ladet os kaste et Blik ind i sin Styrelse af Verden, paa det at vi maa have Tillid til hans Visdom og ikke fortvivle, naar vi se saa meget underligt, som vi ikke forstaa. Thi vidner alt det, vi forstaa, om Guds Visdom og forbarrende Naade, saa maa ogsaa det, som vi ikke forstaa, være lige saa viist og lige saa kærligt indrettet.

Der findes intet tilfældigt, intet stort eller lidet, som Gud ikke har forudset eller ordnet netop, som det sker. Gud holder i sin Haand Verdens Begyndelse og dens Ende, men Jesus har ogsaa sagt, at der falder ikke en Spurv til Jorden uden Guds Villie. Han har givet Menneskene Frihed til at vælge mellem godt og ondt; og naar vi synde, er det vor Fejl og ikke Guds Fejl. Men hvad vi end gøre eller hvad, der end hænder, maa det tjene til noget, som Gud har forudset. Kejser Augustus vidste

ikke, da han lagde Skat paa Jøderne, at derved opfyldtes Profetien om, at Jesus skulde fødes i Bethlehem. Herodes anede ikke, da han forfulgte Jesusbarnet, at han gjorde det for at opfylde en anden Profeti, nemlig, at Gud skulde kalde sin Søn fra Ægypten. Staden Nazareth blev bygget flere hundrede Aar forinden, for at Jesus skulde bo der. Og saaledes gaar det med alt i vort Liv: Der ligger ikke den mindste Sten paa vor Vej, ingen Knap falder af vore Klæder, uden at det alt sammen er forudset. Saa forunderligt er det. Derfor skulle vi ikke sidde uvirksomme og vente paa, at det eller det skær, eftersom det jo dog skal ske. Vi skulle bruge vor Fornuft og vor frie Villie, saa godt vi formaa det, til at tjene Gud og Mennesker. Og fremfor alt andet skulle vi takke og love vor Gud for hans vidunderlige Styrelse af hele vort Liv. Herre! siger Kong David i den 36 Psalme, din Miskundhed er i Himlene, din Sandhed naar til Skyerne. Din Retfærdighed er som Guds-Bjærg, dine Domme som det store Dyb. Gud! Hvor dyrebar er din Miskundhed, og Menneskens Børn skulle skjule sig under dine Vingers Skygge! Thi hos Dig er Livets Kilde, i dit Lys skulle vi se Lys!

Amen!

Nytaarsdag.

(Luk. 13: 6—9.)

8. Det ufrugtbare Figentræ.

Nytaarsdagens første Evangelium fortæller os, hvorledes Jesus fik sit Navn, da Han var otte Dage gammel, hvilket Navn forud var blevet forkyndt af Guds Engel. Med dette Navn begynder Kirken sit nye Aar, og saaledes skal jo enhver Kristen begynde. Navnet Jesus betyder Helbrederen, den store Læge, som kan helbrede Legeme og Sjæl. Det er det største, det helligste Navn, og for dette Navn skulle alle Knæ i Himlen og paa Jorden bøje sig. Vogt dig vel for at misbruge dette hellige Navn, som tankeløse Mennesker gøre, naar de i Letsindighed og Uforstandighed blande det i deres Tale! Kom i Hu, at Jesunavnet betyder for dig og os alle Naade og Barmhertighed, Liv og Salighed. Uden dette Navn ere vi alle fortabte Syndere over for den hellige Herre og

Gud; men med dette Navn og for hans Skyld, som bar det, ere vi Guds Børn og Arvinger til Guds evige Rige.

Vor Frelser har fortalt sine Disciple mange smukke Fortællinger, som kaldes Lignelser; ingen Fortælling i Verden kan lignedes ved dem. I Nytaarsdagens Evangelium fortælles en saadan Lignelse. En Mand havde et Figentræ, som var plantet i hans Vingaard, og da han i tre Aar forgæves havde ledt efter Frugt paa dette Figentræ, sagde han til Vingaardsmanden: Hug Træet om, hvorfor skal det gøre Jorden unyttig? Men Vingaardsmanden bad for Træet, at det maatte staa endnu nogen Tid. Han skulde grave omkring det og gøde det, saaledes som man bruger over for Frugttræer, der ikke rigtig ville vokse, og hvis det saa senere ikke vilde bære Frugt, da kunde man hugge det om.

Forstaar du denne Lignelse? Den er saa fuld af Guds Kærlighed, at den maa gribe vort Hjerte. Gud har jo plantet os her paa Jorden som Træer i sin Vingaard. Han vil, at vi skulle bære Frugt for hans Rige i Tro og Kærlighed. Men hvis vi ikke gøre det, hvorfor skulle vi da leve? Hvorfor skulle vi staa her og gøre Jorden unyttig? Det betyder: Hvorfor skulle vi optage den Plads, hvor Gud kunde plante

et bedre Træ? Derfor maa Gud jo hugge de ufrugtbare Træer om. Men Han gør det ikke gerne, Han elsker alle sine Træer, selv de unyttige. Han venter Aar efter Aar og søger efter Frugt paa dem; men naar Han saa længe har søgt forgæves, befaler Han til sidst at hugge dem om. Men Vingaardsmanden, Jesus, beder for de dødsdømte Træer. Herre, siger Han, Du har ventet længe, men vent endnu en lille Stund med din retfærdige Dom; jeg vil forsøge alt, hvad Kærligheden formaar, for at de ufrugtbare Træer kunne bære Frugt!

Og Gud venter og venter; men er alligevel al Omsorg og al Kærlighed forspildt paa disse stakkels, ufrugtbare Træer, saa maa de jo til Slutning falde for Øksen. Hvorfor skulle de gøre Jorden unyttig?

Forstaar du nu, at Lignelsen gælder alle Mennesker, gamle og unge? Børn kunne i Særdeleshed lignedes ved voksende Træer. For det jordiske Liv kan man endnu ikke vente sig nogen videre Frugt; den maa man vente med, til de ere voksne. Men Gud venter af dem den Frugt, som de *efter deres Alder* kunne bære. Hvorfor skulde Han ellers lade dem vokse for hvert Aar og for hver Dag, som gaar? Se paa et ungt Æbletræ, som nylig er

blevet plantet med megen Omhu! Ingen venter jo, at det skal bære Æbler i Aar; men Gud venter, at det skal takke for Regn og Solskin, Menneskene vente, at det skal belønne deres Omhu med Grene og Blade. Ja, Grene og Blade, dem har man Ret til at vente ogsaa af de unge Træer: Det er deres Frugt. Staar det unge Æbletræ nu halvt vissent, uden Grene og Blade, hvad skal man saa gøre med det? Hvorfor skal det gøre Jorden unyttig? Bort med det! Lad os plante et bedre Træ paa dets Plads!

Men saa kommer Jesus og beder for det dovne, halvvisne, unge Æbletræ. Vent lidt, siger Han; tilgiv det endnu, lad det staa endnu; jeg skal prøve, om ikke min Kærlighed kan formaa det til at bære Grene og Blade . . . O, hvor Jesus dog er god mod det stakkels, dovne Træ! Grene og Blade, det er jo endnu ikke Blomster og Frugt; men det er Livstegn, det er Haab, det er Fremtid. Kære Herre og Gud, vent lidt endnu, lad Træet staa!

Hvert Aar kommer Gud til sin Frugthave, sin Vingaard, som man sagde i Østerland. Han undersøger de gamle Træer! Er der Frugt paa dem? Han undersøger de unge Træer! Er der Grene og Blade paa dem? Er der Frem-

gang i Bøn og Arbejde, i Lydighed og Selvfornægtelse, i Kundskaber og Forstand, i Sandhed og Godhed, i Endrægtighed og Sagtomdighed, i Kærlighed til Gud og Kærlighed til Mennesker? Svar mig, unge Træ! siger Gud. Bærer du endnu ikke Frugt efter din Alder? Hvorfor skal du gøre Jorden unyttig?

Ja, hvad skulle vi svare? Kære Herre og Gud, lad vort unge Træ staa endnu dette Aar! Vi skulle vente paa dets Frugt, og da Villien er svag, og Kraften er afmægtig, ville vi bede Vingaardsmanden, Jesus, at Han vil sørge for Væksten. Maa det staa, kære Gud? — Ja, for Jesu Skyld, maa det staa endnu dette Aar.

Næste Aar kommer Gud tilbage. Hvor er mit unge Træ? Bærer det nu, bedre end før, Frugt efter sin Alder? Ak, tilgiv det endnu, kære Gud, det begynder at bære Blade, men det har ingen Grene. Vi skulle hver Dag vande det og give det nærende Jord. Tilgiv det endnu! — Ja, for Jesu Skyld maa det staa.

Men naar Gud tredie Aar kommer tilbage og finder sit Træ ufrugtbart, hvad skulle vi da svare Ham? Maaske bede vi endnu, maaske tilgiver Han endnu; thi hans barmhjertige Kærlighed vil ikke lade det ulydige Træ falde. Men naar Han Aar efter Aar ikke ser nogen

Frugt, da maa Han jo til sidst sige til Øksen:
Hug det ufrugtbare Træ om! Unge Træ, din
Gud er god, men din Gud er en hellig Gud,
ingen maa misbruge hans Barmhjertighed.
Hvorfor skal du gøre Jorden unyttig? Gud
hjælpe dig.

Amen!

Søndag efter Nytaarsdag.

(Math. 3: 13—17.)

9. Du er døbt til et Guds Barn.

Atter fortæller Evangeliet om Johannes den Døber. Han boede i Ørkenen, der hvor Floden Jordan faldér i det døde Hav. Johannes sørgede over sit Folks Synder, prædikede Omvendelse og døbte dem, som kom til ham med bodfærdigt Hjerte. Hans Daab var et Sindbillede, som havde den Betydning, at ligesom Menneskets Legeme rengøres af Vand, saaledes skal ogsaa dets Sjæl renses for Syndernes Urenhed. Derfor lod Johannes dem, som kom til ham, bekende deres Synder og derefter stige ned i Jordans Vand. Den kristne Daab er mere end et Sindbillede, mere end en Renselse med Vand: Det er Menneskenes Helliggørelse ved Guds Helligaand.

En Dag saa Johannes en ung Mand komme ned til Jordan. Det var Jesus, som i tredive Aars

Alderen første Gang gik ud fra sin Hjemstavn i Nazareth for at blive Folkets Lærer. Johannes kendte Ham igen; de havde været jævnaldrende Legekammerater og vare beslægtede med hinanden; thi Johannes's Moder, Elisabeth, var en Slægtning af Jesu Moder Maria. Johannes vidste ogsaa, at Jesus var en af Gud udvalgt Profet; men han vidste endnu ikke, at Jesus var Guds Søn, Verdens Frelser.

Jesus begærede at blive døbt i Jordan, ligesom saa mange andre. Johannes vægrede sig. Hvorfor kommer Du til mig? Jeg har snarere behov at døbes af Dig; thi Du er en større Profet, end jeg.

Jesus svarede: Døb mig alligevel; thi saaledes bør det os at fuldkomme alt, hvad Ret er! Jesus behøvede ikke, som andre, at renses for Synd, Han var hellig og ren som ingen anden; men for Folkets Skyld vilde Han modtage Renselsens Daab, førend Han fremtraadte som Lærer.

Da samtykkede Johannes deri. Jesus steg, som alle andre, ned i Jordan for at døbes. Da saa Johannes Himlene aabne sig og Guds Aand fare ned som en Due over Jesus. Og en Røst fra Himlen sagde: Denne er min Søn, den elskelige, i hvilken jeg haver Behagelighed.

Gud havde sagt til Johannes: Den, paa hvem du ser Aanden fare ned og blive over Ham, Han er den, som døber med den Helligaand. Saa vidste nu Johannes, at Jesus var Guds Søn, og han sagde til Folket: Se det Guds Lam, som bærer al Verdens Synd!

Er det ikke underligt, at Gud benytter Dyrene som Lignelser for at gøre det højeste og herligste begribeligt for Menneskene? Guds Aand lignedes ved en Due og Guds Søn ved et Lam. Menneskene sammenligne i deres Hovmod sig selv med Løver og Ørne, men den samme Herre og Gud, som siger, at de sagtmødige skulle arve Jorden, sammenligner sig selv med de svageste og mest værgeløse Dyr. De stærke paa Jorden ere lige over for Gud de svageste, fordi de stole paa deres egen Kraft, men de svageste paa Jorden ere i Guds Kraft de stærkeste.

Og saadan gaar det med saa meget andet her i Verden. Gud udvalgte ikke de mægtige Assyriere eller Perserne eller Romerne, men de ringe af andre foragtede Jøder til sit eget Folk, af hvilket Verdens Frelser skulde udgaa. Jesus udvalgte ikke de rige, fornemme og lærde blandt Jøderne, men fattige, uvidende Fiskere til sine Apostle. Det var ikke den store Nilflod eller

Euftrat eller Amazonfloden eller Donau, som fik saa stor en Ære, at Jesus steg ned i deres Vand for at døbes. Det var den lille Jordan, som knap er tyve Mil lang, og som afslutter sit korte Løb i det bittersalte, døde Hav, hvor der ikke kan leve nogen Fisk eller Vanddyr. Mange Konger havde siden ladet hente Jordans Vand fra Hundreder af Miles Afstand, for at Kongebørn kunde blive døbt i det samme Vand, hvor Jesus blev døbt. Pral aldrig af at være mægtig og stærk, rig eller lærd, fornem eller smuk. Over for Gud er du mindre end intet. Vær hellere ydmyg, anse dig selv for ringere end andre, paa det at Gud alene maa være stor, og du i din Ringhed maa være hans fattige Barn. Apostlen siger (2 Kor. 4, 7): Men dette Liggendefæ have vi i Lerkar, saa at den overvættes Kraft maa være Guds og ikke af os.

Jesus blev af Johannes døbt med Vand; men vi ere blevne døbt med Vand og Guds Helligaand. Da du var saa lille et Barn, at du ikke kendte din egen Moder, langt mindre vidste noget om Gud, da kendte Gud allerede dig og udkaarede dig ved Daaben til sit Barn. Og ligesom din Gudmoder den Gang bar dig paa sine Arme ved Daaben, saaledes har den

store, usynlige Herre og Gud baaret dig gennem Aar og Tider lige til denne Stund og sendt sin Engel for at vaage over dig Nat og Dag. Nu beror det paa dig selv, om du vil være Guds Barn, som du blev ved Daaben; thi dette har Gud overladt til din frie Villie. Gud tvinger ingen til at komme til sig, Han vil have, at man skal lyde Ham frivillig. Men Gud elsker dig, Gud beskytter dig og venter paa dig i sit Rige. Gaa ikke bort, bliv hos Gud i din Daabspagt, bed Jesus hjælpe dig i din Svaghed! Bed som Kong David (Ps. 27): Herre! Lær mig din Vej og led mig paa den jævne Sti — til dit Rige.

Amen!

Hellig tre Kongers Dag.

(Math. 2: 1—12.)

10. Bethlehems Stjerne.

Jul og Nytaar ere forbi; men endnu kommer Hellig tre Kongers Dag med Bethlehems Stjernen som et Aftensker fra Julen. Vi have læst om Herodes og de vise Mænd fra Østerland; nu læse vi om Stjernen.

Hele Naturen ventede Jesus. Englene sang, og paa Himlen viste sig en ny, stor Stjerne af en Skønhed og Glans, som man aldrig før havde set Mage til. Naar du i den stille Aftenstund staar under Stjernehimlen og ser saa mange, mange fjerne Sole lyse med Guds Klarhed og tænker paa, at vor Jord kun er en fattig Ø i det store Verdenshav, da spørger du maaske: Hvad vide alle disse mange Verdener om vor lille Ø. Og hvorledes kunde de vel vente Frelseren paa denne lille Ø? Ja, hvad vidste Kejser Augustus i Rom om Bethlehems

Krybbe? Gud udvælger de ringeste til sine største Undergerninger. Spørg Lysstraalerne, om ikke alt i Verdensrummet staar i indbyrdes Forbindelse, de store Himmeligemer med de smaa, og de smaa med de store. Det er aldeles vist, at Lysstraalerne fra Bethlehems stjernebelyste Krybbe og fra Kristi Kors ere gaaede ud, og den Dag i Dag gaa ud over hele Verdensrummet.

Østerlandets vise elskede Stjernerne og saa i dem Guds Tegn paa Himlen. De havde tegnet Stjernekort, de kendte Planeternes Gang, og ikke en eneste af de større Stjerner vare dem ubekendte. Da de derfor i den mørke Nat saa en ny og forunderlig klar Stjernestraale paa Himlen i Vest, sagde de til hverandre: Hvad kan dette betyde? Denne Stjerne have vi aldrig set før.

De havde hørt et Rygte, som paa den Tid var blevet udbredt over mange Lande og Folk. Østerlandske Folk ventede Himlens og Jordens store Konge, som skulde fødes i Vesterlandet. Stjernen maatte betyde hans Ankomst til Jorden, og de vise Mænd vilde gerne se Ham. Saa begav de sig paa den lange Rejse vester efter, og de førte rige Gaver med sig til den nyfødte Konge. Om Dagen hvilede de under

Palmernes Skygge, om Natten red de paa deres Kameler gennem Ørkenerne, stadig vester paa, og Stjernen gik foran og viste dem Vej.

Da de kom til Jødelandet, tænkte de: Hvor skulde vel Kongen være, hvis Han ej var i sin Hovedstad? Saa rejste de altsaa først til Jerusalem, men da ingen der kendte noget til en ny Konge, gik de til Herodes. Han maatte da vide det. Hvor er den nyfødte Jødernes Konge? Vi have set hans Stjerne i Østerlandet og ere komne at tilbede Ham.

Ved dette Spørgsmaal blegnede Herodes, og hele Jerusalems Stad blev forfærdet med ham. Herodes frygtede en Medbejler til sin Krone; Jerusalems Indbyggere frygtede en blodig Krig, hvis der kom en ny Konge, som vilde tilrive sig Magten. Da kaldte Herodes alle de Ypperstepræster og Skriftkloge til sig, spurgte dem, hvad de vidste om den nye Konge, og hvor Han skulde fødes.

De svarede ham: Alle Profeterne have skrevet om Messias, og Profeten Micha (5, 1) har forudsagt, at Han skal fødes i Bethlehem. — Det var godt, jeg fik det at vide, tænkte Herodes og sendte sine Raadgivere bort, som om han blot havde spurgt dem af Nysgerrighed.

Det er allerede berettet, hvorledes Herodes udtænkte en List. Der fandtes mange Børn i

Bethlehem, hvorledes skulde han nu finde det rette Barn, Kongebarnet? Saa kaldte han de vise Mænd hemmeligen til sig og lod, som om han var meget glad ved den nye Konges Fødsel. Naar viste Stjernen sig? Hvor gammel kan Barnet vel være? Jeg har hørt, at den nye Konge skal fødes i Bethlehem. Rejs derhen, kære Venner, skaffer eder sikker Underretning om det rette Barn, og naar I have fundet det, saa fortæl det fremfor alt til mig, naar I rejse tilbage, for at jeg ogsaa kan komme derhen og tilbede den nyfødte Konge.

De vise Mænd anede intet ondt og lovede at opfylde Kongens Ønske. Da det saa blev mørkt om Aftenen, fortsatte de Rejsen op over Bjærgene, og Stjernen gik foran dem, men ikke mere mod Vest, som før, men nu mod Sydost. Denne Rejse blev kort. Inden næste Morgen gryede, blev Stjernen staaende over et Sted, som de ikke kunde se i Mørket, men som, da de rejsende kom nærmere, viste sig at være en ussel Æselsstald. Forundrede gik de ind og fandt Maria med Barnet i Krybben. De vise Mænd vare rige og fornemme Østerlændinge, de kaldtes selv Konger, de havde ventet at komme til et kongeligt Slot og en forgyldt Vugge. Men saa stærk var deres Tro

paa Stjernen, at de i det fattige Barn straks kendte Kongen over Himmel og Jord og kastede sig tilbedende ned med Ansigtet mod Jorden, som det bruges i Østerland. Derefter frembar de deres kostbare Gaver, Guld, Røgelse og vel-lugtende Myrrha. Man kan forestille sig Josefs og Marias Forundring over denne uventede Æresbevisning. De forstod det ikke straks, men senere forstod de, ligesom vi ogsaa forstaa, at Gud lod Hedningerne tilbede Jesus allerede ved hans Fødsel som et Tegn paa, at Han var hele Verdens Frelser.

Nu havde de vise Mænd faaet deres kæreste Ønske opfyldt og gik glade hen for at hvile sig efter Rejsen. Men om Natten fik de i Drømme en Aabenbarelse, at de ikke skulde vende tilbage til Herodes, hvorfor de drog hjem til deres Land ad en anden Vej. Det er ogsaa allerede omtalt, hvorledes Herodes blev meget vred herover og lod alle de smaa Børn i Bethlehem dræbe, men hans onde Hensigt blev ikke opnaaet. Som Minde om Bethlehems Stjerne tændes endnu Julelysene overalt i de riges Sale og i de fattiges mørke Hytter. Jesus Kristus, Guds Søn, Verdens Lys, lys for os gennem de mørke Dale til den evige Julemorgen!

Amen!

1. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag.

(Luk. 2: 42—52.)

II. Da Jesus var tolv Aar.

Evangelierne fortælle meget om vor Frelses Fødsel og om de sidste Aar af hans Liv paa Jorden, men om hans Barndom og Ungdom berette de kun een Tildragelse, da Han var tolv Aar gammel.

Josef var Tømmermand i Nazareth. Hos ham voksede Jesus op, og man tror, at Han lærte Haandværket af Josef. Børn efterligne gerne, hvad de se andre gøre, og da Drengen blev saa stor, at Han kunde bruge Økse, Høvl og Sav, er det jo rimeligt, at Han hjalp Josef med Arbejdet. Der findes gamle Sagn om Jesu Barndom. I en saadan Fortælling berettes, at Josef engang lavede en Seng, som viste sig at være for kort. Da, siger Sagnet, trak Jesus Sengen ud blot med Hænderne, saa at den blev tilstrækkelig lang. En anden Fortælling be-

retter, at Jesus legede med jævnaldrende Drenge og tildannede smaa Fugle af Ler. Dem gjorde Han levende, saa at de kunde flyve. Saadanne opdigtede Sagn behøve vi ikke at tro paa. Apostlen Johannes siger, at Jesus gjorde sin første Undergerning ved Brylluppet i Kana, da han var tredive Aar. Og aldrig har Jesus gjort Undere i Spøg, saaledes som Tryllekunstnerne gøre. Naar Han har villet vise sin guddommelige Magt, er det sket for at styrke Menneskene i deres Tro eller for at helbrede stakkels syge.

Evangeliet siger, at Han var sin Moder og Plejefader underdanig. Han adlød og agtede dem, som et Barn altid bør gøre. Et ulydigt Barn gør baade Gud og Mennesker megen Sorg. Men een Gang har Jesus dog imod sin Villie bedrøvet sine Forældre.

Han var tolv Aar gammel, da Han fik Lov til at følge med Josef og Maria til Paaskehøj-tiden. I den hellige Stad og paa Vejen derhen var der stor Folketrængsel. Da Josef og Maria vendte tilbage fra Jerusalem, havde de i Trængslen tabt Drengen af Syne og søgte Ham forgæves blandt de andre rejsende en hel Dag. Saa vendte de om til Staden og ledte der forgæves efter Ham i to Dage. Den tredie Dag fandt de Ham i Templet, siddende blandt Fol-

kets Lærere, som tydede det gamle Testaments hellige Skrifter. Vi vide ikke, om Jesus havde gaaet i Skole, men det vide vi, at Han kunde læse og skrive. Han adspurgte Lærerne, og naar de spurgte Ham, svarede Han dem, som de aldrig før havde hørt et Barn svare. De gamle Skriftkloge forundrede sig over denne ulærde Drengs Spørgsmaal og Svar.

Da sagde Maria til Jesus: Min Søn, hvorfor har Du gjort os saa megen Bekymring? Hvorfor har Du ladet os lede saa længe efter Dig med Smerte?

Jesus svarede: Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at min Plads er der, hvor jeg kan komme til at høre og tale min Faders Ord?

Hvis nu Jesus havde svaret dem haardt og uvenligt, saa vilde det jo have været en stor Utaknemmelighed. Men det vilde Jesus aldrig have gjort. Vi maa forestille os, at Jesus ydmygt har svaret: Kære Forældre, værer ej urolige! Der, hvor Guds Ord lyder, der vil jeg gerne være, og der kunne I altid finde mig.

Dette förstod Maria og Josef ikke endnu, skønt de havde hørt saa meget mærkeligt ved dette Barns Fødsel. Josef havde glemt det, Maria havde ikke glemt det, men hun havde

set Jesus lege som andre Børn, og nu var Han ikke som andre. Hvad betød denne Forandring? En Moders Øje er skarpt, og nu begyndte Maria atter at spørge sig selv, hvad det Barn vel en Gang skulde blive til. Jesus vendte atter med sine Forældre tilbage til Nazareth og var dem saa lydige, at de aldrig mere havde Grund til Klage.

Hvad skulle vi nu tro om denne Fortælling? Vi skulle mindes, at Jesus, uden at ville det, skiltes fra sine Forældre i Folketrængslen. Derpaa blev Han saa mægtigt grebet af Guds Ord i Templet, at Han glemte alt andet i Verden. Det var jo første Gang, Han saa det store, smukke Tempel og hørte Guds Ord forkynde, som Han aldrig havde hørt det i Nazareth. Jesus var ikke udydig, ikke utaknemmelig imod sine Forældre. Han glemte Tiden, som Børn saa ofte glemme, naar de faa Lov til at være med til noget nyt.

Og dog var der noget underligt og usædvanligt ved denne Glemsomhed. Jesus begyndte at tale om sin Fader i Himlene, og om hvorledes Han maatte være med i sin Faders Gerning, det vil sige være der, hvor Gud taler til Menneskene. Vi maa jo tro, at da Han i Templet hørte Guds Løfter gennem Profeterne

om, at Han vilde sende sin Søn som Verdens Frelser, genkendte Han sig selv som Guds Søn. Han havde jo lært at elske Gud i al den Tid, Han kunde mindes. Nu sagde Gud i hans Hjerte de samme Ord, som senere lød ved hans Daab: Du er min kære Søn, i hvilken jeg haver Velbehagelighed. Og saa var Jesus ikke mere et Barn som andre Børn; saa begyndte Han at gaa i Guds Skole.

Efter denne Fortælling fra Jesu Barndom læse vi videre, at Han forfremmedes i Visdom og Alder og Naade hos Gud og Menneskene. Det er alt, hvad Fader og Moder kunne ønske deres kære Børn, alt, hvad gamle og unge helst bør ønske sig, nemlig, at de bestandig Dag efter Dag og Aar efter Aar vokse i Guds Naade og al nyttig Visdom for Gud og Mennesker. Vort Legeme ophører med at vokse, naar vi blive seksten eller atten Aar gamle, vor Sjæl vedbliver bestandig at vokse. Du, vor Gud og Fader, som lader alle dine Planter faa Vækst af Himlens Regn, giv os Naade til bestandig at vokse for dit himmelske Rige!

Amen!

2. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag.

(Luk. 19: 1–10.)

12. Zakæus.

I det første Evangelium paa denne Søndag læse vi om, hvorledes Jesus var indbudt til et Bryllup i Byen Kana og paa sin Moders Begæring forvandlede Vand til Vin. Dette var hans første Undergerning. Hver Sommer lader Gud Vand stige op i Vinranken og forvandles til Vin. Den Forvandling, hvortil Naturen behøver flere Maaneder, skete nu i et Øjeblik. Jesus begyndte med at optræde som Guds Søn ved at vise, at Han havde Magt over Naturens Kræfter.

I det tredie Evangelium fortælles, hvorledes der i Staden Jeriko boede en Mand ved Navn Zakæus; han var øverste for Tolderne, som opbar Skat for Øvrigheden i Rom. Disse Toldere vare forhadte af Jøderne og havde daarligt Ry paa sig for deres Gerrighed. De ud-

sugede Folket ved ulovlige Skatter, men ingen vovede at anklage dem, eftersom de stod i det mægtige Roms Tjeneste.

Zakæus var en saadan gerrig og haard Tolder, som havde erhvervet sig store Rigdomme ved at udplyndre de fattige. Han var den fornemste blandt Tolderne; derfor var han ogsaa den mest forhadte og foragtede Mand i Jeriko. Nu hørte han, at Jesus skulde komme til Jeriko, og han blev nysgerrig efter at se den store Profet, om hvilken Folket kunde berette saa mange mærkelige Ting. Det var jo ikke hver Dag, man fik noget saa sjældent at se i en lille By.

Zakæus gik ud ad Porten, som førte til Staden, og fandt der mange nysgerrige, som havde samlet sig, og som ventede paa at faa Jesus at se. Da tænkte Zakæus: Jeg er liden af Vækst og kan ingenting se, naar saa mange staa foran mig. Men der er et Morbærtræ, jeg vil krybe op i Træet for bedre at kunne se. Derpaa krøb han op i Træet. Formodentlig var det plantet af Jerikos Indbyggere, som drev Silkeavl; thi Silkeormen lever af Morbærtræets Blade.

Kort efter saa man Jesus med sine Disciple komme paa Vejen. Mængden gav ærbødigt

Plads; mange syge forsøgte at komme til at røre ved den store Undergørers Klæder for at blive helbredede. Jesus saa op, saa Zakæus i Morbærtræet og sagde til ham: Zakæus! Skynd dig og stig ned; thi i Dag vil jeg tage ind i dit Hus!

Zakæus blev meget forundret og glad. Den store Profet kendte ham og nævnede hans Navn! Den store Profet bød sig til Gæst i hans Hus! Hvilken Ære, hvilken Udmærkelse fremfor alle andre i Jeriko! Skulde det være, fordi jeg er saa rig? tænkte Zakæus. Eller anser han mig for bedre end alle andre i Jeriko? Ja, det kunde Zakæus ikke rigtig finde ud af; men glad over Æren skyndte han sig hjem for i Hast at tilberede et kosteligt Gæstebud.

Lykkelige Zakæus! Han fik Lov til at modtage Verdens Frelser i sit Hus, men han fik ogsaa at vide, *hvorfor* Jesus var kommet til ham, — ikke fordi han var den rigeste og bedste i Jeriko, men fordi han var den fattigste paa Guds Naade og derfor ringere end alle andre. Da Jesus hørte Jøderne knurre over at se Ham gæste en saadan Synders Hus, svarede Jesus: I Dag er dette Hus vederfaredes Frelse, efterdi Zakæus er en Abrahams Søn. Thi Menneskens Søn er kommen at søge og

frølse netop de fattigste og syndigste, de mest fortabte af Menneskens Børn.

Dette var jo en stor Ydmygelse for Zakæus, men paa samme Tid en saa stor, forbarmende Kærlighed, at den gerrige Tolders Hjerter forvandlede, som Natten forvandles til Dag. Og han sagde til Jesus: Se, Herre, Halvdelen af mit Gods giver jeg de fattige, og dersom jeg har bedraget nogen, giver jeg det firdobbelt igen. — Nu vilde han gøre Bod for sin Gerrighed, sin Haardhed og sin Uretfærdighed, her-efter vilde han tjene Guds Rige, hjælpe de fattige og blive et nyt Menneske.

Vi synes jo, ligesom Jøderne i Jeriko, at det var meget underligt, at Jesus bød sig til Gæst hos saadan en Mand som Zakæus. Havde Jesus ikke andre i Jeriko, som gerne vilde have modtaget Ham og bedre fortjent det? Zakæus var jo ikke uskyldig foragtet og hadet, han var en Bedrager, en Undertrykker, et daarligt Menneske, og til ham gik Jesus!

Sagen er, at Gud alene ser ind i et Menneskes Hjerter. Var Jesus gaaet ind til fromme og retskafne Indbyggere i Jeriko, saa havde Han sikkert kunnet berede dem megen Glæde og opmuntre dem til bestandig at være gode og retskafne. Men Lægen gaar ikke til de

sunde, han gaar til de syge. Jesus saa, at der i den uretfærdige Zakæus fandtes en Hjertekrog, hvor denne Usling skammede sig over sin Uretfærdighed og i al Hemmelighed ønskede at blive et godt Menneske. Havde Zakæus nu aldrig set andet end Had og Foragt omkring sig, vilde han have anset det for umuligt nogen Sinde at genvinde Guds Naade og Menneskers Agtelse. Han vilde have tænkt: Jeg er nu engang saadan, jeg bliver aldrig bedre. Men da den retfærdige Herre Jesus, som selv aldrig havde syndet, netop kom til ham, saa kunde Zakæus ikke længere staa imod, ikke længere tvivle. Der faldt som Skæl fra hans Øjne, han forstod, hvor uværdig han var til en saa stor Naade; men paa samme Tid forstod han, at nu kunde han atter blive et nyt Menneske. Og det blev han. Han gav jo straks et Bevis derpaa.

Kom i Hu, at du aldrig dømmer en anden, selv ikke det elendigste, det daarligste, det sletteste Menneske! Hans Fejl skal du dømme, men ikke ham selv. Du kan jo ikke se ind i hans Hjerte, du ved jo ej, om der ikke der findes en hemmelig Krog, hvor Guds Naade kan faa Magt over ham. Og møder du ham med Foragt og Forbandelse, saa forbitres han

og bliver værre endnu. Men møder du ham med Kærlighed, retter du hans Fejl med Godhed og fortæller ham om, hvorledes Jesus kom til Zakæus, saa gør du det samme, som Gud gør med os, og da kan den elendigste endnu blive et nyt Menneske. Kan du huske det? Vil du gøre som Jesus? Ja, gør det!

Amen!

3. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag.

(Joh. 4: 27—42.)

13. Kvinden ved Jakobs Brønd.

Apostlen Johannes beretter om vor Frelsers Samtale med en samaritansk Kvinde ved Jakobs Brønd.

Samaria var et Land mellem Galilæa mod Nord og det egentlige Jødeland mod Syd. Samaritanerne dyrkede Israels Gud paa deres egen Maade og i et eget Tempel, hvorfor Jøderne kun ansaa dem for lidet bedre end Hedningerne, og paa deres Rejser gjorde de hellere en Omvej, end de rejste den lige Vej gennem Samaria.

Nu hændte det usædvanlige, at jødiske Vandringmænd kom gaaende paa Vejen nær ved Sichar, Hovedstaden i Samaria. Det var Jesus og hans Disciple, som ikke frygtede for at blive smittede af Samaritanernes Nærhed. Det var henimod Middag, og det var trættende at van-

dre i den brændende Solhede. — Mester, sagde Disciplene, hvil Dig her ved Brønden, medens vi gaa til Staden for at købe Mad.

I Bjærget var udhugget en dyb Brønd, opkaldt efter Jødernes og Samaritanernes Stamfader, Jakob, som her vandede sit Kvæg. Jesus satte sig ved Brønden, og Han var meget tørstig. Han kunde sulte og tørste, ligesom alle vi andre.

Da kom, nynnende og med lette Skridt, en Kvinde fra Staden ud til Brønden. Hun bar paa sit Hoved en stor Krukke, og ved Hjælp af en Kæde sænkede hun Krukken ned i Brønden og trak den atter op fyldt med Vand. Jesus sagde til hende: Giv mig at drikke.

Kvinden saa paa hans Dragt, at Han var en Jøde og spurgte spottende: Hvorfor beder Du, som er Jøde, om Vand af mig, som er en samaritansk Kvinde? Jesus svarede: Hvis du kendte den, som Gud nu sender til dig, saa vilde du begære det levende Vand af mig.

Kvinden saa forundret paa Jesus: Han var ikke som andre. Herre, sagde hun, Du har jo intet Øsekar, og Brønden er dyb, hvorfra faar Du da det rindende Kildevand? Du er da ikke mere end vor Fader Jakob, som tog til Takke med dette Brøndvand.

Jesus sagde: Hver den, som drikker af dette

Vand, skal atter tørste. Men hvo, som drikker af det Vand, som jeg vil give ham, han vil aldrig nogen Sinde tørste mere.

Hvad mente Han? Kvinden tog hans Ord for Spøg. Herre, bad hun, giv mig det Vand, saa behøver jeg ikke hver Dag at ulejlige mig herhen i Solheden!

Jesus sagde: Gaa hen og kald paa din Mand!

Jeg har ingen Mand, svarede Kvinden leende.

Det er sandt, sagde Jesus. Du har havt fem Mænd, og den, du nu har, er ikke din Mand.

Da blegnede Kvinden, Smilet flygtede fra hendes Læber, og hun slog sine Øjne ned. Herre, sagde hun bævende, jeg kan høre, at Du er en Profet! — Derpaa begyndte hun at tale om Samaritanernes og Jødernes forskellige Gudstjeneste. Jesus belærte hende, at Gud er en Aand, og at de, som tilbede Ham, bør tilbede Ham i Aand og Sandhed. Kvinden blev eftertænksom, hendes lette Sind veg bort for Alvoren. Jeg ved, sagde hun, at naar Messias kommer, som kaldes Kristus, skal Han forkynde os alt.

Jesus sagde til hende: *Jeg, som taler til*

dig, er Kristus, din Frelser. Da glemte Kvinden, betagen af Forbauselse, sin Vandkrukke, og hvorfor hun var kommet til Brønden og løb ind til Staden, raabende til alle, som mødte hende: Kom og se! Her er en, som har sagt mig alt, hvad jeg har gjort; mon Han ikke skulde være Kristus? Samaritanerne bleve nysgerrige og kom i store Skarer ud til Brønden for at høre Jesus. Han blev hos dem i to Dage. Mange bleve overbeviste af hans Ord og sagde til Kvinden: Vi behøve ikke dit Vidnesbyrd, vi vide nu selv, at Kristus er kommet til os. Og saaledes blev denne tilfældige Samtale ved Brønden Aarsagen til mange Menneskers Tro og Salighed. Johannes fortæller ikke, hvad der senere blev af den let-sindige, leende Kvinde, som Jesus havde ydmyget saa stærkt ved hendes egne Gerninger; men vi maa jo tro, at hele hendes Hjerte forandredes, og at hun fra den Dag af blev et Guds Barn. Jesus havde her opsøgt og frelst en af de mange ulykkelige, som synde med et Smil paa Læberne.

Da Disciplene kom tilbage fra Staden, sagde de til Ham: Mester, spis, her er Mad! Jesus svarede: Jeg har Mad at æde, som I ikke kende. Og da de undrede sig over, om nogen

skulde have bragt Mad til Ham, medens de vare borte, sagde Jesus til dem: Min Mad er, at jeg gør hans Villie, som mig udsendte, og fuldkommer hans Gerning. Endnu er der længe til, at Markerne skulle høstes, men løfter eders Øjne og se, hvor Guds Riges Marker blandt Menneskene allerede ere hvide til Høsten! Disciplene opløftede deres Øjne og saa Folkeskarerne, som kom ud fra Staden for at høre Frelsens Ord. Disse to Dage i det foragtede Samaria vare blandt de faa lykkelige Dage, som Jesus oplevede under sin Vandring paa Jorden. Han glemte Sult og brændende Tørst for Glæden over at frelse Menneskesjæle. Han bad Kvinden om Vand; men Han glemte at drikke. Kender du nogen, som i den Grad har glemt sig selv for at gøre andre lykkelige? Jeg kender ingen.

Kære Jesus, lær os, naarsomhelst vi møde et ulykkeligt, foragtet Menneske, da at være barmhjertig som Du, straffe som Du, tilgive som Du og frelse som Du!

Amen!

4. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag.

(Math. 8: 23–27.)

14. Jesus paa Havet.

Staden Kapernaum var smukt beliggende paa Vestsiden af Søen Genezareth, som kaldes det galilæiske Hav. Der opholdt Jesus sig længere Tid, og her fandt Han mange, som troede hans Ord. Og der holdt Han sin smukke Bjærgprædiken, som vi høre om paa Alle-Helgensdag. Da Folketrængslen blev stor, for han med sine Disciple en Eftermiddag over til den anden Side af Søen for at hvile ud efter en hed og møjsommelig Dag. Søen var ikke bredere, end at man paa et Par Timer kunde ro eller sejle derover, og Baaden, som i Evangeliet kaldes Skib, var ikke større, end at den kunde bære Jesus og Disciplene.

Søen er omgivet af høje Bjerge, hvorfor heftige Stormbyger ikke ere usædvanlige. En saadan pludselig Storm opstod nu under Over-

farten, Bølgerne gik højt, Baaden krængede over og syntes nær ved at synke. Jesus! raabte Disciplene, som saa mange den Dag i Dag raabe i Nødens Stund, Jesus, hjælp os! Men Jesus sov. Træt af Dagens Anstrengelser og Vandringer sov Han saa trygt paa Baadens Tofter, som om aldrig noget Menneske var gaaet under paa et stormfuldt Hav.

Disciplene raabte: Herre! Frels os, vi for-gaa! Jesus vaagnede og sagde: I lidet troende, hvorfor ere I bange? Saa stod Han op og truede Vejret og Søen. Han befalede Stormen at lægge sig og Havets Bølger at blive rolige. Straks adlød Elementerne hans Bud, Stormen holdt op at suse, og de urolige Bølger lagde sig ned i stille Ro. Men alle, som senere hørte dette, forundrede sig og sagde: Hvo er dog denne, at baade Vejret og Søen ere Ham lydige?

Der fortælles om Persernes Konge, Xerxes, at han engang gjorde et Forsøg paa at herske over Havets Bølger. Da Stormen forhindrede ham i at sejle over Hellespont, lod han Bølgerne piske med Ris. Og om Østrigernes grusomme Feltherre, Wallenstein, berettes, at han under Trediveaarskrigen lod Østersøens Bølger beskyde med glødende Kanonkugler, da Stormen forhindrede ham i at sejle fra Tyskland

til Sverrig. Dette er jo kun taabeligt Overmod. Hellespont og Østersøen haanedes Menneskenes afmægtige Raseri; men det galilæiske Hav lagde sig lydigt til Ro over for Jesus, Guds Søn.

Matthæus omtaler i det tredie Evangelium paa denne Søndag en anden Undergerning ved den galilæiske Sø. Da Jesus havde bespist fem tusind Mand i Ørkenen, gik Han om Aftenen alene op paa et Bjærg for at bede; men Disciplene sejlede over Søen tilbage til Kaper-naum. Det var atter en stormfuld og mørk Nat. Klokken fire eller fem om Morgenen, da Baaden krydsede i haard Modvind midt paa Søen, saa Disciplene en Skikkelse gaa paa Havet, som om den vilde gaa forbi Baaden. Det er et Spøgelse, raabte de. Det er jo kun Spøgelser, der kunne gaa paa Havets Bølger! Da hørte de Jesus sige: Værer ikke bange, det er mig. Nogle af dem bad da Jesus om at komme til dem i Baaden, men den modige Petrus sagde: Er det Dig, Herre, saa byd mig at komme til Dig paa Vandet! Jesus svarede: Kom! Petrus steg ud af Baaden og gik et Stykke hen ad Vandet. Men da Storm og Bølger bruste omkring ham, blev han bange og begyndte at synke. Herre! Frels mig! raabte han. Jesus rakte ham Haanden og sagde: O,

du lidet troende, hvorfor tvivlede du? Da steg de begge ind i Baaden, Stormen lagde sig, og samtidig blev Baaden ligesom ført af en usynlig Kraft hen imod den lige over for liggende Kyst. Da gik alle, som havde været i Baaden, hen og tilbad Jesus og sagde: Du er sandelig Guds Søn.

Vi kunne forstaa Disciplenes Forfærdelse over disse forunderlige Hændelser. I vor Tid have Menneskene opnaaet en Magt over Naturkræfterne, som aldrig før. Nu gaa vi med Dampkraft over Oceanerne, og alle Elementer tjene os. Det er, som om Gud havde overført paa os Kong Davids Profeti i den 104 Psalme: Han gør Vindene til sine Engle, gloende Ild til sine Tjenere. De overmodige mene, at vi snart kunne herske over alle Naturens Kræfter, saa at intet Element mere kan staa os imod. Ja, det er rimeligt nok, at Menneskets Magt over Naturen med Tiden vil blive endnu større end i vore Dage. Vi, som nu ere ældre, have allerede set mærkelige Fremskridt, om hvilke vore Forældre ikke havde mindste Anelse, og de, som nu ere Børn, ville faa andre mærkelige Ting at se, som vi ikke faa at se. Men den almægtige Gud har alene forbeholdt for sig Kraftens Fuldkommenhed. Der findes en Grænse,

som vi ikke kunne overskride. Aldrig ville Menneskene kunne befale Stormen at tage af eller Havet at lægge sig. Aldrig vil man kunne forhindre Tyngdeloven i at drage os nedad, hvis vi forsøge at gaa med bare Fødder paa Vandet. Vor Frelasers Mirakler kan ingen eftergøre. Hvor mangan Sømand har ikke i den mørke Nat ude paa Havets Bølger ihukkommet Jesus, som gik paa Havet, og som bød Stormen at lægge sig. Og af denne Fortælling skulle vi alle hente glad og frimodig Trøst. Naar Jesus er med os, kan ikke den mørkeste Nat og det vildeste Hav forfærde os. Ingen Storm kan kaste os om, ingen Bølger kunne opsluge os. Ere vi svage, er Han stærk, ere vi raadville, ved Han Raad; synes vi, at vi under Frygt og Tvivl synke ned i Havet, skulle vi bede Ham om Hjælp, og Han vil række os den samme Haand, som Han rakte Petrus. Ro, ro til Fiskeskær, siger den gamle Barnesang. Ja, ro, ro, men tag Jesus med i Baaden! Have vi Ham med os, ville vi aldrig føle os forladte. Er det ikke godt, er det ikke sikkert og lykkeligt altid at være under hans Beskyttelse? Du, vor kære Herre og Frelser! Vær med os i Nød og Fare, naar vi, dine svage Børn, krydse i den mørke Nat paa Verdens

stormfulde Hav; men vær ogsaa med os under Dagens Solskin, under muntert Arbejde, i frimodig Glæde, vær altid med os, saa ere vi stedse trygge, saa kan intet skade os; thi Du fører os let i vor gyngende Baad til en sikker Havn!

Amen!

5. Søndag efter Hellig tre Kongers Dag.

(Math. 13: 24—30.)

15. Klinten iblandt Hveden.

Her berettes atter en af disse smukke Fortællinger, som kaldes Lignelser, fordi de sammenligne Guds Rige med Menneskelivet. Hvis jeg siger til dig: Der var engang en Svale, som sagde til sin Unge: Du skal ikke hoppe ud af Reden, før du kan flyve, saa er det en Fortælling, men du kan nok forstaa, at det ogsaa er en Lignelse. Svalen ligner din Moder, som siger til sit Barn: Gaa ikke bort alene, førend du har lært at finde tilbage igen! Saa-danne Fortællinger meddelte Jesus ofte, og i dem var der altid en smuk Lignelse om Guds Kærlighed.

Nu siger Han: Der var engang en Landmand, som saaede god Hvede i sin Ager. Men medens Folkene sov, kom hans Fjende og saaede Klinte blandt den gode Udsæd. Den

gode Sæd og Klinten vokste samtidig op. Men Tjenerne sagde til Husbonden: Herre, du saaede jo god Sæd i din Ager, hvorfra kommer da Klinten? Husbonden sagde: Det har min Fjende gjort. Tjenerne sagde: Vil du da, at vi skulle gaa hen og luge Klinten bort? Nej, sagde Husbonden, det er endnu for tidligt, Klinten breder sine Rødder ud, og naar vi rykke den op, kunne vi let komme til at rykke Hveden op med. Lad dem blot begge staa til Høsten, og naar Hveden da er moden, kunne vi høste den. Saa vil jeg lade Høstfolkene samle Hveden i Laden, men Klinten skulle de binde sammen i Knipper og opbrænde den.

Dette forstaar nu en Landmand. Og hvis du nogen Sinde har luget Ukrudt bort i en Have, saa ved du, hvor forsigtig man maa være for ikke at rykke de gode Planter op med det samme. Derfor kan man ikke luge paa en tilsaaet Mark. Man lader baade Sæden og Ukrudtet staa til Høsttiden.

Mange, som hørte Jesus, troede maaske, at Han vilde lære dem Jordbrug; men Disciplene forstod Ham bedre og bad Ham om at forklare dem denne Lignelse. Da svarede Jesus, som vi læse i det andet Evangelium paa denne Søndag: Den, som saar den

gode Sæd, er Menneskens Søn. Ageren er Verden, den gode Sæd er Rigets Børn, Guds Børn, og Klinten er den ondes Børn. Fjenden, som saaede, er Djævelen, Høsten er Verdens Ende, og Høstfolkene ere Englene. Derfor, ligesom Klinten sankes og opbrændes med Ild, saa skal det og ske ved denne Verdens Ende. Men Guds Børn skulle skinne som Solen i deres Faders Rige.

En saa stor og dyb Mening ligger skjult i denne Fortælling, og Jesus har selv forklaret den tydeligere end nogen anden af sine Lignelser. Han kaldte sig selv Menneskens Søn, og skønt Han var født Menneske, var Han dog det eneste fuldkommen gode, syndfri Menneske, som nogen Sinde har levet. Men paa samme Tid var Han Guds Søn og kaldte Gud sin Fader.

Forstaar du nu denne Lignelse? Her bo mange gode og onde Mennesker sammen i Verden. Solen skinner ens paa gode og onde, Regnen vander de ondes Ager ligesom de godes, og mange onde Mennesker synes at have Lykke og Fremgang. Saa knurre nogle og sige: Hvorfor skal de onde have Lov til at leve? Hvorfor luger Gud dem ikke bort, da de dog ere Jordens Ukrudt? Nej, Gud har sin vise Mening

med dem. Jorden er en tilsaaet Mark, de gode og de onde hænge sammen med Rødderne, fordi de alle ere Mennesker. Skulde nu Gud rense Marken, som Han undertiden gør ved Hjælp af dødelige Sygdomme, saa tages de gode bort sammen med de onde. Derfor lader Gud alle vokse til deres Høsttid, som først indtræffer, naar de dø og siden ved Verdens Ende. Saa begynder Adskillelsen; saa samler Gud Hveden i sine Lader, men Klinten brænder Han op. De gode skulle vide, at de kunne være sikre paa deres Belønning, hvor længe og hvor taalmodigt de end maa vente; de onde skulle ogsaa vide, at deres Straf kommer, hvor stolte og sikre de end selv synes at være, medens de blive staaende paa Jordens store Ager.

Du lille, grønne, spirende Straa i Guds store Have, bliver du til Klinte, eller bliver du til Hvedeaks? Det ved du ikke selv, men Gud ved det. Og Gud udsaar kun den gode Sæd, Han udsender alle Børn, for at de skulle blive gode Mennesker. Men Fjenden kommer om Natten, medens Forældrene sove, og saar sine onde Frø i saa mange Børns Hjerter, Falskhed, Ulydighed, Misundelse og andre stygge Tanker. Saa forvandles Børnenes Hjerter, saa

at de tro, at de ere Hvede, og de ere dog kun Ukrudt for Gud og Mennesker. Ulykkelige Børn! Endnu faa de Lov til at vokse til Høsttiden. Give Gud, at den onde Udsæd i dem maa forvandles til Guds gode Hvede! Men dertil kræves megen Naade, megen Bøn og megen Forsagelse.

Har du set, hvor det spirende Frø skyder sit første, spæde Hjerteblad op af Jorden, for at det kan varmes af Himlens Sol? Vil du ikke ogsaa gerne lige fra dit første Hjerteblad være et Straa af den gode Sæd? Det er en Lykke at vokse op som Guds gode Børn til hans himmelske Rige. De onde have ingen Fred og ingen rigtig Glæde. Det er sagt om dem, at de flygte, skønt ingen jager dem. De gode bære bestandig Glæden med sig, selv i Sorgens Dage, fordi de bestandig leve i Guds Fred. De ere de Træer, som Gud har plantet ved Vandløbene; de bære deres Frugt, og deres Løv visner ikke. Guds Engle vaage over dem og vente paa dem til Høsttiden for at bære dem hjem til en evig Glæde. Kære Herre, vor Gud, Verden er din Ager, og Du har saaet os der som din gode Hvede. Bevar os fra Fjendens Klinte i vore Hjerter! Vi staa her

for dit Ansigt, som den grønne Spire om For-
aaret, svage og lette at bøje for Verdens Vinde.
Vær Du vor Rod og vor stærke Hjælper. Lad
os vokse i din Naade, blomstre i din Kærlig-
hed og bære Frugt for dit Rige.

Amen!

Søndag Septuagesima.

(Math. 20: 1—16.)

16. Den ellefte Time.

Denne Søndag kaldes Septuagesima, som betyder den halvfjersindstyvende Dag før Paaske. Næste Søndag er Sexagesima, den tresindstyvende eller rettere tre og tresindstyvende Dag før Paaske.

Jesus fortæller en Lignelse om Vingaarden. Vinranken dyrkedes i Jødeland og krævede megen Pleje. Den skulde plantes, 'bindes op til sin Stok, vogtes for Orm, renses, beskæres og vandes. Den modne Drue skulde plukkes, sorteres og presses til Vin, derefter gære og siden staa en Tid, indtil Vinen var færdig. Til alt dette krævedes mange Arbejdere. Saasom den ugærede Vin ikke er berusende, tro nogle, at vor Frelser, som afskyede al Drukkenskab, kun drak ugæret Vin.

Vingaardsmanden gik ud tidlig om Mor-

genen for at leje Arbejdere og sluttede Overenskomst med dem om en vis Løn for Dagen. Senere gik han ud Klokken ni og saa andre staa ledige paa Torvet, lovede dem en rimelig Løn og sendte dem ligeledes hen at arbejde i Vingaarden. Derefter gik han atter ud Klokken tolv Middag og Klokken tre om Eftermiddagen og fandt andre staa ledige og sendte dem til det samme Arbejde. Til sidst gik han ud Klokken fem, da det næsten var blevet Aften, fandt endnu nogle og spurgte dem om, hvorfor de endnu stod ledige. De svarede: Fordi ingen lejede os. Da sagde han: Gaa I ogsaa hen i Vingaarden, jeg skal give eder, hvad som Ret er.

I Jødelandet var Arbejdsdagen endt Klokken seks om Aftenen ved den tolvte Time efter Jødernes Tidsregning; thi saa gik Solen ned. Da Vingaardens Arbejdere vare færdige Klokken seks, fik de alle samme Dagløn, de sidste først og de første sidst. Nu mente de, som havde arbejdet fra Klokken seks om Morgenen, at de burde have mere end de sidst ankomne, som ikke havde arbejdet mere end een Time. Men Vingaardsmanden sagde til en af dem: Min Ven, jeg gør dig ikke Uret. Vi ere blevne enige om en vis Løn, du har faaet, hvad jeg

har lovet dig; hvorfor skal du være vred, fordi jeg er god imod de sidst ankomne? Maa jeg ikke gøre ved mit, hvad jeg vil?

Hvad skulle vi nu tro om denne Fortælling? Gjorde Vingaardsmanden Uret, da han gav de sidste lige saa meget som de første? Nej. Det hænder i Skolen, at en har læst længere og en anden kortere Tid paa sine Lektier, men derfor kunne begge godt faa samme Vidnesbyrd. Hvorfor skal den, som har læst længere, være misundelig paa den, som har læst kortere Tid? En anden Gang hænder det, at du kommer paa Banegaarden i saa god Tid, at du maa vente en hel Time, medens en anden først kommer i det sidste Øjeblik og faar lige saa god Plads, som du. Hvorfor skal du være misundelig paa ham? Vingaardsmanden gav dem alle det samme, ikke fordi de første havde været flittige og de sidste dovne, men fordi de sidste havde svaret ham, ingen har lejet os. De sidste havde *villet* arbejde ligesom de første, men de havde ikke kunnet faa Arbejde før. Det hænder saa ofte, at en og anden vil udføre noget nyttigt, men ikke faar Lejlighed dertil; ingen lejer ham paa Verdens store Torv. Andre ere saa lykkelige at komme til at tjene i Vingaarden fra deres første Ungdom. Og da

nu Gud i sin Godhed mere ser paa Villien end paa Arbejdet, naar Han i den ellefte Time kalder paa os fattige Arbejdere, som allerede have mistet alt Haab, og giver os lige Løn med de lykkeligere og kraftigere, skulle vi da sige, at Gud er uretfærdig?

Misundelse er noget saa stygt, at et misundeligt Menneske aldrig kan vente sig noget godt af Gud. Jeg kender dem, som have det meget godt, men som aldrig kunne være rigtig lykkelige, fordi andre have faaet mere. Maaske har du faaet en god Kage til Middag i Anledning af Søndagen, men den smager dig ikke, fordi din Broder eller Søster har faaet en lidt større Kage. Kære, hvor maa du ikke skamme dig, naar Gud ser ind i dit Hjerte! Den, som vil være Guds Ven, maa unde andre det bedre end sig selv. Han skal kunne undvære sin egen Glæde for andres Skyld, han skal kunne give sit Brød til de fattige, om han ogsaa selv er sulten. Det er den fattiges største Ulykke, naar han misunder den rige. Naar Gud vel-signer de fattige, spørger Han dem: Er du tilfreds med lidet? Under du den eller den, at de have faaet mere, end du har faaet? Ja, siger den ydmyge fattige, Du ved bedst, hvorledes Du giver, min Gud. Det er Ret, siger

Gud. Derfor skal du ogsaa med din Nøjsomhed og Taalmodighed være rigere i din Fattigdom, end manges rig i hans Overflod.

Der er noget andet mærkeligt i dette Søndags-Evangelium. Da Vingaardsmanden uddelte Lønnen til Arbejderne, hvorfor begyndte han da med de sidste og sluttede med de første? Fordi de sidste vare taknemmelige, og de første vare misundelige og vilde have mere. Saaledes gør Gud saa ofte: Han sætter de sidste først og de første sidst, fordi Han ser ind i deres Hjerter.

Man skal trænge sig frem, sige de verdenskloge. Ja, forsøm ikke dig selv, vær ikke doven! Sov ikke over dig! Men er du af dem, som bore sig frem, skubbe andre til Side, for selv at trænge sig frem, prale og ere uforskammede, saa vil det maaske lykkes dig at opnaa noget godt, medens andre ikke faa noget, men kom saa ogsaa i Hu, at dette er ikke Guds Mening! Glem aldrig, at Gud stiller de sidste først, og de første sidst! Gennem alle Guds Ord taler Advarslen mod den Selvklogskab, som trænger sig frem, og de ydmyge, som forsage, loves der meget.

Se, kære Gud, her staa vi smaa, svage Arbejdere, ventende paa dit Torv. Hvem vil leje

os? Hvem skulle vi tjene? Den ene siger til os: Kom her, den anden siger: Kom hid! Send os til din Vingaard, kære Herre og Gud! Din Vingaard er for os dit Rige her paa Jorden, og vi faa aldrig saa god en Herre, som Du. Maaske komme vi tidligt for at gøre dit Arbejde, maaske komme vi i den ellefte Time. Men Du er god imod alle, Du ved, at vi vilde gerne være komne i Tide, men ingen har lejet os. Giv os, hvad Du selv i din Godhed helst vil unde os: Aldrig ville vi blive misundelige, aldrig knurre. Lad os blive *dine* Arbejdere, det er for os vor bedste Løn.

Amen!

Søndag Sexagesima.

(Luk. 8: 4–15.)

17. Guds Ager.

Har du nogen Sinde set en Sædemand paa sin Ager? Han vælger en rolig Morgen, hænger sin Kurv ved Hjælp af en Rem over sin venstre Skulder og strør omhyggeligt Kornene ud over Ageren, saa at de ikke falde for spredt eller for tæt, og saaledes at hele Ageren bliver tilsaadet. For at kunne gøre det, maa man være dygtig og øvet. I vor Tid saar man undertiden med Maskiner; men Jesus taler om den gamle Maade at saa paa.

En Sædemand gik ud for at saa, og han saaede, medens det blæste. Vinden spredte Sædekornene og førte en Del af dem bort fra Marken. Nogle Korn faldt paa Vejen, nogle bleve nedtraadte, og Fuglene aad dem op. Andre Korn faldt paa en Klippe, hvor der kun var lidt Jord, de begyndte at spire, men vis-

nede hurtigt af Mangel paa Vand. Atter andre faldt iblandt Tornebuske og kvaltes af Tornene. Men nogle faldt paa Markens gode Jord og bar hundredefold Frugt.

Jesus har selv forklaret os denne Lignelse. Sæden er Guds Ord. Guds Tjenere vælge en rolig Morgen for at saa Ordet i Menneskenes Hjerter. Men mange Tanker blæse som stormfulde Vinde i disse urolige Hjerter, og Vindene sprede den gode Sæd, Guds Ord. En Del falder paa Vejen, en Del paa Bjærgene, en Del blandt Torne. Kun en Del af Guds gode Sæd falder i et saadant Hjerte, hvor den kan bære Frugt.

Nu vil Sædemanden saa i dit Hjerte. Du sidder her og hører Guds Evangelium. Hører du det saaledes, at du ogsaa kan huske det? Ja, det ved Gud bedre end jeg. Maaske tænker du paa, hvad du skal lege derude. Saa er Guds Ord faldet *paa Vejen*, og Tankerne komme som Himlens Fugle og æde det op.

Eller ogsaa tænker du: Det er saa smukt at høre paa Guds Ord. Nu skal jeg ogsaa huske det, nu skal jeg aldrig mere være styg eller misundelig, aldrig lyve, aldrig mere være ulydig; jeg skal være saa god imod alle, jeg skal være Guds gode Barn, saa længe jeg lever. — Ja, det er ret, det er smukt at tænke saa-

ledes; men naar du om lidt kommer ud herfra, har du glemt alt og er akkurat den samme, som du før var. Ser du, saa er Guds Ord faldet *paa en Klippe*, det har ikke slaaet rigtig Rod, derfor visner det.

Eller ogsaa tænker du: Jeg vil ikke, at Gud skal være vred paa mig, jeg skal prøve paa at rette mine Fejl, naar jeg faar bedre Tid, men nu har jeg saa meget at gøre. Nu skal jeg læse mine Lektier, nu skal jeg ordne mine Skuffer, og derpaa har jeg saa meget Arbejde med mine Frimærker og mine Dukker eller min Gyngehest, som har brækket sit højre Forben. Og saa skal jeg maaske i Dag til den slemme Tandlæge! Nej, nu har jeg ikke Tid, men i Morgen! — Men den Dag i Morgen kommer jo aldrig. Guds Ord i dit Hjerte er faldet *blandt Torne*..

Du lille Stakkel, var det ikke bedre, om dit Hjerte blev den gode Jord, hvor Guds Sæd bærer Frugt? Tror du, at det er saa svært, eller at du maaske kan undvære det, til du bliver ældre og mere forstandig? Jeg kender Børn, som elske Jesus saa højt, at de aldrig med deres Vidende og Villie gøre ham imod. Det er, som om de bestandig inden i sig hørte Englenes Røst, som siger til dem: Jesus elsker

dig, og du vil ikke bedrøve Ham. Du hører, Han vil, at du altid skal være, som Han var: Altid god, altid sand, altid ren i dit Hjerte. Hvorfor skulde du tænke eller tale eller gøre det, som Han ikke vil? — Ja, du er lykkelig, du, som Jesus leder ved Haanden paa de vildsomme Veje, hvor du end gaar i Verden.

Se, det er *den gode Jord*. Naar vi med et saadant Hjerte høre eller læse Guds Ord, da er det, som om vi kom fra vore egne Tankers indelukkede Kammer ud i den friske, blaa Luft, indaande Sjælens Lægedom i dybe, friske Aandedrag og føle os opvarmede af Himlens Sol. Saa finder Guds Ord Vej til os og slaar Rod i os og bliver en levende Plante i Guds Have. Planten tænker ikke paa, at den først burde spørge, om Vejret er klart eller taaget, varmt eller koldt; den tænker blot paa at vokse. Vi skulle heller ikke tænke paa det ene eller det andet, som vi først skulle spørge om og gøre, inden vi faa Tid til at give os af med vor Gud. Vi skulle tænke paa at vokse, vi skulle tænke med hver Dag at kunne vokse mere ind i Guds Rige. Og naar vi tænke saaledes, saa kommer alt det andet som af sig selv. Thi saa gaar Guds Ord foran os som et Lys i den mørke Nat og straalere for os og viser os den rette

Vej. Spørge vi om noget, saa have vi Svaret der. Guds Ord er saa rigt: Hvor kunne vi nogen Sinde blive fattige, naar vi have en saa udtømmelig Skat? Og Guds Ord er saa trøstende frimodigt: Hvor kunne vi nogen Sinde være sørgmodige, naar vi saa nær ved os have den evige Kilde til Fred og Glæde?

Ransag mig Gud! Og kend mit Hjerte; prøv mig og kend mine Tanker. Og se, om jeg er paa en Vej, som fører til Smerte for mig og led mig paa Evighedens Vej! (Ps. 139: 23, 24.)

Amen!

Fastelavns-Søndag.

(Mark. 10: 32—45.)

18. Ærgerrigheden.

Faste betyder for en Tid at afholde sig fra Mad og Drikke eller i alt Fald at spise lettere Mad og drikke uskadelige Drikke. Det var Skik i Jødeland at faste ved visse Højtider; de Kristne af den katolske og græske Kirke faste ogsaa paa visse Tider. De lutherske Kristne have afskaffet den udvortes Faste med Mad og Drikke; men ogsaa de berede sig under den Tid, vi kalde Fasten, med Alvor og Bøn, til den store Højtid, Paasken.

Den første Uge efter Fastelavns-Søndag anses endnu ikke for at være Fastetid. Saa bruge tværtimod de, som senere faste, at more sig det bedste, de kunne, for ligesom at tage For-skud paa den Glæde, de senere maa undvære. Den Uge kaldes Karneval, og Tirsdagen i samme Uge er Hvide Tirsdag. Med den følgende Søn-

dag begynder Fastetiden, under hvilken de Kristne afholde sig fra verdslige Fornøjelser, indtil de atter paa Paaskedagen kunne være glade. Det forholder sig nu saa, at Gud lægger mindre Vægt paa de ydre Bestemmelser end paa Menneskets sande Hjertelag. Vi tjene ikke Gud ved at afholde os en Tid fra en bestemt Slags Mad og saa senere diske op med det bedste, vi formaa. Langt bedre tjene vi Ham ved stadig at være maadeholdne og bruge de Gaver, Han har givet os, med Bøn og Taksigelse.

Evangeliet omtaler, at Jesus paa Vandringen til Paasken i Jerusalem begyndte at forkynde sine Disciple, at Han nu gik derhen for at dø. Han forudsagde dem alt, men de forstod Ham ikke. Det syntes dem aldeles umuligt, at den almægtige Guds Søn skulde kunne dræbes af Mennesker. De troede snarere, at nu skulde Han bestige sin Trone som Verdens og Jødernes Konge. Saa fik den onde Ærgerrighed Magt over to af de bedste iblandt dem, Jakob og Johannes. Deres Moder, Salome, kom til Jesus og begærede, at hendes Sønner maatte komme til at sidde paa hans højre og venstre Side, naar han blev Konge; hun ønskede at de skulde være de fornemste næst efter Kongen selv.

Jesus spurgte Jakob og Johannes, om de vidste, hvad de havde bedt om. Kunde de drikke den Smertens Kalk, som Han skulde drikke og døbes med den Blodsdaab, som han skulde døbes med? De svarede, at det kunde de.

Da sagde Jesus: Ja, I skulle lære Smerten og Døden at kende, men kun min Fader i Himlen kan bestemme hvem, der skal sidde paa min højre eller venstre Side i den tilkommende Herlighed.

Da de andre Disciple hørte dette, bleve de misfornøjede over, at Jakob og Johannes vilde være fornemmere end de. Jesus kunde ikke tillade en saadan forfængelig Trætte imellem sine Disciple. I Verdens Riger, sagde Han, herske de mægtige, men saadan skal det ikke være blandt eder, som ere kaldede til at tjene Guds Rige. Den, som blandt eder vil være den ypperste, han skal være alles Tjener. Menneskens Søn er ikke kommet for at lade sig tjene, men for at tjene Menneskene og give sit Liv til en Igenløsning for mange.

Saa ukyndige vare endnu Herrens egne Apostle; Jakob og Johannes kaldtes for deres heftige og ærgerrige Sindelag: Tordensønnerne. Det var dem, som engang begærede, at Ild skulde falde ned fra Himlen paa de ugudelige,

som vægrede sig ved at modtage dem; men Guds Helligaand bøjer Menneskenes Hjerter som Vandbækkene. Hvem skulde tro, at denne voldsomme, ærgerrige Johannes er den samme, som har skrevet det skønneste, mest aandfulde Evangelium, at han blev den mest elskede, den mildeste, den kærligste af alle Herrens Disciple? Ja, at han fremfor alle blev kaldt Kærlighedens Apostel?

Læg vel Mærke til, hvad Jesus siger om Ærgerrigheden! Den hører ikke til i Guds Rige, den er en Fjende og en Modsætning til Guds Rige. Der findes en lille og en stor Ærgerrighed. Den lille Ærgerrighed: Forfængeligheden, gør dig hæsliq over for Gud, naar du vil være smukkere, fornemmere, rigere, dygtigere og klogere end alle andre. Den store Ærgerrighed: Hovmodet, ser ned paa andre, foragter dem, skubber dem til Side og nedtramper dem for selv at komme til Magten. Verdenshistorien er fuld af Eksempler paa saadan styg Ærgerrighed. Hvor mange, mange Tusinder ere ikke blevne sendte i Døden under blodige Krige, for at en mægtig Hærfører kunde hæve sig over alle andre og sige: Hvem vover at modstaa mig? Og hvor mange, mange Tusinder have ikke henslæbt deres Liv i Elen-

dighed og Undertrykkelse, for at en rig Tyran kunde sige: Hvem er min Lige? Men om du end farer saa højt op som Ørnen, og om end dit Rige er sat blandt Stjernerne, vil jeg dog kaste dig ned derfra, siger Herren. (Obadiaz 4.)

Dette vederfares de hovmodige, fordi de ikke selv have tjent, men have ladet andre tjene sig. Jesus, Guds Søn, er kommet til Jorden for at tjene. Hvorfor skulle vi saa ikke tjene andre? Jeg kender dovne, magelige Mennesker, som bestandig behøve andres Opvartning, naar de gaa, staa, lægge sig, staa op, vadske sig, klæde sig af og paa, spise og more sig. Jeg kender ogsaa saadanne, som gennem hele deres Liv allerede fra Barndommen af have tjent andre og dog havt Tid til at pleje sig selv. Gud har givet dem et taalmodigt, frimodigt, ydmygt Hjerte, og de have været lykkeligere i deres tjenende Kærlighed end mangan en Konge, omgivet af et straalende Hof. Herre, giv os et saadant Hjerte, at vi maa kunne tjene dit Rige!

Amen!

1. Søndag i Fasten.

(Math. 4: 1—11.)

19. Fristelsen.

Paa den Tid, da Jesus første Gang skulde gaa ud for at forkynde Guds Rige, vilde Han berede sig dertil ved Bøn og Faste. Han var et Menneske ligesom vi, Han kunde være sulten og tørstig ligesom vi; men Han var dog Guds Søn fra Evighed, som var ophøjet over al menneskelig Svaghed. Guds Aand førte Ham ud i Ørkenen, for at Han i alt skulde være ligesom vi og, ligesom vi andre, fristes til Synd.

Friste betyder at lokke en til det, som er ondt. Hvorfra kommer det onde? Gud har intet ondt skabt; alt, hvad Gud har skabt, er godt. Men Gud har heller ikke skabt nogen til at være Slave, Han vil ikke tilbedes af Slaver. Han har givet Engle og Mennesker en fri Villie, for at de frivillig kunne tjene Ham, eftersom kun en frivillig Lydighed har noget Værd. Men paa Grund af, at nogle *ikke vilde* tjene

Gud, opstod det onde. Ligesom Mørket intet er i sig selv, men kun Mangel paa Lys, saaledes er ogsaa det onde intet i sig selv, men kun Mangel paa det gode, paa Gud.

Hvem er da den onde, som Guds Ord kalder Djævelen; han er en falden Engel. Gud havde skabt Englene før Menneskene. Nogle af disse i Begyndelsen gode og skønne Engle vilde i deres Hovmod ikke tjene Gud, de vilde selv være som Gud og have deres egen Villie. De gjorde Oprør imod deres Skaber, og den smukkeste og bedst begavede af dem blev saa Guds Fjende, Djævelen. Han forledte de første Mennesker til Ulydighed imod Gud, og senere blev han ved at friste deres Efterkommere til at gøre det onde. Men mod Guds Magt formaar han intet; han er bundet med stærke Lænker og kan kun røre sig, saa langt Lænkerne naa, og Gud tillader. Han er en ulykkelig Aand, hvis eneste Glæde er at gøre andre lige saa ulykkelige.

Hvorfor tillader Gud det onde? Han tillader det for en Tid, for at Menneskene frit kunne vælge imellem Guds Tjeneste og Djævelens Tjeneste. Han tillader det, ligesom Han tillader Storme, Jordskælv og ulykkelige Hændelser, for at det onde dog til sidst kan føre til noget godt.

Det onde maa mod sin Villie ogsaa tjene Guds Rige. Hvorfor tillod Gud Djævelen at friste den uskyldige Jesus? For at Jesus, naar Han havde overvundet Fristelsen, kunde være aldeles vis paa at kunne besejre Synden og alt ondt.

Dette er nu svært at forstaa for Børn, og det er lykkeligt for dem at kunne bo i Guds Kærligheds klare Solskin. Hvorfor skulde de være bange for den mørke Nat? De vide jo, at Guds Magt beskytter dem mod alt ondt, hvor de end gaa i Verden. Men naar Fristelserne ogsaa komme til dem, saa skulde de mindes, at deres Ven og Frelser, Jesus, er blevet fristet ligesom de, og saa skulde de, ligesom Han, overvinde det onde med det gode.

Fristeren vælger sin Tid, han kommer til os, naar vi ere svagest paa Legeme og Sjæl og have mindst Kraft til at modstaa ham. Han kom, da Jesus i fyrretyve Dage ikke havde faaet Mad og var ved at omkomme af Hunger; da begærede Djævelen unyttige Undergerninger. Saaledes kommer han ogsaa til os. Men han er listig, han siger ikke til os, som til Jesus: Forvandl disse Stene til Brød; thi det kunne vi gøre uden at synde, ved for Eksempel at tjene vort Brød ved at sprænge Sten. Nej, han siger til os: Du er sulten, og andre have

Mad, gaa ud og stjæl! Han siger ikke til os: Spring ned fra Kirketaget; thi han kan ikke indbilde os, at Englene ville tage imod os i Faldet. Han siger: Styrtdig blot i den eller den Fare til Lands eller til Søs og vis, at Du ikke er bange, saa at andre kunne forbauses over dit Mod og din Duelighed! Endnu oftere viser han os, som han viste Jesus, al Verdens Herlighed og siger til os: Alt dette vil jeg give Dig, om Du vil falde ned og tilbede mig.

Saa er det godt at kunne svare, som Jesus, med Guds Ord. Vi vide jo, hvad vi skulle svare paa de to første Fristelser. Paa den første svare vi med Guds syvende Bud: Du skal ikke stjæle. Paa det andet svare vi: Du skal ikke friste Herren din Gud. Men den tredie Fristelse bliver sværest for os at staa imod. Fjenden kommer og hvisker til os i vor Drøm eller Indbildning: Se, det eller det har du saa længe ønsket dig, du vilde blive det lykkeligste Menneske paa Jorden, om du kunde faa det; du er fattig: Se der er Rigdommen! Du er ringe og glemt: Se, der findes Højheden, Magten, Æren, Lykken og et langt Liv fuldt af Glæde og Velstand! Du er svag, hvorfor vil du ikke være kæmpestærk, du er uvidende, hvorfor vil du ikke være den lærdeste blandt de

lærde og den dygtigste blandt de dygtige? De behandle dig som et Barn, siger han, de forbyde dig at gøre, som du vil, skønt du er nok saa klog som de, hvorfor vil du ikke straks have din Frihed, saa du ikke behøver at lystre hverken Fader eller Moder, men de maa lyde dig? Alt dette, siger han, kan Du faa mod en ubetydelig Indrømmelse: Du behøver blot at glemme Gud og hans besværlige Bud; det er saa let, det har du jo saa ofte gjort, og i Stedet derfor skal du tjene og tilbede mig, som er din bedste Ven, da jeg jo vil give dig alt, hvad du ønsker.

Saaledes taler Fristeren til os, ikke een, men mange Gange. Hvad skulle vi svare ham? Vi skulle svare ham med Frelserens egne Ord: Du skal tilbede Herren din Gud og tjene Ham alene. Se, naar vi svare det, naar vi for intet, intet i hele Verden, ville fornægte vor kære Herre og Gud og tilbede hans Fjende, saa vil ogsaa Fjenden forlade os, og Englene ville komme og tjene os.

Amen!

2. Søndag i Fasten.

(Math. 15: 21—28.)

20. Gud prøver vor Tro.

Jesus kom paa en af sine Vandringer til de Egne, som fordum beherskedes af de rige Handelsstæder Tyrus og Sidon. Der boede Hedninger af Kanaans Folk, som før Josvas Tid havde boet i Jødeland. Disse foragtede Jøderne; men Jesus foragtede ingen, Han var jo udsendt til alle. Han saa langt ind i de kommende Tider; Han vidste, at Guds Rige ogsaa skulde komme til Hedningerne.

Hvor Han viste sig, kom de syge til Ham for at blive helbredte. Nu kom der ogsaa en kananæisk Kvinde og bad om Hjælp for sin syge Datter. Hun troede, som saa mange andre, at alle Sygdomme komme fra den onde.

Hun havde hørt Jesus blive kaldt Davids Søn og raabte nu til Ham: Herre, Davids Søn! Forbarm Dig over mig! Men Han svarede hende

ikke et Ord. Dette lignede ikke Jesus, som forbarmede sig over alle.

Da løb Kvinden efter Ham i Folketrængslen og blev ved at raabe efter Ham. Disciplene, som fulgte med Jesus, bad Ham vise den besværlige bedende bort. Jesus vendte sig om og sagde til hende: Hvorfor kommer du til mig? Jeg er ikke udsendt uden til de fortabte Faar af Israels Hus. Men Kvinden lod sig ikke vise bort; hun blev ved at raabe: Hjælp mig! Da svarede Jesus hende saa haardt, saa foragteligt, som Jøderne plejede at svare Hedningerne: Det er ikke smukt at tage Børnenes Brød og kaste det for smaa Hunde. Men Kvinden lod sig alligevel ikke skræmme. Hun svarede ydmygt: Jo, Herre! Hunde æde dog og af de Smuler, som falde af deres Herrers Bord. Da kunde Jesus ikke længere modstaa hendes Bønner. Han svarede: O Kvinde, din Tro er stor, dig ske, som du vil! Og hendes Datter blev rask fra den samme Time.

Det, som nu mest forbauser os i denne Fortælling, er, hvorledes den milde, barmhjertige Jesus kunde være saa haard mod en stakkels Moder, som bad for sit syge Barn. Han, som hjalp saa mange, Han, som saa ind i en Moders Hjerte, saa fuldt af Sorg og Længsel efter

Hjælp; hvorledes *kunde* Han bortvise hende med saa ubarmhertige Ord? Vi have svært ved at forstaa dette.

Men hvor ofte have vi ikke svært ved at forstaa vor Gud, naar Han prøver os, saaledes som Jesus prøvede den kananæiske Kvinde! Vi bede jo stundum saa inderligt: Kære, barmhertige Gud, jeg er saa bedrøvet, saa urolig; lad mig faa det eller det, lad denne syge blive rask, lad denne Nød eller denne Bekymring blive lykkelig overstaaet. Og i Stedet for at hjælpe os, er det, ligesom om Gud slet ikke hørte os, eller ogsaa svarer Han os i vor Samvittighed: Gaa bort fra mig, du er ikke værd, at jeg skal høre dine Bønner! Da synes vi i vort knurrende Hjerte, at Gud er saa haard, ja, saa hjerteløs imod os. Men denne Fortælling er netop givet os, som saaledes knurre imod Gud. I Stedet for at klage skulle vi, som den kananæiske Kvinde, ikke lade os skræmme bort. Vi skulle blot bede endnu inderligere og sige: Ja, Herre! Jeg fortjener ikke, at Du hjælper mig, Du har saa mange andre, som ere bedre end jeg, men hjælp mig alligevel! Selv om jeg er den mindste, den uværdigste, den fattigste af dine Skabninger, hjælp mig dog!

Og se, naar vi bede saaledes, da vil Gud høre os og sende os Hjælp.

Ofte tøver Gud med sin Hjælp, ligesom Jesus tøvede. Hvorfor tøver Han? For at prøve vor Tro. Alle kunne jo ønske noget og bede om at faa det, men bede de ogsaa med Tro? Bede de saaledes, at de ere aldeles sikre paa Guds Hjælp, selv om Gud tøver? Bede de saaledes, at de kunne sige: Giv mig det, min Gud, hvis det er *din* Villie; thi Du ved langt bedre, end jeg, hvad der er det bedste!

Hvorledes kunne vi tænke om Jesus, at Han ikke vilde hjælpe den kanaanæiske Kvinde? Hvem vilde Han vel hellere hjælpe end netop disse uvidende Hedninger, til hvilke Han nu kom med Frelsens Budskab? Men Han vilde prøve Kvindens Tro og samtidig give sine Disciple en Lære, som de skulde mindes. Disciplene tænkte ved sig selv: Hvorfor skal vor Mester gaa til Hedningerne? Dette er jo ligefrem at tage Brødet fra Børnene og kaste det for Hundene. Jesus saa deres Tanker og gentog Ord for Ord, hvad Disciplene tænkte, men ikke havde Mod til at sige. Han lod, som om Han var lige saa haardhjertet, som de, for at de skulde skamme sig. Og de maatte jo skamme

sig, da de bleve Vidne til en saadan Tro hos denne hedenske Kvinde, som de lignede ved Hundene.

De stakkels Hunde ere hos mange Folk foragtede Væsner. Fattig som en Hund, glubsk som en Hund, begærlig som en Hund, dette siger man, fordi Hundene i Østerlandet ofte strejfe halvvilde omkring paa Gader og Veje uden Ejere. Vi have lært at holde denne vor Tjener bedre i Ære; vi sige: Trofast som en Hund. Og Gud foragter ingen af sine Skabninger: Vi skulle heller ikke gøre det, vi skulle være gode imod alle.

Fordi du nu har lært af den kananæiske Kvinde at være indtrængende i dine Bønner til Gud, saa skal du ikke være lige saa indtrængende i dine Bønner til Fader eller Moder eller andre Mennesker. Det kaldes at plage. Der er den Forskel, at Guds Taalmodighed er meget større end Menneskers, og endvidere er der den Forskel, at Gud ser ind i dit Hjerte, hvilket Mennesker ikke kunne gøre. Men baade over for Gud og Mennesker maa du kunne forsage din Villie og aldrig græde, aldrig tage det ilde op, om du ikke straks faar det, som du vil. Andre vide ofte bedre, end du, hvad der er det bedste, og Gud ved det altid. Et Barns

Villie er i Faders Frakkeærme eller i Moders Lomme; Fars og Mors og alles Villie er i Guds almægtige Haand. Men hvad du end begærer stort eller lidet: Kast din Sag paa Herren, og Han skal forsørge dig; Han skal ikke evindeligen tilstede, at den retfærdige rokkes. (Ps. 55: 23.)

Amen!

3. Søndag i Fasten.

(Luk. 4: 31—37.)

21. Livets Lys- og Skyggeside.

Jøderne troede, at usædvanlige og svære Sygdomme hidrørte fra onde Aander, som havde taget Bolig i den syge, talte med hans Stemme og plagede ham paa alle Maader. I vor Tid kender man bedre Sygdommenes Aarsag. Der findes underlige Sygdomme, som komme af aldeles naturlige Aarsager og helbredes med naturlige Lægemidler. Men derfor maa vi ikke tro, at Beretningerne i Bibelen om syge, som vare besatte af onde Aander, ere blot uvidende Overtro. Legeme og Sjæl staa i saa nær Berøring med hinanden, at naar Sjælen er syg, lider Legemet med, og hvis Legemet er sygt, lider Sjælen. Vi kunne jo blive syge af en Tanke, som piner os, og en anden Gang blive raske ved en Tanke, som gør os hjerteglade.

Hvis da en ond Aand faar Magt over et ulykkeligt Menneskes Sjæl, saa forstaa vi, at den ogsaa kan faa Magt over Legemet. Saa-dant noget kan hænde til alle Tider, men paa vor Frelsers Tid maa de onde Aander have været meget i Bevægelse. De frygtede Jesus; de vidste, at Han var kommet for at afskaffe Djævelens Gerninger (1 Joh. 3: 8). Derfor søgte de at faa Magt over saa mange ulykkelige, som muligt, for at hindre dem i at komme til Jesus. Det var ligesom, naar man rører ved en Hvepsere: Da fare alle Hvepsene ud og stikke, hvem de kunne faa fat i, skyldige eller uskyldige.

En saadan ulykkelig syg fandtes i Kapernaum, da Jesus talte i Synagogen med en Kraft, som forfærdede Folket. Den syges onde Aand hørte Jesus og begyndte i sin Forfærdelse at raabe til ham med den syges Stemme: Hvad have vi med Dig at skaffe, Jesus af Nazareth? Er Du kommet at fordærve os? Jeg kender Dig, hvem Du er, den Guds hellige! — Men da Jesus befalede ham at tie og fare ud af den syge, maatte den onde Aand lyde, og den syge var frelst.

Endog den onde Aand maatte vidne for Folket, at Jesus var Guds hellige. Men dette

Vidnesbyrd godkendte Jesus ikke. Hans Vidne var Gud, som havde sagt: Du er min kære Søn! De ondes Ros er altid mistænkelig. Hvis en ugudelig Kammerat siger til dig: Se, hvor du er from og hellig! Saa ved du, at han gør Nar af dig. Og naar du hører omtale, at Mennesker i vor Tid udspørge de dødes Aander, saa ved du, at Jesus ikke tillod Aanderne at vidne.

En Sag skal du bestandig huske: Det er kun de ugudelige, som behøve at være bange. Din Herre og Gud skal du frygte; thi for Ham er du aldrig fuldkommen ren og fuldkommen god. Men for Mennesker skal du aldrig frygte, naar du har en god Samvittighed, endnu mindre for onde Aander. De kunne aldrig skade den, som har Gud med sig, for hvem alt ondt maa vige. Det er jo enfoldigt og løjerligt, naar nogen er bange for Spøgelser. Ikke fordi alle Aandeaabenbarelses ere Indbildning og Digting; thi mellem Himmel og Jord findes der meget, som endnu er skjult for os; men fordi ingen Aander, ingen Mennesker, intet Dyr eller noget andet i Verden kan skade os imod Guds almægtige Villie. Hvorfor skulde Gud ikke beskytte sine trofaste Børn, hvis Engle staa for hans Ansigt Dag og Nat? Skræk tyder

paa en ond Samvittighed. En god Samvittighed gaar frimodig fremad gennem Mørke og Lys; thi den gaar i Guds Kraft.

Dette Evangelium skal være et godt og glædeligt Evangelium for os, eftersom det siger os, at Jesus kommer selv til de dybest faldne, de ulykkeligste, de elendigste, som ingen Mennesker mere kunne trøste eller oprejse. Selv dem hjælper Han, selv dem gør Han raske baade paa Legeme og Sjæl, for at de kunne prise Gud og aldrig mere synde eller falde i Fjendens Haand.

Ligesom Gud giver os Dag og Nat, saaledes har vort Liv ogsaa sin Lys og sin Skyggeside. Der findes store, underlige Dyb i et Menneskehjerte, som ingen kan udgrunde. Gud alene kender dem. For os ere de ofte som mørke Rum. I Dag lader Evangeliet os kaste et Blik ind i Livets Skyggeside. Men Børnenes Verden er Lyssiden, og der ville vi hellere gaa hen. Gud har jo tusinde, tusinde gode Engle, som tjene hans Rige og udrette hans Arbejde paa Jorden. Om dem skulle vi læse mere paa en anden Søndag. Vi kunne ikke se dem, men vi vide, at de bestandig omgive os. Hedningerne troede, at hvert Træ, hver Blomst, hvert Dyr, hvert Bjærg og hver Sø stod under en saadan

Engels Beskyttelse. De Kristne tro ogsaa, at alt i Naturen lever, men endnu lever i Fangenskab efter Guds Dom over Syndefaldet, og venter sin Frigørelse gennem Guds Børns herlige Frigørelse, naar Jesus kommer tilbage til Jorden. Derfor er alt ondt i den nuværende Tid indrettet efter Forhaabningen om en bedre Tid, som skal komme. Og Børnenes Liv er, ligesom Foraaet, helt igennem et Haab om noget bedre, noget skønnere og fuldkommnere, som skal komme i sin Tid. Herre, lad de unge Træer vokse i din Have under Englenes Vagt og bære Frugt for dit Rige.

Amen!

Midfaste Søndag.

(Joh. 6: 1—15.)

22. De fem Tusinde paa Bjærgtet.

Her er atter en stor og smuk Fortælling om Guds Rige. Og Fortællingerne om Guds Rige ere ikke som andre Fortællinger, om hvilke man kan tro, hvad man vil. Guds Riges Fortællinger ere de sandeste af alt sandt, saa at man kan leve og dø paa deres Troværdighed.

Jesus sejlede over Galilæas Sø ved Staden Tiberias og satte sig paa et Bjærg sammen med sine Disciple. Meget Folk fulgte Ham, raske og syge, for at høre hans Ord, medens de stod omkring Ham paa Bjærgtet Skraaninger. Dagen gik, ingen havde Mad med, men dog tænkte de ikke paa at gaa hjem. Det var, som Jesus selv havde sagt til Fristeren: Mennesket lever ikke alene af Brød, men ved hvert Ord, som udgaar gennem Guds Mund.

Folkets Taalmodighed rørte den milde Jesus.

Der var fem tusinde Mænd, foruden Kvinder og Børn, mange sultne. Jesus sagde til Filippus, som en gæstfri Vært kan sige til Værtinden, naar der er kommet mange fremmede: Hvor skulle vi faa Mad fra til dem? Filippus svarede, saaledes som saa mangen Værtinde vilde have svaret: Brød for to hundrede Penninge er ikke nok for dem, selv om hver af dem kun faar lidt. Andreas sagde for Spøg: Her er en Dreng, som har fem Bygbrød og to smaa Fisk til Salg. Lad Folket sætte sig, sagde Jesus. Og hele den store Folkeskare satte sig ned i det grønne Græs paa Bjærgskraaningen.

Dette er alt sammen saa ligefremt fortalt, som om vi kunne se de fem Tusinde for os paa Bjærget. Men nu kommer det vidunderlige.

Jesus tog de fem Brød og de to Fisk og takkede Gud, ligesom naar man læser en Bordbøn. Førstaar du, hvorfor man altid skal takke Gud, naar man sætter sig til Bords eller er færdig med Maaltidet? Det skal man gøre, fordi Dagens Brød er Guds gode Gave, og naar nogen sætter sig til Bords uden at ihukomme Gud, er han ikke bedre end Grisene, som rode i deres Trug og gøre Maven til deres Gud. Jesus *takkede*, som Han ogsaa gjorde, da Han

indstiftede Nadveren. Velsignelse følger efter den rette Tak: Guds Pris er altid Velsignelse.

Aldrig har Gud saa aabenbart velsignet Dagens Brød, som her ved den galilæiske Strandbred. Jesus brød Brødet og Fiskene, Disciplene lagde Stykkerne i Kurve og lod Kurvene gaa fra Haand til Haand blandt den ventende Mængde. De tog alle, saa meget de vilde have, spiste og bleve mætte. Saa snart en Kurv var tom, blev den atter fyldt af Frelserens Haand, bestandig fra de samme fem Brød og to Fisk, som ikke bleve opbrugte. Naar den rige Gud giver, saa giver Han rigelig. Saa godt forsynet var hans Bord paa Bjærget, at da alle fem Tusinde havde spist sig mætte, lod Jesus Disciplene opsamle den Mæd, som var blevet tilovers, for at den ikke skulde spildes. Og der blev samlet tolv Kurve fulde af det, som var blevet tilovers. Vi skulle mindes, at naar Gud giver os rigeligt, hvad vi behøve, vil Han ikke derfor, at vi skulle holde daarlig Hus med eller bortkaste hans Gaver.

Dette var nu en stor Herrens Undergerning, at saa mange Mennesker bleve bespiste af et saa lille Forraad. Men den samme Undergerning gør Herren vor Gud hvert Aar, naar Han lader Sæden vokse paa Marken, og Fiskene

gaa i Nettet. Det er akkurat det samme, som da Jesus forvandlede Vand til Vin, at Gud nu i et Øjeblik lod det ske, som Han ellers i Løbet af en hel Sommer lader ske ved Hjælp af Naturens Kræfter. Men der er den Forskel, at vi ikke, som de fem Tusinde, kunne sætte os ned i det grønne Græs og vente paa et færdigt Maaltid; men at vi maa arbejde og arbejde meget flittigt for vort daglige Brød. Det vilde ikke være gavnligt for os at sidde dovne i Græsset og vente paa fyldte Madkurve. Men vi skulle ogsaa lægge Mærke til, at de fem Tusinde kom til Bjærgtet for at høre Guds Ord og hørte saa opmærksomt efter, at de glemte deres Mad. Mange mene, at de have saa meget at bestille hjemme, at de ikke kunne faa Tid til at gaa i Kirke. Hvad siger du dertil? De fem Tusinde havde ganske vist ogsaa andet at gøre end at staa der uden Beskæftigelse paa Bjærgtet; men Guds Ord er en saa stor Rigdom, at ingen Beskæftigelse i Verden kan gøre os saa rige.

Der er noget meget trøstende i denne Fortælling, og det er, at Gud aldrig glemmer os. Gud sørger for alt, hvad vi trænge til, baade paa Legeme og Sjæl. Disse mange Mennesker paa Bjærgtet kom til Jesus for at høre Guds Ord. Det var det første og vigtigste, det var

Sjælens Mad, og den fik de først. Senere, da de trængte til Mad for Legemet, fik de den ogsaa rigeligt. De kunde ikke forud vide, at Jesus havde Mad til saa mange; men de tænkte ikke paa Maden, de tænkte kun paa Guds Rige. Det skulle alle fattige huske, og det skal du selv huske, hvis du nogen Sinde bliver saa fattig, at du ikke ved, hvor du næste Gang skal faa Mad fra. Bliv aldrig mismodig, Gud ved det bedre, Han sørger for alt. Mange, mange, ja mange flere end fem Tusinde have erfaret, at et lille, fattigt Forraad har slaaet til, naar store Forraad ere flydt bort som Vand.

De fem Tusinde paa Bjærget bleve saa glade, da de havde spist sig mætte, at de begyndte at sige til hverandre: Her er den store Profet, som vi længe have ventet. Han formaar alt, Han har Mad til os alle; lad os udraabe Ham til vor Konge; saa behøve vi aldrig mere at arbejde eller have nogen Bekymring for vort daglige Brød. — Men da Jesus hørte det, gik Han bort fra dem ind i de øde Bjerge og overlod det til sine Disciple at berolige den knurrende Skare.

Se, saa vankelmodige kunne vi ofte være. Det ene Øjeblik høre vi Guds Ord, og i det næste tænke vi blot paa at spise os mætte.

Hvad skal Gud gøre med saa uforstandige Børn. Skal Han gaa bort fra os, som Jesus gik bort paa Bjærget? Nej, bliv hos os, kære Herre og Gud, og giv os alt, hvad vi behøve til vort Legeme og Sjæl i Jesu Navn.

Amen!

Marias Bebudelsesdag.

(Luk. 1: 46—55.)

23. Din Sjæl skal et Sværd gennemtrænge.

De Kristne i andre Lande fejre seks store Helligdage til Erindring om vor Frelsers Moder, Jomfru Maria. Ogsaa vi holde hendes Minde i Ære paa Bebudelsesdagen, paa hvilken vi læse om Herrens Budskab gennem Englen Gabriel.

Maria var en from Datter af gudsfrygtige, jødiske Forældre, Joakim og Anna, som regnede sig til Kong Davids Slægt. Gud udvalgte denne fattige, renhjertede Datter af Kongeslægten til en større Ære, end nogen Prinsesse paa Jorden har oplevet. Englen Gabriel kom til Maria med Budskabet: Hil være dig, du be-naadede! Herren er med dig, du velsignede iblandt Kvinderne! Du skal føde en Søn og kalde hans Navn Jesus. Han skal blive stor og kaldes den Højestes Søn, og Gud Herren skal give Ham Davids, hans Faders Trone, og

der skal ikke være Ende paa hans Kongerige. — Maria blev forskrækket, hun forstod ikke denne underlige Hilsen, men, vant til at lyde Guds Villie, svarede hun ydmygt: Se, jeg er Herrens Tjenerinde, mig ske efter dit Ord!

Nogle Dage efter gik Maria til Bjærgegnen for at besøge sin Slægtning Elisabeth. Guds Aand kom over Elisabeth, og hun hilste Maria med Englens Ord: Velsignet er du iblandt Kvinderne, og salig er du, som troede Guds Ord. Da fyldtes Maria af Glæde, og hun sang den smukke Lovsang, som vi have læst i denne Dags Evangelium.

Hendes Sjæl priste Gud, som i sin Almagt og Barmhjertighed havde udvalgt hende i hendes Ringhed. Han har adspredt de hovmodige, nedstødt de mægtige af Tronerne og ophøjet de ringe. De hungrige har Han opfyldt med gode Gaver, og de rige har Han afvist tomme. Han har antaget sig sin Tjener Israel og ikukommet sin Barmhjertighed mod Abraham og hans Sæd til evig Tid.

Det er, ligesom vi i denne Sang kunne høre hele Menneskeslægten drage et dybt Lettelsens Suk, da Jesus steg ned til Jorden. Esaias siger: Det Folk, som vandrer i Mørket, ser et stort Lys, og det skinner klarligen over dem.

som bo i det mørke Land. Nu stod den store Morgenstjerne op, og Maria følte det i sit Hjerte. Hidtil havde Synd, Uretfærdighed, Vold, Undertrykkelse, Babylon i sin Vælde, Rom med sin Vaabenmagt hersket i Verden. Nu skulde Han komme, som skulde afsætte Verdensmagterne og ophøje de ringe. Dette fattige Barn, som Maria bar under sit Hjerte, skulde engang styrte det mægtige Rom, og Guds Riges Lov, som stiller de sidste først og de første sidst, skulde med dette Barn indføres i Verden.

I Juledagens Evangelium læse vi, hvorledes Englen Gabriels Profeti blev opfyldt, da Jesus blev født i Bethlehem. Senere omtales Jomfru Maria i Bibelen som vor Frelseres elskede Moder, som Han ved sin Død paa Korset betroede til Johannes' Varetægt. Efter denne Tid omtales hun kun een Gang (Apostl. Gern. 1: 14), da hun med Apostlene og sine to yngre Sønner, Frelserens Halvbrødre, deltog i deres Bøn og Paakaldelse. Ingen ved mere om hendes sidste Dage. Hun forsvandt lige saa ydmygt og ubemærket ud af Verden, som hun engang var traadt ind i den. Man fortæller, at hun døde i Jerusalem, 59 Aar gammel.

De første Kristne vidste intet andet om Jomfru Maria, end hvad vi læse i det nye

Testamente. Men i Tidernes Løb blev en Mængde Grækere og andre Hedninger omvendte til den kristne Lære. Disse kunde ikke glemme deres forrige Afguder, i Særdeleshed Diana, som havde et berømt Tempel i Efesus, og syntes, at da de ikke mere kunde tilbede Diana, Maanens Gudinde, saa kunde de nu tilbede Jomfru Maria. Saa begyndte de at sige, at da Maria var Guds Søns Moder, burde hun tilbedes som et guddommeligt Væsen. De begyndte at oprejse hendes Billedstøtter, ligesom de havde oprejst Dianas, og afbilde hende paa Malerier som Himlens Dronning med Maanen under sine Fødder, ligesom de havde afbildet Diana. Fra det femte Aarhundrede i vor Tidsregning udbredte Jomfru Marias Dyrkelse sig over hele Kristenheden. I Frankrig, Italien og andre Lande har jeg set mange bøje Knæ for hendes Billede og bede meget mere til hende end til Jesus. Og saa har jeg erindret den gamle Simeons Ord til Maria, da han holdt Jesusbarnet paa sine Arme (Luk. 2: 35). Ogsaa din egen Sjæl skal et Sværd gennemtrænge, at mange Hjerters Tanker skulle aabenbares. Og Sværdet gik gennem hendes Sjæl, da hun saa sin Søn, Verdens Frelser, dø paa Korset. Men det vedbliver sikkert endnu at saare hende

i de himmelske Boliger hver Gang, hun ser Menneskene tilbede hende, den dødelige Moder, i Stedet for Livets og Dødens Herre, den evige Søn.

Den ydmyge Maria, hun, som kaldte sig selv Herrens Tjenerinde, hun, som ansaa sig selv saa ringe og aldrig vilde være noget, medens hendes Søn stod saa højt over alle andre, hvor maatte hun ikke lide ved fra nu af at blive kaldt Himlens Dronning! Morten Luther ransagede Bibelen og læste der, hvad Jesus svarede, da en Kvinde sagde til Ham: Salig er den Moder, som fødte Dig! Ja, svarede Jesus, salige ere de, som høre Guds Ord og bevare det! Og en anden Gang svarede Jesus, da en sagde til Ham: Din Moder og dine Brødre staa udenfor og begære at se Dig: — Min Moder og mine Brødre ere disse, som høre Guds Ord og gøre det.

Paven i Rom, som tror, at han ved mere end Bibelen, har sagt, at Jomfru Maria var født uden Synd. Vi, som tro mere paa Bibelen end paa Paven, anse Jomfru Maria for at have været et syndigt Menneske, ligesom alle vi andre, og at hun kun er bleven salig ved Guds Naade. Men vi elske og ære hende som et fromt, et ydmygt Guds Barn med et rent Hjerte, og Gud vil

ikke tilregne hende, at Menneskene dyrke hende som en Afgud. Du kære, gode Jomfru Maria, lær os, ligesom du, at bevare Guds Ord i et trofast Hjerte, og sig: Mig ske efter dit Ord, vor Gud!

Amen!

Palmesøndag.

(Joh. 11: 47—57.)

24. De, som hade Jesus.

Denne Søndag har faaet Navn af de Palmegrene, som Folket strøede paa Vejen, da Jesus sidste Gang drog ind i Jerusalem, hvorom vi allerede have læst paa første Søndag i Advent.

Snart fejre vi Langfredag som et Minde om vor Frelsers uskyldige Død paa Korset. Derfor fortæller Evangeliet i Dag om Jødernes Bitterhed imod Jesus, og om hvorledes de raadsløg om at anklage Ham som en Forbryder.

Dette var jo meget underligt af Jøderne; vi have svært ved at forstaa det. Jøderne havde set Jesus vandre omkring med sine Disciple, lærende alle at elske Gud over alt og sin Næste som sig selv. Var dette en ond Lære eller noget nyt for Jøderne? Nej, de forstod det meget godt; hvert Barn kendte det den Gang ligesom nu; thi det stod i Mose Lov. Hvad var

da det, som de ansaa for at være ondt? Det kunde ikke være, at Jesus helbredte alle de syge, som kom til Ham, trøstede alle de bedrøvede og gav de sultne Mad. Nej, det kunde jo aldrig kaldes forbryderisk.

Hvorfor vilde Jøderne da anklage Ham? Fordi nogle hadede Ham, men endnu flere vare vankelmodige og holdt med dem, de sidst havde hørt tale. Saa ustadigt er mangt et Menneskes Hjerte. Det hænder jo, at vi kunne holde meget af en god Ven, saa kommer en sladder-voren eller en Bagtaler, som siger til os: Ja, du tror nu den Ven saa godt, men jeg ved noget om ham! Og saa ere vi straks villige til at tro ilde om vor Ven, som uskyldig bliver bagtalt.

Det var de Skriftkloge og Farisæerne, som hadede Jesus; Folket var vankelmodigt. De Skriftkloge vare Jødernes Præster, de kunde Mose Lov og Profeterne udenad. Dem havde Jesus bebrejdet, at de havde forfalsket Loven med nye, smaalige Bud, som hindrede Menneskene i at finde Guds Rige. Farisæerne vare fornemme Jøder, som vilde roses for deres Gudsfrygt og overalt være de fornemste. Dem havde Jesus kaldt Hyklere og sammenlignet dem med de kalkede Grave, hvilke synes dejlige

udvortes, men indentil ere fulde af døde Ben og al Urenhed. Foruden Farisæerne fandtes de rige Saducæere, som ikke troede paa et tilkommende Liv; men som ansaa det for den højeste Lykke rigtigt at kunne leve godt og have det fornøjeligt her paa Jorden. Alle disse hadede Jesus, fordi Han lærte Folket, at ingen kan komme ind i Himmeriges Rige, uden af Hjertet at være oprigtig, ydmyg, barmhjertig og af Hjertet fornægte sig selv. Hvad skulde der blive af de hovmodige, de hykleriske og egenkærlige, hvis Folket mere vilde tro paa Jesus end paa dem? Deres Bitterhed var saa stor, at de kastede Sten efter Ham, derfor raadslog de om, hvorledes de bedst kunde blive af med en saa farlig Modstander.

Farisæerne og Saducæerne findes ikke i vor Tid; men der findes Hyklere, som tro, at de ere bedre end andre, og ugudelige, som blot tænke paa at leve godt her i Verden. Alle disse holde ikke af Jesus. De vove nu ikke at dømme Ham til Døden; men de skrive Bøger om Ham og bevise, at Han ingenlunde var Guds Søn, men kun et syndigt Menneske, ligesom vi. Og de synes, at Jesus fordrer alt for meget af Menneskene. Maaske kunne vi have

vore smaa Fejl; dem forlader Gud os nok uden saa mange Ophævelser!

Jøderne havde i Jerusalems Tempel en Ypperstepræst, som var den eneste, der fik Lov til at gaa ind i det allerhelligste, for at bede Gud om Tilgivelse for Folkets Synder. Han ansaas for at være saa hellig, at han kunde profetere om de tilkommende Ting. Det Aar hed han Kaifas, og han var med i Sammensværgelsen imod Jesus. Da de andre lod, som om de troede, at Jesus vilde opkaste sig til Konge, svarede Kaifas: Det er bedre, at een dør for Folket, end at mange dø. Og den Gang profeterede Kaifas virkelig; thi Jesus døde for at frelse mange.

Fra den Dag af bleve de enige om, at Jesus skulde anklages og dømmes til Døden. Ved Paasketid søgte de Ham i Jerusalem, men Jesus var den Gang med sine Disciple i en lille, afsides liggende By, som hed Efraim. Hans Tid var endnu ikke kommet, Han skulde endnu et Aar forkynde Guds Rige for Folket.

Kaifas hørte til Saducæerne og var Ypperstepræst i atten Aar, indtil han blev afsat af Romerne. Hans Navn findes i Historien ved Siden af Pontius Pilatus, som Navnet paa en af de fornemste blandt vor Frelsers Fjender. Vilde

du gerne se dit Navn udødeligt som Kaifas? Nej, kære Herre Jesus, lad hellere vort Navn blive saa glemt i Verden, at intet Menneske mere mindes det efter tyve Aars Forløb, men lad dit Navn leve i Ære og evig Velsignelse! Og skulde nogen mindes vort Navn, naar vi for længe siden ere borte, gid det da maa blive ihukkommet blandt de Navne, som dine svageste og fattigste Venner have havt! Dette er en langt større Ære, end vi fortjene.

Amen!

Skærtorsdag.

(Luk. 22: 14--22.)

25. Nadveren og Judas.

Kort før Paaske var Jesus i Byen Bethania uden for Jerusalem som Gæst hos sine tro Venner, de tre Søskende Martha, Maria og Lazarus. Da tog Maria en Alabasterkrukke med kostbar Nardussalve, overgød Frelserens Fødder med Salven og aftørrede dem med sit Haar. Hele Huset fyldtes med Vellugt. En af Disciplene, Judas Iskariotes, syntes ikke om dette og mente, at en saa kostbar Salve kunde man have faaet tre hundrede Penninge for, og dem kunde man have givet til de fattige. Jesus svarede: De fattige have I altid hos eder, men mig have I ikke altid. Maria har salvet mit Legeme til min Begravelse, og hvorsomhelst dette Evangelium prædikes i Verden, skal ogsaa det, som Maria har gjort, siges til hendes Ihukommelse. Da gik Judas bort i Vrede og

sluttede Overenskomst med de Ypperstepræster om, at han skulde forraade Jesus for tredive Sølvpenge.

To Dage før Paaske sendte Jesus Peter og Johannes, for at de skulde bestille Plads til Paaskemaaltidet. Dette var farligt; thi Fjenderne ventede Ham. Men Jesus sagde: I skulle møde en Mand, som bærer en Vandkrukke, og han skal vise eder en stor Sal, hvor vi kunne holde Maaltid. Disciplene mødte Vandbæreren, fik Salen og tilberedte Maaltidet med Paaske-lammet, som Moses havde befalet til Minde om, at Dødens Engel gik forbi Israeliternes Huse under Landeplagerne i Ægypten. Da nu Jesus sidste Gang sad til Bords med sine tolv Disciple, indstiftede Han Nadveren, takkede Gud, brød Brødet og uddelte Vinen, idet Han sagde: Dette Brød er mit Legeme, denne Vin er mit Blod, som gives og udgydes for eder til Syndernes Forladelse. Dette gør, saa ofte I det æde og drikke til min Ihukommelse.

Disse Ord ere gaaede fra Slægt til Slægt med usigelig Trøst, hver Gang Nadveren blev uddelt, og endnu er Jesus Livets Brød for Sjælene, og hans Blod er udgydt til Syndernes Forladelse for alle dem, som tro paa Ham.

Denne samme underlige Aften, da Nadveren

blev indstiftet, kunde Disciplene siden aldrig glemme. Der var opstaaet en forfængelig Trætte om, hvo af dem, der skulde anses for at være den største; da lagde Jesus sine Klæder, bandt et Linklæde om sig, slog Vand i et Fad og begyndte at to sine Disciples Fødder og tørre dem med Linklædet. Petrus sagde: Du skal i Evighed ikke to mine Fødder. Jesus sagde: Hvis jeg ikke tor dig, har du ingen Del med mig. Petrus svarede: Herre, ikke alene mine Fødder, men ogsaa Hænderne og Hovedet! Da sagde Jesus: Saa som nu jeg, Herren og Mesteren, har toet eders Fødder, saa skulle I ogsaa alle tjene hverandre i indbyrdes Kærlighed og Ydmyghed. Og Han tilføjede bedrøvet: I ere nu rene, men ikke alle. Allerede tidligere ved Bordet havde Han sagt: En af eder skal forraade mig. Da spurgte Johannes, som laa op til Jesu Skød: Herre, hvo er det? Jesus havde svaret: Det er den, hvilken jeg giver det Stykke, som jeg dypper. Og Han dyppede Brødet i Fadet og gav det til Judas Iskariotes.

Nu begyndte Disciplene at blive ilde til Mode og spurgte Ham: Er det mig, som skal forraade Dig? Selv Judas spurgte: Er det mig? Og Jesus svarede: Du sagde det.

Judas var jo en af de tolv og var sammen med dem til Stede ved Herrens Nadvere. Det

kan forekomme os meget underligt, at Jesus, som saa ind i alles Hjerter, ikke for længe siden havde jaget en saa uværdig Discipel bort. Han vidste jo, at Judas var en Tyv, som havde forvaltet Disciplenes fattige Pengepung slet. Men saa stor er Guds Barmhjertighed, at Han lige til det sidste giver en Synder Tid til at forbedre sig. Lige til det sidste vilde Jesus redde denne forhærdede Usling og rakte ham derfor ogsaa Brødet ved Nadveren. Men da ogsaa denne sidste Naade var forspildt, da, siger Evangeliet, for den onde i Judas med Nadverens Brød. Jesus sagde til ham: Hvad du gør, det gør snart! Og Judas gik straks ud, og det var Nat, siger Skriften, Nat over Jorden, Nat i et ulykkeligt, fortabt Menneskes Hjerte. Derpaa sagde Jesus om Judas: Det havde været bedre for ham, om han aldrig var født. Menneskens Søn gaar bort efter Guds Befaling, men ve det Menneske, ved hvem Han bliver forraadt.

Den Aften skete endnu et, som Disciplene aldrig senere kunde glemme. Jesus havde sagt til Petrus: Satanas begærede eder at sigte eder som Hvede, men jeg bad for dig. Da svarede Petrus: Herre, jeg er rede til at gaa med Dig baade i Fængsel og i Døden. Men Jesus sagde:

I skulle alle spredes som en Hjord uden Hyrde, og inden Hanen galer to Gange, skal du fornægte mig tre Gange.

Disse Ord huskede Petrus senere, saa længe han levede; thi Herrens sørgmodige Forudsigelse gik i Opfyldelse. Saadan ere vi. Jesus kender os. Eller tror maaske nogen af eder, at han er mere trofast end Herrens mest tro Discipel, Petrus? Børn, lad os ydmygt bekende for Gud, at alle vore gode Forsætter, al vor Standhaftighed, al vor Trofasthed kun er som et Vindpust og som svajende Rør, naar ikke Guds Kraft styrker os, og Guds Naade opretholder os! Vi ville jo ikke fornægte eller forraade vor kære Herre og Frelser. Men bevar Du os, vor stærke Gud, bevar os, som ere saa svage, at vi maa bekende dit Navn og gøre din Villie.

Amen!

Langfredag.

(Joh. 19: 25—30.)

26. Jesus paa Korset.

Langfredag er en stor Sørgedag for alle Kristne. Paa den døde vor Frelser paa Korset for dine og mine og hele Verdens Synder.

En Fortælling fra gamle Dage siger: Jeg saa Verdens Træ, og alle Bladene vare visnede undtagen eet. Dette ene grønne Blad havde Gud ladet vokse ud paa en vissene Gren, for at det skulde blive Træets nye Rod, og for dette grønne Blads Skyld fik Træet Lov til at leve.

Verdens Træ er Menneskeslægten. Alle Mennesker have syndet, og Syndens Sold er Døden. Et eneste Menneske har ikke syndet, og denne ene var Guds Søn. Ham sendte Gud i sin barmhjertige Kærlighed, for at Han skulde dø for vore Synder, paa det at Guds Dom over Døden skulde opfyldes; men vi faa Tilgivelse.

ved hans uskyldige Død og et nyt Liv i Ham, vor Frelser.

• Forstaar du, mit Barn, hvorfor Jesus er død for os? Hvis du ikke forstaar det, saa maa du jo dog kunne forstaa at elske Ham, som gav sit Liv for dig. I Dag skulle vi være saa taknemmelige, som den er, der har baaret en tung Byrde, og som mærker, at Byrden tages bort af hans mest trofaste Ven. Vi skulle ikke være bedrøvede for vor Frelseres Skyld, skønt hans Lidelser og Menneskenes Slethed maa gøre os ondt; thi Han har selv sagt: Græd ikke over mig! I skulle sørge over, at det er vore Synder, der førte Jesus til Korset og tænke paa aldrig mere at gøre Gud imod. Thi hver ny Synd er ligesom et nyt Søm i Frelserens Kors.

Det Evangelium, som vi nu have læst, er Slutningen af Fortællingen om vor Frelseres Lidelse og Død. Hele denne Fortælling kunne vi læse særskilt i vor Psalmebog, og vi skulle ikke dvæle længe ved den. Du kan læse om, hvorledes de kom om Natten og greb Jesus som en Røver; hvorledes Judas Iskariotes forraadte sin Mester ved et Kys og senere gik hen og hængte sig i Fortvivlelse; hvorledes Peter, som saa vist havde lovet aldrig at svigte sin kære Herre dog fornægtede Ham tre Gange;

hvorledes Jesus, bundet, slaaet og forhaanet af disse onde Mennesker, førtes fra den ene til den anden i Nattens Mørke og endte med at blive slæbt til den romerske Statholder, Pontius Pilatus, som forhørte Ham, fandt Ham uskyldig og vilde frigive Ham. Da raabte Jøderne: Korsfæst, korsfæst! Thi Korsfæstelsen var en romersk Straf og ansaas for at være saa nedværdigende, at den kun brugtes over for Slaver.

Naar du derefter i denne Fortælling læser om, hvorledes Hedningen Pilatus vilde formilde Jødernes Had ved at lade den uskyldige Jesus piske og udklædte Ham, som om Han var en Gøgler med Purpurkaabe, Tornekrone og Spir, men hvorledes Jøderne raabte: Hvis du giver Ham løs, da er du ikke Kejsereis Ven, — da forstaar du, hvorfor Pilatus af Frygt for Kejseren dømte Jesus til Døden. Han gjorde det nødigt, han gjorde det mod sin Samvittighed; derfor vadskede han sine Hænder og sagde: Jeg er uskyldig i denne retfærdige Mands Blod. Mit Barn, gør aldrig noget mod din Samvittighed! Hvad hjalp det vel Pilatus, at han vadskede sine Hænder! Skønt der er gaaet saa mange hundrede Aar, siger dog hver Kristen, naar han bekender sin Tro: Jeg tror paa Jesus Kristus, Guds Søn, »pint under Pontius Pilatus!«

Og naar du læser om, hvorledes Jøderne svarede Pilatus: Hans Blod komme over os og vore Børn, saa husk paa, hvor disse forfærdelige Ord Slægt efter Slægt have gentaget sig som en Blodskyld over de ulykkelige Jøder, saa at de aldrig have havt nogen rigtig Fred eller noget Hjem her paa Jorden!

Det er trøstende at læse om, hvor vidunderlig taalmodig og mild og tilgivende Jesus gennemgik alle Lidelserne i denne Smertens Nat. Og Legemets Smerter vare dog ringe mod Sjælens. Han kom for at frelse Menneskene, og saaledes modtog de Ham! Naar vi læse om, hvorledes Han bad i Getsemane, og hvorledes Han betoges af en saa forfærdelig Angest, at hans Sved faldt som Bloddraaber ned paa Jorden, saa kunne vi ane, selv om vi aldrig kunne forstaa det fuldt ud, hvad det vil sige at bære al Verdens Synd — alle stygge Mord, alle forfærdelige Misgerninger, al Ubarmhjertighed, al Falskhed, al Løgn, al Gudsbespottelse, alle Forbandelser og al Mened, alt nedrigt Forræderi og dertil alle de uendelig mange, mange syndige Tanker og Ord lige fra det første Menneskes Tid til Dagens Ende! Ingen anden end Jesus har nogen Sinde baaret en saadan Byrde, og Han bar den for os!

Han bar jo ogsaa selv sit Kors paa Vejen til Golgatha og segnede til Jorden under dets Vægt. En Mand, Simon af Cyrene, stod ved Vejen; paa hans uvillige Skuldre lagdes Kristi Kors. Vilde du have været i Simons Sted? Gud sender os alle et Kors at bære; men de færreste bære det uden at knurre.

Klokken var ni om Morgenens, da vor Frelseres Hænder og Fødder bleve naglede til Korset; hans Kors stod mellem to korsfæstede Røvere. Solen skinnede som sædvanlig, Jerusalems Højder og Dale straaledede blomstersmykkede i Vaarens Pragt. De onde Mennesker og det nysgerrige, vankelmødige Folk troede, at Gud intet hørte og intet saa. Kun Maria og Johannes græd ved Frelserens Kors.

Men ved Middagstid Klokken tolv blev der en stor Solformørkelse, som varede til Klokken tre om Eftermiddagen. Jesus raabte i Mørket: Min Gud, min Gud, hvorfor har Du forladt mig? Lidt efter sagde Han: Jeg tørster! Da vædede et barmhjertigt Menneske hans Læber med en Svamp, der var dyppet i Eddike. Derefter sagde Han: Det er fuldbragt! Derpaa raabte Han: Fader i dine Hænder befaler jeg min Aand, bøjede Hovedet og opgav Aanden.

I samme Nu brast Forhænget for det aller-

helligste i Jerusalems Tempel, Markerne rystedes af et Jordskælv, og mange Grave aabnede sig. Tilskuerne omkring Korset flygtede, Stridsmændenes Høvedsmand sagde: Sandelig, denne var en retfærdig og Guds Søn!

Men de døde maatte ikke hænge Paaske-dagen over. En af Stridsmændene stak sit Spyd i Frelserens Side for at forvisse sig om, at Han var død. Og hans hellige Blod, som blev udgydt for Verdens Synder, flød ud.

Jesus, vor Frelser, Du, som har elsket os og givet dit Liv for os, vi takke Dig for dit Kors og din store, forbarmende Kærlighed! Giv os det nye Liv i Dig! Velsignet være dit hellige Navn, nu og i al Evighed!

Amen!

Paaskedag.

(Mark. 16: 1—8.)

27. Opstandelsen.

Ligesom Langfredag er en stor Sørgedag, saaledes er Paaskedag en stor Glædesdag; thi paa den opstod vor Herre og Frelser af Graven. De Kristnes Glæde paa den Dag er saa stor, at Børn tidligere plejede at sige til hverandre: I Dag danser Solen, naar den staar op. Vi tro ikke, at Solen staar op i Dag anderledes end ellers, men vi tænke os, at hele Naturen i Dag er glad med os. Denne Tid paa Aaret se vi alt atter opstaa af Graven fra Vintersneen, Mørkét og Kulden. Hvad er det andet end et Billede af vor Frelsers Opstandelse fra de døde? Naturen og Mennesket staa hinanden meget nær. De ere som Legeme og Sjæl, og Legemet føler, naar Sjælen er glad.

Blandt Jøderne var der en rig Raadsherre, ved Navn Josef af Arimathæa, en god og ret-

færdig Mand, som i Hemmelighed var Herrens Discipel, og som ikke havde givet sit Samtykke til hans Død. Han begærede og fik af Pilatus Tilladelse til at begrave Jesus. Sammen med ham kom en anden af Frelserens Venner, Nikodemus, som havde kostbare Urter med sig. De tog Jesus ned af Korset, svøbte Ham i et fint Linklæde med de vellugtende Urter og lagde Ham i en ny Grav, som Josef havde ladet udhugge i Klippen i en Have nær ved Golgatha, og hvor ingen før havde været begravet. Derefter væltede de en stor Sten for Indgangen til Graven og gik bort.

Dagen efter, om Lørdagen, gik de Ypperstepræster og Farisæer til Pilatus og bade ham om at sætte Stridsmænd paa Vagt ved Graven, fordi Jesus havde sagt, at Han skulde opstaa paa den tredie Dag. Vagten blev sat, og Stenen ved Graven forseglet, og nu troede Fjenderne, at de vare paa den sikre Side.

Da blev der ved Solopgang paa Paaske-morgen atter et stort Jordskælv. Herrens Engel for ned som et Lyn fra Himlen, væltede Stenen bort fra Gravens Indgang og satte sig paa den. Stridsmændene bleve ved dette Syn saa forfærdede, at de faldt om som døde.

Tidlig om Morgenen samme Dag kom Maria

Magdalene med nogle andre Kvinder, som havde set, hvor Jesus var blevet begravet, ud til Graven, og de havde vellugtende Salver med sig for at salve den døde. Paa Vejen sagde de til hverandre: Hvem skal vælte os Stenen fra Indgangen til Graven? Men da de kom derhen, saa de, at Stenen var væltet bort, og Graven tom. Medens de forfærdede undrede sig over, hvem der kunde have taget deres elskede døde bort, stod der ved Siden af dem to lysende Engle, som sagde: Hvorfor lede I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, Han er opstanden paa den tredie Dag, som Han forud har sagt eder!

Med dette Budskab gik Kvinderne til Apostlene, som troede, at de vare fra Forstanden; men Peter og Johannes skyndte sig straks til Graven. Johannes kom først, men vovede ikke at gaa ind. Peter kom efter ham, gik ind i Graven og saa Linklæderne ligge alene, men Svededugen, som havde været om den dødes Hoved laa sammenfoldet et andet Sted. Nu gik ogsaa Johannes ind i Graven, og han troede paa Opstandelsen, men Peter forundrede sig blot.

Da de begge atter vare gaaede, stod Maria Magdalene alene ved Graven og græd, og som

hun græd, kiggede hun ind i Graven, og hun saa to Engle, som sagde til hende: Hvorfor græder du? Hun sagde: De have taget min Herre bort, og jeg ved ikke, hvor de have lagt Ham. I det samme vendte hun sig og saa Jesus staa ved Graven, men hun kendte Ham ikke. Han sagde ligesom Englene: Hvorfor græder du? Hvem leder du efter? Hun mente, det var Urtegaardsmanden og svarede: Herre, dersom du har baaret Ham bort, da sig mig, hvor du har lagt Ham, saa jeg kan finde Ham!

Jesus sagde til hende: Maria! Da kendte hun igen den kære Stemme og raabte: Rabbuni! — hvilket betyder: Mester. Men da hun vilde omfavne hans Knæ, sagde Han: Rør ikke ved mig; thi jeg er endnu ikke opfaren til min Fader! Men gaa til mine Brødre, Disciplene, og sig dem: Jeg farer op til min Fader og eders Fader, til min Gud og eders Gud.

Maria gik bort inderlig glad og forkyndte Disciplene dette Budskab; men endnu troede de ikke. De sørgede over deres kære Herre, som om Han var død. Senere saa de andre Kvinder ogsaa Jesus, og Han bad dem sige til sine Disciple, at de skulde faa Ham at se i Galilæa.

Men ogsaa Vagten var løbet til Byen med Budskabet om Opstandelsen. Da forsamledes

de Ypperstepræster og Farisæerne sig og holdt Raad og gave Stridsmændene rigelige Penge og sagde: Siger, at hans Disciple kom og stjal Ham om Natten, da I sov.

Det var jo ikke underligt, at vor Frelasers Fjender bleve bestyrtede, da al deres omhyggelige Vaagen ved Graven havde været forgæves. Men mærkeligere var det, at alle Disciplene, undtagen Johannes, endnu tvivlede. De havde jo dog set Jesus opvække Lazarus fra de døde; de havde hørt Ham sige, at Han selv skulde opstaa paa den tredie Dag, men da dette skete, troede de det ikke. Skulle vi da forundre os over, at saa mange, som kalde sig Kristne, endnu tvivle? Men Vorherre Jesu Kristi Opstandelse fra de døde er ikke blot bevidnet af mange Mennesker; men det er tillige noget saa vigtigt for vor Salighed, at Apostlen Paulus siger: Er Kristus ikke opstanden, saa er vor Prædiken jo forgæves, da er og eders Tro forgæves. Saa findes der ingen Opstandelse fra de døde, saa ere vi endnu i vore Synder og de elendigste blandt alle Mennesker. Men fordi Jesus, vor Frelser, er opstanden fra de døde, ere vi de lykkeligste blandt alle Mennesker, fordi Han derved har bevist, at Han er Guds

Søn, som bærer vore Synder, og vi ere visse paa med Ham at skulle opstaa til et evigt Liv. Opstandne Herre Jesus, styrk os i denne vor Tro ved din Helligaand! Du lever: Vi skulle ogsaa leve.

Amen!

Anden Paaskedag.

(Luk. 24: 13—35.)

28. Vandringen til Emaus.

Det er en Trøst for os, at skønt vor gode Herre og Frelser havde saa onde Fjender, der dog ogsaa vare mange, som inderligt elskede Ham. Kvinderne, som græd saa bittert og vilde bevise Ham deres Kærlighed endnu efter hans Død, de have gjort alt, hvad de formaaede for at udsone den største af alle Brøder, som var, at dømme Jesus til Døden. Jesus sagde om Synderinden, som salvede hans Fødder og af-tørrede dem med sit Haar: Hendes mange Syn-der ere hende forladte; thi hun elskede meget. Nu aabenbarede Han sig først for Maria Magda-lene, og hun og de Kvinder, som vare med hende, troede, førend Mændene, paa hans Op-standelse. Alle Disciplene, undtagen Johannes, vare betagne af Skræk og Forfærdelse. De havde visselig haabet at se deres Mester for-

herliget som Israels Konge, og nu var Han død som en ussel Slave, en Misdæders Død! Foruden Apostlene havde Jesus ogsaa andre Disciple. To af disse vandrede Paaskedag henimod Aften ud til Byen Emaus, omtrent halvanden Mil uden for Jerusalem. Paa Vejen, medens de bedrøvede talte med hinanden om alt det underlige og forfærdelige, som var sket i disse Dage, kom Jesus gaaende ved Siden af dem, og de kendte Ham ikke. Han spurgte dem, hvad de talte om, og de forundrede sig over, at en fremmed kunde være uvidende om saa almindelig bekendte Ting. Jesus sagde til dem: Hvor er eders Tro? Er det ikke altsammen forudsagt, at Kristus burde lide dette og indgaa til sin Herlighed? Og Han forklarede dem, hvorledes Moses og Profeterne for længe siden havde forkyndt, at alt dette skulde ske.

Da de kom nær til Byen ved Solnedgang, lod Jesus, som Han vilde gaa længere, men de bad Ham at blive hos dem i Herberget. Bliv hos os; thi det er mod Aften, og Dagen hælder! Og Han gik ind for at blive hos dem. Men medens Han sad til Bords med dem, tog Han Brødet, velsignede det, brød det og gav dem det, ligesom ved Nadveren, og da kendte de Ham igen. Men i det samme forsvandt Han

for deres Øjne. Og de sagde til hinanden: Brændte ikke vore Hjerter i os, skønt vi ikke straks forstod, at det var Ham? Saa stor var deres Forundring og Glæde, at de stod op og vendte tilbage til Jerusalem i den mørke Aften ad samme lange Vej, som de nylig vare gaaede. I Staden fandt de Apostlene, som vare forsamlede sent paa Aftenen, og som fortalte dem, at Peter lige havde set Herren. Alle bleve ubeskrivelig glade; men de undrede sig dog endnu over, at det virkelig kunde være sandt. Nogle troede det halvt, andre tvivlede stærkt.

Da stod Jesus selv midt iblandt dem og sagde til dem: Fred være med eder! Da forfærdedes de og betoges af Frygt og troede, at de saa et Spøgelse. Men Han sagde til dem: Hvi ere I saa bestyrtede? Tro I, at jeg er en Aand? Se paa mine Hænder og mine Fødder, at det er mig selv; føler paa mig, en Aand har jo ikke Kød og Ben, som I se, at jeg har. De saa Ham for deres Øjne, de saa Naglegabene i hans Hænder og Fødder, de saa det store, dybe Saar i hans Side, som Stridsmandens Spyd havde stukket; men alligevel kunde de af Forbauselse og Glæde endnu ikke tro, at det var Ham selv. Da sagde Han til dem: Have I her noget at æde?

De gave Ham et Stykke stegt Fisk og en Honningkage, og Han tog det og aad det for deres Øjne. Derefter begyndte Han atter at forklare dem det gamle Testamentes Skrifter, hvorledes alt var forudsagt om hans Lidelse og Død, og at Han paa den tredie Dag skulde opstaa fra de døde. Og Han sagde til dem: I ere mine Vidner og se, jeg sender min Faders Forjættelse over eder; men I skulle blive i Jerusalems Stad, indtil I blive iførte med Kraft af det høje.

Derpaa forsvandt Jesus for deres Øjne, men Han kom flere Gange tilbage til dem, medens Han endnu opholdt sig som en Aand paa Jorden, og derom fortælles mere i Evangeliet paa næste Søndag.

Vi kunne forstaa, at Herren fremfor alt vilde overbevise Disciplene om, at Han virkelig var opstanden, for at de senere kunde vidne derom for hele Verden. Saa magtpaaliggende var det Ham, at Han endogsaa spiste af deres Mad for ret at overbevise dem derom. Dette kunne vi vanskeligt forstaa. Vilde Folkeslag bruge at lægge Mad i Ligkisterne, naar de begrave deres døde, for at de kunne have noget at spise. Vi vide godt, at de døde ikke behøve Mad, hverken i Graven, eller naar de opstaa

paa den yderste Dag; thi da vi forestille os, at en Aand intet Legeme har, behøver han jo ingen jordisk Føde, men her høre vi, at vor opstandne Frelser havde et synligt Legeme; Disciplene kunde se Ham og røre ved Ham, til sidst saa de Ham spise, og dog blev Han straks efter atter usynlig. Vi skulle ikke prøve paa at udgrunde disse Hemmeligheder fra et tilkommende Liv efter Døden. Gud har skjult dem for os og kun ved en saa ualmindelig Begivenhed som vor Frelzers Død kunne vi kaste et lille Blik hinsides det Forhæng, som skjuler alt paa den anden Side af Graven. Vi vide blot, at de døde skulle opstaa paa den yderste Dag, ligesom vor Frelser opstod, baade med Legeme og Sjæl, omendskønt i en anden Skikkelse end i det jordiske Liv. Det er den Trøst, vi have behov, og den skal være os nok.

Jesus gaar ofte ved Siden af os, uden at vi kende Ham. Jeg mindes en smuk Fortælling om to Børn, der boede i en Bondegaard. Fader og Moder gik til Byen, og de vilde først komme hjem sent om Aftenen. Børnene sagde: Vi ere her saa ene; maa vi bede Jesus om at spise til Aften med os? Gør det, sagde Forældrene. Børnene bad med høj Røst: Kære Herre Jesus, kom og spis til Aften med os! Og saa ventede

de lige til om Aftenen; men Jesus kom ikke. Da de endelig vilde sætte sig alene til Bords, kom en fattig, sulten Tiggerdreng, og da der var dækket til tre, indbød de Drengen til at sidde til Bords med dem. Drengen blev glad over at faa Lov til at spise sig mæt, efter at han havde sultet saa længe, og Børnene bad ham om at blive hos dem om Natten. Da Faderen og Moderen nu senere kom hjem, sagde Børnene: Vi bad Jesus om at spise til Aften med os, men der kom ingen anden end en fattig Tiggerdreng. Moderen sagde: Men saa er jo Jesus selv kommet til eder. Han har jo sagt: Hvad I have gjort imod een af disse mine mindste Brødre, have I gjort imod mig.

Bliv hos os, kære Herre Jesus, naar det lider mod Aften! Vær os altid nær for din store Kærligheds og Barmhjertigheds Skyld.

Amen!

1. Søndag efter Paaske.

(Joh. 20: 19 - 31.)

29. Den vantro Thomas.

Jesus havde paa Paaskedag aabenbaret sig for de to Disciple paa Vejen til Emaus. Senere om Aftenen kom Han til Apostlene i Jerusalem, hvor de af Frygt for Jøderne vare forsamlede bag lukkede Døre. En af dem var den Gang ikke til Stede, det var Apostlen Thomas, hvilket betyder Tvilling.

Thomas elskede Jesus lige saa højt, som de andre, og sørgede bitterligt over sin kære Mesters Død. Men Thomas var et af de Mennesker, som ikke gerne tro andet end, hvad de kunne se med deres egne Øjne og røre ved med egne Hænder. Vi erindre, hvorledes de øvrige Disciple, ja endog Peter længe tvivlede; men længst af alle tvivlede Thomas. Da nu de andre sagde til ham: Vi have set Herren, svarede Thomas: Uden at jeg faar set Naglegabet

i hans Hænder og stikker min Finger i Naglegabet og min Haand i hans Side, vil jeg ingenlunde tro.

Otte Dage derefter vare Apostlene atter forsamlede og Thomas med dem. Da kom Jesus, ligesom første Gang, gennem de lukkede Døre og sagde: Fred være med eder! Derefter sagde Han til Thomas: Ræk din Finger hid og se mine Hænder og ræk din Haand hid og stik den i min Side og vær ikke vantro, men troende! Thomas svarede: Min Herre og min Gud! Jesus sagde til ham: Efterdi du har set mig, Thomas, har du troet. Salige ere de, som ikke have set og dog troet.

Mange andre foruden Thomas ville se, førend de tro. Hvor kunne dog disse Mennesker tro paa Gud, som de aldrig se, hvor kunne de tro paa et Liv efter Døden, naar ingen af dem have været døde og ere blevne levende igen? Hvor kunne de tro paa saa meget andet, som de hverken kunne se eller røre ved, som Naturens skjulte Kræfter eller Menneskenes Tanker? Der findes saa meget i Verden, som vi *maa* tro paa uden at se det, og derfor ere saadanne Tivlere meget ulykkelige. Men paa samme Tid ere de meget taabelige. Thi meget af det, som vi se eller kunne

røre ved, er aldeles ikke saadant, som det ser ud, eller som vi synes, at det er. Til alle Tider have Menneskene set Solen gaa rundt om Jorden og troet, at den virkelig gik saaledes; men nu vide vi, at det er Jorden, som gaar omkring Solen. Og hvis vi troede vore Øjne, saa skulde Jorden jo være flad som en Pandekage, og Maanen skulde undertiden være rund, undertiden halvrund og undertiden helt borte. Paa samme Maade gaar det med det, som vi kunne tage og føle paa. Giv en Snebold til en afrikansk Neger og sig til ham, at Sneen ikke er andet end frosset Vand. Nej, svarer han, jeg kan jo føle med min egen Haand, at Sneen ikke løber bort som Vandet. Saaledes gaar det med de Indtryk, som vore ydre Sanser modtage. Men naar det kan gaa saaledes med de naturlige Ting, hvordan skulle vi da kunne stole paa vore Øjne, Øren og Hænder i de aandelige Ting. Thomas selv var det bedste Bevis herpaa. Han troede paa Opstandelsen, fordi han saa og rørte ved Jesus. Kort derefter var Jesus atter usynlig. Skulde Thomas nu tvivle paa ny? Nej, han tvivlede ikke mere, han havde sagt: Min Herre og min Gud!

Thomas var en ærlig Tvivler, og saadanne skal man beklage, men ikke dømme for strengt,

eftersom nogle jo have lettere ved at tro og andre sværere. Vor Frelzers Fjender vare uærlige Tvivlere; thi de *vilde* ikke tro, skønt de saa saa mange Tegn og Undergerninger. Af saadanne uærlige Tvivlere findes der mange. Hver Dag viser Gud dem stor Godhed, beskytter dem i mange Farer og giver dem alt, hvad de behøve; men tro de paa Gud? Nej, de sige: Det var en Tilfældighed, at jeg ikke druknede, da jeg faldt i Vandet; det var Naturens Kræfter, som gjorde mig rask. Eller ogsaa sige de, naar de faa en god Høst, og alt lykkes for dem: Alt det kan jeg takke min egen Klogskab og mit flittige Arbejde for. Tror du, at det vilde være gaaet dem saa godt uden Guds Bistand?

Søen Genezareth kaldes ogsaa Tiberias Sø. Johannes fortæller om en anden Tildragelse ved denne Sø. Nogle Apostle og blandt dem Peter, Thomas og Johannes vare samlede paa Strandbredden. Peter foreslog, at de skulde ro ud og fiske, og de trak Garn hele Natten, men fangede intet. Da de om Morgenen vendte tilbage, stod Jesus ved Bredden; men Disciplene vidste ikke, at det var Jesus. Jesus sagde til dem: Børnlille! Have I noget at æde? De svarede Ham: Nej! Men Han sagde til dem:

Kaster Garnet til den højre Side af Skibet, saa skulle I finde. Da kastede de det ud, og de kunde ikke mere drage det for Fiskenes Mængde. Johannes sagde da til Peter: Det er Herren! Da Peter hørte det, sprang han i Søen for at svømme til Land, skønt de endnu vare to hundrede Alen fra Stranden. Men de andre Disciple kom med Skibet og drog Garnet med Fiskene; de saa da en Kulild paa Strandbredden og Fisk ligge derpaa og Brød. Jesus bad dem nu at hente de Fisk, de havde fanget, og Simon Peter stod op og drog Garnet paa Landet, fuldt af et hundrede og tre og halvtredssindstyve store Fisk, og alligevel sønderreves Garnet ikke. Jesus bad dem om at spise, og nu genkendte de Ham; men ingen vovede at spørge Ham, hvem Han var. Da velsignede Jesus atter Brødet og gav dem det, ligeledes og Fisken. Dette var nu den tredie Gang, at Jesus aabenbarede sig for sine Disciple efter sin Opstandelse.

Da de havde spist, sagde Jesus til Simon Peter: Simon, Jonas' Søn, elsker du mig, mere end disse? — Peter havde jo sagt før sin Fornægtelse, at han var den, som elskede Jesus højest.

Peter svarede: Ja Herre! Du ved, at jeg

elsker Dig. Jesus sagde til ham: Vogt mine Lam! — Tre Gange gentoges samme Spørgsmaal og samme Svar, ligesom Peter havde fornægtet sin Mester. Og for hver Gang fik Peter ny Tilgivelse. Saa højt elskede Jesus sin fornægtende, men angerfulde Discipel, at Han bedrøvet forudsagde, hvorledes ogsaa Peter engang skulde dø Martyrdøden og følge sin Mester. Det fortælles, at Peter blev korsfæstet i Rom under Kejser Neros Regering.

Det sidste, vi vide om vor Frelser før hans Himmelfart, er, at Han blev set af mere end fem hundrede Disciple paa et Bjærg i Galilæa. Endnu fyrretyve Dage efter hans Opstandelse var hans Aand usynlig her paa Jorden, indtil Han opfor til den evige Herlighed. Der skulle ogsaa vi se Ham, hvis vi tro paa Ham og følge efter Ham.

Amen!

2. Søndag efter Paaske.

(Joh. 10: 11—16.)

30. Den gode Hyrde.

Under Paaskehøjtiden have vi læst om vor Frelzers Død og Opstandelse. Nu høre vi atter hans kærlige og trøstende Ord, medens Han levede her paa Jorden og talte om Guds Rige. Disse Ord have hans Disciple nedskrevet til Trøst og Eksempel for alle Mennesker.

Jesus sammenlignede sig med den gode Hyrde. Forstaar du denne Lignelse? Hvis du har været paa Landet en Sommer, saa ved du, at Hyrden eller Røgteren eller Vogterpigen følger med Kreaturerne i den Tid, de gaa frit om paa Markerne. Hos os vogter Hyrden sædvanligvis Køer og undertiden Faar; men i de varme Lande vogter han som oftest Faarehjorder. Jakob var Faarehyrde og vogtede sin Svigerfaders, Labans, Faar. Disse Faarehjorder ere i Østerlandet manges eneste Rigdom, og

der findes i Østerlandet rige Mænd, som eje mange Faar. Derfor maa de vogtes og passes godt, at de ikke fare vild, eller Ulven tager dem. Du ved, hvor stor Nytte vi have af Faarets Uld, hvorefter vi spinde og væve vore varme Klæder. Men du ved ogsaa, at Faaret er et af de mindst modstandsdygtige Dyr. Vædderen kan stange, men hvad kan det stakkels, værge-løse Lam? Det har hverken Kløer eller Tænder til at forsvare sig med. Det kan kun løbe sin Vej, men det har svage Ben; det kan ikke løbe nær saa hurtigt som en Hund eller en Ulv, det vilde let blive Bytte for Fjenden, hvis ikke en Hyrde beskyttede det.

Hyrden skal passe paa, at Faarene ikke splittes og fare vild i Skoven eller Ørkenen, og kommer der en Fjende, skal han forsvare dem. Der findes gode Hyrder, som elske deres Hjord, og daarlige, dovne, fejge Hyrder, som Frelseren kalder Lejesvende. Man kan jo godt være en god Hyrde, selv om man bliver betalt derfor; men Jesus mener saadanne, som kun tænke paa at skaane sig selv. Hvad bryder den utro Hyrde sig om, at Faarene sulte, naar han blot kan spise sig mæt, eller at Faarene fare vild i Skoven, naar han blot kan sidde stille i Ro og

Mag? Det er jo ikke hans Faar, det er Husbondens; hvad bryder han sig om, at Husbonden lider Tab? Saa hænder det, at en Ulv kommer ud fra Skoven og styrter midt ind i Faareflokket. Hvad gør saa den utro Hyrde? Han løber sin Vej, det bedste han kan; men hans stakkels Faar blive Ulvens Bytte.

Saaledes gør den gode Hyrde ikke. Han holder af sine Faar, han kender dem alle, og de kende ham; de ere som hans egne, og han vil ikke miste dem. Gaar eet eneste tabt, er det en Sorg og et Tab for ham. Farer eet af dem vild, skynder han sig med at lede efter det. Kommer Ulven, forsvarer han sine kære Lam. Han er modig og stærk, han klarer sig nok mod sin Fjende; men kommer der en hel Mængde Ulve, som angribe paa een Gang, saa gælder det Livet for ham selv og ikke blot for Faarene. Men dog flyr han ikke som den utro Hyrde. Hellere dø, siger han, end at jeg i Farens Stund skulde forlade min elskede Hjord. Derfor siger Jesus: Han sætter sit Liv til for Faarene.

Alle Mennesker, store og smaa, som skulle passe en anden, selv om det kun er et lille Barn eller en Hund eller en Fugl, han er en

Hyrde for den, han passer. Vil du være den gode eller den utro Hyrde? Vil du blot tænke paa dig selv, eller vil du forsvare dem, som ere blevne dig betroede, selv om du maa ofre dit Liv for dem? Og selv om du nu ikke behøver at ofre Livet for dem, vil du give dit Arbejde, din Omhu, din Kærlighed for dine smaa Lam? Jeg tror, at du vil.

Nu forstaar du, hvor skøn, hvor kærlig Frelserens Lignelse er, naar Han kalder sig selv den gode Hyrde. Menneskene ere hans Hjord, som ere spredte rundt omkring paa Jorden, hvor de søge deres Føde. Og hvis ingen holdt dem sammen, hvorledes skulde de da kunne hjælpe hverandre, hvorledes skulde de kunne elske hverandre? Jesus siger til dem: I ere Brødre og Søstre, efterdi I alle ere Adams og Evas Børn. I tjene alle den store Herre og Gud, som har skabt eder og opretholder eder og giver eder alt, hvad I behøve for Legeme og Sjæl. Hvorfor ville I være uenige og hade og undertrykke hverandre? Hvorfor ville I ikke hellere hjælpe hverandre og tjene hverandre i Kærlighed? Se, siger Jesus, her er jeg, Guds Søn, som elsker eder, og som er kommet for at frelse eder fra Synd og alt ondt. Jeg vil

være eders Hyrde, jeg skal forene eder alle i mit Navn, i min Kærlighed. Jeg kender eder jo alle, og alle mine kende mig. Farer nogen af eder vild, saa opsøger jeg ham, er nogen i Nød, saa hjælper og trøster jeg ham; kommer eders Fjende, se, saa flygter jeg ikke. Jeg forsvarer eder, jeg giver mit Liv for eder og ingen skal rive eder ud af min Haand.

Saaledes taler den gode Hyrde. Og for at Jøderne ikke skulde tro, at Han alene var sendt til dem, tilføjede Jesus: Og jeg har andre Faar, som ikke ere af denne Sti, dem bør det mig at føre did, og de skulle høre min Røst, og der skal blive een Hjord og een Hyrde.

Den gode Hyrde kommer ogsaa til os. Han spørger os: Vil du høre mig til? Du, som er lille, du, som er svag og ikke kan forsvare dig selv mod det onde i Verden, fattige Lam, vil du komme til mig? Jeg er stærkere end alle andre paa Jorden; mig kan ingen Fjende overvinde. Vil du komme til mig?

Og da svare vi: Ja, kære Herre Jesus, til Dig ville vi gerne komme. Til Dig komme vi, naar vi fare vild i syndige Tanker, i onde Begæringer, i slette Forsætter, i Usandhed, i Misundelse, i Vrede og i Ulydighed. Til Dig

ville vi komme, da vi ikke vide nogen anden, som kan hjælpe os og forsvare os. Du *kan*, og Du *vil*. Du er alles kære, gode Hyrde, og naar vi have Dig, skal intet, intet fattes os mere.

Amen!

3. Søndag efter Paaske.

(Joh. 14: 1—12.)

31. I min Faders Hus ere mange Boliger.

Jesus sagde til sine Disciple og siger endnu til os alle: Værer ikke bedrøvede! Tror paa Gud, og tror paa mig! Jeg gaar bort, men jeg kommer tilbage igen. Jeg gaar til min Fader og eders Fader i Himlen; jeg skal be-rede eder Sted. I min Faders Hus ere mange Boliger.

Dette sagde Jesus den sidste Aften, da Han vandrede med sine Disciple fra Nadveren i Je-rusalem til Gethsemane ved Oliebjerget. Det var Nat, og Stjernerne lyste klare paa Himlen. Stjernerne havde bebudet vor Frelsers Fødsel; nu saa de Ham paa hans Vandring til Døden. Da løftede Jesus sine Øjne mod Himlen, strakte sine Hænder op imod Stjernerne og sagde: I min Faders Hus ere mange Boliger!

Naar du en Aften staar under Stjernehimlen

og ser de mange tusinde straalende Lys, som Herren vor Gud har tændt i uendelige Højder, for at de skulde bevidne hans Almagt, da skal du mindes disse Ord: I vor Faders Hus ere mange Boliger! Du ved fra Skolen, at alle Himlens Stjerner ere store Kloder i Verdensrummet, og at de kun vise sig saa smaa, fordi de ere saa langt borte, ja saa langt borte, at den hurtige Lysstraale behøver tusind Aar for at naa ned til os fra nogle af dem. De fleste Stjerner ere store Sole, nogle meget større end vor Sol. Og hinsides de Stjerner, som vi kunne se, opdages der i de store Kikkerter stadig nye og atter nye Stjerner, saa at der ingen Grænse findes for Guds Almagt. Hvad der findes paa disse fjerne Kloder, kunne vi ikke vide. Vi maa jo tro, at Herren vor Gud ikke har skabt dem uden Bestemmelse, eller for at de blot med deres Udseende skulde glæde os, Jordens fattige Børn. Vi maa tro, at hver Stjerne er som en Verden for sig, og mange ere maaske langt smukkere og fuldkommnere end vor Jord. Se saa mange ere vor himmelske Faders Boliger mellem den synlige Del af, hvad Gud har skabt.

Og endda vide vi ikke, om Guds Engle og de dødes Sjæle bo paa Stjernerne; thi Herren vor Gud har endnu mange andre Boliger, store,

usynlige Aandeverdener, hvor Lys og Mørke ikke skifte. Der findes ingen Tid og intet Rum mere; der bevæger alt sig med Tankens Hurtighed; den, som bor der, kan straks komme derhen, hvor hans Tanker ere. Vi vide ikke, til hvilken af disse Boliger vor Frelser er gaaet hen for at berede Sted til sine trofaste; vi vide blot, at de ere utallige.

Thomas sagde: Herre! Vi vide ikke, hvor Du gaar hen, og hvorledes kunne vi vide Vejen? Jesus sagde til ham: *Jeg er Vejen og Sandheden og Livet; der kommer ingen til Faderen uden ved mig.*

De kloge blandt Menneskene kunne i disse Ord finde noget at tænke paa hele deres Liv igennem, og dog kan et uvidende Barn forstaa dem, hvis det elsker sin Frelser. Vejen til Gud maa gaa gennem Troen paa Jesus, gennem Kærligheden til Ham, og vi skulle følge efter Ham som vort Forbillede. Alle andre Veje, al Kundskab, al Visdom, al Lykke og Fremgang fører os bort fra Gud, hvis de ikke gaa gennem Jesus. Hans Ord ere den evige Sandhed; vort Liv maa være som hans Liv, hvis vi skulle arve det evige Liv.

Filippus sagde: Herre, vis os Faderen! Jesus sagde: Saa lang en Tid er jeg hos eder,

og du har ikke kendt mig, Filippus! Hvo mig har set, har set Faderen!

Her er atter noget for dem, som skamme sig ved at være Børn. Filippus bad jo som en fireaars Dreng; den, som beder om at faa Gud at se, han er ukyndig som et lille Barn. Derfor svarede Jesus ham ogsaa, som man svarer et lille Barn: Naar du ser mig, ser du Gud. Jesus var Guds Søn og Menneskens Søn; det var hans Hemmelighed.

Menneskene gøre saa mange unyttige Spørgsmaal. Jesus sagde: Uden I blive som Børn, komme I ingeniunde ind i Himmeriges Rige. De, som tro, at de ere de kloge her i Verden, ville ikke være som Børn, de ville være visere end Gud, og de sige om Frelserens Ord: Han kan ikke have ment det eller det. Disciplene vare som Børn, de prøvede ikke paa at være klogere end deres Mester. Derfor aabenbares for dem Guds Hemmelighed, som var skjult for de kloge. Saaledes skulle vi ogsaa tro som Børn paa Guds Ord; det er Vejen gennem Jesus til Himlens Rige. Naar Jesus siger til dig eller mig: Jeg er Guds Søn, jeg er Vejen, følg mig! Jeg er Sandheden, tro paa mig! Jeg er Livet, lev i mig! Saa skulle vi sige, som Thomas sagde med et Barns Ydmyghed:

Min Herre og min Gud! Og naar Jesus siger til os: Tror du paa mig, eller vil du gaa bort fra mig? Da skulle vi svare, som Peter svarede: Til hvem skulle vi gaa, Du har jo det evige Livs Ord.

Amen!

Almindelig Bededag.

(Luk. 11: 1—13.)

32. Fader vor.

Jesus havde bedt Afskedsbønnen sammen med sine Disciple. Vi bede jo ogsaa sammen i Kirken eller hjemme med vore egne. Den fælles Bøn faar en forunderlig Kraft ved de mange Sjæles forenede Raab til Gud. Det er ligesom med Psalmen i Kirken. Een Stemme kan være svag og høres ikke langt; men naar mange Stemmer forenes, stiger Sangen mægtig op mod det høje, og den svageste føler sig lige som baaret af alles forenede Kraft.

Dog læse vi, at Jesus ofte bad alene og raadede andre til at gøre det samme. I Math. 6: 6 siger Han: Men du, naar du beder, gik ind i dit Kammer og luk din Dør og bed til din Fader, som er i Løndom, og din Fader, som ser i Løndom, skal betale dig aabenbare. Jesus kender os. Han ved, at vore Tanker

ofte blive adspredte i andres, Nærværelse og ikke kunne samle sig helt omkring Gud. Han ved, hvor nødig vi aabne vort Hjertes Inderste for andre. Vi forstyrres ved Uvisheden om, hvad andre muligen kunne tænke om vore Bønner. Selv bad Jesus ofte i Ensomhed, for at Han ikke mere skulde føle sig paa Jorden, men hjemme hos Gud.

Da Han saaledes engang kom fra sin ensomme Bøn, sagde en af hans Disciple: Herre, lær os at bede! Og da lærte Jesus dem den Bøn, som siden er steget op til Himlen fra mange Millioner Menneskers Læber, og som skal vedblive at gøre det indtil Tidernes Ende, nemlig *Fader vor*, som vi kalde Herrens Bøn, fordi vi bede den med hans egne Ord.

I hele Verden findes ingen Bøn, som i faa Ord udtrykker saa meget. Herrens Bøn begynder med at føre os til Gud ligesom Børn til deres elskede Fader. Derfor sige vi: *Fader vor*, *Du, som er i Himlene* og opkalde Bønnen efter de to første Ord. Fader vor bestaar af to Dele: Den første til Guds Ære i tre Bønner, og den anden i fire Bønner om alt, hvad Mennesket trænger til for Legeme og Sjæl. Den hellige, almægtige Gud behøver ikke vor Bøn til sin Ære, det er os, som behøver den. Naar

vi bede: *Helliget vorde dit Navn*, mene vi dermed i os og i Verden. Naar vi bede: *Komme dit Rige*, mene vi paa samme Maade i os og i Verden. Og naar vi dernæst bede: *Ske din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden*, saa udsige vi i de sidste Ord den samme Bøn, som vi stiltiende have ment tidligere, nemlig, at Guds hellige Villie maa ske i og gennem os alle, hans Skabninger. Alle tre Bønner om Guds Navn, Guds Rige og Guds Villie ere tilsammen vor Troskabs Ed til Gud. Uden denne Ed er al Bøn forfængelig. Uden den ere vi ikke Guds Børn og hans Rigets Undersaatter. Uden at prise Guds Navn, synke vi bort i vort eget intet. Uden Guds Rige tilhøre vi Syndens, Dødens og Fortabelsens Rige. Uden Guds Villie ere vi de fredløseste og afmægtigste af alt, hvad der er skabt, eftersom jo selv Stenen, Planten og Dyret lyde Guds Villie, og kun vi ikke skulle gøre det.

Derpaa følge Bønnerne for vort jordiske Liv. Naar vi bede, at Gud vil *give os hver Dag vort daglige Brød*, indeholder dette en Bøn om alt, hvad vi her trænge til: Mad og Drikke, Hjem og Klæder, Mennesker, som elske os, og som vi kunne elske, Opdragelse, Kundskaber, nyttigt Arbejde, menneskelig Lykke. Om dette

skulle vi daglig bede og, overensstemmende med Herrens Bud, ikke bekymre os for den Dag i Morgen; thi hver Dag har nok i sin Plage. Og naar vi, som saa ofte fejle, bede Gud: *Forlad os vor Skyld*, har Jesus lært os at lægge til, *som vi forlade vore Skyldnere*, altsaa dem, som have syndet imod os. Dette er Kærlighedens store Bud og en af Guds Riges Grundvolde. Hvor kunne vi begære Forladelse for vore Fejl, naar vi ikke selv ville forlade andres.

Men vi ville ikke fejle, ikke synde imod Gud og Mennesker, og derfor bede vi: *Led os ikke i Fristelse!* Hver Forlokkelse og hver Anledning til Synd er en Fristelse. Gud leder os ikke i Fristelse, men Gud har givet os den frie Villie for at prøve vor Standhaftighed. Derfor bede vi Gud om at afvende de Fristelser, som i vor Svaghed kunne overvælde os. Og til sidst bede vi Gud: *Fri os fra det onde*; det vil sige fra alt ondt, som vil angribe vort Legeme og vor Sjæl. Disse fire Bønner høre sammen ligesom de tre første. Vi bede Gud give os dagligt Brød for den nærværende Tid, Tilgivelse for, hvad vi have forbrudt i den svundne, og endelig bede vi Ham bevare os for Fald i den kommende Tid, indtil Han i Evigheden forløser os fra alt ondt.

En Bøn kan jo være kortere eller længere, blot den kommer fra et glødende Hjerte. Gud hørte jo Tolderens korte Bøn, da han bad: Gud, vær mig Synder naadig! Men mærk dog, hvor kort Herren har lært os Bønnernes Bøn. I Math. 6. Kap. lærer Han os, at vi ikke skulle bruge overflødige Ord i vore Bønner, som Hedningerne, der tro, at deres Guder bedre høre de lange Bønner. Mange Kristne nøjes ikke med eet Fader vor, men plapre samme Bøn om og om igen som en Udenadslektie, og jo mere de plapre, desto mindre tænke de paa, hvad de bede. Dette skal du aldrig gøre, mit Barn: Det er en forfængelig Bøn og uværdig for en Kristen. Du skal ikke engang lægge nogen Vægt paa altid at benytte nøjagtig de samme Ord, blot du beder med samme Mening som Frelserens Bøn. Hvis nogen begynder Bønnen med *vor Fader*, som man nutildags mere bruger, saa skal du ikke tro, at Gud hellere vil kaldes *Fader vor*. Thi Guds Ord siger: At Bogstaven ihjelslaar, men Aanden levendegør. Du skal ikke komme til din Gud som til en fremmed, højbaaren Herre med Buk og indstuderede Ord; du skal komme til Ham, som et Barn kommer til sin gode Fader med alt, hvad du har paa Hjerte. Gud hører ingen

Bøn, som ikke bedes af Hjertet med et Barns Frimodighed.

Du, vor kære Herre og Frelser, vi takke Dig, fordi Du har givet os denne herlige Bøn, som et Barn kan forstaa, og den viseste blandt Menneskene ikke kan gøre bedre. Vi bede Dig, at Du ved din Helligaand vil gøre denne din Bøn rigtig levende i os, hver Gang vi bede den. Og da hver rigtig Bøn begynder og slutter med at prise Gud, ville vi ogsaa slutte denne din Bøn med den Lovprisning, hvormed Du sluttede: *Thi dit er Riget og Kraften og Herligheden i Evighed!*

Amen!

4. Søndag efter Paaske.

(Joh. 17: 11—17.)

33. Afskedsbønnen.

Evangeliet for i Dag er atter en Del af vor Frelasers trøsterige Ord til hans Disciple den sidste, uforglemmelige Aften ved Nadverens Indstiftelse. Det er en Bøn, som den, man beder, naar man skilles fra kære Venner. Saaledes skal man bede, for at Sorgen kan vige bort fra det bedrøvede Hjerte.

Jesus bad for sine Disciple, og ikke blot for dem, men for alle, som tro paa Ham, fra Slægt til Slægt gennem alle Tider. Han følte den Aften, at Han ikke mere hørte denne Verden til. Han skulde jo, inden næste Dag var endt, være i en hel anden Verden hos sin Fader i Himlene; men hans Disciple og hans trofaste skulde endnu i nogen Tid bære Jordlivets Sorger, derfor bad Han, at Gud vilde bevare dem, saa at de bestandig kunde være forenede i Tro

og Kærlighed. Fader, sagde Jesus, da jeg var hos dem i Verden, bevarede jeg dem i dit Navn; dem, som Du har givet mig, vogtede jeg, og ingen af dem blev fortabt, uden det Fortabelsens Barn — Judas Iskariotes — at Skriften skulde fuldkommes. Men nu kommer jeg til Dig, Fader, for at mine trofaste maa have min Glæde fuldeligen i sig, ikke Glæden ved et Menneskes Ord, men Glæden ved dit aabenbarede Ord, som jeg har givet dem. De skulle lide Forfølgelse, fordi deres Hjerte ikke hænger ved denne Verden, men, ligesom jeg, tilhører dit himmelse Rige. Jeg beder ikke, at Du skal borttage dem af Verden, men at Du skal bevare dem fra det onde. Hellige dem i din Sandhed, dit Ord er Sandhed!

Ingen kan bede saa overordentlig dejligt, som Jesus bad; men vi skulle bede, som Han har lært os. Naar en Fader eller Moder gaar bort fra deres Børn, saa sige de: Kære Herre og Gud, saa længe jeg var hos dem, bevarede jeg dem i dit Navn; herefter skal Du bevare dem fra alt ondt, at ingen af dem, Du har givet mig, skal gaa fortabt! Og naar Børnene drage bort fra deres Hjem eller deres Land ud i den vide Verden, saa sige de: Kære Herre og Gud, bevar mine Forældre, mine Søskende,

vort gode Hjem og vort elskede Fædreland! Og naar nogen tager Afsked med en god Ven, som han holder meget af, saa siger han: Kære Herre og Gud, bevar min Ven og lad os bestandig være forenede i Kærlighed og Tro!

Der er saa megen Skilsmisse her paa Jorden. Enten gaa vi bort fra dem, vi holde mest af, eller ogsaa gaa de bort fra os. Saa tænke vi gerne paa, at vi atter skulle mødes, og det gør Afskeden mindre tung. Men det er ikke godt, naar vi skilles uden en stille Bøn i vort Hjerte — vor Frelsers Bøn. Vi vide jo ikke bestemt, om vi nogen Sinde mere skulle se hverandre her paa Jorden. Men saa faa vi Fred og en frimodig Fortrøstning, naar vi give vore kære i Guds almægtige, kærlige Haand. Hvis vi ere »af Verden«, som Jesus siger, saa stole vi kun paa denne Verdens Magt, som saa let kan svigte os. En Vogn kan vælte, et Skib kan synke, et Jernbanetog kan gaa ud af Sporet; hvorfor skulle vi stole paa Jern og Træ? Og hvorfor skulle vi stole paa Legemets Kræfter? Vor Fod kan snuble, vor Arm kan brækkes, vore Øjne blive blinde, vore Øren blive døve, vort gode Helbred ødelægges ved et Vindpust. Og hvorfor skulle vi stole paa vor egen og andres Forstand, vor Klogskab og

vor Dygtighed? Vi vide jo, at vi Gang efter Gang have forregnet os, have gjort Dumheder, ladet os bedrage; eller findes der maaske nogen, som aldrig har taget fejl? Se det er alt dette og dertil det verdslige, selvkloge, forfængelige Hjerte, som Jesus kalder at være »af Verden«, og den, som stoler derpaa, kan aldrig føle sig sikker. Men den, som stoler paa den almægtige Guds Kraft og giver sig selv og alt, hvad han har kært, i Guds barmhjertige Haand, han behøver aldrig at frygte, aldrig at sørge; thi selv om vi aldrig mere her i Livet skulle gense en kær Ven, saa vide vi aldeles vist, at vi skulle gense hinanden hos Gud, i det lykkelige Land, hvor vi aldrig mere skulle skilles.

Forstår du nu, hvorfor Jesus bad, at hans trofaste maatte faa den *fuldkomne* Glæde? Der findes ingen anden fuldkommen Glæde end Glæden i Gud.

Der fandtes tidligere og findes endnu mange, som afsondre sig fra Verden, for i et ensomt Kloster at leve alene med Gud. Men vor Frelser bad ikke, at Gud vilde tage hans trofaste bort fra Verden. De skulde udbrede hans Rige i Verden og selv modnes til det evige Liv. Derfor skulle vi heller ikke trække os bort fra

Menneskene, men tjene Guds Rige paa den Plads, hvor Gud har stillet os.

Der findes ogsaa ulykkelige Mennesker, som bede, om Gud vil tage dem bort fra et elendigt Liv. Beder nogen saaledes af Længsel efter Gud, saa er det jo ingen syndig Bøn, skønt Gud bedre, end vi, ved, hvor lang Tid vi behøve til at prøves her paa Jorden. Men beder nogen saaledes af Utaalmodighed, saa er det Synd. Og endnu større Synd er det, om nogen forkorter sit Liv; thi han gør derved Oprør mod den almægtige Guds Villie, som ene raader over Liv og Død. Du, som hver Morgen og Aften beder i Jesu Navn, elsker du Jesus og tror du paa Ham, saa ved du ogsaa, at Han beder for dig. Han beder, at Gud vil bevare dig for alt ondt paa Legeme og Sjæl. Han beder, at du maa faa den fuldkomne Glæde, som er at være Guds elskede Barn, altid at gøre Guds Villie, aldrig at frygte for noget andet i Verden end at gøre din Gud imod. Ja, vær lykkelig og glad, vær frimodig og tryk, hvor du end gaar i Verden! Den store Konge, den almægtige Guds Søn, Naadens og Fredens Herre beder for dig.

Amen!

5. Søndag efter Paaske.

(Math. 18: 1—11.)

34. Guds Englevagt.

Guds tjenende Aander, Englene, ere Skabninger ligesom Menneskene, men langt mere fuldkomne og rigere udstyrede, for at kunne udføre Guds Befalinger baade i den synlige og usynlige Verden. De ere gode og rene Aander, som lyde Guds Villie og bestandig prise hans hellige Navn. Gud sender dem netop for at beskytte gode Mennesker, særlig Børn. Hvert Barn har sin Skytsengel, som bestandig gaar usynlig ved dets Side Dag og Nat, hvor end Barnet færdes i Verden, og Børnenes Engle se altid Guds Aasyn i Himlen.

Englene fandtes, før Menneskene bleve skabte, og det er allerede omtalt, hvorledes nogle af dem af fri Villie faldt fra Gud. Da, siger Johannes' Aabenbaringsbog, var der en stor Strid i Himlen. Englen Mikael og hans Engle stred

med Dragen, som var de ulydige Engles Fyrste, Djævelen. De ulydige Engle og deres Fyrste bleve besejrede og kastede ned paa Jorden, hvor Kristus endelig kom for at tilintetgøre deres Magt og ved Tidernes Ende binde dem i det evige Mørke. Tidligere fejredes Mikaelidagen som Englenes Højtidsfest, paa hvilken vi takkede Gud for deres beskyttende Vagt. Det oplæste Evangelium nævner Englene, men taler dog mest om Børnene. Engle og Børn høre nøje sammen. Børn ere de mest værgeløse, de, som mest behøve en Englevagt, og af vor Frelzers Ord om Børnene forstaa vi, at de staa Gud nærmere end voksne Mennesker.

Jesus siger, at ingen kan komme ind i Himmeriges Rige uden at omvende sig og blive som et Barn over for Gud. Hvad vil Gud gøre ved dem, som komme til Ham saa stolte af deres egen Kraft og saa vise efter deres egen Mening? De maa hjælpe sig selv. Gud modtager kun dem, som modtager alt af Ham og intet formaa uden Ham. Paulus siger: Guds Kraft fuldkommes i Skrøbelighed (2 Kor. 12: 9).

Atter siger Jesus: Hvo, som annammer (vogter, opdrager, underviser) et saadant Barn i mit Navn, annammer mig. Og naar Herren derefter taler om Forargelse, mener Han Fri-

stelse til Synd. Han siger: Hvo, som forarger en af disse smaa, som tro paa mig, ham var det bedre, om der var hængt en Møllesten om hans Hals, og han var sænket i Havets Dybhed. Ak, der findes jo saadanne Forførere, der findes Forældre, som sende deres Børn ud for at lyve og stjæle; der findes andre, som hjemme lade dem opvokse i Synd og Ugudelighed; der findes Kammerater, der findes Bøger, hvoraf Børnene lære saa meget ondt. O, gid de ville ihukomme Herrens forfærdelige Dom! Hellere miste Haand eller Fod eller Øje end at bruge vore Lemmer i Syndens Tjeneste.

Ser til, at I ikke foragte en af disse smaa, siger Jesus. Mange voksne holde af Børn og ere gode imod dem; men de synes, at Børnene forstaa saa lidt, det er ikke Umagen værd at tale med dem om andet end om deres Legetøj og Lege. Ja, Børn forstaa ikke det, som voksne Folk forstaa; de bør ikke prøve paa at være gammelkloge og tro, at de vide noget. Men de opfatte paa en anden Maade, ligesom Blomsterplanten opfatter, naar Solen skinner paa den, og en venlig Haand plejer den. De forstaa Guds og Menneskers Kærlighed, de forstaa Ret og Uret, Fejl, Straf og Tilgivelse. Og netop fordi de forstaa dette og næsten intet andet,

derfor elsker Gud Børnene saa højt, saa at deres Engle altid se hans Aasyn, og hver Stund ligesom aflægge Regnskab for de Børn, som ere blevne dem betroede.

Naar du ved dette, mit Barn, saa vil du vist ikke bedrøve din Engel ved at være ulydig mod Gud. Hvor mange, mange Engle maa ikke græde over for Gud for deres elskede, betroede Børns Skyld! Husk paa, at du aldrig maa faa din Engel til at græde for din Skyld, men langt snarere skal sørge for, at han kan staa glad for Guds Aasyn og fortælle Gud, at du vokser i Naade og Visdom, som Jesus voksede, da Han var Barn! Du skal være ligesom de Børn, Jesus tog i Favn og velsignede (Mark. 10: 16). Lykkelige Børn, om dem kunde Jesus sige: Guds Rige hører *saadanne* til. Vi takke Dig, kære Herre og Gud, for dine gode Engles Vagt, og vi bede Dig, at de altid maa kunne staa glade over for dit hellige Aasyn.

Amen!

Kristi Himmelfartsdag.

(Luk. 24: 50—53.)

35. Fra Svaghed til Kraft.

Da Jesus fyrretyve Dage efter sin Opstandelse havde aabenbaret sig for sine Disciple, førte Han dem ud til Bethanien, velsignede dem og for i deres Paasyn op til Himlen. Da Disciplene saa Ham forsvinde i en Sky, stod to Engle i hvide Klæder ved Siden af dem og sagde: I galilæiske Mænd, hvi staa I og se op til Himlen? Denne Jesus, som er optagen fra eder til Himlen, skal komme igen saaledes, som I have set Ham fare til Himlen. Da bøjede Disciplene deres Knæ, tilbad Herren og vendte med stor Glæde tilbage til Jerusalem for over for alt Folket at vidne om Guds Magt i Jesus over Synden og Døden.

Mange Malere have afbildet Himmelfarten, ligesom de have fremstillet Korsfæstelsen og Opstandelsen efter Evangeliernes Beskrivelse.

Men intet Billede kan gengive det Syn, som Johannes beskriver med følgende Ord: Og vi saa hans Herlighed, en Herlighed som den enbaarnes af Faderen, fuld af Naade og Sandhed.

Vor Frelsers Himmelfart var kun en Følge af hans Opstandelse. Her i denne forfængelige Verden kunde Livets Herre ikke blive længe. Han kom i den mørke Julenat fra Guds usynlige Rige og vendte nu tilbage til det evige Lys, hvorfra Han var udgaaet. Det var en Naade, at hans Venner paa Jorden med egne Øjne fik Lov til at se hans Bortgang. De behøvede ikke mere at spørge, hvorfor Han var forsvundet og sige, som før, i ængstelig Uvished: Herre, vi vide ikke, hvor Du gaar hen! De vidste det nu; derfor gik de med stor Glæde tilbage til Jerusalem. De vidste ikke alene, at deres elskede Herre og Mester nu var borttaget fra al Jordens Lidelse; thi dette vide vi jo om alle, som dø i Troen; de vidste, at herefter skulde Jesus, som vi sige i Trosbekendelsen, sidde ved Guds højre Haand, hvorfra Han skal komme igen at dømme levende og døde. At sidde ved Guds højre Haand er en billedlig Tale og betyder at være den, til hvem Gud har givet sin dømmende Magt, saaledes som naar en Konge sætter ved sin højre Side den,

hvem han har givet Magten i Riget. Det betyder, at alt skal være underlagt vor Herre Jesus, at Han, som Bibelen siger: Skal lægge sine Fjender til sine Fødders Fodskammel, og at alle Knæ i Himlen og paa Jorden og under Jorden skulle bøje sig i Jesu Navn, til Gud Faders Ære. Naar Jesus engang paa Dommendag har fuldbyrdet sit Værk, da, siger Guds Ord: Skal Sønnen atter underlægge Faderen sin Magt og gaa tilbage i Faderens Skød, hvorfra Han er udgaaet.

Naar Disciplene med saa stor Glæde saa Jesus opfare til Himlen, hvor glade maa Englene da ikke have været ved der at modtage Ham, hvis Ankomst de bebudede Julenat! Og var Julenatten en Glædesnat, som senere efterfulgtes af Langfredagens Sorg, saa kom den fuldkomne Glæde til alle Guds Børn ved vor Frelasers Himmelfart. Nu vide de, at deres kære Herre og Frelser ikke mere er den fattige, uskyldig dræbte, blodigt mishandlede Jesus i hans tjenende Skikkelse paa Jorden: Nu er Han den evige Konge over Himmel og Jord, den almægtige Guds Søn i Magt og Herlighed. De vide, at Han elsker dem og beder for dem: Hvorfor skulle de da sørge? Han formaar alt: Hvorfor skulle de da frygte? Han er altid nær

ved dem, som tro paa hans Navn: Hvorfor skulle de da føle sig forladte? Naar al anden Støtte svigter, da staar Jesus i Himlen fast som en urokkelig Støtte. Naar alt forvandles, dør bort og forgaar, da staar Livets Herre lyslevende tilbage, Han er den samme Jesus i Gaar, i Dag og i al Evighed.

Englene sagde: Han skal komme igen saaledes, som I have set Ham fare til Himlen. Derom siger Jesus selv i Math. 24 Kap.: At Menneskens Søn skal komme i Himlens Skyer med Kraft og megen Herlighed. Men Dagen og Timen, paa hvilket det sker, ved ingen, ikke engang Englene, det ved kun Gud Fader i Himlen. Og da er Verdens Ende nær, hvorom vi senere skulle læse i et andet Evangelium.

Mindes du det lille, fattige Barn i Bethlehems Krybbe paa Julenat? Der fandtes intet fattigere, svagere Barn paa hele Jorden, og se, af dette Barn opvoksede den stærkeste blandt de stærke og den rigeste blandt de rige! Der fandtes ingen mere foragtet, mere forhaanet, mere ussel i Menneskenes Øjne end Jesus paa Korset, og Han er blevet den evige Konge over Himmel og Jord! Se, dette er Guds Veje, ikke Menneskenes Veje! Foragt aldrig det ringe, det fattige paa Jorden; du ser, hvad Gud kan bringe

ud deraf! Menneskers Arbejde begynder saa ofte stort og ender i Afmagt. Guds Værk begynder i Svaghed og Stilhed, men vokser i Kraft og modnes i Herlighed. Verdenshistorien, som fortæller saa meget om Kejser Augustus, Kejser Tiberius og deres Samtid, havde aldrig vidst noget om vor Frelzers Fødsel og vilde have glemt at omtale hans Død, hvis ikke hans Kors var blevet en Stormagt paa Jorden. Men se, nu staar Han som Historiens Midtpunkt, og om dens Tidsregning siger man: Dette er sket før Kristus, og dette er sket efter Kristus. Naar du ser, at de sidste blive de første, og de første de sidste, da bøj dig for Guds Almagt, Guds Visdom og Guds forbarmende Naade.

Amen!

6. Søndag efter Paaske.

(Joh. 15: 26, 27. — 16: 1—4.)

36. Guds Treenighed.

Paa denne Søndag, som gaar lige forud for Pinsen, lover Jesus at sende Guds Helligaand til sine Disciple, efter at Han selv er gaaet fra dem. Vi tro paa en treenig Gud: Faderen, Sønnen og den Helligaand. Men paa samme Tid bekende vi, at Gud ikke er tre, men een. Dette er svært at forstaa, og derfor skulle vi først erindres om at være ydmyge. Vi skulle ikke indbilde os, at vi med vor Fornuft, som kun kan dømme om, hvad vi erfare her paa Jorden, kunne forstaa saa høje, aandelige Ting, som den evige Herre og Gud. Vi, som leve her i Tiden, kunne jo ikke fatte, hvad Evigheden er — en Tid uden Begyndelse og Slutning — og dog tro vi paa et evigt Liv. Vi, som bevæge os i et begrænset Rum her paa Jorden, kunne ikke forstaa, hvad det er at

være allestedsnærværende, og dog tro vi, at Gud er allestedsnærværende. Hvor skulle vi da kunne forstaa Guds Treenighed?

Naar vi derfor prøve paa at forestille os de aandelige Ting, saa sammenligne vi dem med det, som vi se her paa Jorden, og saa tale vi om Gud Fader, Guds Søn og den Helligaand. Men dette er jo kun ufuldkomne Lignelser, som ikke passe paa det store, ophøjede Væsen, som vi kalde Gud. Men vi kunne ikke finde nogen bedre Sammenligning. Vi sige: Faderen er Guds Almagt og Guds Hellighed, Sønnen er Guds barmhjertige Kærlighed, og den Helligaand er Guds uudgrundelige Visdom. Derved forklares allerede lidt af den store Hemmelighed. Men der findes endnu en større og almindeligere Maade, hvorpaa vi kunne forestille os Guds Treenighed.

Vi tale om Legeme og Sjæl, men et Menneske, som du og jeg og vi alle, er et treenigt Væsen. Vi leve med vort Legeme i den ydre Verden, vi have en Sjæl, som ser og hører, føler og opfatter de jordiske Ting med Forstanden; men vi have ogsaa en Aand, som kan tilbede Gud og opfatte de aandelige Ting. Dyret har Legeme og Sjæl, men ikke Aand: derfor kan Dyret ikke tale, og derfor kan det ikke løfte sin Tanke til Gud. Mennesket er skabt i Guds Billede, der-

for er det skabt som tre Væsner, som ikke kunne skilles ad førend i Døden, og som her i Livet alle tilsammen udgøre et. Ogsaa dette er jo en ufuldkommen Sammenligning, efterdi Mennesket staa saa langt under Gud; men de, som ikke forstaa Guds Treenighed, skulle mindes, at de i dem selv have samme Treenighed.

Jesus kalder Guds Helligaand, *Trøstens Aand*, som trøster os i alle vore Sorger og styrker vort Mod under alle Prøvelser. Jesus kalder den ogsaa *den Sandheds Aand*, som skal vidne om Ham. Alle gode og forstandige Mennesker søge efter Sandheden; men de finde den kun delvis her paa Jorden, de finde den aldrig ved egen Kraft, saa at der ikke findes den mindste Mangel ved den. Den menneskelige Sandhed er saadan, at det, som i Gaar var Visdom, er Galskab i Morgen. Da Jesus og hans Apostle begyndte at prædike om Guds Rige, ansaa de lærde Mænd paa den Tid dette for at være en Dåarskab; men Guds Aand forvandlede denne Dåarskab til Visdom. Guds Sandhed ligner Menneskenes Sandhed deri, at den kan antage forskellige Former, vokse i Klarhed og forstaas bedre; men Guds Sandhed kan ikke, som Men-

neskenes Sandheder, forvandles til Daarskab. Naar et Barn beder sit Fader vor, kan det jo fremsige en udenad lært Lektie, det vil sige en menneskelig Sandhed, og da glemmes Bønnen næste Minut, saa der ikke findes Spor tilbage af den. Men naar Guds Aand kommer og beder med Barnet, da er Guds Sandhed lagt i Bønnen, og da bliver Bønnen et levende Frø, som vokser og bærer Frugt i Barnets Sjæl.

Guds Sandhed kan aldrig dø, fordi dens Livskilde, Sandhedens Aand, aldrig hører op at strømme. Guds Helligaand gaar gennem Verden til alle Tider lige fra Begyndelsen, hvor vi læse, at Aanden svævede over Vandene paa Skabningens Morgen, inden Menneskene endnu vare til. Guds Aand talte til de første Mennesker, til det gamle Testaments Profeter, og den gik med Jesus og hans Apostle ud for at omskabe Verden. Onde Mennesker have bestandig søgt at udslette Aandens Gerning og opstille deres Sandhed i Stedet for Guds. Hvor have de ikke forfulgt og fængslet og dræbt Sandhedsvidnerne, saaledes som Jesus forudsiger det i denne Dags Evangelium! Og der har været saa mørke Tider, at det syntes,

som om Guds Lys var slukket; men Guds Aand er dog blevet tilbage som en tændende Gnist, der er blusset op i nye Vidner, som da Morten Luther fremtraadte imod Kirkens Vildfarelser. Det hjælper ikke at prøve paa at kæmpe imod Guds Helligaand: Den fortæres ikke i Ilden, den drukner ikke i Vandet, intet Staal bider paa den, ingen List kan skaffe den ud af Verden. Men den kan ganske vist flygte bort fra dig og mig, naar vi kæmpe imod den og efterlade os hjælpeløse som et Bytte for de onde Aander. Men saa lever der op i andre, som ere værdigere, end vi, til at modtage den.

Guds Aand er, som Gud selv, overalt, hvor den finder et aabent, troende Menneskehjerte. Husk paa, at alt fuldkommen godt og ret og sandt og smukt, som du møder i Verden, er en Gave af Guds Aand! Selv om vi ere nok saa kloge, nok saa dygtige, nok saa flittige, saa kunne vi jo aldrig udføre noget virkelig godt, hvis ikke Guds Aand er med os under vort Arbejde. Det, vi have *udført* af os selv, kan aldrig sammenlignes med det, som vi have *faaet* som en Gave af Gud. Saa svage ere vi, og saa mægtig er Gud. Lad os i Dag og hver Dag give vor Gud Æren gennem hans

Helligaand. Saaledes læse vi hans Ord (Es. 48: 17): Jeg er Herren din Gud, som lærer dig, hvad nyttigt er, og som fører dig paa Vejen, som du skal gaa.

Amen!

Pinsedag.

(Joh. 14: 23—31.)

37. Guds Aands Gaver.

Pinsen var Jødernes Høstfest. De Kristne fejre Pinsehøjtiden halvtredssindstve Dage efter Paaske til Minde om, at Guds Helligaand blev udgydt over Apostlene og den første kristne Forsamling.

Jesus havde lovet at sende Talsmanden, den Helligaand, til sine Disciple, naar Han selv var gaaet bort fra dem og i Apostlenes Gerninger (2. Kap.) læse vi, hvorledes dette Løfte blev opfyldt.

Om Aftenen paa Jødernes Pinsedag vare Apostlene og Disciplene forsamlede i et Antal af et hundrede og tyve. Da kom der pludselig en Lyd af Himlen, som af et fremfarende, vældigt Vejr og fyldte det ganske Hus, hvor de sad. Og der viste sig for dem Tunger som af Ild, der fordelte sig og satte sig paa enhver af dem. Og de bleve

alle opfyldte af den Helligaand og begyndte at tale med andre Tungemaal, eftersom Aanden gav dem at udsige. Men der var Jøder boende i Jerusalem, gudfrygtige Mænd af alle Folkeslag under Himlen. Da denne Lyd hørtes, kom Mængden tilsammen og blev bestyrtet; thi enhver havde hørt dem tale med sit eget Maal. Men de forfærdedes alle og forundrede sig og sagde til hverandre: Se, ere ikke alle disse, som tale, Galilæer? Og hvorledes høre vi dem tale hvert paa vort eget Maal, Parther og Meder og Elamiter, og vi, som bo i Mesopotamien, Judæa og Capadocia og Asiens øvrige Egne, Ægypten, Grækenland, og vi her boende Romere!

Sproget er Guds første Gave til et lille Barn, og de fremmede Sprog vare den første Gave til den lille, kristne Forsamling. Dette varslede straks om en Verdensreligion for alle Folk. Mose Lov var kun skrevet for Jøderne; Grækere og Romere ansaa alle andre Folk for Barbarer. Kristendommen skulde udgaa til hele Verden, og Guds Aand gav Disciplene Sprogene, for at de kunde tale til alle. Nu er Bibelen oversat paa to hundrede og halvtreds forskellige Sprog. Kan du deri se Guds Aands Gaver? Hans Un-

dergerning fortsættes endnu den Dag i Dag. Gud taler alle Sprog og forstaar alle Bønner.

Og de fremmede Sprog vare ikke hans eneste Gaver. Jesus havde jo sagt til sine Disciple: Den Helligaand skal lære eder alle Ting og minde eder paa alle Ting, som jeg har sagt eder. Disse tidligere fattige Fiskere, som aldrig havde gaaet i Skole, og som aldrig før havde vovet at aabne deres Mund blandt den Tids lærde, de fik nu en forunderlig Frimodighed til at forkynde Jesus for Fyrster, Konger og alt Folket. Og hvor vidunderligt bleve de ikke selv forandrede! De havde været misundelige og ærgerrige: Nu bleve de ydmyge, selvfornægtende og opfyldte af brændende Kærlighed til alle Mennesker. De havde været fejge og lette at forskrække, de havde jo forladt deres elskede Mester i hans største Nød: Nu vilde de med Glæde give deres Liv for Ham. De havde været utaalmodige, heftige og trættekære: Nu vare de taalmodige, sagtmodige og fredsommelige; man kendte dem ikke igen.

Se, saaledes kan Guds Aand aldeles forandre et Menneskes Inderste! Det er sagt om Ham, at Han bøjer Menneskenes Hjerter som Vandbækkene. Vil du se et Bevis derpaa i vor Tid, saa gaa hen til Redningshjemmene

for vanartede Børn eller for vildledte Kvinder; gaa til Fængslerne og spørg de ulykkelige Forbrydere, som der slæbe tunge Lænker efter sig! Spørg dem om, hvad de vare før, og hvad de nu ere! Ja, du kan maaske iblandt dem finde en og anden forhærdet, som haardnakket staar Guds Aand imod, men mange, mange ville svare dig: Jeg var den usleste, den elendigste og mest fortabte blandt Mennesker, jeg var et vissent Straa, paa hvilket alle trampede; men Jesus kom til mig, og hans Helligaand fik Magt over mig og se, nu kan jeg atter prise min Gud; hans Naade har genoprettet mig, jeg kan vidne derom ved hele mit nye Liv!

Saa forunderlige ere Guds Aands Gaver. Alt godt, alt stort, alt nyttigt i Verden, som vi kunne udrette, er ikke af os selv, vi have faaet det som Gave af den Helligaand. Paulus opregner hans Gaver i 1 Kor. 12: Der er Forskel paa Naadegaver, men Aanden er den samme, og der er Forskel paa Tjenester, men Herren er den samme. Og der er Forskel paa kraftige Gerninger, men Gud er den samme, som krafteligen virker alt i alle. — Al Tro, al Trøst og al Fred, al sand Glæde og alle gode Egenskaber komme fra Ham. Og Gaverne komme jo ikke ligelig til alle og ikke i samme

Forhold; men de komme til alle, som ikke med et syndigt Hjerte staa Guds Aand imod. Der findes ingen saa enfoldig eller saa stedmoderlig behandlet, at han ikke skulde have faaet nogen Gave. Jeg har kendt Børn, om hvilke deres Forældre have sagt: Stakkels Kræ, de ere saa dumme, at de aldrig kunne lære noget. Senere er det hændet, at netop disse Børn have opnaaet at finde deres rette Arbejde, som passede for deres Anlæg, og de ere blevne dygtigere, end mange andre, som vare ansete for at være bedre begavede.

Jesus siger, at den største af alle Synder er Synden mod Guds Helligaand; en Gang at have været Guds Ven og senere med Vidende og Villie at blive Guds Fjende. Kære Herre og Gud, bevar os for en saa stor Synd! Og derfor ville vi bede:

Kom Helligaand, kom til mig ind,

Oplys min Sjæl, opflam mit Sind,

At jeg i Dig maa blive!

Lad straale Livets Lys for mig,

Og før mig paa den rette Vej.

Dig vil jeg helt mig give.

Amen!

2. Pinsedag.

(Joh. 3: 16—21).

38. Den største Kærlighed.

Næste Søndag læse vi om Nikodemus, som kom til Jesus om Natten. Det Evangelium, vi nu have læst, er en Del af Herrens Ord til Nikodemus.

Apostlen Johannes har sagt: *Gud er Kærlighed*. Og Paulus har sagt: *Kærligheden søger ikke sit eget*. Derfor er Guds Kærlighed ikke som Menneskers Kærlighed. — Menneskers Kærlighed kan være trofast eller vankelmodig, taalmodig eller utaalmodig, brændende varm eller stille hengiven, men der er altid noget, *som søger sit eget* (1 Kor. 13: 5.) Den reneste Kærlighed paa Jorden, og den, som mest nærmer sig Guds Kærlighed, er en Moders Kærlighed til sine Børn. For dem, hun elsker, kan hun ofre alt. Men selv i denne, den største Kærlighed, vi kunne tænke os, findes der en

menneskelig Tilsætning af det, som Apostlen kalder: At søge sit eget. Med hvor stor Glæde en Moder end vil ofre alt for sit elskede Barn, saa forlanger hun dog paa Bunden af sit Hjerte noget tilbage, nemlig Barnets Kærlighed. Maaske ved hun det ikke selv, maaske er hun villig til at ofre alt, selv om hendes Barn er utaknemmeligt og ikke elsker hende igen; men hun lider derunder, hun græder da i al Hemmelighed Taarer, som kun Gud ser. Mit Barn, vær aldrig utaknemmelig mod nogen, som elsker dig eller er god imod dig; thi et utaknemmeligt Menneske er den tungeste Byrde, som Jorden bærer. Men fremfor alt andet, vær ikke utaknemmelig imod din Fader og Moder!

Guds Kærlighed til os og til alle hans Skabninger er den største Kærlighed; thi Guds Kærlighed forlanger intet tilbage, ikke engang vor Genkærlighed. Ganske vist vil Gud, at vi skulle elske Ham over alt, som vi ogsaa læse i det første Bud; men det vil Han for vor Skyld og ikke for sin egen. At elske Gud, det er jo det samme som at strække vore Arme fra Jorden opad imod Himlen, og hvorledes skulde vi kunne komme til Gud uden at elske Ham? Ganske vist glæder vor Kærlighed Guds Faderhjerte, ganske vist bedrøver vor Utaknemmelighed Ham; men det er atter

for vor egen og ikke for hans Skyld. Hvor kunne vi tro, at den store Herre og Gud, al Verdens Herre og Skaber behøver vor fattige Kærlighed? Alt det, Han har skabt, og tusind Gange tusind Engle love og prise hans hellige Navn; hvor kunne vi tro, at Han behøver vor Tak? Gud har jo elsket os, inden vi endnu vare til; Han har elsket os, inden vi endnu kendte Ham, ja medens vi vare hans Fjender i Synden, og Han forbarmer sig endnu den Dag i Dag over alle Syndere. Gud trænger ikke til os, sine fattige Børn, men det er os, som trænger til Ham.

Vi kalde Gud vor Fader, som er i Himlene. Jesus tager atter en Lignelse fra Menneskelivet og siger til Nikodemus: *Saa har Gud elsket Verden, at Han har givet sin Søn, den enbaarne, at hver den, som tror paa Ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv.* Læg dig disse Ord paa Sinde; thi de indeholde Guds Kærlighed og vor Salighed. Der kan jo ikke findes nogen større Kærlighed her paa Jorden, end at en Fader giver sin eneste Søn for at gøre ulykkelige Mennesker lykkelige. Det er, som at give et Stykke af sit eget, blødende Hjerte bort. Dette har Gud gjort af Kærlighed til os, og vi vilde ikke kunne forstaa det, hvis ikke Jesus havde forklaret os

det i en Lignelse fra vort eget, menneskelige Liv. Gud har givet sin Søn, for at alle Mennesker skulle blive frelste fra den evige Død; men det er ikke alle, som ville modtage en saa stor Naade. Thi Gud har ogsaa givet Menneskene en fri Villie. Hvorfor skulde Gud tvinge sine Gaver paa nogen, som ikke vil have dem? Ville vi ikke fortages, ville vi modtage den største af alle Gaver, evig Salighed, evigt Liv, saa maa vi tro paa Jesus Kristus, Guds Søn, vor Frelser!

Dette forklarer Jesus senere hen tydeligere. Han er jo ikke sendt til Verden for at dømme os Syndere, men for at gøre os salige. Hvo, som ikke tror paa Guds Søn, er allerede dømt gennem sin Vantro. Hvis Menneskene vare fødte blinde og aldrig havde set Guds lyse Dag, saa vilde de ikke kunne skelne mellem Mørke og Lys. Men nu se de Lyset og forstaa Forskellen. Hvis de da have elsket Mørket mere end Lyset, saa er det deres egen Skyld, naar de falde i Mørket og slaa sig. Derfor siger Jesus: De ere allerede dømt. De ere dømt, siger Han, fordi de ikke have troet paa mig, som er Verdens Lys.

Den, som gør noget ondt, han gør det helst saaledes, at ingen ser det. Derfor siger

Jesus, at onde Mennesker hade Lyset, da de jo blive straffede, hvis nogen saa dem. Men den, som øver Sandhed, og gør det rette og gode, han frygter ikke Dagens Lys. Enhver, Gud eller Mennesker, maa gerne se, hvad han gør; han har intet at skjule.

Hvis du engang skulde gøre noget ondt og da gør det i Hemmelighed, for at andre ikke skulle se det, kom da i Hu, at du er en af dem, som hade Lyset og elske Mørket, og om dem har Jesus sagt, at de allerede ere dømte til det evige Mørke. Guds Ord taler om Lysets Børn og om Mørkets Børn. Mørke er jo altid noget usikkert og farligt: Vi vide ikke i Mørket, hvorhen vi gaa, og hvor vi kunne falde. Og naar vi ikke kunne se med Øjnene, kunne vi jo gaa forsigtigt og tage Gud med os, men bevar os, milde Herre og Gud, for Sjælens Mørke! Alle gode Mennesker elske det smukke, det kære Lys, Øjnenes Lys, Sandhedens Lys, Himlens Lys, som Gud har givet os for at styre vor Fod og lede os trygge paa de vildsomme Veje. Jesus, vor Frelser, Verdens store Lys, oplys Du vore Veje, led os til Dig fra Klarhed til Klarhed; lad os være dine i Tid og Evighed.

Amen!

Trinitatis Søndag.

(Joh. 3: 1—15.)

39. At fødes paa ny.

Af Aarets tre Højtider er Julen blevet kaldet vor himmelske Faders Højtid, fordi Gud paa den sendte sin Søn til Jorden i sin forbarrende Kærlighed. Paasken er Guds Søns Højtid, fordi Jesus den Gang døde for os og opstod af Graven. Pinsen er den Helligaands Højtid, fordi Guds Aand paa den blev udgydt over den første kristne Forsamling. Og alle disse tre Højtider mindes vi paa Trinitatis Søndag, som ogsaa kaldes Trefoldigheds Søndag, paa hvilken Jesus lærer os, at den treenige (trefoldige) Herre og Gud lader os fødes paa ny i det nye Menneske.

Blandt Farisæerne, som hadede Jesus, fandtes nogle, som i al Hemmelighed ansaa Ham for at være en stor Profet; men som ikke aabenlyst vovede at bekende deres Tro. En

af disse var Nikodemus. Han kom til Jesus for at spørge om Guds Rige; men han kom om Natten, for at ingen skulde se ham.

Jesus saa i hans Hjerte, at han gerne vilde tro, og svarede: *Uden nogen bliver født paa ny, kan han ikke se Guds Rige.*

Dette var jo et underligt Svar til en gammel, lærd Mand, og Nikodemus forstod det heller ikke. Hvorledes kan et gammelt Menneske fødes paa ny.

Jesus forklarede sit Svar tydeligere. Det er ikke dit Legeme, det er din Sjæl, som skal fødes paa ny ved Guds Aand. Hvad, som er født af Kød, er Kød: og hvad, som er født af Aanden, er Aand. Guds Aand gaar gennem Verden, ligesom Himlens Vejr: Du hører dets Susen; men du ved ikke, hvorfra det kommer, og hvor det farer hen. Saaledes kommer Guds Aand og omskaber alt, og derved fødes det nye Menneske.

Endnu forstod Nikodemus Ham ikke; det er saa vanskeligt for et naturligt Menneske at forstaa de aandelige Ting. Men da han saa spurgte: Hvorledes *kan* dette ske? Da viste Jesus ham hans Uvidenhed. Er du en Israels Lærer og ved ikke dette? Guds Ord er opfyldt af Profetier om Igenfødselen; Moses siger, at

Gud skal aldeles forvandle dit Hjerte. David beder i den 51. Psalme: Gud, skab mig et rent Hjerte og forny *en stadig Aand* inden i mig! Gud siger gennem Ezechiel: Jeg skal give dem *en ny Aand*, og borttage Stenhjertet af deres Kød. Se, saa lidt ved du med al din Lærdom. Jeg vidner om, hvad jeg har set, og dog tro I mig ikke.

Vi vide ikke, om Nikodemus da forstod Herrens Ord om at blive født paa ny. Men vi vide, af Joh. 19 Kap., at han blev en af Jesu Disciple, og senere aabent bekendte sin Tro. Det var Nikodemus, som sammen med Josef af Arimathæa nedtog Jesus af Korset og bragte Myrrha og Aloe for at begrave den elskede døde i vellugtende Urter.

For hele den kristne Kirke blev vor Frelzers Ord om at blive født paa ny og om det nye Menneske en stor, trøsterig Lære; thi hvor kunne vi med vore Synder komme til Guds himmelske Rige, hvor der ingen Synd findes, hvis ikke Gud gør os aldeles nye? Paulus siger (2 Kor. 5: 17): Dersom nogen er i Kristus, da er han en ny Skabning; det gamle er forbigangent, se, alt er blevet nyt. Peter siger (2 Peter 1: 4): At I ved disse Forjættelser skulle blive delagtige i den guddommelige Natur. Og

Johannes siger (1 Joh. 5: 1): Hver den, som tror, at Jesus er Kristus, er født af Gud.

Ingen forlanger, at ukyndige Børn skulle forstaa, hvad de lærde paa Jorden forgæves have søgt at udgrunde. Gud er visere end os alle, store og smaa. Om at fødes paa ny skal du tænke omtrent saaledes: Gud lod mig fødes som et lille Barn med Legeme og Sjæl. Mit Legeme voksede, min Sjæl voksede. Legemet var svagt og undertiden sygt: Saa spurgte vi en Læge til Raads; Guds Naade gjorde mig stærk og sund. Min Sjæl var ogsaa svag i sin Villie og stundum syg af slette Tilbøjeligheder. Saa maatte vi spørge den store Læge til Raads. Kære Herre Jesus, bad jeg, Du ser, at jeg er saa svag og har saa mange Fejl! Gør mig stærk og god! Jesus sendte mig sin Helligaand, som tog alt det onde bort fra mit Hjerte. Da følte jeg mig som et nyt Menneske i Guds Kærlighed, og dette blev for mig Igenfødselen.

Menneskene ere skabte i Guds Billede. Alle Guds Tilskikkelser, al Guds Naade i Kristus, Guds Aands Gang gennem Verden og Tiderne have ene og alene det Formaal at forvandle det faldne, svage, syndige Menneske til et nyt, stærkt og godt Menneske, som i Retfærdighed og Hellighed er Gud, dets Forbillede, værdigt.

Selv om et Barn ikke forstaar mere af Skriften, end at det skal være Guds gode Barn, saa er dette allerede nok for Gud, og Han vil i sin uendelige Kærlighed give dig, svage, lille Græsstraa Kraft til at blomstre i Naade for sit evige Rige.

Amen!

1. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 16: 19—31.)

40. Den rige Mand og Lazarus.

Jesus har sagt: Ingen kan tjene to Herrer. Ingen kan paa samme Tid tjene Gud og Mammon, Gud og Pengene. Dette hørte de rige og gerrige Farisæere, som plejede at sige: Gud er de riges Ven, de fattige har Han glemt. Og de gjorde Nar af Jesus, at Han kunde prædike en saa enfoldig Lære. Hvem vil ikke gerne være rig? sagde de. Hvem vil ikke gerne leve godt og faa alt, hvad man ønsker? Det er den fattiges egen Skyld, at han ikke har sørget bedre for sig selv. Hvorfor kunne vi ikke samtidig tjene Gud og fortjene mange Penge? Vi have Raad til at bygge store Kirker for Gud; det kunne de fattige ikke gøre. Og vi gaa stadigt i Kirke, betale Præsten og bære Guds Ord skrevne paa vore Klæder. Ere vi ikke gudfrygtige? Ere vi ikke barmhjertige? Naar vi

gaa paa Gaderne, sende vi en i Forvejen, som raaber: Kom nu hid I, som ere fattige, her er en hellig Mand, som ikke behøver at spare paa Skillingen! Alle Folk se, hvor gode vi ere, og saa vil den gale Profet fra Nazareth indbilde Folk, at vi ikke tjene Gud.

Da fortalte Jesus dem den mærkelige Fortælling, som vi nu have læst i Evangeliet. Der var en rig Mand, og han klædte sig i Purpur og kosteligt Linklæde og levede hver Dag i Herlighed og Glæde. Og der var en stakkels, syg Tigger, som hed Lazarus, som var lagt for hans Dør, fuld af Saar. Saa døde de begge.

Da Jesus var kommet saa langt i Fortællingen, lo Farisæerne og sagde: Der er ikke noget nyt i det, Du fortæller os der. Hver Dag se vi, at den ene er fattig, den anden rig, den ene er syg, og den anden rask. Din Fortælling gaar jo kun ud paa, at den rige kom i Himlen, og at den fattige døde i Elendighed!

Nej, sagde Jesus, vi ere ikke færdige endnu, der er noget mere. Der findes et Liv efter dette og en retfærdig Gud, som dømmer enhver efter hans Hjerte og hans Gerninger.

Den fattige døde, og ingen græd ved hans ukendte Grav; men hans Sjæl blev af Englene baaret op i Abrahams Skød til Himlens Salig-

hed, hvor Guds Børn efter Døden vente paa deres Opstandelse paa den yderste Dag. Den rige døde ogsaa og blev begravet med stor Pragt og Herlighed, med Blomster og smukke Taler og Ligprocession og et pragtfuldt Mindesmærke, hvorpaa hans Dyder bleve lovpriste. Men hans Sjæl blev ført til den Bolig, hvor de fortabte i Dødens Rige vente Opstandelsen. Da opløftede den rige Mand sine Øjne og saa Abraham langt borte og Lazarus i hans Skød. Fader Abraham, raabte han, send Lazarus, at han dypper det yderste af sin Finger i Vand og lædsker min Tunge; thi jeg plages af en brændende Tørst. Min Søn, sagde Abraham, kom i Hu, at du havde det godt, da du levede paa Jorden, og Lazarus havde det ondt; men nu trøster Gud ham, og du pines. Desuden er der mellem os og dig et stort Svælg, som ingen kan komme over. Da tænkte den rige Mand paa sine fem Brødre, som endnu levede paa Jorden og bad Abraham om at sende Lazarus for at advare dem. Abraham sagde: De have Moses og Profeterne, de kunne lade sig advare af dem. Ja, sagde den rige Mand; men dersom nogen af de døde gik til dem, da omvendte de sig. Abraham sagde: Høre de ikke Moses og

Profeterne, saa tro de ikke heller, om nogen opstod fra de døde.

Hermed sluttede Herrens Fortælling, og nu lo Farisæerne ikke mere. De havde troet, at Gud var de riges Ven og de fattiges Fjende; men Jesus lærte dem det modsatte. De havde troet, at alle Jøder skulle blive salige, fordi de vare Abrahams Børn; men den rige Mand, som ikke blev salig, var ogsaa en Abrahams Søn. De havde troet, at det, som var højt anset her paa Jorden, ogsaa skulde være højt anset i Himlen. Nu hørte de noget helt andet. Og hvad hjalp det dem, at de havde Moses og Profeterne, naar de ikke troede og forbedrede sig? De sidste Ord i Fortællingen gik kort Tid derefter i Opfyldelse. En af de døde opstod af Graven og kom til dem. Det var Jesus selv, men troede de da? Nej, vist ikke.

Vi skulle ikke forstaa Herrens Ord saaledes, at Rigdom altid er en Synd, og Fattigdom altid en Fortjeneste over for Gud. Det beror alene paa Hjertet. Rigdom er en Fare, fordi den vender Menneskenes Tanker fra Gud til det jordiske; men der findes rige, som ere Guds Børn og gøre Guds Villie. Fattigdom er ogsaa en Fare, fordi den saa let avler Misundelse og Knurren; derfor findes der ogsaa de fattige,

som kunne vente den rige Mands Dom. Gud giver enhver Løn efter hans Tanker og Gerninger.

Jesus siger, at den rige Mand klædte sig i Purpur og levede herligen, medens Lazarus var sulten, syg og foragtet. Deraf kunne vi forstaa, at den rige Mand var ugudelig, og af Slutningen forstaa vi, at Lazarus maa have været taalmodig, ydmyg og from. Gud er lige retfærdig mod rige og fattige. Hernede findes selvforskyldt Lidelse uden Belønning og jordisk Lykke uden evig Ulykke. Men i Guds Rige gaar det altid, som Esaias profeter: Hver Dal skal hæves, og hvert Bjærg og hver Høj skal sænkes.

Du store, barmhjertige Gud, giv os ikke Rigdom, ikke Fattigdom; giv os af din Godhed vort daglige Brød og lær os at tage imod det med Tak og Nøjsomhed, som er Rigdom nok! Men fremfor alt giv os et Liv i din Kærlighed, dit Navn til Ære, saa at vi lyde din Villie og fremme dit Riges Komme.

Amen!

2. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 14: 16—24.)

41. Kongesønnens Bryllup.

Jesus var indbudt til Maaltid hos en fornem Farisæer og sagde til ham: Naar du gør Middags- eller Aftensmaaltid, byd ikke dine Venner, ej heller dine Brødre, ej heller dine Frænder, ej heller rige Naboer, paa det de ikke skulle indbyde dig igen og dig ske Vederlag; men naar du gør et Gæstebud, da byd fattige, Krøblinger, halte og blinde, saa skal du være salig; thi de have intet at betale derfor, men det skal gengives dig i de retfærdiges Opstandelse.

Men der en af dem, som sad med til Bords, hørte det, sagde han til Ham: Salig er den, som kommer til Bords i Guds Rige. Jesus svarede ham med følgende Lignelse, som Evangelisten Matthæus fortæller mere fuldstændig.

Himmeriges Rige lignes ved en Konge, som

gjorde sin Søns Bryllup, og han udsendte sine Tjenere at kalde de budne til Bryllup; men de vilde ikke komme. Han udsendte atter andre Tjenere og sagde: Siger til de budne, se, jeg har beredt mit Maaltid, mine Øksen og det fede Kvæg er slagtet, og alting er rede. Kommer til Bryllup! Men de foragtede det og gik hen, den ene paa sin Ager, den anden til sit Købmandsskab; andre greb hans Tjenere, forhaanede og ihjelslog dem. Men der Kongen det hørte, blev han vred og skikkede sine Hære og ødelagde disse Manddrabere og satte Ild paa deres Stad. Da sagde han til sine Tjenere: Brylluppet er vel beredt, men de budne vare det ikke værd; gaar derfor ud paa Vejskellene og byder til Bryllup saa mange, som I finde. Og de Tjenere gik ud paa Vejen og samlede alle dem, de fandt, baade onde og gode, og Bryllupshuset blev fuldt af Gæster.

Jesus har ikke nærmere forklaret denne Lignelse; men vi forstaa den af Samtalen ved Farisæerens Bord. Kongen er Gud, og hans Gæstebud er Guds himmelske Rige. Gud sender sine Tjenere ud for at indbyde mange Gæster; men de rige, de lykkelige, de dannede og ansete her paa Jorden ville ikke komme. De have altid saa mange Forhindringer, den

ene har sine Forretninger, den anden sit Jordegods, den tredie undskylder sig med, at han ikke kan forlade sin Hustru. Saaledes svare de alle. Tror du virkelig, at de ikke kunne komme, hvis de ville?

Herren vor Gud, som ransager alle Hjerter, ved, at de ikke ville. Og det gør Ham ondt. Han har saa kærligt villet berede dem den største Glæde, Han har indbudt dem ikke en, men flere Gange. Saa siger Han til sine Tjenere: De rige og lykkelige ville ikke komme; gaar ud at indbyde de fattige og ulykkelige! Og Tjenerne komme tilbage og sige: Vi have gjort, som Du bød; men dit himmelske Rige er uendelig stort, der er endnu Rum. Da siger Gud: Gak ud paa Vejene og ved Gærderne, gaar ud i Ørkenerne, til Hedningerne, til Afguddyrkerne, til Fængslerne, til Værtshusene, til de syndigste og mest foragtede blandt Mennesker, til dem, som ikke før have hørt om Guds Rige, og som aldrig have drømt om evig Salighed. Gaar til dem, de ville modtage min Indbydelse, men gaar ikke til dem, der een Gang have forsmaaet min forbarmende Naade! Jeg tvinger ingen, Menneskenes Villie er fri; de maa selv vælge mellem det evige Liv og den evige Død.

Forstaar du, hvorfor Guds Ord gaar ud paa

Vejen og ved Gærderne? Guds Ord er altid gaaet ud ved den mundtlige Tale, men først med de trykte Bibeler er det trængt ind i de mest afsides Kroge. Mange undskyldte sig nu som før; men nu gaa Tjenerne med Herrens Indbydelse ud til alle Dele af Verden, til Hedningernes Ørkener, til Urskovene og Ismarkerne, til Afgudsdyrkernes Menneskeofringer, til Forbrydernes Samvittighed, til de mest skjulte Reder for Laster og Usædelighed, til de ulykkeligste og mest forglemte blandt Menneskenes Børn. Og Guds uendelige, himmelske Sale blive dog aldrig fulde; endnu er der Rum for mange, mange Millioner og Slægter, som endnu skulle indbydes i de kommende Tider. Ja, endnu er der Rum for dig og mig! Herren indbyder os: Vil du komme?

Et Barn har sine Udflugter ligesom de store. Du gaar ikke til dit Jordegods; men du har ikke Tid for dine Lektier og Lege. Du spænder ikke dine Heste for Plougen; men du har ikke Tid for dine Fiskestænger, dine Slæder og dine Dukker. Du har saa mange Kammerater og gode Venner, at du ikke faar Tid til at give dig af med din bedste Ven, din Gud. Store og smaa, alle søge vi gerne en Udflugt. Undertiden ere vi bange for Gud og synes, at

Han er saa streng imod os; undertiden synes vi, at vi have gjort alt, hvad Gud kan forlange, naar vi have plapret vort Fader vor uden at tænke paa, hvad vi bede, og en anden Gang glemme vi Gud og vor Morgenbøn, fordi vi have sovet for længe.

Ja, Gud er streng imod de ulydige, de falske, de dovne, de forhærdede; men Han tilgiver alle, som ville være hans gode Børn, selv om de ogsaa fejle i deres Svaghed. Du skal være bedrøvet, naar du ved, at du har fejlet, og skynde dig til Gud med en Bøn om Tilgivelse. Men i alt øvrigt vil Gud, at du skal være fri og glad og frejdig som Himlens Fugle. Gud elsker Barnets frimodige Tillidsfuldhed; et Barns simple, oprigtige, troende Bøn er for Gud som en Lovsang. Men fordi Gud elsker dig saa højt, at Han har kaldet dig fremfor andre til sit himmelske Rige, derfor vil Han, at du skal elske Ham igen mere end noget andet i Verden og være hans eget, trofaste Barn i Tid og Evighed. Svar mig! Vil du være det? Vil du komme til Kongesønnens Bryllup? Ja, du vil!

Dertil hjælpe dig Gud.

Amen!

3. Søndag efter Trinitatis

(Luk. 15: 1—10.)

42. Faaret, Penningen og den fortabte Søn.

Gud kalder alle til sig, selv de skyldigste og mest foragtede. Da de foragtede Toldere kom til Jesus for at høre hans Ord, ansaa Farisæerne sig for gode til at omgaas saadanne daarlige Folk, og det forekom dem at være en Skam, at Jesus spiste sammen med dem. Da fortalte Jesus atter to Lignelser om Guds barmhjertige Kærlighed.

Hvis en god Hyrde har hundrede Faar og eet af dem, et lille Lam, farer vild i Ørkenen, hvad gør da Hyrden? Tænker han, at eet Lam betyder saa lidt, naar han har ni og halvfems-sindstuve? Nej, han forlader de ni og halvfems og gaar ud og søger efter det tabte. Og naar han har fundet det, lægger han det paa sine Skuldre med Glæde, bærer den trætte Stakkel hjem og siger til de andre Hyrder: Var det ikke en Lykke og en Glæde, at jeg dog til sidst fandt mit lille Lam?

Ligeledes, hvis en Kvinde har ti Penninge og taber een af dem i Mørket, tænker hun da, at hun jo har ni Penninge tilbage, og at det betyder saa lidt, at hun har tabt een? Nej, hun tænder Lys, fejer og søger i alle Kroge. Og naar hun har fundet Penningen, siger hun til sine Veninder: Var det dog ikke en Lykke og en Glæde, at jeg til sidst fandt min tabte Penning?

Vi forstaa jo, at disse to Lignelser høre sammen og have samme Betydning. Vi skulle ikke foragte noget, som vi have tabt, selv om det er en Ubetydelighed imod det, som vi have tilbage. Der findes ligegyldige Mennesker, som ikke bryde sig om saadant noget, og hovmodige Mennesker, som finde det under deres Værdighed at gøre sig Ulejlighed for saa lidt. Intet er almindeligere end, at det ene eller det andet mistes og ødelægges, uden at nogen gør sig Ulejlighed for at faa det igen.

Men saaledes gør Gud ikke. Vor Frelzers Lignelse har en dybere Betydning. Naar Han taler om et Faar eller en Penning, mener Han en Menneskesjæl, som mistes af Ejeren, Gud. Hvem er saa rig som Gud? Ejer Gud ikke al Verdens Skatte? Har Han ikke for Tiden femten hundrede Millioner Menneskesjæle paa

Jorden? Og hvis det var muligt at tælle alle de Sjæle, som have levet paa Jorden før vor Tid, eller som vilde komme til at leve paa Jorden, saa vilde de være talrigere end Sandet paa Havets Bund. Men skønt Gud er saa umaadelig rig, vil Han ikke miste en eneste fattig Menneskesjæl. Ligesom Han har indbudt dem alle til sig, saaledes søger Han efter hver og en, selv den mindste, som Han har tabt. Han gaar ud i Ørkenen efter dem, ligesom en Hyrde. Han tænder som Kvinden sit Lys for at lede efter dem i Verdens store Stue. Hans Helligaand raaber bestandig til de fortabte: Kom tilbage, kom tilbage; hvorfor gaar du bort fra din Gud, som elsker dig saa højt? Forstaar du det, du lille Lam? Husk paa det, du fattige Penning, at Gud søger efter dig.

Jesus lægger til efter begge Lignelserne: Saaledes skal der være Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig. Alle Guds Engle glæde sig over, at en Sjæl genvindes for Guds Rige.

Og Jesus siger: Der bliver mere Glæde i Himlen over denne ene Synder, som omvender sig end over ni og halvfemssindtyve retfærdige, hvilke ikke have Omvendelse behov. Glæder Gud sig da ikke over de gode Mennesker?

Hvorfor skulde Gud ikke elske de gode, fordi Han kan være saa god imod de onde? Men alle glæde vi os over det, som vi have tabt og savnet og sørget over, og senere faaet tilbage. Der findes intet højt Bjærg uden dybe Dale; der findes ingen saa stor og dyb Glæde, som den føler, der har overvundet en stor Sorg.

En anden Gang fortalte Gud om den fortabte Søn, som drog bort fra sin Fader til et Land langt borte og der ødte sit Gods i et overdaadigt Levnet. Han blev saa fattig, at han maatte vogte Svinene og æde deres Mad. Da randt det ham i Hu, at hans Faders Daglønnere havde det bedre end han, og han gik atter hjem til sin Fader. Men der han endnu var langt borte, saa hans Fader ham, løb ham i Møde, faldt om hans Hals og kyssede ham. Da skammede Sønnen sig og sagde: Fader! Jeg har syndet imod Himlen og for dig og er ikke længere værd at kaldes din Søn. Men Faderen sagde til sine Tjenere: Bærer frem det bedste Klædebon, ifører ham det og giver ham en Ring paa hans Haand og Sko paa Fødderne! Og henter den fedede Kalv hid og slagter den, og lader os æde og være lystige.

Faderen havde en ældre Søn, som var ude paa Marken, da Broderen kom hjem. Da han

hørte, at hans Broder var kommet, og at hans Hjemkomst fejredes ved et Gæstebud, blev han vred og vilde ikke gaa ind. Derfor gik hans Fader ud og bad ham. Men han svarede og sagde: Se, saa mange Aar tjener jeg dig og overtraadte end aldrig dit Bud, og du har aldrig givet mig et Kid, at jeg kunde være lystig med mine Venner. Men da denne din Søn er kommet, som har fortæret og ødelagt dit Gods, slagtede du den fedede Kalv til ham.

Da sagde Faderen: Min Søn, du er altid hos mig, og alt det, som mit er, er dit. Men man burde at være lystig og glæde sig, fordi denne din Broder var død og er blevet levende igjen, var tabt og er fundet.

Dermed slutter Fortællingen om den fortabte Søn. Ser du nu Guds taalmodige, forbarrende og tilgivende Kærlighed mod alle, som have syndet? Forstaar du nu, hvorfor Guds Engle i Himlen glæde sig over een Synder, som kommer tilbage til Gud? Mit Barn, misund aldrig dem, hvem Gud har givet mere end dig! Alle have vi syndet, alle ere vi, undtagen Jesus, Guds fortabte Børn. Hvorfor skulle vi ikke tilgive? Og hvorfor skulle vi ikke af vort inderste Hjerte prise Guds uendelige Kærlighed?

Amen!

4. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 6: 36—42.)

43. Jeg selv.

Ved du mit Barn, at Guds Kærlighed har en Modstander i dit Hjerte? Kender du ham? Han bor hos dig, du møder ham hver Dag, og han kalder sig din bedste Ven. Tro ham ikke, han lyver, han bedrager dig, han er en Afgud, som vender dig bort fra Guds og Menneskers Kærlighed. Han søger altid at rose sig selv. Han maler sig selv saa lys som en af Himlens Engle; men andre sværter han gerne, for at han selv kan synes hvidere. Han bryster sig altid over sin egen Dygtighed. Han har mange stygge Navne, som han forgylder, for at du ikke skal kende ham. Naar nogle kalde ham Hovmod, siger han: Nej, jeg er Stolthed. Naar dine oprigtige Venner kalde ham Egenkærlighed, Misundelse, Selvklogskab, saa indbilder han dig, at han hedder Selvstændighed. I Virkelig-

heden har han blot eet Navn; han hedder: Jeg selv.

Tag dig i Agt for den Afgud; thi han bygger sin Kirke i dit og mange Menneskers Hjerter. Han forraader dig bestandig. Han siger til dig: Du er klog, du er stærk; men alle andre ere onde, dumme og svage. Du har altid Ret, siger han; men alle andre have altid Uret. Hvis du synder, er du altid uskyldig deri og mener det slet ikke saa slemt; men hvis andre fejle, saa er det af Ondskab og Ilde-sindethed. Din Fader er haard, naar han ikke giver dig Lov til at ro ud, naar det blæser; din Moder er uretfærdig, naar hun ikke giver dig det bedste Stykke Kage; din Broder er ond, naar han ikke giver dig Lov til at gyng højt nok; din Søster vil bare plage dig, naar hun om Morgenens vadsker dig; din Lærer er styg, naar han giver dig saa vanskelige Lektier. Og saa indbilder Afguden dig alt muligt om andre. Han er saa glad, naar han tror at have opdaget Fejl hos andre: Den ene er hovmodig, den anden er forfængelig, den tredie er dum, den fjerde er ondskabsfuld, den femte er gerrig, den sjette er falsk, den syvende er hæslig, den ottende er latterlig, den niende gaar slet klædt, den tiende er hjulbenet og gaar som en Gaas.

Alle have en eller anden Fejl; men han er altid fuldkommen, han har selv ingen Fejl.

Har du hørt, hvad din Herre og Frelser siger om denne Afgud og hans Domme? At *dømme* betyder at gøre sig til Dommer over en andens Fejl. Jesus siger: Dømmer ikke, saa skulde I ikke dømmes; thi med det samme Maal, som I maale med, skal eder maales igen!

Jesus taler baade om Guds og om Menne-skers Dom. De samme Fejl og maaske endnu værre, end du har fundet hos andre, ville andre finde hos dig. Enten det er sandt eller usandt, ville andre sige om dig, som du har sagt om dem: Det Barn der er hovmodigt, forfængeligt, dumt, ondskabsfuldt, gerrigt, falskt, hæsligt, latterligt, slet klædt og gaar som en Gaas. Da klager du over, at de lyve dig noget paa, du, som er saa fejlfri i alt; men hvad har du selv sagt om dem?

Jesus siger endvidere: Fordømmer ikke, saa skulle I ikke fordømmes; forlader, saa skal eder forlades!

At *fordømme* er aldeles at misbillige en anden, saa at der ikke findes den mindste Undskyldning. Naar »jeg selv« fejler, finder Afguden altid paa en eller anden Undskyldning,

hvorfor finder han aldrig paa Undskyldning for andre? Hvorfor siger han ikke om andre, som han siger om sig selv: De have fejlet af Svag-
hed, af Glemsomhed, af Misforstaaelse, i Over-
ilelse; man maa tilgive dem; thi de have ikke
ment det saa slemt? Nej, det siger han ikke
om andre; han siger: Det er utilgiveligt af den
eller den, jeg skal aldrig glemme det. Ved du,
hvad det er at *tilgive*? Det er det samme, som
at gøre det gjorte ugjort; det er at sige til den,
der har fejlet: Jeg husker ikke mere, jeg ved
ikke mere, at du har gjort noget ondt. Og ved
du, hvad det er at tilgive af Hjertet? Ak, mange
lade, som om de tilgive, naar der er sket
dem en Uret, og dog bliver der siddende en
Torn i deres Hjerter. Men denne skarpe Torn
maa bort, ellers faa vi ingen rigtig Fred og
Lykke her paa Jorden. De Mennesker, som
hade, ere meget ulykkelige; thi de bære inden i
sig en stadig nagende Orm. Og Hævngerrig-
hed er en af de største Synder; thi at hævne
sig er det samme, som at fornægte og aaben-
bart forhaane Guds tilgivende Kærlighed. Hvis
Gud ikke vilde tilgive, hvis Gud vilde hævne
alt det onde, som vi have gjort, hvad blev der
da af hele Menneskeslægten?

Derfor har Jesus saa stærkt lagt os den

femte Bøn i Fader vor paa Hjerte, for at vi aldrig skulle prøve paa at bede Gud om Tilgivelse uden paa samme Tid at tilgive dem, som ere vore Skyldnere, og tilgive af Hjertet.

Endvidere har Jesus lært os aldrig at give noget med et halvt Hjerte. Vi skulle aldrig give uvilligt, eller for at andre skulle se det og senere rose os. Gud elsker en glad Giver. Og det, som vi give af et glad Hjerte, det faa vi ganske sikkert en Gang igen, om end ikke med den samme Gave, saa gennem den lykkelige Følelse af, at vi gøre andre en Glæde.

Til sidst spørger Jesus: Kan vel en blind lede en blind? Nej, de falde begge i Graven. Og til Afguden i vort Hjerte siger Han: Du, som tror, at du er fejlfri, hvorfor siger du til din Broder: Holdt, Broder! Jeg vil drage Skæven ud, som er i dit Øje! Du, som ikke ser Bjælken i *dit eget* Øje! Du Øjenskalk! Uddrag først Bjælken af dit eget Øje, og da kan du se til at uddrage Skæven, som er i din Broders Øje!

O, den selvkloge, den egenkærlige Afgud, han er stadig saa villig til at rette andres Fejl og mærker ikke, at han selv slæber en stor Bjælke med sig! Vi maa jo selv le af hans store Hjælpsomhed; men saa maa vi ogsaa tage

os i Agt for ikke at gøre det samme, som han, Vi skulle bestandig mindes, at med det Maal, hvormed vi maale, skulle andre maale os, og vort Maal kan aldrig sammenlignes med Guds Maal af uendelig, barmhjertig Kærlighed; men det er dog stort og smukt at *ville* ligne vor Gud, saa godt vi svage Børn formaa det, ved at elske og ved at tilgive.

Amen!

5. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 5: 1—11.)

44. Fiskefangsten.

Jesus stod en Morgen ved Genezareth Sø. To Baade laa optrukne paa Stranden. Simon Peter og hans Broder Andreas, foruden Jakob og Johannes, rensede deres Garn. Jesus sagde til Simon Peter: Sæt din Baad i Vandet! Simon Peter skød Baaden ud. Jesus steg ind i Baaden og talte til Folket, som trængte sig sammen for at høre Guds Ord.

Da Han var færdig, sagde Han til Peter: Ro ud med Garnet paa dybt Vand! Peter svarede: Mester, vi have arbejdet hele Natten og ikke faaet noget; men paa dit Ord vil jeg udkaste Garnet. Og derpaa fulgte den mærkelige, store Fiskefangst, under hvilken Jakob og Johannes maatte hjælpe Peter og Andreas. Alle bleve forfærdede; thi en saadan Fiskedræt havde de aldrig set. Peter faldt paa sine Knæ og sagde: Herre, gaa bort fra mig; thi jeg er en syndig Mand. Han ansaa sig for at være

aldeles uværdig til at være i Baad sammen med Jesus.

Jesus svarede: Frygt ikke, fra nu af skal du fange Mennesker. Fra den Stund forlod Peter, Andreas, Jakob og Johannes deres Garn for at følge Jesus og blive hans Disciple.

Ved du, mit Barn, hvad Guds Velsignelse betyder for os? Enten vi arbejde som Havets Fiskere for vort daglige Brød, eller som Skolens Elever for at erhverve os nyttige Kundskaber, eller som Medborgere for vort Fædreland, eller som Folkets Lærere for Guds Rige paa Jorden — uden Guds Velsignelse kunne vi intet udrette. Uden Guds Velsignelse arbejde vi alle som disse fattige Fiskere, som drog deres Garn hele Natten og intet fik. De vare jo ærlige, flittige Arbejdere; de havde et svært Arbejde i den mørke Nat, medens andre sov deres rolige Søvn. Det er jo rigtigt og godt at arbejde flittigt, det er rosværdigt at kunne undvære Hvilen, naar man skal gøre noget nyttigt. Hvorfor fik de da intet? Glemte Gud da at give dem Lønnen for deres Arbejde? Nej, de havde ikke Jesus med sig om Natten, og uden Jesus havde de ikke Guds Velsignelse, og derfor fik de intet. Gud prøvede dem, som Han saa ofte prøver vor Tro. Han lader os

ofte længe vente paa Lønningen for vort Arbejde; Han vil se, om vi alligevel beholde vor Fortrøstning til Ham. Og Jesus behøve vi altid at have med os, om ikke i Baaden, saa i vore Tanker og Bønner. Uden Jesus hjælper ingen Flid, ingen Forsagelse, ingen Klogskab, hvad vi saa end prøve paa at gøre.

Da Jesus om Morgenen kom til de trætte, mismodige Arbejdere, prøvede Han deres Tro. De kendte Ham jo, de havde hørt Ham tale smukke Ord om Guds Rige. Men ville de ogsaa tro Ham, naar Han bad dem om at kaste Garnet ud paa det dybe Vand? De havde jo kunnet svare: Vi ere trætte og søvnige, vi se, at det nu ikke lønner sig, og den Ting forstaa vi Fiskere os bedre paa end Du. Peter tænkte ikke saaledes. Han svarede: Paa dit Ord vil jeg udkaste Garnet. Se, dette var Tro; derfor blev han belønnet.

Og de bleve alle belønnede, ikke blot med saa mange store Fisk, men endnu mere derved, at Jesus kaldte dem til at være sine Disciple. Læg vel Mærke til, hvad Evangeliet siger: De forlod alle Ting og fulgte Ham. De vare fattige Fiskere, de havde intet andet at leve af end at fiske i Genezareth Sø, og de købte deres daglige Brød for Fangsten. Hvis nu

en rig Mand havde taget dem i sin Tjeneste, saa kunde man forstaa, at de straks havde forladt deres Garn og Baade, som vare det eneste, de ejede. Men hvad havde Jesus at byde dem? Han var jo lige saa fattig som de, Han havde intet Hus eller Hjem, ingen Marker eller Enge, ingen Penge og intet Arbejde. At følge med Ham var efter den menneskelige Opfattelse en lidet lønnende, fattig Tjeneste. De skulde vandre med Ham, hvor Han vandrede, og ikke vide i Dag, hvor de i Morgen skulde faa deres Brød fra, eller hvor de kunde lægge deres Hoved til Hvile. Og dog forlod de Garn og Baade, Arbejde og Indtægter, Venner og Hjem, alt, hvad de ejede og fulgte Ham *straks*, siger Evangeliet, uden Betænkning. Hvad siger du dertil? Var det ikke Tro?

Man skal jo ikke saadan løbe bort, hvis vore egne Lyster kalde os, som naar Børn ville være Soldater, eller Sømænd, eller Taskenspillere, eller andet, som de have stor Lyst til; dertil kræves Betænkningstid. Men naar Gud kalder os til at være hans Redskab i en eller anden god og nyttig Hensigt her paa Jorden, saa skulle vi ikke anføre, at det ene eller det andet hindrer os; saa skulle vi, ligesom Disciple, være beredte til at forlade alt for at følge

Guds Kaldelse. Saa skulle vi sige: Her er jeg, min Gud, anvend mig, led mig, saa at jeg kan gøre din Villie og være dit svage Redskab. Du er min Kraft!

Disse Disciple, som saa frimodigt forlod deres Arbejde for at følge Herrens Kaldelse, bleve heller ikke skuffede i deres Tro paa, at de nok fik deres daglige Brød. Jesus sendte dem ud i sin Tjeneste uden Pung og Taske og Sko, og da Han senere spurgte dem (Luk. 22: 35): Fattedes eder noget? svarede de: Intet! De havde aldrig været nødte til at sulte og tørste, aldrig været nødte til at fryse og lide Nød, aldrig savnet et beskyttende Tilflugtssted, eller en Plads, hvor de kunde hvile dem efter Dagens Møje. Det lønner sig at stole paa Gud og lægge alle vore Bekymringer i hans Haand. Disse fattige Disciple vare rigere end mange rige. De havde alt, hvad de trængte til for Legeme og Sjæl, de vare den rige Herre og Guds Tjenere, og Han gav dem alt.

Tænk paa dem, naar du tror, at Gud har glempt dig! Og tænk paa dem, naar Gud kalder dig til at udrette noget godt her paa Jorden! Her er jeg Herre; send mig hen, hvorsomhelst jeg kan tjene dit Rige! Mig skal intet fattes.

Amen!

6. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 5: 20—26.)

45. Den fuldkomne Kærlighed.

Atter lærer Jesus os Kærlighedens Bud, ikke saaledes, som *vi* forestille os det, men saaledes, som Gud vil have, at vi skulle efterkomme det. Hvis vor Kærlighed ikke var dybere og sandere end hykleriske, egenkærlige Menneskers Kærlighed, saa kunne vi ikke indgaa i Guds Rige.

Guds femte Bud og den menneskelige Lov siger til os: Du skal ikke ihjelslaa. Det er jo en forfærdelig Synd at dræbe et Menneske, vor Ligemand, vor Broder, vor Søster, vor Medarving til Guds Rige, som Gud har skabt til at gøre hans Villie her paa Jorden, ligesom Han har skabt os. Men er det en stor Synd at forkorte et Menneskes jordiske Liv, saa er det en endnu større Synd at sende en Sjæl til Evigheden og Dommen, inden dens Forberedelse til det evige

Liv er afsluttet efter Guds Villie. Derfor opføres jo vort Inderste, naar vi høre eller læse om et Mord eller et Selvmord, og Loven, som vaager over alles Liv og Sikkerhed, dømmer en Morder til den strengeste Straf. Vor første Følelse siger os, at Straffen er retfærdig. Den næste Følelse siger til os: Den ulykkelige Morder er dog ogsaa et Menneske. Og en tredie Følelse siger maaske trøstende: Gud være lovet, at jeg aldrig har forsyndet mig mod det femte Bud.

Er du vis paa det? Hvad siger Jesus? Jesus siger: Den, som vredes paa sin Broder, den, som hader ham, den, som ønsker sine Medmennesker ondt, han er ikke bedre end en Morder, han har den samme Villie, selv om han ikke har begaaet den samme Forbrydelse; han er skyldig til at lide en Morders Straf.

Hvor maa vi da ikke blive bange for vor Gud, som ser ind i vort Hjerte? Vi synes, at vi selv ere saa uskyldige, særlig naar det drejer sig om det femte Bud, og nu siger Han, som engang skal dømme levende og døde: Du har dræbt din Broder med dine Tanker, din Vrede, din onde Villie! Ja, Du ved, vor Gud, hvor ofte vi paa denne Maade have forbrudt os

imod dit femte Bud. Du ved, at vi mangan Gang have været saa heftige, saa onde, saa forbitrede, at vi gerne have villet slaa og sparke dem, som have gjort os imod. Døm os ikke, Herre, som vi have fortjent; thi nu forstaa vi, hvor ofte vi have forbrudt os mod Kærlighedens Lov i det femte Bud.

Maaske trøste vi os med, at vi sjældent have været saa heftige. Vi ere jo høflige mod vore Medmennesker, vi ville ikke gøre dem noget ondt, kun le af dem, naar de forekomme os at være dumme; men saa siger Jesus: Den, som siger til sin Broder: Raka, hvilket paa det aramaiske Sprog betyder: Dumrian, han skal være skyldig for Raadet. Det er en mindre Forseelse, men en Forseelse er det alligevel. Hvorledes? spørger du: Maa jeg ikke le af den, som er dum? Jo, du kan le, men paa den Betingelse, at du saa ogsaa ler af dig selv, naar du ved en anden Lejlighed bærer dig dumt ad. Thi hver Gang du anser dig selv for at være bedre eller klogere end din Broder, nedsætter du hans personlige Værd og træder ham under Fødder.

Allermest forbauser og ydmyger det os, naar Jesus siger, at den, som kalder sin Broder en Daare, skal være skyldig til Helyedes

Ild. Maa jeg da ikke benævne Menneskers Daarskab ved dens rette Navn? Jo, det maa jeg, det gjorde Jesus selv. Men jeg maa ikke paa en haanende eller foragtelig Maade kalde nogen en Daare, fordi jeg derved dræber hans Værd som Menneske, fornægter Guds Billede i ham og fradømmer en Medskabning Guds største Gave, Fornuften. Denne Synd mod det femte Bud anser Jesus for at være saa stor, at den ikke kan straffes af Mennesker, men kun af Gud.

Men, siger du, der findes jo ulykkelige sindssyge, der have mistet Forstandens Brug og ikke kunne stilles lige med tænkende Mennesker. Ja, de findes, og de skulle vogtes som syge Sjæle, men aldrig fradømmes deres Værd som Mennesker. Gudsbilledet i dem er ikke dødt eller tabt for bestandigt, det er kun formørket i Støvets Svaghed ligesom et Lys bag ved et mørkt Gardin. Dette Lys vil atter straaale, naar Forhænget er faldet. De ulykkelige sindssyges Aander skal een Gang frigøres fra Støvets Lænker og vende tilbage i Klarhed til deres Udspring i Gud.

Du maa aldrig komme med nogen Bøn til Gud, uden at du i dit Hjerte har tilgivet dem, som have gjort dig imod. Gud er Kærlighed, Han taaler intet ondt mellem sig og dig. Din

bedste Gave til Gud er, at du giver dig selv med Legeme og Sjæl i Guds Haand; men hvorledes kan du give dig helt hen til Gud, naar der findes en mørk Krog i dit Hjerte, som Gud ikke maa se? Og Jesus siger: Du skal tilgive straks. Du maa ikke tænke: Nu har jeg svært ved at tilgive, jeg skal prøve paa det senere, naar jeg har glemt den Uret, jeg har lidt. Du skal tilgive din Broder, medens du endnu er med ham *paa Vejen*, paa Vandringen gennem dette Liv; thi ellers kan jo du eller han dø, og saa er det for sent, saa staar du anklaget over for Gud for en Forbrydelse mod hans femte Bud. Jesus har sagt, hvad dette fører med sig: Du skal ikke undgaa Guds Dom, førend du betaler den sidste Hvid. Du skal ikke genvinde Guds Naade, førend din tilgivende Kærlighed mod din Broder er lige saa stor som Guds tilgivende Kærlighed imod dig.

Men denne sidste Hvid kan du aldrig betale. Din Kærlighed kan aldrig blive saa stor som Guds fuldkomne, Guds uendelige Kærlighed. Lige saa højt som Himlen er over Jorden, lige saa højt staar Gud over dig i alt. Vi svage, ufuldkomne Børn, vi, som hver Dag og hver Time behøve Guds Tilgivelse, hvor skulle vi nogen Sinde kunne opfylde den fuldkomne

Kærligheds Lov? Men een har gjort det i vort Sted, et eneste Menneske, til alle Tider og alle Slægter, og denne var Jesus, Guds Søn. Han vil bede for os, Han vil med sin fuldkomne Kærlighed udfylde Manglerne i vor ufuldkomne Kærlighed, og vi skulle vandre i hans Fodspor efter Kærlighedens Lov.

Amen!

7. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 17: 1–8.)

46. Kristus forklares paa Bjærget.

Jesus vandrede paa Jorden i en Tjeners Skikkelse. Han var fattig, Han havde ikke Raad til at ride eller køre; sammen med sine Disciple gik Han til Fods fra Stad til Stad og fra By til By for at forkynde Guds Rige. De fattige lyttede til hans Ord, de rige og fornemme kom af Nysgerrighed for at se den store Profet; men ingen anede, at under hans grove Kappe skjultes den store Konge over Himmel og Jord. Derfor vilde Gud engang aabenbare sin Søns Herlighed for dødelige Mennesker, men kun for tre af hans hengivne Disciple, som troede paa Frelsens Ord.

Da det nærmede sig den Tid, da Jesus skulde lide og dø for Menneskenes Synder, vandrede Han en Dag i Galilæa og kom op paa et højt Bjærg. Nogle antage, at det var

Thabor i Galilæa; andre gætte paa Hermons Bjærg, hvor Jordanfloden udspringer. Fromme Kristne have bygget to Klostre paa Thabor og kalde det Forklarelsens Bjærg.

Jesus tog Peter, Jakob og Johannes og gik sammen med dem op paa det høje Bjærg for at bede. Her stod de alene mellem Himmel og Jord højt over Menneskenes Boliger; men, trætte af Vandringen op ad Bjærget, slumrede Disciplene ind, medens Jesus bad. Da de vaagnede, saa de hans Skikkelse i et blændende Lys, og hans Klæder skinnede hvide som Sne. Det gamle Testamentes største Mænd, Moses og Elias, stod i Herlighed ved hans Side og talte med Ham om hans forestaaende Død. Da Peter vaagnede op, raabte han: Mester, her er godt at være; vil Du, da ville vi gøre tre Boliger her, Dig en, Moses en og Elias en! Da kom der en klar Sky, som skjulte Synet for Disciplenes Øjne. En Røst kom fra Skyen og sagde: Denne er min Søn, den elskelige, i hvilken jeg har Behagelighed, hører Ham! Forfærdede faldt Disciplene ned paa deres Ansigter; men da de atter opløftede deres Øjne, saa de ingen uden Jesus alene.

Der har kun levet *eet* retfærdigt, *eet* helligt, *eet* fuldkomment Menneske her paa Jorden,

kun en eneste, om hvilken Gud kunde sige: I Ham har jeg Behagelighed; og denne ene var Jesus, Guds Søn, vor Frelser. I Ham, som i ingen anden, kunde Guds Herlighed aabenbare sig. Men saasom Guds Billede findes i alle Mennesker, skønt tilsløret af Jordens Støv, saa lyser dog stundum et Genskin af Guds Klarhed fra de Mennesker, som leve et Liv i Gud. Vi læse om Moses, da han kom ned fra Bjærget Sinai, hvor han havde talt med Gud, at hans Ansigt skinnede med vidunderlig Glans. Om Stefanus læse vi, at da han stod anklaget for Raadet, lyste hans Ansigt som en Engels. Og i mange Menneskers Liv indtræffe saadanne Højtidstimer, da Guds Billede forklares i dem, saa at de ligesom ikke mere synes at tilhøre Jorden. Den, som har set et godt Menneske eller et uskyldigt Barn dø, har set det evige Liv i deres Øjne, inden deres forklarede Blik udsluktes. Og den, som har set en angerfuld Forbryder, en, som paa en vidunderlig Maade blev reddet af Livsfare, eller blot en bedende, troende Kristen saa aldeles opfyldt af Guds Pris og Visheden om et evigt Liv, at Støvet falder bort som et Slør fra deres Sjæl, medens de staa der som for Guds Aasyn og helt og holdent ere hans, han har set noget af det til-

kommende Livs Aabenbaring i dette skrøbelige Legemes Hylster. Hvor meget herligere maa da ikke Guds Søn have staaet forklaret for de forbausede Disciples Øjne, Han, som har sagt: Den, som har set mig, har set Faderen!

Malere pleje at afbilde Jesus med en Straalekrans omkring Hovedet. Det er kun et ringe Forsøg paa i Farver at afbilde det, som aldrig kan afbildes. Saa tænke vi hellere paa Johannes' Beskrivelse: Vi saa hans Herlighed, en Herlighed, som den enbaarnes af Faderen, fuld af Naade og Sandhed. Men vi, som ikke have levet paa den Tid, da vor Frelser var et Menneske og derfor aldrig faa Ham at se med vore jordiske Øjne, vi maa her søge hans Billede i hans mest trofaste Efterfølgere, om hvilke Han har sagt: De skulle være i mig og jeg i dem.

Peter syntes, at der maatte være godt at bo paa det høje Bjærg sammen med Jesus og de salige Aander langt borte fra Menneskenes Arbejde og Synder. Det kunne vi forstaa. Hvor Jesus er, der er altid godt at være, der er altid Guds Kærlighed, altid Fred, altid den sande Glæde. Saadanne forklarede Øjeblik forunder Gud stundum sine Venner for at give dem en glad og frimodig Tro. Men den største Glæde varer altid kort: Da Disciplene opløftede deres Øjne,

var Himlens Klarhed forsvundet, og paa Bjærgtet stod atter deres Mester i sin fattige, jordiske Tjenerskikkelse. Vare de bedrøvede over, at de ikke mere saa Aabenbarelsens Glans? Nej, hvorfor skulde de dog være bedrøvede? De havde jo deres elskede Herre tilbage, og den, som har Ham, har altid det bedste tilbage. Da var Sorgen langt sværere at bære, da de kort derefter saa Ham dø paa Korset. Men da ihukom de hans Forklarelse paa Bjærgtet, og dette kære Minde trøstede dem. Han, som de allerede her paa Jorden havde set saa skinnende lys i Himlens Herlighed, Han kunde ikke blive til Støv i Jorden. Gud vilde ikke tillade, at hans hellige saa Forraadnelsen.

Vor Glæde er ikke af lang Varighed, den kommer og gaar som Vaarens Blomster, og det smukkeste paa Jorden er blot som en flygtig Drøm. Men Guds Kærlighed og Glæden i Gud forandres aldrig. Jesus, vor Trøst og største Glæde, forbliver den samme i Gaar og i Dag og i al Evighed.

Amen!

8. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 7: 12—14.)

47. Kærlighed mod alle.

Kender du Kærlighedens gamle Bud, som indeholder Summen af Guds Bud og siger til dig: Du skal elske Herren din Gud over alt og din Næste som dig selv? Det er hele Livets Lære i faa Ord; det er den største Kærlighed og den bedste Lærdom, som Gud kræver af os. Ingen Bog i hele Verden, ingen Kundskab, ingen Formaning kan saa kort og saa fuldstændig sige dig, hvad du skal gøre for at blive lykkelig her paa Jorden og salig i Himlen. Men forstaar du ogsaa dette store Bud? Forstaar du, hvad det er at elske Gud over alt?

Ja, du forstaar, at Gud har givet dig alt godt, at Gud elsker dig, at Gud bevarer dig for alt ondt. Hvem eller hvilket andet skulde du elske saa højt af hele dit Hjerte, som din gode,

almægtige Fader i Himlen? Dette forstaar du, og dog har du saa svært ved at lyde Gud i alt og bøje din Villie under hans Villie. Men endnu sværere for dig er det at lyde den anden Del af Budet, at elske din Næste som dig selv. Gud er kun een, Ham forstaar du; men din Næste betyder alle Mennesker. Hvor skulde det være muligt at elske saa mange, mange ubekendte og fremmede, som du aldrig har set eller faar at se? Og dem skal du elske som dig selv, — gode og onde, kloge og dumme, store og smaa; Asiens vilde, Afrikas Negre og Amerikas Indianere; — nej, tænker du, det er umuligt! Jeg kan ikke gaa til alle dem og være venlig imod dem alle og hjælpe dem i deres Nød og sørge for dem, saaledes som jeg hver Dag sørger for mig selv. Jeg kan jo ikke engang kende alle her i vort eget Land; hvorledes skal jeg da kunne kende alle Mennesker? Naar jeg staar op om Morgen, beder jeg min Morgenbøn, vadsker mig, klæder mig paa, og saa gaar jeg ind og spiser min Mad. Skulde jeg nu elske alle Mennesker som mig selv, saa burde jeg jo hver Morgen gaa ud til alle, og læse min Bøn med dem og vadske dem og klæde dem paa og skaffe dem Mad. Hvor kan Gud dog fordre saadant noget af mig?

Du uforstandige Barn, hvor kan du tro, at Gud, som ved, hvor svag du er, vil fordre mere af dig, end du med god Villie kan opfylde? Gud fordrer Kærlighed i dit Hjerte og dernæst, at du skal vise din Kærlighed i saa stor Udstrækning, som du formaar. Se, netop for at du kan forstaa Kærlighedens store Bud i dets Anvendelse paa alle Mennesker, har Jesus i Evangeliet paa denne Søndag forklaret Guds Bud saa tydeligt, at ogsaa et Barn kan forstaa det:

Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gøre mod eder, det gøre I ogsaa mod dem.

Skriv de Ord med Guldpen ind i din Notebog og tænk paa dem hele dit Liv! Hvad er det, som du vil, at andre skulle gøre mod dig? Du vil, at de skulle elske dig, være gode imod dig, beskytte og forsvare dig, pleje dig, naar du er syg, give dig Mad, naar du er sulten, trøste dig, naar du er bedrøvet, glædes med dig, naar du er glad, tjene og hjælpe dig, naar du behøver noget, raade dig, naar du er raad-vild, og i alt være dine Venner, selv om de ogsaa for din Skyld maa undvære deres egen Hvile og deres egne Fornøjelser. Nu siger Jesus: Du skal gøre det samme mod andre! Du behøver ikke at lede længe, du har hver

Dag Mennesker i din Nærhed, bekendte og ubekendte. Mange behøve din Tjeneste eller din Hjælp, alle vente af dig et venligt, deltagende Ord i deres Sorg eller Glæde. Foruden de store Kærlighedsgerninger imod de fattige, de syge, de bedrøvede, de uretfærdig forfulgte eller mishandlede findes mange smaa Venskabsbeviser. Der kommer en eller anden i Kirke og søger forgæves en Siddeplads, men alt er optaget; mange sidde og brede sig og mene, at det angaar ikke dem, om andre ikke have det bekvemt. Gør da Plads, selv om du ogsaa skulde komme til at staa op! En ubekendt Vandrer møder dig, og han lider af Tørst, løb hen til Kilden og hent Vand til ham, om du ogsaa maa tage det i din egen Hat! En fremmed, som ikke forstaar Landets Sprog, spørger om noget, og ingen forstaar ham: Kan du ikke selv, saa søg en eller anden op, som bedre kan svare ham! Saadan gaar det med tusind smaa Tjenester, som den ene kan yde den anden af et godt Hjerte.

Men det store Bud kan ogsaa ses fra en anden Side: Alt, hvad du *ikke* vil, at Menneskene skulle gøre imod dig, det skal du heller ikke gøre mod dem! Du vil ikke, at andre skulle være haarde og uretfærdige imod

dig, du vil ikke, at de skulle forlade dig hjælpeløs og raadvild i Nødens Stund eller gøre dig Fortræd og Skade; du vil ikke, at de skulle tage noget fra dig eller foragte dig eller haane dig eller give dig Øgenavne eller le af dig. Husk da, at du aldrig selv handler saaledes mod andre! Ligesom der findes smaa Beviser paa Venlighed, saaledes findes der ogsaa smaa Naalestik, hvormed den ene driller den anden. Tag dig i Agt for de smaa Stik, de spottende Ord, Skænderierne, Bebrejdelserne, det daarlige Humør; tænk altid paa, hvad du vilde føle, hvis en anden var lige saa uvenlig imod dig!

Den fuldkomne Kærligheds Lov strækker sig til alt levende i den store Verden. Naar du ser nogen pine eller mishandle et værgeløst Dyr, tænk da paa det store Bud: Alt, hvad du *ikke* vil, at andre skulle gøre mod dig, det skal du heller ikke gøre mod dem!

Mange sige: *Enhver er sig selv nærmest.* Ved du, hvad det betyder? Det er den egenkærlige Afguds Lov, som fornægter Guds Lov og Kærlighedens Bud. Ak, saa mange, mange bøje Knæ for Afguderne og gøre hellere deres egen Villie end Guds Villie. Derfor taler Jesus om, at Livet har to Udgange: Den snævre Port, ad hvilken de gaa, som have vandret i Kærlig-

hed, og den brede Port, ad hvilken de gaa, som have været sig selv nærmest. Herre Jesus, led vor Vej gennem den snævre Port, som fører ind i Guds Rige, for at vi der kunne prise Guds uendelige Kærlighed i al Evighed.

Amen!

9. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 12: 42—48.)

48. Vær tro!

Jesus fortæller atter en Lignelse fra det daglige Liv. En Mand rejser bort fra sin Gaard. Han betror en af sine Tjenere at passe paa Gaarden under sin Fraværelse og give de øvrige Tjenere, hvad de behøve. Hvad gør nu den Tjener, som har faaet saa stort et Tillidshverv af sin Herre? Er han tro, saa gør han alt, som hans Herre har befalet. Manden kommer tilbage og siger til ham: Du gode Tjener, paa dig kan jeg stole, til din Varetægt kan jeg betro alt, hvad jeg ejer.

En anden Tjener, som af sin Herre har faaet samme Hverv, at røgte Gaarden under hans Fraværelse, siger til sig selv: Min Herre tøver med at komme, nu vil jeg have nogle glade Dage. Og saa tænker den Tjener blot paa at spise, drikke og more sig, og naar han

er drukken, slaar han sine Medtjenere. Saa kommer Manden en Dag tilbage, naar han mindst ventes. Hvordan gaar det saa den utro Tjener? Han skal hugges i to, siger Jesus. Han faar den strengeste Straf for sin Utroskab. Hvem meget er betroet, af ham skal man kræve mere.

Nu tænker du: Jeg har aldrig været i nogens Tjeneste eller været sat til at passe paa en Gaard, medens Manden var bortrejst. Er du sikker derpaa? Naar Jesus taler om Herren, mener Han Gud. Du er Guds Tjener, du, som vi alle. Det kan være, at Gud har givet dig noget at passe i dit Hjem eller hos dig selv. Gud er jo allestedsnærværende; men du ser Ham ikke, Han er over for dig, som om Han var bortrejst. Husker du da at gøre alt, hvad Han har befalet dig?

Gud siger til dig: Jeg har givet dig dine Forældre, for at du skal være dem lydige, tjene dem og glæde dem med alt, hvad du kan. Jeg har givet dig Søskende og Venner, for at du skal være god imod dem og hjælpe dem, hvor du formaar. Jeg har givet dig et Hjem, for at du skal vogte det og ikke bringe Ufred, tilsmudse eller ødelægge det, ikke være misfornøjet, selv om der ikke findes alt, hvad du

ønsker, og ikke gøre dit Hjem Skam, men gøre det Ære. Endelig har jeg givet dig Legeme og Sjæl, for at du skal drage Omsorg ogsaa for dem efter min Villie, saa de vokse i alt godt. Forstaar du nu, at du ogsaa har faaet en Gaard at passe? Du er den samme Tjener, som skal vogte de Gaver, Gud har betroet dig.

Saa beror det paa, om du er den tro eller den utro Tjener. Er du den tro, saa siger du hver Dag til dig selv: Gud er ikke langt borte, Han ser alt, hvad jeg tænker og gør; jeg vil aldrig tænke paa noget ondt, jeg vil gøre alt, som om Gud saa mig, og som Han har befalet mig at gøre. Ja, gør det, saa vogter du paa rette Maade den Gaard, som Gud har betroet dig; saa er du lydig og ydmyg og god imod alle, saa vil du blive dit Hjemms Solskin og Ære, saa drager du Omsorg for Legeme og Sjæl, saa at de begge vokse i alt godt og bære Frugt for Guds Rige.

Gud kommer nok tilbage, selv om man tror, at Han er bortrejst. Er det da ikke smukt og rart altid at kunne tænke: Naar min Gud kommer, skal Han finde mig tro. Ja, Han kommer jo hvert Øjeblik, Han er altid hos dig, hvor du end gaar i Verden, og saa siger Han til dig: Min lille, svage Tjener, du har vogtet min

Gaard, saa godt du formaaede, men det var kun en lille Gaard; fordi du har været saa tro, vil jeg nu give dig en større Gaard, større Kraft, en større Virksomhed for mit Rige paa Jorden. Se, siger Gud, for mig findes ingen Forskel mellem lidet og stort, alt beror paa at være tro paa den Plads, paa hvilken jeg har stillet dig i Verden.

Den utro Tjener tænkte: Gud er bortrejst, Han ser mig ikke; ingen ved, naar Han kommer tilbage. Hans Gaard er nu min Gaard, jeg kan gøre ved den, hvad jeg lyster. Er den utro Tjener et Barn, saa er han ulydig mod sine Forældre, kan ikke enes med sine Søkende, saa er han misfornøjet, trættekær, doven og skødesløs, fordi han stedse tænker paa sine Fornøjelser og sin Magelighed. Da kommer hans Herre en Dag, naar Han mindst ventes, og Jesus har sagt, hvorledes det saa gaar den utro Tjener. Hvor kunde han ogsaa tro, at Gud bestandig vilde blive borte? Maaske var han en af dem, som tænke: Jeg er ung og har Tiden for mig, nu vil jeg more mig, og naar jeg saa bliver gammel, skal jeg tænke paa Gud. Den Daare! Hver Dag ser han Gud kalde unge og gamle til Regnskab, og han alene tror sig sikker!

Jesus siger, at den, som ved sin Herres

Villie og ikke gør efter hans Villie, skal faa mange Hug. Den, som ikke ved sin Herres Villie og handler ilde, han faar mindre streng Straf. De Kristne kende Guds Villie og bære derfor det største Ansvar; de uvidende Hedninger skulle straffes mildere, naar de forbryde sig mod Guds Bud.

Endvidere siger Jesus: I skulle ligne dem, der vente deres Herre, paa det, naar han kommer og banker paa, I straks kunne lukke op for ham. Salige ere de Tjenere, som Herren finder vaagne, naar Han kommer! Ja, salige ere de Børn, som Herren finder tro i den lille Gaard; dem skal Han give en stor Gaard, naar deres Tid kommer.

Amen!

10. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 19: 41—49.)

49. Jesus græder over Jerusalem.

Da Jesus sidste Gang kom til Jerusalem, saa Han fra Oliebjerget Staden straae i Morgenens Solskin. Jerusalem havde været en stor, rig og mægtig Stad i Davids og Salomos Tid. Ligesom Gud havde udvalgt Jødefolket fremfor alle andre Folk til at bevare den sande Tro, saaledes havde Han udvalgt Jerusalem fremfor andre Stæder her paa Jorden. Der var hans Tempel, der forkyndtes hans Lov, og derfra udgik hans Navns Pris med Forjættelsen om Verdens Frelser.

Tusind Aar vare gaaede siden Kong Salomos Dage, og Jerusalem var ikke mere den mægtige Stad. Konger og Folket havde syndet, og Gud havde givet dem i deres Fjenders Haand. Jerusalem var blevet indtaget og plyndret, Salomos Tempel var plyndret og brændt, Romerne havde indtaget hele Jødeland og re-

gerede nu i Jerusalem ved Konger, som Herodes, og Statholdere som Pilatus. Men et nyere Tempel stod nu der i Pragt og Herlighed, alt Folket strømmede til for at ofre i Templet paa de store Højtider, og der var Handel og Marked, Torve, opfyldte af Mennesker, Paladser og lange Gader mellem de østerlandske Huse med deres flade Tage.

Paa disse Gader og Torve havde Jesus ofte talt til Folket. Han havde sagt: Himmeriges Rige er nær; kommer til mig; jeg er Verdens Lys, jeg er Vejen, Sandheden og Livet; hvo, som ser mig, ser den, som mig har udsendt; hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve! Og det vankelmodige Folk havde undertiden troet Ham, undertiden hyldet Ham som en Konge, undertiden villet stene Ham til Døde. Han kom til sit eget, siger Apostlen Johannes, og hans egne annammede Ham ikke. Dette mindedes Jesus nu, da Han sidste Gang saa Jerusalem fra Oliebjerget; hans Hjerte opfyldtes af Kærlighed og Sorg, og Han græd over den ulykkelige Stad.

Jerusalem, Jerusalem, klagede Han, som ihjelslaar Profeterne og stener dem, som ere sendte til dig, hvor ofte vilde jeg forsamlet dine Børn, ligervis som en Høne forsamler sine Kyl-

linger under Vingerne, og I vilde ikke! Vidste du dog, ja end paa denne din Dag, hvad der tjener til din Fred; men nu er det skjult for dine Øjne. Derfor skulle de Dage komme over dig, da dine Fjender skulle kaste en Vold op omkring dig og belejre dig rundt omkring og trænge dig alle Vegne; og de skulle lægge dig slet øde og dine Børn i dig og ikke lade Sten paa Sten i dig, fordi du ikke kendte din Besøgelsestid!

Historien fortæller os, hvor mærkværdig denne sørgelige Profeti blev opfyldt fyrretyve Aar efter Herrens Død paa Korset. Jerusalem og dets Tempel bleve saa ødelagte af Romerne, at der ikke var Sten paa Sten tilbage i dem. Og nu ligger paa disse ødelagte Ruiner en anden nyere Stad, som ikke mere er Kong Davids Stad, Templets Stad, Frelserens Stad, hvor Han engang drev Vekselererne ud af Templet, paa det hans Faders Hus skulde være et Bedehus og ikke en Røverkule. Men endnu vidner Jerusalem om Herrens Kærlighed og Herrens Sorg. Pilgrimme fra al Verdens Lande bøje Knæ ved den korsfæstede Frelseres Grav og tilbede Ham, som bar al Verdens Synd.

Det er en stor Trøst for os, svage Mennesker, at Jesus, Guds Søn, Herlighedens Herre,

kunde græde som vi, sulte, tørste, glædes, sørge, lide og dø som vi, men ikke synde som vi, og derfor heller ikke forblive i Døden. Han ser vore Taarer, Han kender vor Svaghed, Han har gennemlevet alt, hvad vi have gennemlevet, undtagen Synden og Angeren. Til Ham kunne vi trygt komme i al vor Nød, Han forstaar os, Han har været et Menneske ligesom vi.

Der er noget, som vi særlig skulle mindes ved Herrens Ord. Jesus forudsagde Jerusalems Undergang, fordi den ikke »kendte sin Besøgelses-tid«. Gud ser os altid og glemmer os aldrig; men undertiden overlader Han os mere til os selv, til andre Tider søger Han os kendeligt for at drage os til sig. Snart sender Han os en stor Sorg, snart en stor Glæde, snart en uventet Modgang, snart en lige saa uventet Fremgang, snart en svær Sygdom, snart en vidunderlig Redning, snart Angeren over en Synd, snart en Begivenhed, et Ord, et Blik, som bringer vort Indre i Bevægelse. Da skulle vi forstaa, at Gud søger os, og ikke lukke vort Hjerte for hans kaldende Røst. Jerusalem saa Jesus gøre saa mange store Undergerninger; det var jo i dens nærmeste Nabolag, at Han opvakte Lazarus fra de døde. Jerusalem hørte Ham forkynde Guds Rige med saa vidunderlig

Kraft, hvormed ingen anden hidtil havde talt. Og dog forstod kun nogle faa Disciple Ham. Paa samme Maade sender Gud endnu i vore Dage store Tildragelser: Jordskælv, Epidemier, Hungersnød, Krig eller stærke, aandelige Vækkelser for at kalde Folkene til Omvendelse, og Folkene forstaa ikke den Tid, da Gud søger dem; de kalde alt saadant Tilfælde eller Naturbegivenheder. Men saa bliver Gud til sidst træt af saa megen Vantro og lader sine Domme fuldbyrdes. Husk paa, at hver Gang Gud lægger en Hindring paa din Vej, som du ikke kan overvinde, viser Gud dig en anden Vej, og hver Gang Han sender en Vækkelse i din Sjæls Inderste, kalder Han dig nærmere til sit Rige. Der er naturligvis meget, som vi maa prøve, om det kommer fra Gud eller fra vor egen Indbildning; men den sikreste Prøve er at kue vor egen Villie og underkaste os Guds. Dertil give Guds Aand os en klar Dømmekraft, men fremfor alt stor Ydmyghed, megen Lydighed og Selvfornægtelse, for at vi maa kunne forstaa den Tid, da Gud søger os.

Amen!

11. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 21: 28—31.)

50. De to Brødre.

Det er en kort Fortælling, du kan høre den om og om igen. Den kommer bestandig tilbage i Livet og Virkeligheden.

Da Jesus sidste Gang drog ind i Jerusalem, og Folket raabte Hosianna, syntes Ypperstepræsterne og de ældste, at dette var højst utilbørligt. Og de spurgte foragteligt, hvem der havde givet en fattig Tømmermands Søn Magt til at lade sig hylde med kongelig Ære. Jesus svarede med et andet Spørgsmaal: Hvem gav Johannes den Døber Magt til at døbe? De svarede, at det vidste de ikke. Da sagde Jesus til dem: Saa siger jeg eder ikke heller, af hvad Magt jeg gør dette. Men, tilføjede Han, nu skal jeg fortælle eder noget. Og saa fortalte Han om Faderen, som havde to Sønner.

Faderen sagde til den første af Sønnerne:

Søn! Gak hen, arbejd i Dag udi min Vingaard! Men Sønnen svarede: Jeg vil ikke; men derefter angrede han det, og han gik hen i Vingaarden. Saa gik Faderen til den anden og sagde ligesaa. Men Sønnen svarede: Herre, jeg vil; men han gik ikke hen. Hvilken af de to gjorde Faderens Villie?

Farisæerne sagde: Den første. — Ja, sagde Jesus. Sandelig siger jeg eder, at de største Syndere skulle komme forud for eder til Guds Rige. Johannes kom til eder paa Retfærdigheds Vej, og I troede ham ikke, men Toldere og Synderinder troede ham og omvendte sig; men skønt I saa det, angrede I dog ikke, saa I troede ham.

Længere var nu Fortællingen ikke. Forstaar du Forskellen mellem de to Brødre? Begge fik samme Befaling. Den ene var først ulydig, men angrede og blev lydig; den anden lovede at lyde, men blev ulydig. Gud er vor Fader. Han har mange Børn paa Jorden, og Han siger til dem: Du skal arbejde i min Vingaard, du skal gøre det eller det. Nogle lyde, andre ere ulydige. De ulydige leve i Synd, de gøre det, som er ondt og mishager Gud; men senere kan det hælde, at de angre. Vi have saa god en Fader, sige de, hvorfor skulle vi bedrøve Ham ved

vor Ulydighed. Uden hans Tilgivelse kunne vi aldrig blive lykkelige. Saa vende de om som den fortabte Søn fra det onde, fremmede Land, Ulydighedens Land, og vende angrende tilbage. Deres kærlige Fader forlader dem deres Ulydighed for deres oprigtige Angers Skyld og modtager dem atter som sine lydige, lykkelige, elskede Børn. Husker du, hvor underligt vi syntes, det var, da Jesus engang sagde, at Guds Engle i Himlen glæde sig mere over een Synder, som omvender sig, end over ni og halvfemsindstve retfærdige, hvilke ikke have Omvendelse behov? Nu forstaa vi det. Ingen er saa rig som den, der før har været fattig, og ingen er saa lykkelig som den, der før har været ulykkelig. Guds Naade mod os alle er uendelig stor; men størst af alt er hans tilgivende Kærlighed.

Guds Lignelse er for os som to Spejle. Det ene viser os en daarlig Begyndelse og en god Slutning, det andet en god Begyndelse og en daarlig Slutning. Mange, mange ligne den ulydige Broder, og vi skulle spørge os selv, om vi ikke kunne regnes med blandt de mange?

Du, som er et Barn, staar endnu ved Begyndelsen af Lignelsen. Det er tidligt paa Morgen; den lange Dag ligger foran dig. Din

Fader i Himlen siger til dig: Gaa, mit Barn, hen at arbejde i min Vingaard! Du svarer ja; men gaar du ogsaa? Guds Vingaard, det er for dig dit Hjem, dine Forældre og Søsken, din Skole og dine Tanker; dit Arbejde er at være lydig, flittig, kærlig, ærlig og sand over for Gud og Mennesker. Gaar du til denne Vingaard? Ja, du vil gerne gaa, du lover saa sikkert, at du vil gaa, du er saa vis paa dig selv. Men saa hænder det, at du faar en eller anden Forhindring. Dine Tanker og Ønsker tage en anden Retning, dit Hjerte er vankelmodigt. Der er saa ensformigt hjemme og saa kedeligt i Skolen. Er du ikke en fri Skabning? Hvorfor skal du gaa i andres Ledebaand? Det hænder, at du hjemme er misfornøjet med et eller andet. Du har ikke faaet alt, som du vilde have det, de have været uretfærdige imod dig, de have ikke rost dig som et skinnende Lys. De behøve ikke at vide alt, hvad du gør i Hemmelighed. Og førend du selv aner det, er du allerede ved Begyndelsen af den daarlige Slutning. Du gaar ikke til Vingaarden, som du saa sikkert lovede, du gaar hellere den Vej, din egen Villie viser dig. Din Fader søger dig: Hvor er du, mit Barn, og hvor er dit Løfte? Spørg ikke mere, bedrøvede Fader! Dit Barn

er langt, langt borte i det onde, fremmede Land, i Ulydighedens Land, Ufredens Land, den korte Glædes, den lange Sorgs, den sene Angers og de brudte Løfters mørke, fortabte, trøstesløse Land.

Den ulydige Søn er en Hykler. Fordi han sagde ja til sin Fader og ikke adlød, kan han en anden Gang sige ja, ja til andre og være lige saa troløs mod dem. Han er et Menneske med et delt Hjerte, som paa samme Tid vil være Ven med Gud og med Synden. Men ingen kan tjene to Herrer. Gud nøjes ikke med et halvt Hjerte, Han vil have os helt. Derfor, mit Barn, hvad du end ellers er, vær hel over for din Gud, vær sand, vær trofast! Svarer du ja, saa staa fast derved, svarer du nej, saa tænk paa det Ansvar, du paatager dig! Kong Gustav Vasa havde en Leveregel: At sige noget een Gang og lade det blive derved er bedre end at tale hundrede Gange. Gud hjælpe os til en fast Trø og et stadigt Hjerte.

Amen!

12. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 12: 33–37).

51. Træet kendes paa Frugten.

Husker du forrige Søndags Evangelium om de to Brødre? Er du den, som siger nej og senere adlyder, eller er du den, som siger ja, og som senere er ulydig? Hør nu, hvad Jesus i Dag siger om Træets Frugter.

Jesu Ord til Farisæerne, som troede, at de vare bedre end alle andre, vare: Hvis Træet er godt, saa er dets Frugt god, men hvis Træet er raaddent, saa er dets Frugt raadden! Thi Træet kendes paa Frugten.

Farisæernes Frugter vare raadne: De vare hovmodige, forfængelige, pralende, ufordragelige, hykleriske, ubarmhjertige. Altsaa vare de raadne Træer. Jesus og hans Disciple vare barmhjertige, ydmyge, sandfærdige, gode, kærlige mod alle, altsaa vare de gode Træer. Paa deres Frugt kendte man dem. Man sanker ikke Vindruer af Torne eller Figen af Tidsler.

Dette forstod Farisæerne ikke. De troede, at naar man blot udvortes er gudfrygtig, gaar ofte i Kirke, taler smukke Ord og lader, som om man er barmhjertig mod de fattige, for at faa Menneskenes Ros, saa er man et godt Træ i Verdens Skov. Mange tro det samme i vore Dage. De tro, at man kan faa Frugter uden Træer. De mene, at et Menneske indvendig kan være, hvordan det skal være, naar han blot udvendig gør gode Gerninger. Forsøg at lave et Æble uden Æbletræet! Ja, du kan lave et Æble af Voks og male det, saa det ligner et Æble fra Træet; men prøv paa at gøre det levende smukt med Saft og Kærner. Det kan du ikke, der kommer al Verdens Kunst til Kort.

Et godt Træ *maa* bære god Frugt, og et raaddent Træ *maa* bære raadden Frugt. Ukrudtet kan udvortes være lige saa smukt som Sæden; men det rens vi bort. Af Hjertets Overflødhed taler Munden. Et godt Menneske fremfører gode Ting af Hjertets gode Forraad, og et ondt Menneske fremfører onde Ting af det onde Forraad.

Dette glemte nu Farisæerne. Men hvorfor kaldte Jesus dem »Øgleunger?« Det var et haardt Ord, men var det ikke sandt? Paa

vore Enge vokser en Urt, Skarntyden eller Giftyden (*cicuta virosa*), som ligner den almindelige, vilde Kørvel saa meget, at Dyr og Mennesker let tage fejl af dem. Giftyden er meget giftig, saa at mange ere døde ved en saadan Fejltagelse, og saadan var Farisæernes Gudfrygtighed. Mange tog Eksempel af dem i den Tro, at de vare meget hellige Mennesker. Der ved bleve de giftige for andre, og derfor kalder Jesus dem Øgleunger. Hyklere ere ligesom giftigt Kryb, fordi de indbilde andre, at Guds frygten er noget udvortes, og fordi de indbilde andre, at Frugten kan være god, selv om Træet er raaddent. Hvad du end er, vær *sand*, gør dig aldrig bedre, end du er! Gud gennemskuer dig; Menneskene ville ogsaa til sidst gennemskue dig; thi Træet kendes paa Frugten.

Og endvidere betyder Lignelsen om Træet, at over for Gud maa du enten være fuldkommen god eller fuldkommen slet. De fleste Børn og de fleste Mennesker ere ligesom blandede Træarter, halvt gode, halvt onde, og de tro, at det nu engang er deres Natur. Jeg har mine Fejl, tænke de; men saadan har Gud skabt mig. De tage fejl: Gud har aldrig skabt andet end godt; det onde i os kommer fra, at vi

misbruge vor frie Villie. Et af to maa vi til sidst blive helt, enten det gode eller det raadne Træ. Vi kunne aldrig staa stille, vi maa altid gaa fremad. Men husk, naar du i vor Tid saa ofte hører Tale om *Fremgang*, at man kan gaa fremad i to Retninger: Den ene *opad* gennem Kristus til Gud og det gode, den anden *nedad* fra Synd til Forhærdelse og til det evige Mørke.

Lad os endnu en Gang læse de sidste Ord i denne Søndags Evangelium. Jesus siger: At Menneskene skulle gøre Regnskab paa Dommens Dag for hvert utilbørligt Ord, som de have talet. Thi af dine Ord skal du kendes retfærdig, og af dine Ord skal du fordømmes.

Er dette muligt? spørge vi forsagte og forfærdede, ligesom vi spurgte, da vi læste Forklaringen af det femte Bud. Den Gang dømte Jesus vore Tanker, nu dømmer Han vore Ord, som ere vore Tankers Afløb. Ligesom vi den Gang stod skamfulde over for den fuldkomne Kærlighedslov, saa staa vi nu bævende over for den højeste Retfærdighed. Ingen, ingen af os staar her ren, ren for Gud. Hele vort Liv er opfyldt af disse forfængelige Ord, som Herren dømmer, og dømte Han os efter sin Retfærdighed, saa vare vi alle fortabte. Jesus, vor

Frelser, Du, hvis Ord alle vare Aand og Liv, borttag Dommen over vore Ord fra os!

Skælv ikke, forsagte Hjerter, frygt ikke, uforstandige Barn, du, som tankeløst pludrer om alt, hvad der tilfældig falder dig ind! Jesus har ladet os se ind i den hellige Herre og Guds Retfærdighed, inden for hvilken Englene skjule deres Ansigt; men det er Jesus, som en Gang skal dømme os. Han kender vore Mangler, Han vil dømme os mildt for de mange unyttige Ord, hvilke for Gud ere som Havets Skum. Men de onde, hadefulde, saarende Ord, de misundelige, hyklende, nargørende, gudsbespottende Ord, og saadanne giftige Ord, som lokke andre i Synd og Fordærvelse, *dem* skal Han dømme uden Barmhertighed. Hvorledes vil Han en Gang dømme Nutidens Bøger? Gid, at alle, som skrive og lade trykke, ville mindes Herrens Ord i Math. 12 Kap.! Og hvorledes skal Han dømme dem, som letsindigt misbruge Guds Navn eller i deres Eder paa kalde den onde Aand? Ord ere jo ogsaa Træets Frugt. Og hvert Træ, som ikke bærer god Frugt, afhugges og kastes i Ilden.

Se, siger Apostlen Jakob, ogsaa Skibene, endog de ere saa store og drives af stærke Vejr, vendes med et saare lidet Ror, hvor

Styrmandens Fart vil hen. Saaledes er og Tungen et lidet Lem, men pukker storligen. Se en liden Ild, hvor stor en Skov antænder den! Herre, giv os de oprigtige Ord, de vise Ord, de kærlige Ord, men fremfor alt giv os *dit* Ord!

Amen!

13. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 10: 23—37.)

52. Den barmhjertige Samaritan.

Guds Ord er rigt, dette Evangelium er et af de rigeste, og dets Hovedsum er Barmhjertigheden.

Det var mærkelige Tider, da Jesus levede paa Jorden. Hvad ville vi ikke give for en Gang at have hørt Ham tale til os! Guds Rige stod saa nær for Døren, at de lærde i Jerusalem begyndte at føle sig ilde til Mode. En Dag kom en lovkyndig til Jesus og spurgte Ham om, hvad han skulde gøre for at kunne arve et evigt Liv. Jesus lod ham oplæse Lovens Bud: Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjerte og af din ganske Sjæl og af din ganske Styrke og af dit ganske Sind, og din Næste som dig selv. Gør dette, sagde Jesus, saa skal du leve.

Dette, syntes den lovkyndige, var alt for let. Kunde man saa let blive salig? Nej, mente han, det beror paa hvem, der er vor Næste. Da fortalte Jesus ham Lignelsen om Manden, som gik fra Jerusalem til Jeriko og faldt blandt Røvere.

Læg nu vel Mærke til denne Fortælling: Manden, som rejste, Røverne paa Vejen, Præsten, Leviten og til sidst Samaritanen. Hvilken af disse tre var den saaredes Næste.

Nogle synes, det er saa let at sige: Alle Mennesker ere vor Næste. Men inden i os findes altid en lovkyndig, som tror at vide Sagen bedre. Ja, siger han, jeg nægter jo ikke, at den eller den er et Menneske. Men man maa jo gøre Forskel: Den ene kan være værdig, den anden uværdig til vor Hjælp. Den Fyr der i Grøften, er han ikke selv falden deri i Drukkenskab? Er *jeg* forpligtet til at hjælpe ham paa Benene igen? Den sultne Tigger derhenne, har han ikke selv bortødslet alt, hvad han ejede? Hvorfor skal *jeg* ødsle mit Brød paa ham? Den Dreng der blev advaret om ikke at vove sig ud paa den tynde Is: Kan *jeg* gøre for, at Isen brast under ham? Desuden staar der mange andre paa Strandbredden: Hvorfor kunne *de* ikke hjælpe ham? Den Pige der græder, fordi hun har slaaet sin Moders Mælkekande itu: Hvorfor har hun været saa ligegyldig? Der hører jeg igen nogen blive uskyldigt bagtalt: Hvorfor skal *jeg* forsvare ham? Kan han da ikke forsvare sig selv? Der ser jeg en stor, stærk Dreng slaa en lille

Pige eller pine et Dyr: Skal *jeg* forhindre det? Nej, jeg takker; saa kan jeg let selv faa Prygl. Og hvis jeg havde set den stakkels rejsende ligge blodig paa Vejen, hvorfor skulde *jeg* røre ved ham og tilsmudse mine fine Klæder? Var det ikke bedre, om jeg red til den nærmeste Gaard og sendte andre for at hjælpe ham?

Hvis nu din Engel, som staar for Guds Aasyn, vilde tale til dig med din Samvittigheds Røst, hvad skulde han da svare paa den lovkyndiges Indvendinger? Han vilde svare: Du hjalp ikke den drukne Mand i Grøften, fordi du foragtede ham og ansaa dig selv for at være bedre end han, du gav ikke den sultne Tigger Mad, fordi du syntes, at du bedre havde fortjent dit Brød end han, du hjalp ikke den Dreng, der var ved at drukne, fordi du baade var for fejj og doven dertil. Du lo af den grædende Pige, fordi du finder en Glæde i andres Uheld. Du forsvarede ikke den, der blev uskyldig bagtalt, fordi du intet har imod, at der bliver talt ondt om andre, naar der blot ikke bliver talt ondt om dig. Og saa var du igen fejj, da du ikke vilde forsvare den lille Pige og det Dyr, som blev pint. Og naar du ikke vil være den barmhjertige Samaritan, fordi du let kunde tilsmudse dine fine Klæder, tror

du da, at Jesus kan røre ved dig og hjælpe dig uden at tilsmudse sin rene Haand? Du vil hellere sende andre i dit Sted. Men hvad vilde du sige, om du selv laa saaret og halvdød paa Livets store Landevej? »Alt, hvad I ville, at Menneskene skulle gøre mod eder, det gøre I ogsaa mod dem.« Se, det er et smukt Bud; men det er saa svært at efterkomme.

Der findes andre Røvere, som saare og plyndre Sjælene, — Sorg, Bekymring, Savn, Misundelse, Vrede, Had og den største af alle Fredsforstyrreere, Samvittighedsnagene. Har du paa din Vandring set nogle af de ulykkelige, som disse Røvere have saaret, ligge blødende paa din Vej? Gaa da ikke forbi uden at hjælpe og trøste dem! Tænk ikke, at andre kunne raade eller trøste bedre end du! Kan du ikke gøre andet, saa del deres Sorg med dem og giv dem Haabet igen!

Mit Barn, hvad du end gør, gør det helt! Præsten, som drog forbi den saarede uden at standse, var hel i sin Ubarmhertighed. Leviten, som standsede og gik hen til den saarede, viste denne halve, unyttige Deltagelse, som man saa ofte ser ved saadanne Lejligheder. Hvorledes har du det, Stakkel? Læg dig kun ned igen, jeg skal nok melde det til Politiet.

Men hvorfor vilde du ogsaa rejse alene paa denne berygtede Vej? Lad være med det en anden Gang, det er det bedste Raad, jeg kan give dig. Og saa gaar Leviten bort meget fornøjet med sig selv, fordi han har været saa kærlig mod sin lidende Næste.

Samaritanens Barmhjertighed var en hel Kærlighedsgerning. Han nøjedes ikke med unyttige Følelser og Raad, han hjalp den saarede lige fra den første Forbinding, indtil han var helt helbredet. Samaritanens Navn, som var saa foragtet blandt Jøderne, er senere blevet et Hædersnavn for den kristne Barmhjertighed.

Herrens Bud om at vise Kærlighed gaar som en varm Solstraale gennem Menneskenes kolde, magelige og fejge Barmhjertighed. Græd med dem, som græde, og glæd dig med dem, som ere glade, siger Apostlen. Ja, gør det, men lad det ikke blive derved! Ræk din Haand ud, hvor du kan støtte, og giv din sidste Skilling, hvor du kan hjælpe! Din Næste er alt, som lever eller aander paa Jorden i Sorg eller Glæde. Salige er de barmhjertige; thi dem skal vederfares Barmhjertighed!

Amen!

14. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 17: 11—19.)

53. Hvor ere de ni?

Da nu Jesus har givet os den barmhjertige Samaritan som et Forbillede, saa forstaa vi deraf, at ogsaa vi skulle hjælpende og trøstende forbarme os over alle ulykkelige, som ligge saarede paa den Vej, ad hvilken vi gaa. Hvis de takke os, saa er det saa meget bedre for dem; takke de os ikke, saa have vi Belønningen i os selv. Vi have betalt en ringe, ringe Del af vor Gæld til Gud.

Jesus mødte paa sin Vandring gennem Galilæa ti spedalske Mænd. Spedalskhed var en slem, smitsom og som oftest uhelbredelig Sygdom. Den spedalske maatte ikke leve mellem andre Mennesker for ikke at smitte dem; han skulde bo afsides, alene eller sammen med andre spedalske. Hver Gang han mødte en, der var rask, maatte han paa lang Afstand

raabe til ham: Uren, uren! Og hændte det, at han blev helbredet, skulde han begære Præstens Vidnesbyrd, inden han atter fik Lov til at omgaas andre.

De ti spedalske stod uden for Byen og bad Jesus om Hjælp. Jesus sagde: Gaar hen og beter eder for Præsterne! Og i samme Stund bleve de rensede. Da løb i Glæden de ni deres Vej, men den tiende vendte tilbage til Jesus, faldt ned paa sit Ansigt og priste Gud. Og han var en Samaritan.

Da sagde Jesus: Blev ikke de ti rensede? Men hvor ere de ni? Blev ellers ingen fundne, som vendte tilbage at give Gud Æren uden denne fremmede?

Fra Tid til anden sender Gud ødelæggende Sygdomme, der hærge mange Lande. Folkene raabe i Nødens Stund, som de ti spedalske raabte: Herre, forbarm Dig over os! Jesus, den store Læge, kommer. Gud lader den svære Sygdom holde op, og Menneskene skynde sig atter glade til deres Marker, deres Arbejde og deres Fornøjelser. Men hvor mange huske at prise Gud? Rundt omkring os har Døden hærget, men vort Land er blevet forskaanet: Have vi prist Gud, fordi en Engel har vogtet vore Porte? Er det ikke, som om vi endnu

kunne høre Jesus sige: Blevet ikke de ti rensede? Hvor ere de ni?

En anden Gang hænder det, at mange Dele af vort Land hjemses af Misvækst, mange lide Nød, mange anraabe Gud i deres Elendighed. Jesus kommer, Gud lader Markerne bære ny Høst og mætter de nødlidende; men hvor ere de ni? Stormene rase paa Havet, Skibene forlise, Søfolkene raabe til Jesus, som truede Havet; Jesus kommer, Bølgerne lægge sig, de skibbrudne reddes; hvor ere de ni? Børn gaa om Vinteren ud at glide paa den Is, der har dannet sig om Natten; Isen gaar itu, Børnene raabe paa Hjælp; Jesus kommer, de forvovne reddes; hvor ere de ni? Og saaledes smutte vi ud af Livets Farer og Livets Bekymringer. Alle raabe de paa Jesus, naar de trænge til Ham; men naar Bekymringen er forbi, synes de ikke at behøve Ham mere. Hvor ere de ni?

Og hvor er den tiende, han, den eneste, som tænkte paa at være taknemmelig imod Gud? Maaske er han den fremmede, Samaritanen blandt de ti! Maaske er han den fattigste, den svageste, den enfoldigste blandt disse ti, den, som de andre ni foragtede og ansaa for at være den ringeste? Ja, thi det er ikke uden

Aarsag, at Jesus har udpeget ham som den eneste taknemmelige. Netop fordi han var den mest foragtede af dem alle, tænkte han mindst paa sig selv og huskede bedre, end de andre, at takke for Hjælpen. Der have vi atter Guds Riges Ordning: De sidste først, og de første sidst.

Jesus sagde til denne tiende, som alene havde forstaaet at prise Gud: Staa op, gik bort, din Tro har frelst dig! Var den tiende da den eneste, som troede? Ja, det forstaa vi deraf, at han takkede Gud. De andre ni troede paa Gud, saa længe de behøvede Ham; men senere var det dem aldeles ligegyldigt, om der var en Gud eller ikke, blot de atter kunde blive raske og leve som andre. Det er saadan, mange mene, at man skal tro paa Gud. Hvad vilde din Fader sige, om du kun vilde være hans Barn og elske ham og lyde ham, saa længe han giver dig alt, hvad du ønsker og synes bedst om? Saa er det jo ikke din Fader, som du elsker, men hans Hænder, Pengepung og gode Gaver. Men din Fader nøjes ikke med en saadan Kjærlighed; for ham har den aldeles ingen Værd. Og paa samme Maade gaar det med vor Tro paa Gud. Kan den ikke staa sin Prøve længere end, medens

Gud giver os alt, hvad vi ønske, hvor kan Gud da nøjes med en saadan Tro.

Men prøv at bede uden at faa og dog tro! Saadan vil Gud have os. Og saadan vil din Fader ogsaa se dig. Elsker han dig mindre, fordi han en Gang nægter dig noget? Nej, han ved bedre end du, hvad der er nyttigt for dig, og jo lydigere og gladere du denne Gang bøjer dig for hans Villie, desto hellere vil han en anden Gang høre din Bøn.

De ni spedalske vare ligesom Børn, som aabne Vejleddet for rejsende, og naar de se Skillingen trille paa Vejen, løbe de straks hen for at tage den op; men Leddet lukker sig foran for den rejsendes Hest.

Du store, barmhjertige Herre og Gud, som giver os alt, alt; giv os ogsaa et taknemmeligt Hjerte!

Amen!

15. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 6: 24—34.)

54. Lilierne paa Marken og Himlens Fugle.

Jesus har talt om Barmhertigheden og Taknemmeligheden, nu taler Han om Fortrøstningen til Gud. Vi kunne ikke paa samme Tid tjene to Herrer: Gud og Mammon.

Mammon betyder Rigdom og verdslig Bekymring. Jesus forbyder os ikke at drage Omsorg for vort daglige Udkomme, vore Beskæftigelser, vort Hus og vore Børn; Han har jo lignet Gud ved den gode Herre, som har Omtanke for alt. Men Han siger, at den verdslige Bekymring ikke skal være vor Herre, som vi tjene og lyde; men at Gud er vor rette Herre, som vi skulle tjene og lyde fremfor alle andre.

Mange rige tænke blot paa, hvorledes de skulle blive endnu rigere og have gode Dage. Om dem har Jesus sagt, at Rigdommen vender

deres Hjerter fra Gud, saa at de have svært ved at komme ind i Himmeriges Rige. Nu advarer Han de fattige, for at deres daglige Bekymringer ikke skulle stænge Vejen til Himlen for dem. De skulle ikke sige med Sorg: Hvad skal jeg spise? Hvad skal jeg drikke? Hvormed skal jeg klæde mig? Gud har givet dem Livet: Er ikke Livet mere end Maden? Gud har givet dem Legemet: Er ikke Legemet mere end Klæderne?

Vi skulle se til Himlens Fugle; de saa ikke og høste ikke og sanke ikke i Lader; men dog flyve de bestandig glade omkring uden at bekymre sig for Fremtiden. De vide, at deres og vor himmelske Fader sørger for dem. Ere vi ikke meget mere end Fuglene? Og ingen af os kan med alle vore Bekymringer dog leve een Dag mere, end Gud har bestemt.

Hvorfor bekymre saa mange sig for deres Klæder? Lilierne paa Marken tænke ikke paa, hvorledes de skulle klæde dem? De arbejde ikke, spinde ikke, og dog var Salomo i al sin Herlighed ikke klædt som en af dem. Klæder da Gud saaledes det Græs paa Marken, som er i Dag og i Morgen kastes i Ovnen, skulde Han da ikke meget mere klæde os, lidet troende Børn!

Derfor, siger Jesus, skulle vi ikke bekymre os, hvis vi mangle noget. Mærk vel: Arbejd, men bekymrer eder ikke. Hedningerne søge og ere bekymrede, fordi de ikke kende deres Fader i Himlen. Vi, som kende Ham, ville aldrig fortvivle. Hvorfor skulle vi tro, at Gud har glemt os? Han, som opretholder alt, hvad Han har skabt, Han glemmer os aldrig, Han ved, hvad vi trænge til, bedre end vi.

Ogsaa vi skulle søge; thi Menneskeaaanden søger bestandig. Men vi skulle ikke søge forgængelige, jordiske Ting, som i Dag ere nødvendige, men i Morgen ikke mere behøves; vi skulle søge det, som bestaar til alle Tider og behøves til alle Tider, nemlig Guds Rige og hans Retfærdighed. Dem skulle vi søge *først*, fremfor alt andet, og saa vide vi, at alt andet skal tillægges os efter Guds Villie, naar vi have det behov. Se, hvor mange, der bestandig gaa i Bekymringer for, hvor de i Morgen skulle faa deres daglige Brød, eller for at de maaske skulle blive syge, eller for at den eller den Ulykke, den eller den Modgang skal møde dem i Morgen. Hvilken unyttig Ængstelse! siger vor Frelser. Ved den ængstede Sjæl, som volder sig selv saa megen Bekymring, da ikke, at Dagen i Morgen staar i Guds Haand, lige saa

vel som den Dag i Dag? Hver Dag har nok i sin Plage.

Kloge og forsigtige Mennesker pleje at sige: Man skal ikke leve, som om hver Dag var vor sidste, man skal tænke paa Dagen i Morgen, man skal i Tide forsyne sig med, hvad man trænger til, man skal være beredt, hvis der skulde komme trange Tider. Dette er jo meget forstandigt; men Guds Ords Enfold er visere end menneskelig Klogskab. Derfor mener Jesus: Ingen kan med al sin Klogskab forebygge Sorg, Ulykke, Modgang, naar han ikke har sin faste Klippe i Tilliden til Gud. Uden denne Klippe svigter alt; men med denne Klippe staa vi faste under alle Omskiftelser. Søg *først* Guds Rige og hans Retfærdighed; vær *dernæst* betænksom og klog paa menneskelig Vis; thi dette forbyder Jesus os ikke. Han forbyder os kun at bekymre os, som om der ikke var nogen Gud, som drog Omsorg for os.

Guds Ord siger: Alle Ting tjene dem til gode, som elske Gud. Den, som har levet og set, hvor vidunderligt Guds Forsyn griber ind i hele vort Liv, han fortvivler aldrig, han ved, at Gud sørger for os, naar vi ere mest raad-vilde. Jeg har været ung og er blevet gammel, men jeg har ikke set en retfærdig forladt eller

hans Sæd at søge efter Brødet (Ps. 37: 25). Jeg har set mangan rig ligge søvnløs, vaagen om Natten af Frygt for den Dag i Morgen, og jeg har set mangan fattig, som ikke vidste, hvorfra han i Morgen skulde skaffe Brød til sine sultne Børn, sove saa trygt, som om hans Bord allerede stod fuldt dækket. Aldrig, aldrig er hans Tillid blevet skuffet. Gud kan tøve for at prøve vor Tro; men Gud kommer ganske vist, og Han kommer til rette Tid, naar vi blot give os helt i hans Haand. Du lykkelige Barn, som endnu ikke har lært at kende Livets Sorger, selv du kan erfare, at Gud giver dig det, du beder Ham om i ydmyg Tro, hvis det er til Gavn for dig. Men tror du paa Gud, saa vil du en Gang, naar du bliver gammel og graa, kunne svare, som Disciplene svarede, da Jesus spurgte dem: Fattedes eder noget? De svarede: *Intet!* Intet i Verden skal nogen Sinde fattes dem, som først søge Guds Rige og hans Retfærdighed.

Amen!

16. Søndag efter Trinitatis.

(Joh. 11: 21—45.)

55. Lazarus opvækkes fra de døde.

Tre Gange omtale Evangelierne, at Jesus opvakte døde, nemlig Enkens Søn i Nain, Jairi Datter og til sidst Lazarus. Forgæves have Mennesker villet benægte og forvanske disse Guds store Undergerninger. Mange tilstedeværende have bevidnet deres Sandfærdighed, og hele Jødeland var ved disse vidunderlige Tildragelser opfyldt af Forbauselse. Livets store Herre, som skal opvække alle døde paa den yderste Dag, har allerede dengang, da Han vandrede paa Jorden, over for tvivlende Mennesker villet bevise sin Magt over Døden.

Om Jairi Datter læse vi paa 24. Søndag efter Trinitatis. Om Enkens Søn i Nain beretter Lukas 7. Kap.: Jesus kom med sine Disciple og meget Folk uden for Porten til en Stad, som hed Nain. Da blev en død udbaaren, som

var sin Moders enbaarne Søn, og hun var en Enke; og meget Folk af Staden gik med hende. Og der Herren saa hende, ynkedes Han inderligt over hende og sagde til hende: Græd ikke! Og Han traadte til og rørte ved Baaren (men de, som bare, stod stille), og Han sagde: Du unge Karl, jeg siger dig, staa op! Og den døde rejste sig op og begyndte at tale; og Han gav hans Moder ham. Men en Frygt betog alle, og de priste Gud og sagde: Der er en stor Profet oprejst iblandt os, og Gud har besøgt sit Folk.

Fortællingen om Lazarus læse vi i Johannes 11. Kap. Det var ikke den Lazarus, som laa ved den rige Mands Dør, men en Broder til Martha og Maria i Byen Bethania nær ved Jerusalem. Jesus elskede disse tre gudfrygtige Søkende. Han havde været Gæst i deres Hjem; der havde Maria, siddende ved hans Fødder, lyttet til hans Ord, medens Martha gjorde Husgerning. Det var Maria, som udgød den kostbare Nardussalve og tørrede hans Fødder med sit Haar.

Nu var Lazarus syg. Søstrene sendte Bud til Jesus, som den Gang var i Galilæa: Herre! Se, den, Du elsker, er syg. Jesus svarede: Denne Sygdom er ikke til Døden, men til Guds

Ære. Og Han ventede endnu i to Dage i Galilæa, efter at Han havde faaet dette Budskab, som var afsendt i Hast. Imidlertid døde Lazarus.

Da Jesus vendte tilbage til Judæa, sagde Han til sine Disciple: Lazarus, vor Ven, er sovet ind; men jeg gaar hen at opvække ham af Søvn. Da sagde hans Disciple: Herre! Sover han, da bliver han karsk. Nej, sagde Jesus: Lazarus er død, og jeg er glad for eders Skyld, at jeg ikke var der, paa det I skulle tro; men lad os gaa til ham.

Da Jesus kom til Bethania, havde Lazarus allerede ligget fire Dage i Graven. Martha gik Jesus i Møde og sagde bebrejdende til Ham, men dog med svagt Haab: Herre, havde Du været her, da var min Broder ikke død. Men jeg ved, at hvadsomhelst Du beder af Gud, vil Gud give Dig.

Jesus sagde til hende: Din Broder skal opstaa. Ja, sagde Martha, jeg ved, at han skal opstaa paa den yderste Dag. Jesus sagde: Jeg er Opstandelsen og Livet. Hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve. Og hver den, som lever og tror paa mig, skal ikke dø evindeligen, tror du dette?

Ja, sagde Martha. Jeg har troet, at Du er Kristus, den Guds Søn, den, som kommer til Verden.

Nu kom ogsaa Maria og sagde ligesom Martha: Herre, havde Du været her, da var min Broder ikke død.

Da nu Jesus saa hende græde, græd Han med hende. Hvor have I lagt ham? De sagde: Herre! Kom og se! Og alle de, som vare komne fra Jerusalem for at trøste Søstrene, sagde til hverandre: Se, hvor Han elskede ham. Men nogle sagde: Kunde ikke Han, som aabnede den blindes Øjne, have gjort, at og denne ikke var død?

Da gik Jesus til Graven, som var udhugget i Bjærget og lukket med en stor Sten. Tager Stenen bort! Nej, nej, bad Martha, vor Broder har allerede været død i fire Dage.—Efter fire Dages Forløb er i dette varme Land en død allerede saa forvandlet, at ingen vil nærme sig ham.

Jesus sagde til Martha: Sagde jeg ikke, at dersom du kunde tro, skulde du se Guds Herlighed?

Stenen blev nu taget bort fra Graven. Jesus opløftede sine Øjne mod Himlen og sagde: Fader, jeg takker Dig, at Du har hørt mig. Dog, jeg vidste, at Du altid hører mig, men for Folkets Skyld, som staar omkring, sagde jeg det, at de skulle tro, at Du har udsendt mig.

Da Han havde sagt dette, raabte Han med høj Røst: Lazarus, kom hid ud! Og den døde

kom ud med Jordeklæder om Fødder og Hænder, og hans Ansigt var ombundet med en Svededug. Jesus sagde til dem: Løser ham og lader ham gaa.

Hvorledes skulle vi kunne beskrive de mange tilstedeværendes Forundring og Forbauselse ved dette Syn? Aldrig havde noget levende Menneskes Øje set saadant noget før, og ingen kunde nogen Sinde glemme det. Evangeliet siger blot: Derfor troede saa mange paa Ham, at Raadet i Jerusalem frygtede et almindeligt Oprør og raadslog om at lade Jesus korsfæste. Hvor utaknemmeligt og hvor taabeligt! De vilde dræbe Ham, som opvakte de døde.

Denne rørende Fortælling om Lazarus er trøstende gaaet fra Slægt til Slægt gennem alle Tider, for at vi skulle tro paa Jesus, vor Frelser, og ved Gravene tro paa hans evige Ord, som gennemtrænger al Dødens Mørke:

Jeg er Opstandelsen og Livet. Hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve.

Amen!

17. Søndag efter Trinitatis.

(Luk. 14: 1—11.)

56. Ophøjelsen og Fornedrelsen.

Farisæerne lod, som om de beskyttede Jesus: Det gav dem Anseelse hos Folket. De indbød Ham til deres Maaltider og Gæstebud; de fandt sig endogsaa i, at Han i deres Nærværelse helbredte en syg paa Sabbaten. Men indvendig tænkte de: Vent Du bare, det skulle vi nok anklage Dig for ved passende Lejlighed!

Jesus kom til dem, Han kom til alle, som vilde høre hans Ord. Han frygtede ingen Fjender, Han sagde Sandheden til alle. Hvorfor skulde Han ikke helbrede syge paa Sabbaten? Det staar intet Steds forbudt i Guds Lov. Ogsaa hos os gaa Lægerne ud til de syge om Søndagen. Apoteker og Hospitaler staa aabne ligesom om Hverdagene. Netop det, som hører til Livets nødvendigste Behov, er ikke forbudt om Søndagen. Købmanden lukker sin Bod,

Bonden forlader sin Ploug, Haandværkeren sit Værktøj, Embedsmanden sit Kontor, og Skolen lukker sine Klasser; men Præsten prædiker, Degnen synger, der gaar Post og Jernbanetog, Bageren har aabent, Husmoderen koger Mad til sine sultne Børn.

Farisæerne glemte, da de indbød Jesus til sig, at de havde indbudt Hjertekenderen, som kunde læse deres Tanker. Jesus saa, hvorledes de ved Maaltiderne gerne vilde sidde øverst, og saa lærte Han dem paa sin milde Maade den store Kunst at være ydmyge. Hans Formaning, som vi læse om i Evangeliet, er aldeles den samme, som man plejer at sige til Børn, naar de faa en Indbydelse: Træng dig nu ikke frem, forlang ikke at faa først; tænk, hvilken Skam det vilde være, om Værtinden maatte vise dig bort fra Bordet! Vent hellere, til de ældste først have faaet, og da er det jo en Hæder for dig, naar Værtinden siger: Kom herhen, min Ven, du, som ingen Ting har forlangt og ingen Ting har faaet!

Børn holde ikke af den Slags Leveregler; men de maa erindre, at det gælder meget andet end at være beskedne, naar de ere i Selskab. Det aabenbare Hovmod, som skubber andre bort, er i det mindste ærligt; men hvad mener

du om det hyklende Hovmod, som altid bukker og skraber ud: Gaa dog endelig ind før mig! og tænker ved sig selv: Jeg er meget bedre end du. Hvis Englene kunde le, hvor maatte de da ikke more sig over Menneskers latterlige Hovmod! Men Englene le ikke; de glæde sig over et ydmygt Hjerte og ere bedrøvede over, at de hovmodige kunne være saa frygtelig dumme.

Nogle ere hovmodige af deres Kundskaber og Dygtighed, andre af deres fornemme Slægt, deres Rang, Rigdom, Hus, Marker, Lader, deres Klæder, deres smukke Udseende, deres Dyder og gode Gerninger og det Held, de have med alt, som de foretage sig. Der findes dem, som prale af altid at have smukt Vejr, naar de gaa ud. En Tigger kan hovmode sig af sine Pjalter, en Krøbling af sit Træben, en Misdæder af sin Forbrydelse. Og Børn gøre i deres Hovmod Nar af de store. Hvem er vel saadan en Karl, som lille Nikolaj, til at staa paa Hovedet? Vi have en Fortælling om en lille Pige, som ikke kunde komme ind i Himlen, fordi hun var saa hovmodig af sine røde Sko.

Ved du, hvorfor Hovmod altid staar for Fald, hvorfor det at ophøje sig selv altid drager Fornedrelsen efter sig? Fordi alt, hvad vi ere

hovmodige af, i Virkeligheden kun er en ufortjent Gave fra Gud. Men naar vi ere hovmodige af Guds Gave, saa stjæle vi jo Æren fra Gud. Derfor maa vi jo fornedres, for at vor Ære kan tilhøre den, hvem Æren med Rette tilkommer.

Vinden har brudt et Rodskud fra et Træ og kastet det ud paa Landevejen, hvor alle, kørende og gaaende, trampe paa det. Gud ser det stakkels, halvvisne Rodskud ligge hjælpeløst under alles Fødder, forbarmer sig over det, tager det op og planter det i frugtbar Jord, hvor det faar nyt Liv og begynder at vokse. Naar saa det Rodskud, der engang blev nedtraadt, bliver til et stort, smukt, blomstrende Træ, begynder det at hovmodes over sin herlige Vækst. Se, hvad jeg er blevet til ved min egen Kraft! Nu vel, siger Gud, hvis du er blevet det, du er, ved din egen Kraft, saa prøv engang, hvad din Kraft duer til? Saa kommer der en ny og frygtelig Storm, som vælter Træet og kaster dets knækkede Grene hjælpeløse ud over Vejen for alles Fødder. Der ligge de nu fortabte i deres egen Kraft, og ingen barmhjertig Haand kan mere plante dem ud til Liv og Blomstring.

Du, som af Gud har faaet større Gaver end

andre, husk paa Træet, som blomstrede ved sin egen Kraft! Og tænk paa, hvad Jesus har sagt (Math. 18: 4): Hvo sig selv fornædret, som dette Barn, han er den største i Himmeriges Rige.

Er et Barn da altid ydmygt? Nej, vi vide jo, at der ogsaa findes egenkærlige, selvkloge Børn. Jesus sagde ikke: *Alle Børn*, Han sagde: *Dette Barn*, som Han den Gang holdt i Favn. Det kendte Han, det var saaledes, som Han gerne vilde have, alle Børn skulde være. Naar man kan være saa stor i Guds Rige ved et ydmygt Hjerte, hvor kan nogen da ville være saa ringe paa Grund af sit Hovmod? Elskede Barn, vær i dit Hjerte som *dette* Barn, saa lille i dine egne Øjne, saa selvfornægtende. Betro dig i alt til din Frelasers Kærlighed, saa skal du, som *dette* Barn, komme til at hvile i Jesu Favn.

Amen!

18. Søndag efter Trinitatis.

(Mark. 10: 17—27.)

57. Den rige Yngling.

Jesus stod ved Jordans Bred, og meget Folk var forsamlet om Ham. Det var den mærkelige Dag, da Disciplene vilde formene Børnene i at komme til Jesus, og Han tog Børnene i Favn og velsignede dem.

Da kom en rig og fornem, ung Mand til Ham, faldt paa sine Knæ og spurgte: Gode Mester, hvad skal jeg gøre, at jeg kan arve det evige Liv. Men Jesus sagde til ham: Hvi kalder du mig god? Ingen er god uden een, som er Gud. Kender du Guds Bud? Ja, sagde Ynglingen, dem har jeg holdt fra min Ungdom. Jesus saa paa ham og fattede Kærlighed til ham og sagde til ham: Een Ting fattes dig, gik bort, sælg, hvad du har og giv de fattige det, saa skal du have et Liggendefæ i Himlen. Og kom saa, tag Korset og følg mig.

Da gik den unge Mand bedrøvet bort; thi han havde meget Gods. Sorgfuld saa Jesus efter ham og sagde: Hvor vanskelig skulle de, som have Rigdom komme ind i Guds Rige! Det er lettere, at en Kamel gaar igennem et Naaleøje, end at en rig kommer ind i Guds Rige.

Disciplene forundrede sig ikke over Kamelen og Naaleøjet; thi i Muren omkring Jerusalem fandtes en saa lav Port, at en Mand af almindelig Højde knap kunde gaa oprejst der igennem, langt mindre en høj Kamel, og denne Port kaldtes Naaleøjet. De bleve forfærdede og undrede sig over, at noget Menneske overhovedet kunde blive salig paa saa strenge Vilkaar. Jesus svarede: For Mennesker er det umuligt, men ikke for Gud; thi alle Ting ere mulige for Gud.

Denne smukke Fortælling er givet os, for at vi ogsaa deraf kunne se, at ingen kan tjene to Herrer. Gud vil ikke nøjes med vort halve Hjerte, han vil have os helt.

Den unge Mand var et retskaffent, et godt, et gudfrygtigt Menneske. Han vidste selv ikke, og ingen vidste andet, end at han havde holdt Guds Bud, saa længe han kunde huske. Han var ren af Hjertet, hæderlig, oprigtig,

kærlig, fredsommelig, pligttro og sikkert ogsaa barmhjertig mod de fattige. Endvidere søgte han det evige Liv, han kom til Jesus for at spørge om, hvad han endnu burde gøre. Maaske burde han bygge en Kirke for Gud? Eller maaske havde han ikke været barmhjertig nok og burde endnu bespise hundrede fattige?

Nej, sagde Jesus, du maa give alt, hvad du ejer og følge mig! — Dette var for meget, det kunde han ikke. Og saa gik han bedrøvet bort, ligesom saa mange gode Mennesker gøre, naar Gud fordrer *alt*.

Det, som den rige Yngling manglede, og som han selv ikke vidste; men som Jesus vidste, at han manglede, det var den store Kunst at kunne give *alt*. Gud kommer til os og siger: Giv mig det, du har kærest i Verden, for at dit Hjerte ikke mere skal hænge ved dette ene, men helt og udelt tilhøre mig! Er du rig, da giv mig din Rigdom; er du fattig, da giv mig dit sidste jordiske Haab! Ønsker du noget, længes du efter noget af hele dit Hjerte, saa forsag det og giv det til mig! Har du noget i Verden, som du synes er din Glæde og Stolthed, hvad det end monne være, dit Liv, dit Helbred, dit Navn, din Ære, dit Hjem, dit Land, dine Dages Ro, dine Nætters Søvn, dine Øjnes Lys, og din

højre Haand, giv det alt, jeg fordrer det af dig! Eller har du nogen paa Jorden ret inderlig kær, en Moder, en Fader, et Barn, en Ven, saa giv dem til mig, giv alt uden Undtagelse, for at jeg maa kunne give dig alt tifold tilbage! Ja, hvad svare vi saa paa en saadan Fordring? De fleste af os gaa bedrøvede bort ligesom den rige Yngling. Eller maaske vil du svare: Kære Herre og Gud, tag alt det øvrige, men lad mig blot beholde dette ene! Og saa ser Gud med sørgmodig Kærlighed efter dig, naar du gaar, og siger: Ulykkelige Barn, forstaar du da ikke, at det netop er dette ene, ved hvilket dit Hjerte hænger, der for evig skiller dig fra mig?

Saadan gaar det med Afguderne: De maa ikke tage vort Hjerte. Du har en smuk Æventyrbog, det er der ikke noget ondt i. Men din Lærer siger: Giv mig Bogen, du maa ikke tænke paa den, medens du lærer dine Lektier! Din Fader har givet dig en Baad; men du har set andre sejle, og nu glemmer du alt blot for at faa et Sejl paa Baaden. Nej, siger din Fader, vent, til du kan passe et Sejl! Du har en saa god Ven, at du bliver borte hele Dagen med den Ven og glemmer baade Middag og Aftensmad. Nej, siger din Moder, i Dag bliver

du hjemme. Bogen, Sejlet og Vennen ere blevne dine Afguder, som røve dit Hjerte.

Men naar nu Mennesker ikke ville have, at du maa dele dig mellem dem og Afguderne, hvor kan du da tro, at den store Herre og Gud vil nøjes med et delt Hjerte? Det, som du ikke godvilligt vil give Ham, det tager Han uden at spørge dig derom. O, hvor ofte tager Han ikke fra os netop det, som vi synes, vi daarligst kunne undvære! Saa knurre vort oprørske Hjerte, og vi synes i vor Uforstandighed, at vor Fader i Himlen er haard imod os. Men den Dag vil komme, da vi forstaa, at hvad Gud giver og tager, det giver og tager Han af Kærlighed, for at begge Dele skulle føre os nærmere til Ham. At kunne fornægte sig selv og give Afkald paa alt, hvad der hører en til, i Kærlighed, Taalmodighed og en sikker Fortrøstning, det er Naade, det er Fred, det er Lykke, som intet i Verden kan rokke; det er den snævre, men lige og sikre Vej til Guds evige Glæde.

Amen!

19. Søndag efter Trinitatis.

(Joh. 9: 24—41.)

58. Den blindfødte.

I Johannes 9. Kap. læse vi om en blindfødt, som af Jesus fik sit Syn igen. Beretningen skildrer alle Omstændigheder saa nøje, at vi næsten kunne se den blinde Tigger strække sin Haand frem for at bede om Almisse. Og Evangeliet i Dag er en Del af denne Beretning.

Det hænder, at blinde, som ved Sygdom have mistet deres Syn, kunne faa dette igen ved en Læges Hjælp. Men naar et Barn fødes blindt, har dette sin Grund i en eller anden medfødt Fejl i Øjnenes Bygning, og en saadan Blindhed kan ingen Kunst helbrede.

Jesus kom til en By og saa en blind, som tiggede ved Vejen. Dette var ikke noget usædvanligt; men denne Tigger havde været blind lige fra sin Fødsel. Disciplene spurgte: Hvo

har syndet, denne eller hans Forældre, at han er blindfødt? Jesus svarede: Hverken denne syndede ej heller hans Forældre, men paa det at Guds Gerninger skulde blive aabenbarede paa ham. Mig bør at gøre hans Gerninger, som mig har udsendt, saa længe det er Dag. Natten kommer, da ingen kan arbejde. Jeg er Verdens Lys.

Da tog Jesus den blindfødte ved Haanden, førte ham uden for Byen og gjorde en Dejj af Jord, som han lagde paa den blindes Øjne. Derpaa lagde Han sine Hænder paa ham og spurgte: Ser du noget?

Den blinde sagde: Jeg ser Mennesker, som Træer, gaa omkring. Da sagde Jesus: Gak bort, to dig i Dammen Siloam! Den blinde gik, vadskede sine Øjne med Dammens Vand og kom seende tilbage.

Da sagde Naboerne og de, som før havde set, at han var blind: Er det ikke den, som sad og tiggede? Andre sagde: Det er denne, men andre: Han er ham lig. Han selv sagde: Det er mig.

— Men du var jo blind, sagde Beboerne. Hvorledes bleve dine Øjne aabnede?

— Jo, et Menneske, som kaldes Jesus, gjorde Dynd og smurte paa mine Øjne og sagde

til mig: Gak bort til Dammen Siloam og to dig; men da jeg gik hen og toede mig, blev jeg seende.

— Hvem er Jesus? Hvor er Han?

— Jeg ved det ikke.

Da førte de ham, som før var blind til Farisæerne, fordi det var en Sabbat, da Jesus helbredede ham. Farisæerne spurgte: Hvorledes er du blevet seende? Det og det gjorde Jesus, sagde den blindfødte. Nu begyndte Farisæerne at blive splidagtige. Nogle sagde: Jesus er ikke en Guds Mand, eftersom Han helbreder syge paa Sabbaten. Andre sagde: Hvorledes kan et syndigt Menneske gøre saadanne Tegn? Hvad siger du om Ham, sagde de til den blindfødte? Men han svarede: Han er en Profet.

Dette Svar syntes Farisæerne ikke om. De vilde saa længe som muligt bestride, at Jesus havde gjort en Undergerning og kaldte den blindfødtes Forældre til sig. Er denne eders Søn? — Ja. — Var han blind født? — Ja. — Hvorledes er han da nu seende? — Det vide vi ikke, han er selv gammel nok, spørger ham. — Da blev den blindfødte kaldt ind anden Gang. Bekend, at Jesus har bedraget dig, vi kende Ham bedre, end du, vi vide, at Han er

en Synder. — Om Han er en Synder, ved jeg ikke; een Ting ved jeg, at jeg, der var blind, nu ser. — Hvorledes aabnede Han dine Øjne? — Han svarede dem: Jeg har allerede sagt eder det, og I hørte ikke derefter. Hvorfor ville I høre det igen? Ville I og vorde hans Disciple?

Vi ere Moses Disciple, sagde Farisæerne, og Gud har talt til Moses; men om Jesus vide vi ikke, hvorfra Han er. — Det er dog underligt, svarede Tiggeren kækt, at I ikke vide, hvorfra Han er, og Han har aabnet mine Øjne. En saa stor Undergerning har ingen gjort siden Verdens Skabelse. Var denne ikke fra Gud, da kunde Han slet intet gøre. — Saa du vil lære os, din usle Tigger, sagde Farisæerne raadvilde og vrede, og de stødte ham ud, som ikke vilde lyve Jesus noget paa.

Men den blindfødte fik en stor Belønning for sit Mod til at vidne om Sandheden; Jesus opsøgte ham og sagde til ham: Tror du paa Guds Søn? Den blindfødte sagde: Hvo er Han, Herre, at jeg kan tro paa Ham? Men Jesus sagde til ham: Baade har du set Ham, og den, som taler med dig, Ham er det.

Da faldt den blindfødte paa sine Knæ, tilbad Jesus og sagde: Jeg tror, Herre! Og Jesus

sagde: Jeg er kommet til Dom i denne Verden, at de, som ikke se, skulle vorde seende, og de, som se, skulle vorde blinde.

Farisæerne sagde haanende til Jesus: Mon ogsaa vi ere blinde? Jesus svarede: Vare I blinde, da havde I ikke Synd; men nu sige I: Vi se, derfor bliver eders Synd. — Det var det samme, som om Han vilde sige: Hvis I vare uvidende, udannede Mennesker, som denne fattige Tigger, saa kunde Gud have Barmhertighed med eder. Men nu ville I være de oplyste, de dannede, som tro, at I forstaa alt og ville lære de ukyndige, og dog er det eder, som stride imod Sandheden. Dette er eders Synd og eders Dom.

Saaledes ender Johannes Fortælling om den blindfødte Tigger. Du, som læser dette, husk paa, at naar Gud lader nogen lide uforskyldt, som den fattige blindfødte, har Gud altid sin bestemte, naaderige Hensigt dermed, selv om vi ikke forstaa den. Husk dernæst paa at vidne om Sandheden, selv om al Verdens Farisæere ville formaa dig til at lyve! Og husk endelig paa, at de uvidende i deres enfoldige, ærlige Tro ere mere klartseende end mange oplyste og dannede, som ikke ville tro, fordi de i deres Hovmod anse sig selv for at være

klogere end Gud. Kundskab er en stor Guds Gave, naar den er ydmyg; men uden Ydmyghed er den største Lærdom kun Blindhed og Daarskab for Gud. Du Verdens store Lys, vor kære Herre og Frelser, Du ved, hvor ofte vi gaa i Sjælens Mørke. Aabn da vore blinde Øjne for dit evige Lys og giv os Mod til at vidne om Sandheden!

Amen!

20. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 13: 44—46.)

59. Skatten og Perlen.

Da Jesus stod paa et Skib ved Kysten af Genezarethsøen og fortalte Folket om Sæden, som faldt paa Stengrund og om Fjenden, som saaede Klinten iblandt Hveden i Nattens Mørke, da fortalte Han ogsaa de to Lignelser, som vi nu have læst i Evangeliet paa denne Dag. De ere saa korte, som de korteste Fortællinger, men dem ville vi høre om igen; thi de ere som den blaa Himmel: Der er et Dyb i dem, som ingen kan maale.

Himmeriges Rige er lignet ved et Liggendefæ, som var skjult i en Ager. Skatten var gravet dybt ned i Jorden, ingen kendte den, Høstfolkene ventede blot at se Sæden gro og vokse og bære Aks, blive høstet og tærsket, malet og bagt til Brød; men ingen tænkte paa Skatten. Og de ventede forgæves i mange Aar;

Sæden vilde ikke gro, Straaet vilde ikke sætte Aks; Leen kunde ikke komme til at meje, Plejlen til at tærse, Kværnen til at male, Melet til at blive til Brød i Ovnen. Høstfolkene kunde ikke noksom forundre sig over, at deres Ager var saa ufrugtbar, skønt de havde arbejdet flittigt baade Nat og Dag. Ageren kunde ikke komme til at bære Høst, fordi Skatten var nedgravet; thi Skatten var Guds Velsignelse.

Saa kom der en Dag en Mand, ingen ved hvorfra, og han vidste heller ikke selv, hvorfor han netop kom til den ufrugtbare Ager. Gud ledte hans Vej. Han fandt Skatten; — hvorledes han fandt den, ved heller ingen, men han maa have fundet den i Guds Kærlighed, siden han fandt den. Nu tænkte han ved sig selv: Jeg kan tage denne Skat, eftersom jo intet Menneske ser mig; men dette vilde være en Synd, det vilde være at stjæle, da Ageren jo ikke er min. Jeg vil atter gemme Skatten i Jorden, hvor den før var og se at faa saa mange Penge, saa at jeg kan købe Ageren.

Manden gik hjem igen og solgte alt det, han ejede, til han fik saa mange Penge, at han kunde købe Ageren. Saa gik han til Agerens Ejer og sagde til ham: Vil du sælge din Ager til mig? Gerne, sagde Ejeren; det er en ussel,

ufrugtbar Ager, jeg er ked af den, du skal faa den til billig Pris.

Nu havde Manden, som vilde købe Ageren, kunnet gøre, hvad Menneskene kalde en god Forretning; men det havde ogsaa været et Tyveri, og dertil var han for ærlig. Han sagde altsaa til Agerens Ejer: Din Ager er ikke saa ufrugtbar, som den ser ud til at være. Der er skjult en stor Skat i den, og derfor vil jeg betale dig syv Gange mere, end du forlanger. — Hvad er det for en Indbildning? lo Ejeren. Skulde jeg ikke kende min Ager bedre end du? Og saa bleve de enige om Salget, og Køberen betalte syv Gange mere, end Sælgeren havde forlangt. Men den, som vandt mest, var Køberen; thi da Skatten kom for Dagen, bar Ageren hundredfold Afgrøde. Nu groede Kornet, nu voksede Straaet og fik Aks, nu mejede Leen, nu tærskede Plejlen, nu malede Kværnen, nu bagtes Melet til Brød i Ovn, og den Ager var mange Gange mere værd end alt, hvad den lykkelige Køber havde ejet før. Thi den skjulte Skat var Guds Rige og Guds Velsignelse.

Forstaar du, hvad vor Frelser lægger Hovedvægten paa i denne Fortælling? Det er derpaa, at Manden solgte *alt*, alt hvad han ejede for at købe Ageren, — alt, uden Undtagelse. Det

er atter det samme *alt*, som Jesus forlangte af den rige Yngling. Men den, som sælger alt for Guds Rige, faar hundrefold igen.

Samme Grundtanke ligger skjult i den anden Lignelse. Men her er det ikke en Mand, som ved Guds Tilskikkelse fandt et Liggendefæ, en Skat, som han ikke søgte. Her er det tværtimod en *søgende* Sjæl, en Købmand, som søgte efter gode Perler. Hvor havde ikke den Købmand rejst omkring paa hele Jorden, søgt efter Perler i Havets Dyb, i Indsøernes Mudder, i de strømmende Floder, ja selv i Jordens Indre, for at komme til Kundskab, om der derinde maaske skulde findes en ukendt Sø, hvor Perlemuslingen kunde leve. Han havde jo fundet mange Perler, store og smaa, ægte og uægte, han var rig, han havde kunnet leve i Ro og Mag af sin Formue; men han søgte alligevel, han søgte bestandig. Ingen af hans Perler syntes ham kostbar nok for hans brændende Længsel efter den største, den skønneste, den kosteligste af alle Perler. Til sidst fandt han den, ingen ved hvor, og ingen ved hvorledes; men han kendte den straks, han forstod, at dennes Lige fandtes ikke paa hele Jorden. Den lyste for hans Øjne som Himlens klareste Stjerne; men ak, den var ikke hans; hvorledes

skulde den blive hans? Saa gik ogsaa han bort og solgte alt, hvad han ejede. Alle sine tusinde andre straalende Perler, ingen beholdt han tilbage, *alt* solgte han, for at kunne købe denne ene, som var meget mere værd end alle de andre. Var det rigtigt gjort? Ja; thi den eneste, uforlignelige Perle var atter Guds Rige og Guds Velsignelse.

Jesus kender os, letsindige, tankeløse Børn. Nogle gaa sorgløse om paa den ufrugtbare Ager og tænke som Fuglene blot paa at pikke et Korn op her eller en Orm der. Da kommer et Ord fra Guds Rige til dem og siger: Stands, her er en Skat! Nogle standse, og nogle gaa forbi. Andre søge hele deres Liv igennem og finde Lykkens fattige, uægte Perler, en Glæde her, en Glæde der; men bestandig drømme de om noget bedre. Ofte tage de fejl og købe en Glasperle og sige: Her er den bedste; men blot de vedblive med ærligt at søge, skulle de til sidst finde den store, kostelige Perle, Glæden i Gud. O, gid de da maa kunne forstaa at give alt for den!

Børn trække Rønnebær paa et Baand og sige: Se, hvilke smukke Perler! De forstandige her i Verden sige til Børnene: Det er jo kun Rønnebær. Men hvis Jesus endnu vandrede

om blandt os paa Jorden, vilde Han sige til vor Tids forstandige Farisæere: Ere da eders smukke Prydelser, Ordener, Titler og Hædersposter bedre end Børnenes Rønnebær? Der findes kun een kostelig Perle, nemlig Guds Rige og hans Retfærdighed. Søg den, og søg med Barnehjertet eders himmelske Skat.

Amen!

21. Søndag efter Trinitatis.

(Joh. 4: 46—53.)

60. De, som ikke se og dog tro.

Jesus var paa Vandring til Galilæa og kom til Kana i den Bjærgegn, hvor Han ved Brylluppet forvandlede Vand til Vin. Rygtet om hans Undergerning gik forud for Ham blandt Folket.

Da kom der til Ham en kongelig Tjener, en kongelig Embedsmand, hvis Søn laa syg i Kapernaum. Manden var en af de mange, som komme til Gud, naar de trænge til Ham, men iøvrigt glemme, at Gud lever. Nu tænkte den kongelige Tjener: Man siger, at Jesus gør Undergerninger; maaske Han kan gøre min Dreng rask. Saa rejste han for at opsøge Jesus i Kana og bad Ham om at komme til Kapernaum.

Jesus sagde til Ham: Dersom I ikke se Tegn og Undergerninger, ville I ikke tro. Den kongelige Tjener forstod ikke denne Bebrejdelse, men bad inderlig: Herre, kom, før mit Barn dør!

Jesus sagde til ham: Gak bort, din Søn lever!

Da, siger Evangeliet, *troede* den kongelige Tjener, og *troede* saa fast, at han ikke engang havde Hastværk, men først den følgende Dag begav sig alene paa Hjemvejen. Der var otte Timers Vej fra Kana til Kapernaum, Jesus var i Kana og den syge Dreng i Kapernaum. Hvor kunde Jesus paa den Afstand helbrede en syg? Der fandtes intet andet Bevis end et Ord. Men dette Ord havde Jesus sagt, og Jesus er Sandheden. Den kongelige Tjener *troede* og blev belønnet.

Da han nu red paa sit Mulæsel ned ad de stejle Bjærgveje, mødte han paa Halvvejen sin Tjener fra Kapernaum med Budskab om, at den syge Dreng levede. Naar blev det bedre med ham? spurgte Faderen. — I Gaar Klokken eet forlod Feberen ham. — I Gaar Klokken eet? Netop den Gang havde Jesus sagt: Din Søn lever! — Den kongelige Tjener havde troet uden Bevis, nu kom Beviset, og fra den Dag, siger Evangeliet, *troede* han selv og hans ganske Hus.

Forundrer det dig, at vor Frelsers Ord kunde naa fra Kana til Kapernaum? Dette Ord har naaet langt længere bort. Det er gaaet og gaar endnu gennem Tid og Rum, det gaar gennem Aartusinder og ud over hele den store

Jord. Dette Ord, som udtaltes for saa lang Tid siden og saa langt herfra, beholder endnu i denne Stund, og hvor du end hører eller læser det, sin levende Kraft. Det helbreder Sygdommen, det besejrer Døden, det forvandler Menneskenes Hjerter som fra Nat til Dag. Hvilket almægtigt Ord! O, vor Gud, hav Tak, fordi vi have dette evige Ord!

Husker du, at Jesus sagde til Thomas: Salige ere de, som ikke se og dog tro? Evangelierne berette om flere saadanne troende. Høvedsmanden sagde til Jesus: Herre, sig blot eet Ord, saa bliver min Tjener helbredet! Hvor mange i vore Dage maa ikke skamme sig over for denne Hedning.

Naar det drejer sig om jordiske Ting, ville vi gerne se, førend vi tro. Købmanden udleverer ikke sine Varer paa Kredit til nogen, som han ikke kender. Taskenspilleren kan ikke indbilde os, at han gør Undergerninger, skønt vi synes at se det med vore egne Øjne. Heller ikke tro vi alle, som bære Guds Navn paa Læberne, naar vi ikke se dem tjene Gud i deres Levnet. Men Gud og vor Frelser skulle vi tro lige saa vist, som den kongelige Tjener troede, at et Ord kunde gøre hans Søn rask, skønt han var otte Timers Vej fra ham.

Hvorfor kalder Jesus det saligt ikke at se og dog tro? Fordi vi da bekende Guds Almagt og give os helt i hans Haand. Den, som vil se, inden han tror, han stiller Gud en Betingelse, han siger: Bevis først, at du kan det eller det! Hvor kan du mene, at Gud kan høre en saadan Bøn uden Tro? Det er, som at komme til en mægtig Konge, der sidder paa sin Trone, og sige til ham: Herre, jeg ved ikke, om du kan hjælpe mig, maaske er du saadan en Stakkel, at du ikke kan, men prøv nu paa det, saa faar jeg det at se! Tror du, at Kongen vil opfylde en saadan Bøn? Mon han ikke snarere vil svare: Hvorfor kommer du til mig, naar jeg ikke kan hjælpe dig? Hjælp dig selv!

Den Dag kommer, da Kongen over Himmel og Jord skal bevise sin Magt, og Han beviser den hver Dag for den, som *vil* se. Ja, vi se Dig, almægtige Gud, i alt, hvad Du har skabt, i alle vort Livs Tilskikkelser; men selv om vi ikke kunne se Dig, naar vi blot kunne høre Dig gennem dit aabenbarede, levende Ord, saa er dette Ord alene nok for vor Tro. Og i denne vor glade, lykkelige, faste Tro paa Dig ville vi leve og dø.

Amen!

Alle-Helgens Dag.

(Math. 5: 1—12.)

61. Saligprisningernes Bjærg.

I Dag gaa mange ud og bede ved Gravene, hvor deres kære hvile. Alle-Helgens Dag er de salige dødes Dag og fejres til Minde om dem, som have givet deres Liv for Kristi Tro og Guds Rige her paa Jorden. De ere ikke *Helgener* i den Forstand, som en Del Kristne tro, saa at de ved deres Hellighed skulle kunne skaffe sig selv og andre Aflad for deres Synder. De have været Syndere ligesom vi; men de ere hellige i Jesu Kristi Retfærdighed, paa hvilken de have troet. Gud forsamler dem fra alle Tider og Lande og Folk i sit himmelske Rige, og de staa omkring Guds Trone i hvide Klæder med Palmer i deres Hænder, tjenende Gud i evig Glæde.

Jesus stod paa et Bjærg ved Genesarethsøen og talte til de store Folkeskarer, som bedækkede Bjærgskraaningene. Evangeliet for i Dag er Begyndelsen af denne skønne Bjærgprædiken, om hvilken man har sagt, at den indeholder Guds Riges Grundlov, som alle Kristne bør

efterleve. Og Bjærget kaldes endnu den Dag i Dag Saligprisningernes Bjærg.

De ældre kunne lære meget af denne Bjærgprædiken; men er der noget for Børnene deri? Jo, der findes Købmandens kostelige Perle netop for dem. Vi maa jo tro, at der var Børn med paa Saligprisningernes Bjærg, eftersom de vare med de fem Tusinde paa Bjærgen. Og nu ville vi forestille os, at Jesus taler til Børnene. Saa vil Han sige:

Salige ere de, som anse sig selv ringe og smaa, som aldrig tro, at de ere noget ved egen Klogskab, Kraft og Dygtighed; men som altid ere fattige over for Gud og ydmyge over for Mennesker. Himmeriges Rige er deres.

Salige ere de, som sørge over deres Fejl og opbyde alt, hvad de kunne, for at gøre det godt igen, som de have forbrudt. Dem skal Gud tilgive og trøste, naar de komme til Ham i Bønnen; Menneskene skulle elske dem, og de skulle blive gladere, end de nogen Sinde før have været.

Salige ere de sagtmødige, de taalmodige, venlige, eftergivende, som ikke begære, ikke knurre, ere fornøjede med lidet og unde andre det bedre end sig selv. De, siger Jesus, skulle »arve Jorden«. Gud skal give dem langt mere

end andre, som knurre, og de skulle i deres glade Nøjsomhed være rigere end de rige.

Salige ere de svage og ufuldkomne, som bestandig længes efter at blive bedre. Guds Kraft skal gøre dem stærke til at overvinde det onde og til at gaa frem i det gode. Gud skal opfylde deres brændende Længsel.

Salige ere de barmhjertige, som hjælpe og trøste alt, som lider, alt, som sukker og dør forglemt her paa Jorden. De skulle maales med det Kærligheds Maal, hvormed de selv have maalt, og dem skulle mange Synder forlades; thi de elskede meget.

Salige ere de rene af Hjertet, som fly alle onde Tanker og hver Dag gaa til Jesus i Bøn for at blive rene. Deres Engle skulle føre dem for Guds Aasyn, og da skulle de se Gud.

Salige ere de fredsommelige, milde, de, som tilgive af Hjertet og betale ondt med godt, og som aldrig strides, aldrig fornærme; men som forsonende og beroligende søge at genforene Menneskenes splittede Hjerter. De handle i Guds Kærlighed og skulle kaldes Guds Børn.

Salige ere de, som stride og lide for Retfærdigheds Skyld, vidne om Sandheden, forsvare de værgeløse, opretholde de uskyldige frimodigt trodsende alle Ondskabens Forhaanelser.

De høre Guds himmelske Rige til, de ere dets Livvagt.

I ere mine, siger Jesus til Børnene. Lad ingen skræmme eder bort fra mig! Taler nogen ondt om eder for min Skyld, saa vær ved godt Mod; salige ere de, som lide for min Skyld. Vidner om Sandheden, staa fast i Sandheden, jeg er Sandheden! Bliv i min Kærlighed! Jeg er Vintræet, I ere Grenene; om nogen ikke bliver i mig, han bliver udkastet som en Gren og visner; hvo som bliver i mig og jeg i ham, han bærer megen Frugt.

Ja, vi ville blive i dig, vor Herre Krist! Vi vi ville være dine fattige, ydmyge Børn, rene af Hjertet. Vi ville søge din Retfærdighed, vidne om din Sandhed og ikke forlade Dig, selv om hele Verden forlader os. Du vor store, almægtige Fader i Himlen, vi takke Dig for dit hellige Ord, som vi have læst i dit Evangelium og for din barmhjertige Kærlighed i Jesus, vor Frelser. Og nu ville vi synge Sangen med dine salige, som bøje Knæ for din Trone i Himlen (Joh. Aab. 7: 12):

Amen! Velsignelse og Ære og Visdom og Tak og Pris og Magt og Styrke være vor Gud i al Evighed!

Amen!

22. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 18: 23—35.)

62. De Tusinde Talenter.

Peter sagde til Jesus: Herre, hvor ofte skal jeg forlade min Broder, som synder imod mig? Indtil syv Gange? Jesus svarede: Ikke indtil syv Gange, men indtil halvfjersindstve Gange syv Gange.

Efter denne Samtale fortalte Jesus om Kongen, der holdt Regnskab med sine Tjenere. Den første Tjener var Kongen ti Tusinde Talenter skyldig, hvilket i vor nuværende Mønt er henved fyrretyve Millioner Kroner. Saa stor en Gæld kunde Tjeneren ikke betale. Derfor befalede Kongen efter den Tids strenge Lov, at Tjeneren, hans Hustru og deres Børn skulde sælges som Slaver, for at Gælden kunde blive betalt.

Da faldt Tjeneren grædende ned for sin Herres Fødder og bad ham om at have Taalmodighed: Han skulde faa alt betalt, naar han

blot vilde vente. Da forbarmede den gode Konge sig over ham, gav Tjeneren fri og eftergav ham al hans Gæld.

Nu gik samme Tjener ud og fandt en af sine Medtjenere, som var ham hundrede Penninge skyldig, hvilket omtrent svarer til halvfjersindstyve Kroner. Straks greb han Medtjeneren i Halsen og raabte: Betal mig det, du er skyldig! Medtjeneren faldt ned for hans Fødder og sagde: Vær langmodig med mig, og jeg vil betale dig det alt sammen. Men den første haarde Tjener vilde ikke, men lod ham kaste i Fængsel, indtil han betalte det, han var skyldig.

De andre Tjenere syntes, at dette var meget ondt gjort og fortalte det til deres Herre, Kongen. Hvad sagde saa Kongen? Du onde Tjener, sagde han, al den Gæld forlod jeg dig, fordi du bad mig. Burde dig ikke og at forbarme dig over din Medtjener? Og Kongen gav den onde Tjener til Bødlerne, indtil han betalte alt det, han var ham skyldig.

Se, sagde Jesus, saa skal og min himmelske Fader gøre mod eder, om I ikke forlade af eders Hjerter, hver sin Broder hans Brøst.

Dette er tydelige Ord. Med samme Maal, som vi maale, skal Gud maale os. Men man kan ogsaa komme til at skyldte andet end

Penge. Man kan staa i Gæld til en anden for hans Hjælp, hans Godhed, hans Venskab, hans Tillid, hans Tilgivelse og meget mere.

Vil du høre, hvorledes Fortællingen om Kongen og hans Tjenere kan gentage sig i vort daglige Liv? En rig Mand havde et gammelt Spejl, som var saa kostbart, at man ikke kunde købe Mage til det i hele Verden. Tjenestepigen fejede Værelset, støvede skødesløst af og slog det kostbare Spejl itu. Hvilken Ulykke! Herre, tilgiv mig, bad hun grædende ved sin Herres Fødder. Og hun fik Tilgivelse. Derefter gik hun ud og saa Barnepigen slaa sin kære Kaffe-kop itu, en gammel, revnet Kop, som kunde købes i Boden for nogle Skilling. Sikken en Klodrian! raabte Tjenestepigen og slog Barnepigen med sin Støvekost. Den Kops Værdi skal trækkes fra i din Løn! . . . Hvad tror du, at Herren tænkte om Tjenestepigens Taknemmelighed?

En Røver i Italien havde i mange Aar udplyndret de rejsende og stjaalet fra Bondegaardene. Til sidst blev han forraadt af sin Staldkarl, grebet og dømt til Døden. Nu hændte det, at Kongen af Italien holdt Bryllup og benaadede alle dødsdømte. Selv Røveren blev benaadet; men hvad gjorde han? Han gik til Kongen og sagde: Naadige Herre, min Stald-

karl har stjaalet mit Bidsel, lad ham endelig straks blive hængt! Hvad tror du, at Kongen svarede?

En Dreng i Skolen havde været doven hele Aaret, og da Bedømmelserne bleve skrevne, sagde Lærerne, at han ikke kunde flyttes op i en højere Klasse. Skolebestyreren sagde: Lad os prøve, maaske bliver han næste Aar flittigere. Drengen kom op i den næste Klasse; men en Kammerat blev sat oven over ham. Da blev Drengen misundelig, gik til Bestyreren og klagede: Petersen blev sat over mig, skønt han havde en stor Blækklat i sin Skrivebog Hvad tror du, at Skolebestyreren svarede?

Du, som nu er lille, vil engang blive stor. Skriv da paa din Tavle: Saa og saa meget skylder jeg mine Forældre for deres Kærlighed og lange Omsorg. Ja, det kan du nu ikke vurdere i Penge; men selv om du kunde det, vilde det blive en stor Sum. Videre: Saa og saa meget skylder jeg mit Fædreland, saa og saa meget mine Lærere, saa og saa meget mine Søskende, Venner og andre gode Mennesker. Hvordan skal du kunne betale din Gæld til dem? Derved, at du bliver et godt, retskaffent og dygtigt Menneske, som gør dit Land og din Slægt Ære. Men hvor meget er

du din Gud skyldig? Ak, det ved du ikke selv; men naar du beregner Guds Beskyttelse gennem hele dit Liv, alle hans gode Gaver og saa megen, megen Tilgivelse hver Dag for alle dine Fejl, saa maa det jo blive Kongens Tjeners Gæld, det vil sige mange Millioner! Hvor skal du nogen Sinde kunne betale denne Gæld? Aldrig! Men saa spørger Gud: Vil du være den haardhjertede Tjener, den utaknemmelige Tjenestepige, den hævngherrige Røver eller den misundelige Skoledreng? Nej, nej, du vil være barmhjertig, ligesom du selv har faaet Barmhjertighed; du vil tilgive, ligesom du selv har faaet Tilgivelse. Det er det eneste, som du kan gøre for at betale din Gæld. Vil du gøre det? Ja, Gud give dig dertil sin Naade og sin Kraft i et retskaffent Hjerte.

Amen!

23. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 22: 15 – 22.)

63. Skattens Mønt.

Farisæerne holdt Raad om, hvorledes de skulde faa Anledning til at anklage Jesus. Saa tænkte de: Romerne herske nu over Landet. Hvis Jesus siger noget imod Kejseren i Rom, saa anklage vi Ham for Oprør; men holder Han med Kejseren, saa sige vi til Folket: Han er en Landsforræder og Kejserens Ven.

De kom til Jesus og begyndte med at smigre Ham. Du er en saa klog og frimodig Mand, at Du nok tør sige Sandheden til enhver. Sig os nu: Er det rigtigt, at vi betale Skat til Kejseren, som har taget vort Land fra os? Eller have vi ikke Ret til at undlade at betale Skat til en Hedning, som ikke dyrker vor Gud?

Jesus saa deres Tanker og bad dem om at vise sig Skattens Mønt. Det var en romersk Denar, en Sølvmønt, som havde en Værdi af

omtrent syv og tredsindstyve Øre i vore Penge, En saadan Mønt skulde enhver Jøde betale i aarlig Skat, og paa Mønten fandtes et Billede. Hvis Billede og Overskrift er dette? spurgte Jesus. Fari-sæerne svarede: Kejserens (det var den Gang Kejser Tiberius). Da sagde Jesus: Saa giver Kejseren det, som Kejserens er, og Gud det, som Guds er.

Mod dette Svar kunde Farisæerne ingen Indvendinger gøre. Deres List var mislykkedes, Svaret var klogt; der fandtes ikke mindste Grund til Anklage. Men Svaret var mere end klogt, det var et Visdomsord, som indeholdt en Lære baade for Jøderne og for alle Tiders og alle Landes Folkeslag. Jøderne havde jo Grund til at føle sig ulykkelige under det romerske Herredømme. De vare et Folk, som havde mistet deres Frihed, og dertil Guds udkaarne Folk, det eneste paa hele Jorden, som tilbad den sande Gud. Det maatte jo føles ydmygende for et saadant Folk at være underkastet en hedensk Regering. Men det romerske Herredømme var Guds Straffedom, som Profeterne for længst havde forudsagt, og der fandtes ingen anden Redning end at forbedre sig, vise Taalmod og stole paa samme Israels Gud, som saa ofte havde befriet sit Folk, naar Tiden var kommet. Jesu Svar til Jøderne betød: Læg

alt i Guds Haand og forsøg ikke at paa at forandre Guds Tilskikkelse ved Oprør imod eders Undertrykkere.

Det samme siger Jesus til alle Folk og til hvert enkelt Menneske, som staar under andre. Gør ikke Oprør, forsøg ikke at sætte Magt imod Magt! Overlad Striden og Sejren i Guds Haand! Bliver først selv bedre, søger først Guds Rige, bliver fuldkomne i Naade, i Visdom, i Kærlighed til Fædrelandet og i alle gode, menneskelige Fremskridt! Da skal Herren, vor Gud, som i sin Haand har alles Skæbne, frigøre eder til rette Tid. Vi vide, at Jøderne ikke fulgte dette vise Raad. De gjorde Oprør mod Romerne og bleve saa undertrykte, saa spredte over hele Jorden, at de fra den Tid ikke mere have noget Fædreland.

At give Gud, hvad der tilhører Gud, er det samme gamle Bud, som vi saa ofte have hørt: At elske Gud over alle Ting og vor Næste som os selv. At give Kejseren, hvad der tilhører ham, er, som Paulus siger, at være de foresatte Øvrigheder underdanig; thi der er ikke Øvrighed uden af Gud. Der findes jo meget urigtigt og uretfærdigt i de menneskelige Love, som gælde nu for Tiden, og det skal man søge at faa afhjulpet ved lovlige Midler. Men at sætte

sig op imod Loven med Magt, det er at sætte sin Villie imod Guds Villie, det er at sætte sig op imod den sædelige Verdens Orden. I vor Tid raabe mange paa Frihed, og Friheden er lige saa kær for os som den Luft, vi indaande. Ja, uden Frihed findes der ingen Retfærdighed og ingen rigtig Kærlighed. Men den rette Frihed er frivilligt at lyde de bestaaende Love. Loven er et Folks Bevidsthed om det rette, den binder den enes Frihed saaledes, at hans Frihed ikke skader den andens Frihed. Hvis een faar Lov til at gøre alt, hvad han vil, undertrykker han alle andre. Hvis een vil gaa saa lige ud ad Landevejen eller Gaden, at han ikke bryder sig om andre, saa vælter han alle dem, som møde ham. Hvis alle Drenge og Piger i Skolen ville have Frihed til at læse eller ikke læse, hvad de behage, hvad skulde der saa blive af Skolen?

Vi have alle vor Gud, og vi have alle vor Kejser, til hvem vi skulle betale Skat. De ældres Kejser er Fædrelandet og dets Øvrighed, hvem de yde Penge, Kærlighed og Arbejde. Børnenes Kejser er Fader og Moder, til hvem de skulle betale Skat ved Lydighed. Dernæst regerer Skolen, til hvilken Eleverne betale Skat ved Flid og Opmærksomhed. Vi maa alle be-

tale vor Kejser noget som Tak for Beskyttelse og gode Gaver. Men Kejseren maa ikke forlange det, som vi skulle give Gud, nemlig vor Samvittigheds Pligt og Lydighed over for Guds Bud.

Peter havde ingen Penge og vidste ikke rigtig, om han burde betale Skat. Gør det for at lyde Loven, svarede Jesus. Men, tilføjede Jesus, paa det vi ikke skulle forarge dem, saa kast din Krog i Havet, og den første Fisk, du faar, skal have en Stater (omtrent een Kr.) i sin Mund. Peter gik ned til Søen, kastede sin Krog ud, og den første Fisk, han fik, havde Penningen i sin Mund. Det var, hvad Peter behøvede for den Dag, og mere fordrede han ikke. Mangen Gang vil du spørge som Peter: Bør jeg betale? Skal jeg lyde? Ja, siger Jesus, vær altid lydlig mod Guds og Menneskers Lov, og Gud skal give dig, hvad du skal betale med.

Amen!

24. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 9: 18—26.)

64. Talitha Kumi.

De tre Evangelister, Matthæus, Markus og Lukas omtale alle en stor Undergerning, som skete i Kapernaum og vakte megen Forundring i hele Galilæa. Det var anden Gang, at Jesus opvakte en død; først Enkens Søn i Nain, derefter Jairi Datter og til sidst Lazarus.

Jesus stod atter ved Bredden af sin kære Genezareth Sø, omgivet af mange Folk. Da kom en af Synagoforstanderne i Kapernaum, ved Navn Jairus, til Ham. Han havde en eneste Datter, som han elskede højt; hun var tolv Aar gammel og laa nu dødssyg. Herre, bad Jairus indtrængende, kom og læg dine Hænder paa mit syge Barn, at hun maa frelses, da skal hun leve.

Jesus fulgte ham; men den store Folkmængde fulgte ogsaa med, og de trængte Ham

fra alle Sider. Imellem Folket fandtes en syg Kvinde, som i tolv Aar havde lidt af Blodflod og forgæves givet alt, hvad hun ejede, for at blive helbredet. Hun sagde til sig selv: Om jeg ikkun kan røre ved hans Klæder, da bliver jeg helbredet. Saa trængte hun sig frem til Jesus, rørte ved hans Klædebon og følte sig rask i samme Stund. Men Jesus følte, at en Kraft udgik fra Ham og vendte sig om iblandt Folket og sagde: Hvo har rørt ved mine Klæder. Da traadte Kvinden bævende frem og bekendte, at det var hende. Jesus sagde: Datter! din Tro har frelst dig. Gak bort med Fred og vær helbredet for din Plage.

Dette Optrin sinkede Vandringen til den syge Pige. Medens Jesus endnu talte med Kvinden, kom der et Bud til Jairus: Din Datter er død, hvi umager du Mesteren længere? Jesus hørte dette og sagde til den sønderknuste Fader: Frygt ikke, tro ikkun! Og de fortsatte Vandringen; men Jesus tillod kun Peter, Jakob og Johannes at følge med sig.

Da de kom til Jairi Hus, var der allerede en sørgende Mængde Pibere og Grædekoner, som efter Jødernes Skik skulde begræde den afdøde. Viger bort, sagde Jesus; thi Pigen er ikke død, men hun sover! Og de lo af Ham;

de havde jo alt set, at Pigen var død. Jesus drev dem alle ud og tog kun de sørgende Forældre og sine tre Disciple med sig og gik ind i Huset.

Der findes et smukt Maleri, som fremstiller dette rørende Optrin. Pigen ligger rolig og bleg paa sit Dødsleje, Moderen staar bøjet over hende i stille Sorg, Faderen vrider sine Hænder og ser bedende op imod Jesus. I Baggrunden staa de tre Disciple i spændt Forventning. Jesus, Livets store Herre, for hvem selve Døden maatte nedlægge sit Scepter, staar rolig og op-højet med sit forklarede Blik fæstet paa det døde Barn. Og atter mindes vi Johannes Ord: Vi saa hans Herlighed, en Herlighed som den enbaarnes af Faderen, fuld af Naade og Sandhed.

Da, sige Evangelisterne, tog Jesus Barnet ved Haanden og sagde til det: *Talitha Kumi!* Hvilket paa det aramaiske Sprog, som den Gang taltes i Galilæa, betyder: Pige, jeg siger dig, staa op! . . . Straks vendte Livet tilbage, og hun stod op og gik omkring.

Og Jesus bød, at de skulde give hende Mad. Selv derpaa tænkte Han i det store Øjeblik, da Han overvandt Døden. Hun var et Barn, hun skulde have Mad! Genkender du Julemorgenens Jesus paa hans Kærlighed til Børnene?

Forældrene stod forfærdede; der siges ikke engang, at de takkede Jesus. Og dette forstaa vi. De store Undergerninger, som finde Sted af Guds Naade, bøje os saa dybt til Jorden, at vi ikke formaa at takke med Ord; men hele vor Sjæl priser Gud. Ligesaa forstaa vi, at Barnets Fader og Moder følte en Trang til at dele deres Glæde med andre og forkynde for alle den store Naade, som var vederfaredes dem. Men dette forbød Jesus. Folket vilde jo paa den Tid udraabe Ham til deres jordiske Konge; men hans Rige var ikke af denne Verden. Dog kunde Jesus ikke forhindre, at Rygtet om Jairi Datters Opvækkelse fra de døde, kom ud over hele Landet, ligesom denne Undergerning endnu efter saa mange hundrede Aars Forløb, vidner om vor Frelsers Magt over Døden, om hans Kærlighed til Børnene og om hans Forbarmelse over en Fader og en Moders Sorg.

Jesus har skænket sin Kærlighed til alle: Jairi Datter blev opvakt fra de døde for at trøste en Fader; Enkens Søn i Nain blev opvakt for at trøste en Moder og Lazarus for at trøste to bedrøvede Søstre. Men saa store Undergerninger skete ikke blot for at trøste enkelte Mennesker. De havde alle det højere

Formaal at berede Vej for Guds Rige ved Troen paa Guds Søn og adskille sig derved fra alle Taskenspilleres tvivlsomme Undere, som have egen Ære eller egen Vinding til Formaal. De døde, som Jesus opvakte, medens Han levede paa Jorden, maatte dø for anden Gang, da deres Tid kom. Men derved, at Jesus allerede har bevist sin Magt over Døden, skulle vi styrkes i vor Tro paa, at Han paa den yderste Dag skal opvække alle døde til det Liv, som aldrig kan afsluttes ved Døden. Da skulle vi i den nye Opstandelse ogsaa genkende den tolvaarige Pige fra Kapernaum og sige til hende: Fortæl os, hvordan det var at vaagne, da Jesus sagde til dig: Talitha Kumi? Og hun vil svare os: Det var, som naar et Barn vaagner efter den mørke Nat i Morgenens Lys ved sin Moders Kys! Du, som er et Barn og tror paa Jesus, Guds Søn, din Frelser, du skal en Gang vaagne op fra Døden, lykkelig som hun!

Amen!

25. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 24: 35—44.)

65. Det tusindaarige Rige og Verdens Ende.

Naar Kirkeaaet nærmer sig sin Slutning, tænke de Kristne paa Verdens Ende. Evangelierne paa denne Søndag ere tagne fra Matthæus 24. Kap., hvor vi læse Herrens Forudsigelser om Verdens Ende og hans Tilkommelse.

Himmel og Jord skulle forgaa; men Guds Ord skulle ingeniunde forgaa. Alt, som er skabt, har en Begyndelse og en Ende; alt, som er Aand, har sit Liv i Gud og kan ikke dø. Jesus siger: Jeg lever, og I skulle leve.

Denne skønne Jord, paa hvilken vi bo, har havt sin Barndom og Ungdom ligesom Planter og Dyr. Den skal ogsaa have sin Alderdom og sin Ende. Hvis Bjærget kunde tale, vilde det sige til dig: Jeg var ikke altid det, jeg nu er, og skal ikke bestandig vedblive at være saaledes. Har du nogen Sinde set Jærn smelte

i en Højovn som en glødende Ildflod? Saadan var jeg i min Ungdom. Senere er jeg blevet hærdet til Sten og bærer nu paa mine Skuldre Mos og Muld, Skove og Urter, Mennesker og Dyr. Men den Dag skal komme, da jeg og hele Jorden har levet den Tid, Gud har bestemt for os, og da skulle vi forvandles paa Herrens Dag. Den Dag bliver det Verdens Ende.

Ja, haarde Bjærg, hvor stort og stærkt du end maatte være, saa skal du dog svæve bort som Luft paa Herrens Dag, og hvad blive saa vi? Men Jesus har tænkt paa os sine svage, lidettroende, forsagte Børn. Han vil ikke, at vi skulle leve i stadig Frygt for Verdens Ende, Han har givet os det skønneste og gladeste Løfte, for at vi ikke skulle blive forfærdede. Først skal Han komme tilbage til os! Og saa kommer Han ikke mere som den fattige, forhaanede, blødende Jesus med Tornekronen paa Korset, da kommer Han som Livets store Konge med den almægtige Guds Magt og Herlighed i Himlens Skyer. Og saa skulle alle, som have elsket Ham og troet paa Ham, blive hos Ham i evig Glæde.

Derfor, mine Børn, naar de Kristne tænke paa Verdens Ende, frygte de ikke, blive ikke urolige og sørge ikke heller over, at denne

smukke Jord skal forgaa; thi de vente noget bedre. Jesus har lovet os en ny Himmel og en ny Jord, langt renere, skønnere og mere fuldkommen end den Jord, paa hvilken vi nu leve. Der skal ikke mere være Nat eller Død, Efteraar eller Vinter, Synd eller Sorg, Sygdom og Taarer, der skal være et evigt Lys, evig Fred og Salighed med Jesus i Tilbedelsen af Gud.

Derfor vente vi ikke, som Hedningerne, haabløse og bævende Verdens Ende; vi vente glade vor Frelzers anden Ankomst til Jorden. Han har lovet os, at Han vil komme før Tidernes Ende og regere i Tusinde Aar paa Jorden. Da skulle Guds hellige, som have levet og ere døde i de svundne Tider, opstaa først og regere med Kongen, Kristus. Da skal Jorden være fuld af Herrens Kundskab, ligesom Vandet skjuler Havets Bund, og der skal overalt være Fred paa Jorden, Ulven skal gaa hos Lammet, og det diende Barn skal lege ved Øglens Hul.

Efter denne lykkelige Tid, som Gud har lovet sine trofaste til Ro og Sabbatshvile, skal Enden komme med store Omvæltninger. Alt det gamle skal forgaa, og alt blive nyt. Alle døde opstaa, hvor deres Ben end ere spredte

omkring, i Jorden, i Havet, i Ilden, i Luften, og da skal Jesus dømme levende og døde efter deres Tro og deres Gerninger, medens de levede.

Altsaa vide vi, og det er vor store Trøst, at Verdens Ende og Guds Dom ikke skulle komme, før Jesus er kommet til os i sin anden Tilkommelse. Guds Evangelium skal forkyndes i alle Lande over hele Jorden. Sløret skal tages fra Jødernes Øjne, saa at de i Jesus kende deres og Verdens Frelser; da skulle de vende tilbage til deres Land, og Jerusalem skal blive Verdens Hovedstad. Men ligesom Foraaret ikke kommer uden svære Storme, saaledes skal Herrens Ankomst bebudes af store Ødelæggelser. Alle onde Magter skulle en lille Tid slippes løs paa Jorden, stride mod Gud og søge at forlede hans trofaste til Synd. Der skal være Krig og Rygter om Krig; det ene Folk skal rejse sig imod det andet, og det ene Rige imod det andet. Der skal ske Tegn i Solen, Maanen og Havets Bølger; Hunger, Pest og Jordskælv skal hærge Jorden og dens Beboere. Men dog skulle Menneskene ikke lade sig advare, de skulle spise, drikke, tage til Ægte og bortgifte ligesom i Noahs Dage, da Syndfloden kom. Men Guds Børn skulle være ved godt Mod; deres

Konge kommer, og Mørkets Fyrste skal lægges i evige Lænker.

Mange Kristne tro, at disse Tegn, som Jesus har forudsagt, indtræffe i vor Tid, og at Herrens Tilkommelse nu er nær. Dette maa vi overlade til Gud, som alene ved sin Time og sin Dag. Har du set et Barn tegne et Landskab? Der mangler det, som man kalder Perspektiv; de fjerne Træer og Huse vise sig aldeles som de nærmeste Genstande, saa at man ikke kan skelne det fjerne Træ fra det, som er tæt ved. Forudsigelserne om vor Frelzers anden Tilkommelse ligne en saadan Tegning. For Gud findes jo ingen Tidsbestemmelse, intet nært og intet fjernt: Tusinde Aar ere for Ham som een Dag og een Dag som Tusinde Aar. Derfor taler Jesus ogsaa paa samme Tid om Jerusalems Ødelæggelse og Verdens Ende. Han formaner os til at være rede, vente og ikke blive trætte. Apostlene og de første Kristne ventede Jesus allerede paa deres Tid. Og vi vente Ham, som de, fra den ene Morgenvagt til den næste, om det saa ogsaa skulde vare Tusinde Aar. Han kommer nok, Han kommer, saa vist som Guds Ord er Sandhed. Ja, kom, Herre Jesus!

Amen!

26. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 25: 31—46.)

66. Gud vil have os helt.

Forrige Søndag læste vi om Herrens Tilkommelse til det tusindaarige Rige. Hans trofasteste vente Ham; men for alle andre kommer Han uventet. To skulle være ude paa Ageren, to skulle male paa Kværnen; den ene skal annammes, og den anden skal lades tilbage. Men Enden er ikke endnu. Ved Verdens Ende er ingen paa Ageren; thi den findes ikke mere, ingen maler paa Kværnen; thi Kværn og Korn ere forsvundne med Jorden.

De, som ved Verdens Ende ere tilbage paa Jorden, blive hurtigt forvandlede. De dødes Sjæle høre Domsbasunen, opsøge deres for længe siden hensmuldrede Legemer og forenes med dem, men ikke som før med forgængeligt Kød og Blod, men med et aandeliggjort Legeme. Jesus sidder paa sin Herligheds Trone, og rundt

om Ham forsamles alle Folkeslag og Slægter, som have levet paa Jorden lige fra Tidernes Begyndelse. Ingen kan tælle dem, de opfylde i bævende Forventning det uendelige Rum, i hvilket den gamle Jord ligger begravet som et forladt Skib paa et bundløst Hav.

Da adskille Englene paa Herrens Befaling de talløse Skarer i to Afdelinger. Naar Jesus omtaler dette, bruger Han atter et Billede fra Menneskelivet. De jødiske Hyrder plejede at skille Faarene fra Bukkene. Den gode Hyrde kender sine. Han stiller de retfærdige ved sin højre Side, men de ugudelige paa den venstre. Begge dømmes efter deres Gerninger; men fordi de gode Gerninger, som gælde over for Gud, komme af Tro, og de onde af Vantro, dømmer Herren paa samme Tid de troende og de vantro.

Læs Dommens Ord i denne Dags Evangelium; thi de ere mærkelige Ord og ikke saaledes, som vi havde ventet dem. Vi forstaa, at Herren lægger stor Vægt paa Barmhertighed; men vi havde ventet noget mere. Vi havde ventet at høre Jesus sige til de retfærdige: Du har opfyldt dine Pligter mod Gud og Mennesker, du har været ærlig, flittig og dygtig, du har hædret dit Land, du har været en stor Stats-

mand, en stor Feltherre, en lærd Forsker, en sand Kunstner, en udmærket Forfatter. Men nej, Herren taler kun om Barmhjertighed. Han siger ikke engang til de ugudelige: Du har været ond, uretfærdig, en Gudsbespotter, Forræder, Morder. Selv til dem siger Han blot, at de have forsømt Kærlighedsgerningerne. Se, saa stor Vægt lægger Herren paa Kærligheden, at vi uden den aldeles ikke kunne bestaa for Gud! Det er ikke nok, at vi ikke have gjort noget ondt; vi dømmes ogsaa for det gode, som vi have forsømt. Husk paa det, saa længe du lever! Ingen maa leve blot for sin egen Lykke. Herren har bundet os med saa uopløselige Baand til vore Medmennesker, at deres Lykke skal være vor Lykke, deres Sorg vor Sorg, deres Frelse vor Frelse. Uden Kærlighed gælder et helt Liv af gode Gerninger intet.

Er det ikke mærkeligt, at Jesus kun opstiller de to Afdelinger, gode og onde? Ved Jesus da ikke, at de fleste Menneskers Liv er en Blanding af godt og ondt? Om Han ved det? Hvorfor skulde ikke Han, som har forladt saa mange Synder, kende Menneskenes vankelmødige Hjerter? Men hans Ord gaa igen: Ingen kan tjene to Herrer. Gud kan ikke nøjes med

vort halve Hjerte, Han vil have os helt. Enten til højre eller til venstre, der findes ingen Middevej.

Men dette er jo en forfærdelig Dom! Skulle da alle vi svage, vankelmødige Børn, som bestandig fejle, angre og dog fejle paa ny, skulle vi alle gaa fortabt i det evige Mørke? Ja, Herren, vor Gud, er en hellig Gud, og hans Dom er forfærdelig. I hans himmelske Rige kan intet syndigt eller urent komme ind. Men Han er ogsaa en barmhjertig Gud, Han ved, at vi aldrig helt kunne opfylde hans Lov, og derfor har Han sendt os en Frelser, som borttager alle vore Synder, naar vi blot ville give os helt hen i hans Naade. Johannes saa en stor Skare, som ingen kunde tælle, staaende for Lammets Trone i hvide Klæder med Palmer i Hænderne. Han spurgte: Hvo ere de? Englen svarede: Disse ere de, som ere komne ud af den store Trængsel og have tvættet deres Kjortler og have gjort dem hvide i Lammets Blod.

Alle disse, som Jesus stiller paa sin højre Side, have været Syndere ligesom vi, svage som vi, de have fejlet, angret og atter fejlet som vi; men de komme til Gud i Troen paa Kristus, med Kristi Retfærdighed, derfor findes der intet urent og ingen Synd mere hos dem.

Men de, som staa paa den venstre Side, og blandt dem maaske mange af dem, som blandt Mennesker kaldtes gode, de komme til Gud med deres egen Retfærdighed og ere for Gud som den, der kom til Kongens Bryllup uden Bryllupsklæder. Hvorledes skulle *de* komme ind i Guds Rige.

Saaledes afhænger altsaa vor Salighed til sidst deraf, om vi tro paa Jesus Kristus, Guds Søn, vor Frelser. Johannes siger (1: 12): Men saa mange, som Ham annammede, dem har Han givet Magt at vorde Guds Børn, dem, som tro paa hans Navn.

Herre! sige nu baade de retfærdige og de uretfærdige. Naar saa vi *Dig* hungrig og tørstig, husvild, nøgen, syg og i Fængsel? Og Jesus svarer dem: Hvad I have gjort mod een af disse mine mindste Brødre, have I gjort mod *mig*. Husk paa disse *mindste*, — alle fattige, ulykkelige, faldne, foragtede, glemte og vildledte, — tænk paa dem, og Jesus skal tænke paa dig paa den yderste Dag!

Amen!

27. Søndag efter Trinitatis.

(Math. 25: 1–13.)

67. De ti Brudejomfruer.

Peter siger i sit andet almindelige Brev: I de sidste Dage skal der komme Bespottere, som vandre efter deres egne Lyster og sige: Hvad bliver der af Forjættelsen om hans Tilkomst? Thi fra den Dag Fædrene ere hensovede, forblive alle Ting, som fra Skabningens Begyndelse. Men, tilføjer Peter, Herren forhaler ikke Forjættelsen, (som nogle agte det for en Forhaling), men har Langmodighed med os, idet Han ikke vil, at nogen skal fortabes; men at alle skulle komme til Omvendelse.

Hver Dag lader Herren sin Sol opgaa over gode og onde, og hver Dag, som Han giver os, er hans langmodige Kærligheds Gave. Han vil, at vi med hver Dag skulle komme hans Rige nærmere, og at vi hver Dag skulle vente vor Frelser i hans anden Tilkommelse. Evangeliet paa denne Kirkeaarets sidste Søndag er et Forventningens Evangelium, som minder os om, at vi aldrig maa miste Mod og Haab, at

vi altid maa være aarvaagne, altid beredte, hvor længe Jesus end tøver med at komme.

Vort Liv her paa Jorden lignes i Forhold til det evige Liv ved en mørk Nat. Brudgommen ventes til Brylluppet sent paa Aftenen; ti Brudejomfruer tænde deres Lamper paa lange Stænger, for, efter Jødernes Skik, at gaa ud og modtage ham. Fem af Jomfruerne tage Sagen let og glemme at medbringe et Reserveforraad af Olie til deres Lamper; de fem øvrige føre Olie med sig for det Tilfælde, at Brudgommen skulde tøve. Og Brudgommen tøver. Timerne gaa, Jomfruerne blive trætte og sove ind ved deres Lamper.

Men ved Midnat sker der Anskrig: Se, Brudgommen kommer! Jomfruerne vaagne alle og gøre deres Lamper til Rette i en Fart. De fem daarlige Jomfruers Lamper ere gaaede ud af Mangel paa Olie, og de bede de fem andre om at laane sig af deres Reservebeholdning. Nej, sige de andre, gaa hen og køb hos Sælgerne! De fem daarlige Jomfruer faa nu travlt med at løbe hen til Købmanden; men imidlertid kommer Brudgommen. De fem, hvis Lamper brænde, modtage ham og gaa sammen med ham ind i Bryllupshuset. Omsider komme ogsaa de fem andre Jomfruer; men de finde

Dørene tillukte. Herre, Herre, lad op for os! raabe de udenfor. Brudgommen svarer: Jeg kender eder ikke. Og de fem daarlige Jomfruer blive staaende udenfor i den mørke Nat.

Hvor smuk og paa samme Tid hvor advarende er ikke denne Herrens Lignelse! Den er gaaet igennem alle Tider som en vidunderlig Fortælling om Portene til det evige Liv. Jesus er Brudgommen, de ti Jomfruer ere hans Menighed, Bryllupshuset Guds himmelske Rige. Alle vente, alle ville gaa Brudgommen i Møde; men Jomfruerne ere de mest brændende i deres Tro. Ingen af dem betænker sig paa at gaa ud i den mørke Nat, alle ville de lyse op paa deres elskede Herres Vej; men ikke alle ere lige beredte. Mange ville, ligesom den rige Yngling, straks kaste sig i Jesu Favn, uden at vente, uden at have Taalmodighed, uden Forsagelse, uden Kamp. Disse tankeløse tro, at man kan vinde Jesus og det evige Liv lige saa let, som man kan gaa nogle faa Skridt til Kirke. Jesus vidste det bedre, da Han talte om den snævre Port. Paulus vidste det ogsaa, da han advarede de Kristne mod ikke at gaa til Kampen uden Guds Vaaben. Vor Tro er saa vankelmodig, vort Hjerte saa svagt; Natten er saa vildsom og Ventetiden saa lang. Jesus fandt

jo sine mest trofaste Disciple sovende, da Han bad i Gethsemane. Hvor ofte finder Han ikke os lige saa trætte! Det er ikke nok med den Tro, som blusser op en Stund og slukkes i Mørket; vi behøve den Tro, som overvinder Verden. Lykkelige Barn, dette forstaar du ikke endnu. Du forstaar blot, at du i Dag kan elske Jesus og glemme Ham i Morgen. Husk da paa aldrig at komme for sent!

Der findes intet saa sørgeligt og haabløst Ord i Menneskenes Tale, som Ordet: *For sent*. Det lægger sig ude i Verden og helt inde i Samvittigheden som en Sten paa vort Hjerte. Jeg har kendt en Skoledreng, som Juleaften vilde rejse med Banen til sit elskede Hjem. Fader, Moder og Søskende ventede paa at høre Toget pibe og Bjælderne ringe, Grantræet var tændt, Bordet var dækket; men Drengen kom ikke. Han havde sovet over sig og var kommet for sent til Toget.

Jeg har kendt en Sømmand, eneste Søn af en fattig Enke. Han elskede sin Moder; men han elskede ogsaa Frihed og Æventyr. Derfor gik han til Søs, havde det godt og blev borte i mange Aar. Hans Moder ventede ham i sin Ensomhed og sin Fattigdom Dag efter Dag, Aar efter Aar; men han kom ikke tilbage. Da

hændte det, at han i Amerika mødte en anden Sømand fra sin Hjemstavn, og derved fik han en Længsel efter endnu en Gang at se sin gamle Moder. Med den næste Damper rejste han og kom hjem til sin Fødeby. Den første, han mødte, var en gammel, sørgeklædt Kone. — Hvor er min Moder? — Hun blev begravet i Gaar paa Fattigvæsenets Bekostning. — I Gaar! Han var kommet for sent, og noget saadant glemmer man ikke, saa længe man lever.

Mange ville gerne mødes med Gud og gaa ind i hans Glædessal; men de have saa meget at gøre og saa meget at tænke paa. Saa hænder det, at de blive syge, og at Samvittigheden raaber til dem midt om Natten: Gud kommer! Hvor er deres Tro, hvor er Olien i deres Lampe?

O, mit Barn, bevar din Tro indtil Enden, lad ingen tage din Krone! De Børn, som tro paa deres Frelser, ere ligesom Brudejomfruerne med de brændende Lamper, blomstersmykkede, hengivne, trofaste, taalmodige, lykkelige i deres haabefulde Venten paa at følge deres elskede Herre ind til Himlens Glæde.

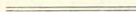
Amen!

INDHOLD.

	Side
Til de ældre i Hjemmet.	
Oversætterens Forord.	
1. Jesus kommer (1. S. i Adv.)	1
2. Guds Rige kommer (2. S. i Adv.)	6
3. Vi vide, paa hvem vi tro (3. S. i Adv.)	11
4. At vidne om Sandheden (4. S. i Adv.)	17
5. Ingen Jul uden Jesus (Juledag)	22
6. De smaa Børn i Bethlehem (2. Juledag)	27
7. Rejsen til Ægypten (Søndag efter Jul)	32
8. Det ufrugtbare Figentræ (Nytaarsdag)	37
9. Du er døbt til et Guds Barn (S. e. Nytaar)	43
10. Bethlehems Stjerne (Hellig tre Kongers Dag)	48
11. Da Jesus var tolv Aar (1. S. e. H. t. K.)	53
12. Zakæus (2. S. e. H. t. K.)	58
13. Kvinden ved Jakobs Brønd (3. S. e. H. t. K.)	64
14. Jesus paa Havet (4. S. e. H. t. K.)	69
15. Klinten iblandt Hveden (5. S. e. H. t. K.)	75
16. Den ellefte Time (Septuagesima)	81
17. Guds Ager (Sexagesima)	87
18. Ærgerrigheden (Fastelavns-Søndag)	92
19. Fristelsen (1. S. i Fasten)	97
20. Gud prøver vor Tro (2. S. i Fasten)	102
21. Livets Lys- og Skyggeside (3. S. i Fasten)	108
22. De fem Tusinde paa Bjærget (Midfaste Søndag)	113

	Side
23. Din Sjæl skal et Sværd gennemtrænge (Marias Behudelsesdag)	119
24. De, som hade Jesus (Palmesøndag)	125
25. Nadveren og Judas (Skærtorsdag)	130
26. Jesus paa Korset (Langfredag)	135
27. Opstandelsen (Paaskedag)	141
28. Vandringen til Emaus (2. Paaskedag)	147
29. Den vantro Thomas (1. S. e. Paaske)	153
30. Den gode Hyrde (2. S. e. Paaske)	159
31. I min Faders Hus ere mange Boliger (3. S. e. Paaske)	165
32. Fader vor (Almindelig Bededag)	170
33. Skilsmisens Bøn (4. S. e. Paaske)	176
34. Guds Englevagt (5. S. e. Paaske)	181
35. Fra Svaghed til Kraft (Kristi Himmelfartsdag) .	185
36. Guds Treenighed (6. S. e. Paaske)	190
37. Guds Aands Gaver (Pinsedag)	196
38. Den højeste Kærlighed (2. Pinsedag)	201
39. At fødes paa ny (Trinitatis Søndag)	206
40. Den rige Mand og Lazarus (1. S. e. Trin.) . .	211
41. Kongesønnens Bryllup (2. S. e. Trin.)	216
42. Faaret, Penningen og den fortabte Søn (3. S. e. Trin.)	221
43. Jeg selv (4. S. e. Trin.)	226
44. Fiskefangsten (5. S. e. Trin.)	232
45. Den fuldkomne Kærlighed (6. S. e. Trin.) . . .	237
46. Kristus forklares paa Bjærget (7. S. e. Trin.) .	243
47. Kærlighed mod alle (8. S. e. Trin.)	248
48. Vær tro! (9. S. e. Trin.)	254
49. Jesus græder over Jerusalem (10. S. e. Trin.) .	259
50. De to Brødre (11. S. e. Trin.)	264
51. Træet kendes paa Frugten (12. S. e. Trin.) . .	269

	Side
52. Den barmhjertige Samaritan (13. S. e. Trin.)	275
53. Hvor ere de ni? (14. S. e. Trin.)	280
54. Lilierne paa Marken og Himlens Fugle (15. S. e. Trin.)	285
55. Lazarus opvækkes fra de døde (16. S. e. Trin.)	290
56. Ophøjelsen og Fornedrelsen (17. S. e. Trin.)	295
57. Den rige Yngling (18. S. e. Trin.)	300
58. Den-blindfødte (19. S. e. Trin.)	305
59. Skatten og Perlen (20. S. e. Trin.)	311
60. De, som ikke se og dog tro (21. S. e. Trin.)	317
61. Saligprisningernes Bjærg (Alle Helgens-Dag)	321
62. De ti Tusinde Talenter (22. S. e. Trin.)	325
63. Skattens Mønt (23. S. e. Trin.)	330
64. Talitha Kumi (24. S. e. Trin.)	335
65. Det tusindaarige Rige og Verdens Ende (25. S. e. Trin.)	340
66. Gud vil have os helt (26. S. e. Trin.)	345
67. De ti Brudejomfruer (27. S. e. Trin.)	350

En Moders
Samtaler med sine Børn

over Søndagsevangelierne i den gamle Textrække

af

Baronesse **Charlotte Rosenkrantz.**

Paa jevn Maade er med god Forstaaelse af Børnenes Standpunkt Søndagsevangeliet forklaret, og den Kortfattedhed, med hvilken det væsentlig er fremstillet, er særlig prisværdig. Det kommer fremfor alt overfor Børn, hvis Opmærksomhed hurtig trættes, an paa ikke at fortabe sig i Vidtløftigheder. Pastor Paludan-Müller i Frederiksborg har skrevet et anbefalende Forord til Bogen og udtaler blandt andet, at Bogen ogsaa vil kunne være til Nytte for de mange Søndagsskolelærere og Lærere ved at give dem Tanker og Impulser under Forberedelsen til deres Gerning. „Den vil være god at tage i Hænde for de store, som skulle tale til de smaa, og den vil ikke være for svær at magte for disse, selv om de alene ville tage den i Haanden.“ (*Nationaltidende.*)

Pris 1 Kr. 25 Øre.

Olavus Petri Bønnebog.

Ved

G. Schepelern.

I Anledning af, at det i forrige Aar var 300 Aar siden Reformationens endelige Indførelse i Sverrig, har man saavel i Sverrig som nu fornylig her ladet dette Skrift komme frem i Nutidssprog for at hædre Mindet om Sverrigs store Reformator, hvis Gjerning svarer til Hans Tausens Reformatorgjerning hos os, og tillige „for at give Børnene Leilighed til at istemme den Sjælen vederkvægende Bøn og Lovprisning, som for Aarhundreder siden frembares for Guds Throne af Fædrene.“ Bogen, der er nitid udstyret, bestaaer af Bønner og Lovprisninger svarende til de enkelte Led i Luthers Catechismus; der gaar en ægte luthersk Aand gjennem alle Bønnerne, der i høj Grad egne sig til Opbyggelse for Gamle og Unge. (*Adresseavisen.*)

Pris indb, 1 Kr.

So. barnlitt. 3.

Topelius

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1575

